

Szerkesztőség:

Bathányi- és Kisfaludy-utca sarkán

Ide intézendő a lap szellemi részére
vonatkozó minden közlemény.Bérmegtelen levelek csak ismert ko-
mekből fogadtatnak el.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu hetilap.

A Nagy-Kanizsai- és Delzalai takarékpénztárak és a Bankegyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint egyszer: vasárnap.

Kiadóhivatal:

Városi-az-utca 5. szám Ficsel Fülöp
könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre . . . . . 5 frt — kr.
Félévre . . . . . 2 „ 50 „
Negyedévre . . . . . 1 „ 25 „

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Nyilvántartottak 10 kr.

Előzetéseket, valamint a hirdetésekre
vonatkozókat Ficsel Fülöp könyv-
kereskedésébe is eszendők.

A csendes vármegye.

Távol van tőlünk a gondolat, hogy azt a régi „boldog” restaurációs világot föl akarják idézni vagy egyáltalán vissza-sóhajtanák azt az időt, mikor a vármegyék „kiskirályai” már hónapokkal előbb elkezdték hegedüszni, czimbalem és jó bor mellett kapacitálni a „voksoló vármegyét.” — ha tisztujtásra került a dolog.

Nem akarjuk ezt az időt visszahajtatni, de hiába is akarják, mert mi már abból a „rá-érünk” korból kinőttünk. A mi életviszonyaink most már nem olyanok, hogy egy-egy tisztujtás előtt hónapokat szentelhetnénk a dinom dánomnak, a kapacitálásnak; ami egyébként tán haladottrági állapotunkban fölsőlegessé is vált.

A „van életem, mert henylek” oly ma már nem hódíthat magának embereket, mert mindenkinek küzdenie, verejtékeznie kell ha azt akarja, hogy élete legyen Dolgoznia, életküzdelmekben kell törődnie szakadatlanul a földmivestől és egyszerű kisiparostól fogva egész a nagybirtokosig, a miniszterig minden embernek. Munkátlanúságot, henyeséget nem tűr a kor szelleme. Lázás tevékenység kell mai-napság mindenütt a felszínen-maradáshoz.

Éppenséggel nem tartjuk tehát valami feltűnő dolognak, ha mostanság bármiféle restauráció sem igen zökkenti ki az embereket abból a rendes kerékvágásból, mely őket a mindennapi verejtékezés útján ve-

zeti a magasabb életcélt felé. Ámde az érdeklődés a közügyek iránt mostanság is csak meg szokott lenni a közös célért küzdő emberekben, sőt kell is, hogy meglegyen, ha nem nyilvánul is oly hangos, oly vármegyére szóló módoan mint annakelőtte.

A mai „csendes vármegye” nem lár-máz, de cselekszik Közönsége nem handabandáz; de gondos keze ott van mindenkor a vármegye lüktető erén, melynek minden mozdulásából lesi, olvassa a belső élet pezsgését. A mai „csendes vármegye” sem szokta egykedvűen venni a megyei tisztujtás küzeledtét, sőt hónapokkal előbb akcióba szokott lépni nem fokossal, nem hordókkal, hanem a józan meggyőződés fegyverével és valódi erejével amacélnak és elveknak, mik a közügy előbbre vitele érdekében tüzetek ki és annak érdekében töltönek be minden embert egyaránt. Mert hiúz, semmi esetre sem, lehet közönyös dolog a vármegye érdekén valódi önzetlenséggel csüngő hazafiúra nézve, hogy kiknek kezébe tétetik le a vármegyének ügye; kiknek erejétől, munkásságától fog függeni a vármegye beleléletének pezsgése, életrealósága, fejlődése, haladása.

És íme a mi csendes vármegyénkben, daczára, hogy csak mástól hónap választ el bennünket a tisztujtástól, még nincs semmi nesz, nincs semmi zaj. Mintha a vármegye érdekében munkálni, tenni hivatatott erők levették volna kezöket annak lüktető eréről!

Ezt azonban nem akarjuk hinni, nem akarjuk föltenni. Mert igaz, hogy az életküzdelmek, a haladással arányosan növekvő létgondok a magán-életben is vajmi nagyon igénybe veszik a közügy terén munkálni hivatott erőket, telhetségeket; de azokat teljesen el nem vonják.

A mi vármegyénk tulságos nagy csendjében nem akarunk mást látni s egyelőre nem is szabad mást látnunk, mint az idők jelét, hogy immár mindgyere korlátoltabb, szűkebb méretet ölt az időtartalom, mit a létküzdelem mellett a közügyek érdekének szentelhetnek az arra hivatott egyének.

Vármegyénk nagy csendjét semmi esetre sem akarjuk a közöny, a fásultság jelének tartani; hanem csupán az idővel való szükségszerű gazdálkodásnak. És hiszszük, hogy mihelyt hivatott erőket, egyéneket a közügy már elodázhatalanná tették terére szölija, — lázás tevékenységgel fognak azok tömörülni oly irányban, oly szellemben, mely vármegyénk mindnyájunk érdekének, ügyének előbbrevitelét, haladását fogja biztosítani.

És akkor a „csendes vármegye” megtette kötelességét.

Nagy-Kanizsa színházügye.

Egy székesfőkérvári szintársulat-konzorcium, — mint Japunk mult számában már említettük — városunkba küldötte megbizottját, Kovács Pál urat, hogy a társulat részére helyhatósági enge-

Tárcza.

A juhász.

Egy királylány, oly szép, mint az élet,
Szerelmes lett a juhászbojtárba;
Ostromolta forró szerelmével
Eszteendő őt mindennap, — hiába!

„Juhászbojtár, tégy el feleségül,
Szeress, engedj a könyörgő szónak;
Csak szeress, és parancsolhatz nekem,
Mint hűséges, igaz szolgálódnak!”

És a juhász erre azt felelte:
„Minek volna a szolgáló nékem?
Királyné kell az én szerelmemnek,
És királynéem van nekem már régen!”

Rák.

— A „Zala” eredeti tárczája. —

Egy órája már, hogy megjöttem az orvostól.
Egy óra óta vagyok itthon, a nélkül, hogy tud-
nám, hol vagyok. Csak most veszem észre, hogy
egy fotelben ülök, teljes egy óra óta érzéketlenül,
mint a kit elkábított a villámcsapás.

Most végre foszladozni kezd előttem a kőd,
a mely eszméletemre borult. De nem úgy, mint
egy ózsi reggel köde, a melyet fölcsúv a nap sugar,
hanem mint egy téli éjszakán, a mikor hirtelen

éjszakai szél jön; a kőd megfagy, és még sötétebb
lesz, mint volt. A kődben még van legalább va-
lami szomorú szürke felhomály. A téli éjszaka
sötétsége azonban iszonyatot kelt.

Az orvos, a kinel voltam, szinte goromba
öszinteséggel volt nevezetes. Azonkívül dicseriek
előttem, hogy nagyon érfi a dolgát. Bizalommal
és félelemmel mentem tehát hozzá, hogy meg-
vizsgáltassam magamat. Csak egynehány napja,
hogy beleléptem harminczadik életévembe, és még
sohase szorultam orvosra. A fejem és a fogam
fájt ugyan már egynehányszor, de hat az ilyen
bajokat elszívendi az ember orvosi segedelem
nélkül is. Most azonban egyszerre nagyon rosszul
éreztem magamat, és már hetek óta igen sok házi
orvosszert fogyasztottam el, a miket tanácsoltak.
Minden vénasszony biztosított, hogyha beveszem
az ő háziszertét, nemcsak ismeretlen betegségem-
től szabadulok meg, hanem a többitől is, a mik
talán megvannak. A menyasszonyomnak az édes-
anya is ajánlott orvosságot. Azt is bevetttem. De
csak rosszul voltam továbbra is.

Menyasszonyom? Oh a gondolatnál úgy ér-
zem magam, mint a ki a tengerbe esett, és szebei
tele vannak aranyakkal, hogy még a fölszínre se
juthat többé! Menyasszonyom! Az én anygali
szép és jó Rózám! Ő ajánlotta, hogy legjobban
leszem, ha orvoshoz megyek. Ez a szereteti lény
bizonyára nem sejtette, hogy kedves unszolásával
engem az utolsó utra küld, a honnan ha vissza-
lérek is, csak egy siralmas, örök istenhozzádra
térhetek vissza!

Hat esztendő óta járunk jegyben. Hat esz-
tendő óta várunk egymásra, hogy megalapít-
hassuk családi tűzhelyünket. Vagyainknak neto-
vábbja vala, hogy engem nevezzenek ki számtisztnek
600 forint fizetéssel és 200 forint lakbérrel. Hat
évig tartott, míg szívünknek ez az óhajátása telje-
sedésbe ment. Most már kezemben a kinevezés,
újamon a jegygyűrű, a lakodalom napja ki van
tűzve. Urban vagyunk a földi édenkert felé, a
melynek kapuit az eszető pap szavaira ki fogják
látni a kerubimok. És most közbejön az orvos.
Azaz tán nem is az orvos, hanem az ördögöktől
megvesztegetett igaztalan bíró, a ki előt valaki
hamisan bevádolt és most rettenetes ítéletet olvas
fel előttem. Három betűből áll az ítélet, és minden
betű egy-egy buzogány, a melyekkel ugyanannyi
szegény teremtetést egyszerre agyon-sújtott. Engemet,
Rózám, és öreg edes anyját. Hiszen ha csak en-
gemet sújtott volna agyon! Én árva fiú vagyok,
észre se fogják venni sehol a föld kerekében,
hogy egyszerre hiányzom valahonnan. De abban
a másik kettőben már 6 esztendő óta én tartot-
tam a reménységet!

De ninesen se égen, se földön olyan hata-
lom, a hova ez ítélet ellen appelláljak. Érzem,
hogy egy khaosz vesz körül. De azt is érzem,
hogy most már mindegy, akármit csinállok. Le-
gyünk tehát nyugodtak. Szépen elfogom mondani,
mi történt velem az orvosnál. Hát ez mi? Előttem
az asztalon látok egy revolvert és hat darab go-
lyót. Hogy kerültek ezek a dolgok az én aszta-
lomra? Hissz én még soha életemben semmitéle

delyt esaköbölni ki a jövő év március és április hónapjaira. A konzorcium igéri, hogy kitűnően szervezett társulattal jön, s ha a város részéről erkölcsi és anyagi támogatásban részesül, eleget fog tenni a közönség fokozottabb igényeinek is.

Azt hisszük, fölösleges azon elmélkedni, hogy az ide szándékozó színtársulatot párttag-sunkba vegyük-e, vagy ne; biztassuk-e, vagy ne. Minden város társadalmi életét fölírissli egy színházi szemem. Az áldozatok pedig, a melyeket a színtársulat érdekében Nagy-Kanizsa tregánlani hajlandó, csak tehereszen illeti a magyar kultúrát, a másik felét önmagának hozza meg a város közönsége.

Létezik azonban Nagy-Kanizsán egy színházügyi bizottság is. Azaz, hogy tudunkkal kell léteznie.

Azt is tudjuk, hogy ennek a színházügyi bizottságnak tulajdonképpen egyéb hivatása és feladata is volna a színházi alap kezelésén és az állandó színház létesítése iránt való közhasznú, de csendes igyekezeten kívül. Ez a feladat pedig nem állhat nyugodalmas szemléletében annak, hogy az állandó színház elkészültéig ha jön Nagy-Kanizsára színtársulat: jó; ha nem jön: ugyis jó! Ime, a színházügyi bizottság, a mely a város érdekeit teljesen és jól felgöngyölíti tudó férfiakból áll, csudálatos módon nem tartja ambíciójának működése körét egy kissé tágasabbra kiterjeszteni.

A színházi alap gyarapodni fog magától is. Az állandó színház pedig szintén fel fog épülni annak idején, mielőtt nem lesz szükség az alap növelésére. Addig azonban előreláthatólag szépecskén el fog haladni feljünk fölött az idő s a színházügyi bizottság maga sem fogja kívánni, hogy a városunkra nézve oly nagyszerű ünnepiz, az állandó színház megnyitásáig vagy ne is jöjjön ide színtársulat, vagy ha jön, hát jöjjön, a hogy tud.

Mindezeket pedig azért mondottuk el, mert éppen a színházügyi bizottságot tartjuk legilletékesebbnak arra, hogy ebben a dologban tegyen valamit a város közönségének érdekében. A színházügyi bizottságnak, a míg az állandó színház létesül, praktikus feladata és célja lehetne az, hogy időnként egyes színtársulatok idejövételét előmozdítsa.

Ezenkívül a közönség érdekében volna, hogy Nagy-Kanizsán színpártoló-egyesület alakuljon, a melyre nézve a kezdeményezést szintén a szintén a színházügyi bizottság vállalhatná magára. Egy ilyen színpártoló-egyesülettel egy idejövő társulat sorsa majdnem teljesen biztosítva van, a minek viszont mindig az lesz az eredménye, hogy városunkért mindig a legjobb társulatok fognak versengeni.

Úgy halljuk, hogy az ide kézzelű székeshérvári színtársulat a polgári egyetel választmányához szándékozik folyamodni a nagy terem átengedése végett. Hiszük, hogy erre nézve az engedélyt mindenesetre elnyeri. Reméljük továbbá, hogy a színházügyi bizottság is feladatát jól meg-

fontolva és átértve nem fog késlekedni, hogy egyet a maga hatáskörébe tartozónak tekintse, és egy színpártoló egyesület alakulása érdekében az akeiót megkezdje

Politikai szemle.

Kréta körül az utóbbi időben ismét sokat beszélnek s Gladstone is jónak látta az ott történő dolgokat egyik agitációs gyűlésről fölhasználni az angol kormány törökbarát politikája ellen. Azokkal az angol újság hírekkel szemben, melyekre Gladstone a maga vádjait alapította, Konstantinápolyból azt írják, hogy az oda érkezett hivatalos hírek szerint Kréta-szigetén a rend és a nyugalom teljesen helyre van állítva. Az ellenkezőről szóló híreket agitátorok terjesztik, a kiknek érdekében van, hogy a krétai mozgalmakat még folyvást fennállóknak tüntessék föl és Görögországnak lehetőleg ürügyet szolgáltatassanak a beavatkozásra. Salisbury miniszterelnök a krétai erőszakoskodásokról szóló hírekkel szemben kijelenti, hogy az angol konzul meglátogatott ott különböző helyeket, hogy meggyőződjék a viszonyok jelenlegi állásáról. Tudakozódásai kiderítették, hogy a szök hírei nagyon tulzoltak s az asszonyok ellen elkövetett erőszakoskodásokról terjesztett hírek alaptalanok. A kormányzó mindent megtesz, hogy megátaljon mindennemű kihágást.

A szerb szkupszina már befejezte az igazolásokat. Minthogy olv esetek fordultak elő, hogy egy képviselőt több kerületben is megválasztották, a szkupszina kiegészítése szükséges. Ez oly módon fog történni, hogy két új választás lesz, melyeket már ki is irtak, két kerületben pedig a megválasztott képviselő után legtöbb szavazatot kapott jelöltet hívják be. A felirati vita megkezdődött. A radikális disszidensek, mint előre is jelentették, a kormány elé nem kívánunk nehézségeket gördíteni s csakis a belpolitika vitatására szorítkoznak, a külpolitikát pedig nem is érintik. Ellenben a liberális képviselők ragaszkodnak ahhoz, hogy pártprogramjok lényegesebb pontjai, melyek a regenség üzenetéből hiányoztak, a feliratban is benne legyenek.

A francia kabinet visszalépését hirdeti legújabbán ismét néhány párisi lap. Azt mondják, hogy főképp Tirard kormányelnök készül visszalépni, mert belétáradt a kormányzásba. A leköszönést már a legközelebbi napokra helyezik kilátásba. Tényleg azonban, úgy mondják, a kormány előbb be fogja magát mutatni az új képviselőháznak, jelentést tesz missziója sikeres megoldásáról, s azután Tirard visszalép. Utódja úgy mondják, Ribot vagy Méline képviselőházi elnök lesz.

Az általános helyzet megbeszélésében még folyvást a czár berlini látogatása a főmozgás. Az orosz lapok ama híreit, melyek szerint Bismarck herceg a czár látogatása alkalmából közvetítói szerepre vállalkozott Oroszország és Ausztria-Magyarország közt, Berlinben teljesen alaptalannak nyilvánítják, ép úgy, mint azt, mely arról szólt, hogy Bismarck a czárral Bulgáriára vonatkozólag egyezkedett. A párisi Liberté, a fentebbi hírekre visszaterve és gróf Kálnoky friedrichsrhei látogatásáról szólva, azt mondja, hogy Bismarck hercegnek a befolyása és az akarata elég erős ahhoz, hogy Oroszország javára a „becsületes alkusz” szerepét játssza. Ez esetben — ugymond — Ausztria-Magyarország és Olaszország mérsékeltbb és óvatossabb politikát fognak követni Oroszország irányában, mint eddig.

Ugyancsak a külügyi helyzetről szólva, a Kreuzzeitung utal-a Novej Vremja egyik cikkére, mely azt fejtegette, hogy az orosz vasuti halózatot stratégiai tekintetben lényegesen javították, hogy a Nyemen és Bug folyók szabályozása szintén hasznára van a katonai érdekeknek s hogy a tartalék gyors mozgósítása tekintetében fontos intézkedéseket tettek. Az orosz lap azt mondja, hogy mindezek következtében Oroszország maga olyan hadsereget állíthat talpra, mely lényegesen nagyobb, mint a hármas szövetség hadereje. A Kreuzzeitung mindezt rekapitulálja s hangsúlyozza, hogy a Novej Vremja nyilatkozatában az a legfontosabb, hogy Oroszország aképpen osztja szét haderejét, hogy a siker mind az őf részre, mind a defenziva céljaira egyaránt biztosítva legyen. Az orosz haderő eme felosztása három-három év múlva keresztül lesz vive. A berlini lap azonban utal azokra, miket német felhivatalos részről legközelebb a francia hadi készüldésekről mondottak. Mindez — folytatja — nagyon értékesvé teszi azt, hogy Vilmos császár legutóbbi trónbeszéde miért mondja, hogy csak a jövő évre látézik a béke biztosítottának. Végül a lap kiemeli, hogy mindezek kétségtelemné teszik, hogy a német kormány legújabb katonai hitelkötetelei csupán az önvédelem céljaira szolgáljanak s hogy megszavazásuk feltétlenül szükséges.

A római Riforma a most folyó francia zárandoklásokról szólva, fejtegeti, hogy a zárandoklások élesen politikai s legkevesebé sem vallási jellegűek. A zárandokok odáig mentek, hogy Victor Emanuel emlékt a Pantheonban becsmerelték, s így kérdezní lehet, hogy ez üzemeket nyugodtan akarják-e elnézni? Mit mondanának más államok, ha például olaszok Párisban Franciaország ellen támadásokat tenének, vagy Berlinben a Welck mellett foglalt nának állást? A zárandokok nyilatkozványának semmi esetre sincs jónak arra a türelemre és védelemre, melyet a pápának nyújtanak, hogy szabadon tejesithesse egyházi hivatalát.

emberölő szerszámmal nem voltam ilyen közel-ségben. De most már emlékezni kezdek rá, hogy én magam vettem a puskaművesnél tíz forintért. Hahaha! En és tíz forintos legyver! Leheséges-e, hogy én ilyen pazarló lettem? Én, a ki hat esztendő óta, a mely idő alatt Róza volt minden gondolatom, még tíz krajczárt is sajnáltam egy vasárnap délutáni pikklóra? Én a ki kuporgat-va a pénzt, hogy a lakodalom napját ne koldusok módjára tartasuk meg, hanem legalább életünk egyetlen emlékezetes ünnepére avassuk föl?

De megtörtént a dolog. A revolver itt fekszik előttem. Söt reszketés nélkül koronkint a kezembe is vezetem, és eddigelé csak hallomásból ismert masinériáját próbálgatom! Furcsa egy jószág! Olyan a kakaas, mint a türelem. Ha tífeszitlik, dühösen csap le, hogy megbömbözja magát. Aztán önmagában véve milyen ártalmatlan játékszer! Ha nincs benne töltény, nem sokkal ér többet a pusztá ökölnél.

De most már csakugyan elmondom, mi történt velem az orvosnál. Mogyorra arczczal fogadtok, mikor elmondtam neki, hogy beszé részemben ilyen és ilyen fájdalmakat érek. Megkopogtatta a mellemet, egy csövével át halgatta a vér lékte-tését, közbe kérdezett öszveöszve, s feleleteimre helyeslőleg bólintott a fejével, mintha azt akarta volna mondani, hogy egészen úgy van a dolog, a mint lennie kell.

Aztán szó nélkül tolat fogott én irt valami orvosságot. Ekkor már belebeszéltem:

— Orvos ur, remélhetem-e, hogy 4—5 hét alatt meggyógyulok?

Két hó választott el a menyegző napjától.

Az orvos egykedvűen felelt:

— Öt hét múlva már nem lesz önnek semmi baja. Egy-két nap múlva ágyba fogja önt dönteni a betegség és magától sohase fog fölkelni többé.

Ezt az orvosságot csak azért rendelem, hogy nyithesse lájdatomait.

— Orvos ur, ön örületbe ejt!

— Fia! barátnom, én nem tehetek róla.

Miért igyekezzem önt hiábavaló reménységgel táplálni? Néhány hét múlva maga is belátja majd, hogy halála közleg.

Szavakkal ki nem tejezhető az az iszonyodás, a mely erőt vet rajtam. Szemeim előtt homályos lett egyszerre minden. Mintha szemedőt terítették volna rám, kinértesienek láttam magam előtt a tárgyakat. Ereimben jegesedést, homloko-mon balalveritéket éreztem. Hirtelen eszembe jutott Róza, s ekkor pillanatra agaskodott bennem a tehetetlen düh. Föl akartam ugrani, és az orvosnak szemébe vágni, hogy gazember, hogy hazudik, hogy örül. De az óriási erőködesnek vége az lett, hogy síri hangon, nyöszörögve kérdeztem:

— Orvos ur, hát mi az én bajom?

— Rák.

— És ez gyógyíthatatlan volna?

— Feltétlenül gyógyíthatatlan. Itt van a recept. Minden nap háromszor egy evőkanállal fog bevenni. Különbön rendszeren meg fogom látogatni.

Gépiesen nyultam a recept után és eltettem. Nem tudom, hogyan kerültem hazra. Csakhogy itthon vagyok, egy óra óta ülök egy helyben mozdulatlanul és hogy revolver van előtem, a melyet valószínűleg az uton vettem valahó. Az orvosnál még azt hittem, hogy megörülök, de most látom, hogy nincs hujlandóságom az örülségre. Még ezt a szomorú vigasztalást is megtagadta tőlem a sors. A láz is elmúlt, a mely pár percze elfogott. Meglehető nyugodtan gondolkozom.

És gondolataim lassunkint egyet öveznek körül, a halál gondolatát. Életem még öt hetig tart. Ennyi idő kell iszonyú beteg-ségem letelty-sához. Hogy 600 forintos állásba jussak, ehhez harmincz esztendő kellett. Milyen borzasztó ironia! Egy gondolat az átkozódás formáját ölti fel bennem, és kitor: Mit követtem én el, hogy ilyen kerlehetlenül és gyalázatosan sújtatom? Egész életemben mindekkoraig nyomonragtam, küzdöttem, tanultam; becsületesen, szolidul éltem; mértékletes voltam és vigyáztam az egészségemre. Vágyaim mindig szerények voltak, szándékaim mindig becsületesek. És mindezekert jaitaim meg kell halnom idő előtt, harmincz éves koromban, egy irtózatos betegségben, a melynek oka nem vagyok és nem lehetek! Ismerek korhelykedésben meg-rögött vén gazembereket, a kik mindazonáltal egészségesek mint a makk; s világ ének és csalják a világot nyakra-főre. Ifjúságtól venségükig szám nélkül való leányokat csabítottak el, és hagytak ott a gyalázatban. Én pedig soha a Rózáon kívül nem vettem szemeimet egy leány

A *Journal des Débats* legújabb számában a tuniszi francia protokollát létesítést fejtegetve előadja, hogy az iránt Franciaország és Anglia közt előtérbe helyezték a kérdést, melyről értesítették Oroszországot is. Mindazzáltal Franciaország nem is gondolt volna arra, hogy a status quó változtatson, ha Oroszország nem igyekezett volna azt a maga javára megváltoztatni.

Halottak esteje.

Különösen szép, verőfényes idő kelvezett e napon az élőknek. A temetőbe reggeltől estig valóságos bucsujárás tartott a kegyeletes közönség, a koszorúknak ezreit, a gyertyáknak és mécseknak pedig százezreit vívén magával. A piaristák gimnáziuma délután testületileg kivonult az ott eltemetett áldott emlékeztető rendtárs: Grossmann Ignác sírjához, s azt koszorúkkal és virágokkal ékesítette föl. A tanulók énekkara gyászdalokat énekelt az ifjuság egykori barátja és társadhatatlan tanítója fölött. Palkó József VIII. oszt. tanuló pedig dicsőre méltó igyekezettel beszédet mondott, az ott porladó érdemeit dicsőítve.

Este 8 óra felé a ká temetőben egymás hátán tolongott a közönség, s az utóbbi esős napok sara pár óra alatt eloszlott az ezernyi taposó lábakon. A kivilágított temető, a fákyák, gyertyák, színes üvegvilágítók és olajos mécsek terjedő füstje, a mely a majdnem szélcsendes időben megrekedt a hantok között; a koszorúkban domináló bázilixosa átható illata; az ezerekre menő néptömeg ide-oda hőmpölygése, és zibongása: minden imponáns látványosság volt, s a szemlélőt valami kimondhatatlanul komoly, misztikus, szóvalán sőt gyászos hangulathoz kényszerítette bele, a mely rablá teszi a lelket, de a mely rabságban a lélek néhány óráig nagy önmegadással nyugszik meg.

Késő éjjelig állta körül a lobogó gyertyákat övének sírdombjai mellett az élők kegyelete. Most a halottak ismét egy osztendeig pihenhetnek. Addig nem fog fölöttük járni-keini ilyen nagy sokadalom. Birodalmuk, a temető, ezalatt ismét népebb lesz. Adja az ég, hogy közülünk minél kevesebb jusson oda. Szép az élet, jobb a holtak fölött lenni, mint az élők alatt.

Tanügy.

— A közoktatási miniszter tervel.

Egy budapesti könyvnyomtatás a következő kecses-teszt rajzot festi a közoktatási miniszterium fogantatásban levő népoktatási terveiről: Legközelebb a kiadandó ügy és a tanfelügyelői intézmény kerül reform alá. A miniszter e kérdések helyes megoldására külön-külön enqueteket fog egybe- hívni, melyeket a miniszteriumban rövid idő

mulva megtartanak. A tanítói nyugdíj és az árvák neveltetése szintén lényeges változtatáson fog átesni. A tanítók 30 illetve 25 évi szolgálat után teljes fizetésüket fogják ezentúl nyugdíjjal élvezni, az ország több részében pedig olcsó arvházakat állítanak fel. A tanítók részéről örökös panasz tárgyát képező fizetésemelést is sikerült a miniszternek egyelőre helyesen megoldani. Az általános fizetésemelést tudvalegőleg csak a törvény megváltoztatásával lehetne behozni. A míg ez bekövetkezik, a miniszter saját hatáskörében elrendelte, hogy minden állami néptanító fizetése az eddigi évi 300 forint helyett ezentúl 400 forint lesz. A polgári iskolai tanítók illetve tanítványok számára az országos polgári iskolai egyesület részéről készült rendtartást, mely által azok egészen új szervezetet nyernek, a kultuszminiszternek a napokban nyújtotta át egy küldöttég.

— **A murakerezsztúri róm. kath. régi iskola** épület a jövő év folyamán le fog bontatni és teljesen újból, modern iskolaépület fog ott felállítani. — A szomszédos Kollátszegen, hol még nem volt iskola, szintén építetik jövő évben új iskolaház és új tanítói állás rendezéséért. Mindkét iskolát a község építteti. Etl István apát, mint kegyur, 1500 forint segély ösztöndíjat ad az építkezésekhez s a kollátszegi tanító javadalmazásához 8 hold földet és az övöböl tölzi fát. Ezenkívül lez 300 forint készpénz fizetése. Ha az épületek települnek, a két községben a kornak megfelelő iskolák lesznek, hol az alkalmazott tanítók szépen folytathatják működésüket a magyarosítás terén, miután a tanítványok mind horvát ajkúak.

— **Földmívelési iskola** Veszprém. A földmívelésügyi miniszter a gazdasági szakértelem fejlesztése érdekében a kiszárlt és ugynevezett béragszadák kiképzésére szolgáló földmívelési iskolák felállítását szükségesnek tartván, az ily iskolákkal a pénzügyi helyzet figyelembe vételével minden külön jellegű gazdasági vidéket fokozatosan fog fejleszteni. S így a Veszprém megyében felállítandó földmívelési iskola tekintetében megindított tárgyalások annyira fejlődtek, hogy az iskola előre láthatólag még az 1890. évben megnyitható lesz.

— **Népkönyvtárak.** Veszprémben a megye közgyűlésén *Berezély* Viktor képviselőházi, háznapj indítványt tett a népkönyvtárak ügyében. A közgyűlés ez indítvány értelmében elrendelte, hogy a népkönyvtárak minden községben felállítassanak, egyuttal a községeknek azon határozatait, mely szerint költségvetésükbe a népkönyvtárak felállítására végett bizonyos összeget felvesznek, jóváhagyja. Így tehát Veszprém megye egyik a legelső megyéknek, a mely a népkönyvtárak felállítását a megye anyagi támogatásával határozottal kimondja. Kívánatos volna, ha ezt a határozatot Zala vármegye is minél hamarabb kimondaná. Még megjegyezzük, hogy a *Franklin* által olcsó könyvekből bizonyos sorozatot állított össze, melyből tíz évi förléssel a népkönyvtárak igen jutányos árért felállíthatók.

— **Választások.** A keszthelyi m. kir. gazdasági tanintézet kebelében fennálló *Segélyegylet* az idei elnök jelöltjei *Leucz, Kukurély és Székely* III. éves hallgatók. Legnagyobb pártja van *Pencz*-nek. A választás legközelebb meg fog tartatni.

— **Alapítvány.** Baranyi Ignác keszthelyi polgár az ottani iskolákhoz — szegény tanulók jutalmazására — alapítványokat tett. Az alapító leveleket a közoktatásügyi miniszter jóváhagyta.

— **Jubileum** Dienstenlenger Konstantin berzencei kántor-tanító 50 éves tanítói jubileumát m. hó 20-án ünnepelte. A jubiléus 40 évig működött Berzenczén és most nyugalmába lépett. A község lakossága, melyet tanítói, úgy róla leírta a község halálját, hogy utódul fiát, *Lajost* választotta meg kántor-tanítóul egyhangulag. A *Csurgo* alesperességi tanítói kör pedig tiszteletbeli tagjának választotta meg az agg tanítót. Az oklevelet Rédey Ferencz egyesületi jegyző meleg szavak mellett nyújtotta át. Az agg tanító egészen elvezékenyülve köszönte meg a nagy megfigyeltelést; könnyes szemekkel mondta: *Életem végnapjaira derült és fényt hoz ez elismerés, s boldogan szállok síromba, mert karitáram részéről dusan jutalmazva vagyok. Köszönöm kedveseim!* Az egyesület küldöttsége éljenzések között hagyta el a jubiléus-nemzet napzámását.

— **A „Mária-Dorottya” egyesület,** mely elagott tanítónők számára menedékház felállításán buzgólkodik, — bizonyos időközökben gyűjtés iránt szokott fordulni az egyes tanintézetekhez. Tavaly városunk felső- és alsónépi-koláiban a gyűjtésnek szép eredménye volt. A nevezett egyesület ennek elismerésül *Németh* Ignác népiiskolai igazgatót legutóbb választmányi tagjául választotta s az erről szóló okmányt neki már meg is küldötte. Ez elismerés kivívására a legnagyobb mértékben — amint tudjuk — a felső lányiskola növendékei járultak. Szolgáljon ez, mind a tantestületnek, mind a növendékeknek továbbra is buzdításul!

Különfélék.

— **Főispáni látogatás.** Megyénk főispánja: *Svasilis* Benő, okt. 27-én meglátogatta a pacsnai járás főszolgabírói hivatalát, mely alkalommal az ügykezelés gyorsaságáért a főszolgabírónak teljes elismerését fejezte ki. A hivatalban egyetlen elintézetlen ügydarab sem volt, az irattár és pénztár is kifogástalan rendben volt. Örvendetes tapasztalatul szolgált az is, hogy a járásban igen kevés kihágási eset fordult elő, ami kétségtelenül a szolgabírósg erélyes magatartásának köszönhető. Főispán ur a vizsgálat befejeztével a hivatalnokoknak is teljes elismerését nyilvánította. — 28-án és 29-én pedig Keszthelyen volt s az első napon a szolgabírói hivatal vizsgálatát, másnap d. e. 9 órakor pedig Dr. *Dunszt* Ferencz apátplebános, *Reischl* V. vbíró, Dr. *Csanády* Gusztáv isk. sz. elnök, *Takách* Im-

re, beszélgetek az Istennel, és halálom miatt okolom őt! Oh én szerencsétlen! Oh én bolond! Talán olyannal beszélek, a ki nem is létezik!

Mikor megtudtam, hogy betegségem gyógyíthatatlan, azt hiszem, abban a pillanatban megfogamzott bennem az eszmé, hogy a betegség utálatos lefolyását nem várom be. Ezt abból következtettem, hogy ime most a revolverrel játszodozom. Hányan ölték már meg magukat gyógyíthatatlan baj miatt! Miért ne tegyem ugyanazt én is? Minek várjak addig, míg a fájdalomtól annyira elerőtlenedem, hogy majd akarva se tudom az öngyilkosságát elkövetni? Régi dolog, hogy mindegy: előbb, vagy utóbb, ha egyszer halni kell!

Róza, Róza! Sohase hittem volna, hogy tegyeres kézzel gondolkodok reád utóljára. Voltaképpen nem is az tőlt el keserűséggel, hogy az élettől, hanem az, hogy tőled kell elválnom. Hat év óta szeretjük egymást hűsögesen. Mit fogsz gondolni rólam, ha megtudod, hogy gyógyíthatatlan betegségűtől a halálba? Talán meg fogsz vetni halálom után? Ne vess meg, te szép és jó gyermek! Hidd el, hogy betegségemnek oka nem vagyok. Véghetetlenül szeretlek. Aztán te egészen vagy és végre is az idő vágtató szekezőn ülés, a melyről az én sirhalomom egyre kisebbnek fog látszani, még ha a fájdalom könnyeimnek nagyító üvegén át nézed is. Egy idő múlva férjhez mehetsz, a mint a természet rendje megkívánja. Ne gyászolj engem sokáig. Szeretném, ha ezzel az új hittel is hazahozna lehetnék. Mert nem szép az,

ha egy boldogtalan végzet társat kíván magának végnélküli, megállásnélküli utazásához.

Aztán, ha valaha szeretted, ne tégy szemrehányásokat, hogy nem volt elég bátorságom kiállani a természetes halál fájdalomait. Ha egészenes testtel halálra volnék itélve, s a végrehajtás napját öt hétre halasztanák, talán még volna értelme annak, ha az élethez ragaszkodnám. Talán fölhasználám ez időt, hogy látásodat, csókjaidat és öleléseidet élvezzem, s ezektől részegen hulljak végül az ényészetbe. De képzeld magadat helyzetembe. Minő élet várakoznék reám a bizonyos halál oly közeli órájig? A kinaival küzdő testnek élvezet volna-e látni a te fájdalomaidat és gyöttrésedet? A bokrétaiba tépett virágnak mit használ az, ha mellette egy cserépbe ültetett szegfű siránkozik?

Igaz, szeretnélek még egyszer látni, mielőtt meghalok. De látásod talán megtántorítana fölhevésben. Hah, miért nem lehet a végzett dacolni!

Fogadd el tőlem végredelelileg néhány száz forintnyi összekuporgatott pénzemet.

Es most had töltem meg ezt a revolvert. Csudalatos, hogy milyen könnyű a kezelése, pedig még sohase volt ilyen a kezemben. Mind a hat golyót beleteszem. — Kellemtelen volna, ha csak súlyos sebet ejtenék magamon, és nem halnék meg. De nem fogok részketni. Végig dúlok a diványon, és szájamba veszem a revolver csövét. Szembe akarok nézni ezzel az utálatos hatállal. Így ni. Most leteszem a tollat. Egy perc múlva holttest leszek.

re főszolgabíró, Lénárd városi ügyész Dr. Hanny Ó. járásorvos és Curke vigyező kiseretében meglátogatta a közéleti elemi fiú iskolát. Az egyes osztályokban meghallgatta 8. mellósága a tanulók feleleteit, az újja alakított isk. épületet pedig tüzetesen megzemlélte, miközben tetszésének többször adott kifejezést s azon óhaját nyilvánította, vajha a megye minden városi fiú iskolái épülettel bírnak. — Nincs mindenütt gr. Festetics Tassilo — jegyzé meg Reischl vbró. — Sajnos! — felelé a főispán, ki szívélyes bucsuzás után azzal vált el a tanítóktól, hogy legközelebb hosszabb időre jó el hozzájok.

— **A r. kath. püspökök** mult heten Budapesten a hercegprímás elnöklété alatt a kongrua kérdésben ülést tartottak, mely alkalommal megyénk püspöke méltóságos báró Horng Károly ur vezette a jegyzőkönyvet. A megyés püspök ur ezen a gyűlésen dr. Haynald Lajos kalocsai érsek betegsége folytán beválasztott ama szülék körü bizottságba is, mely hivatva lesz a jövő évben e tárgyban tartandó ülésen referálni.

— **Az első kapavágás.** November hó 4-én kezdik meg az Ukk-csáktornyai vasútvonal építését a muraszahelyi vonalon, hol valószínűleg Franciscus Károly járási főszolgabíró fogja az első kapavágást eszközölni. Ezt megelőzőleg Schenk, szabolczi plebános isteni tiszteletet tart, és az isten áldását fogja a megkezdődő munkára kérni. Százakra megy a munkások száma, kik már hetek óta ott vesztegelnek, s nehezen várják a munka megkezdését, mely azért késelt ily sokáig mert a közlekedésügyi miniszteriumban az ut részleges munkálataival nem voltak készen.

— **Tiszti előléptetések.** Az őszi előléptetés alkalmával a városunkban tartózkodó honvédtisztikarban előléptettetett: *Fukovics I. oszt. százados őrnagyii fizetésre; Kossanovits II. oszt. százados I. oszt. százados; Pheleisz főhadnagy II. oszt. százados; a tartalékban dr. Vajdits N. alorvos főorvossá; a közös-hadsereg iteni tisztikarában pedig: Skuhersky és Graf hadnagyok főhadnagyká.*

— **Ismerkedési estély.** A keszthelyi m. kir. gazdasági tanintézet hallgatói szokasos év eleji ismerkedési estélye október hó 26-án az „Amazon” szálloda nagyeremben tartott meg. Az összes hallgatókon kívül jelen volt az estélyen az intézeti igazgató és tanári kar. Az első éves hallgatók nevében *Lampert* gazdasz tartotta a beköszöntő beszédét, kérve az igazgatót és tanári kart, hogy őket a fiai szeretetökbe, — a II. és III. éves hallgatókat pedig, hogy barátságukba fogadni sziveskedjenek. Felköszöntőket mondtak még; az igazgató, az egyes tanárok s a hallgatók közül többen. Az estély vég zeneszó mellett igen kedélyesen éjfel utánig elartott. November hó 9-én ismét ismerkedési estélyt tartanak táncszal egybeköve.

— **Elnöki látogatás.** Cseresy Sándor nagy-kanizsai kir. törvényszéki elnök okt. 25-én és 26-án Letenyén volt az oltani járásbírósgát vizágnai, mely alkalommal a bíróság szemlézésének tevékenységéről győződően megávoztakor megelégedését fejezte ki.

— **A n. kanizsai ker. jótékony nőegylet** a következő felhívást teszi közzé: A hideg időjárás és a tél mindinkább közeledvén, a nemesszív emberbarátok fölkeretnek, hogy a szegények és az önkölődők gyámoltása végett az egyület tüzfával, élelmi szerekkel és ruhásműekkel segíeyezni képeskedjenek. Ruhásműek átvételét *Szigethy Károlyné* (Semetke ház); fa és élelmi szerek átvételét *Wittinger Antalné* (szugár-utca saját ház) urbölgyek vállalták magukra.

— **Nőstítés a honvédségnél.** Ő felsége mult hó 7-én kelt elhatározással megengedte, hogy ezután a honvédségnél többen nőülveszenek „az első módot” szerint, mint eddig. Minden négy zászlóaljából álló gyalog táldandárnál 12 altiszt és négy puskaműves, a három zászlóaljából álló gyalogtáldandárnál pedig 9 altiszt és 3 puskaműves, és minden huszárezrednél 6 altiszt és 6 egyenlő állású egyén. (puskaműves, szilgyártó vagy más mesterember) nőülhet.

— **Püspökök vendége.** Nyári Sándor farsli műtörténetről, megyénk szülötté, a kire városunkból bizonyára még sokan fognak emlékezni, a közoktatásügyi miniszter Felső-Magyarországra küldte, hogy a Matyas király korabeli emlékeket tanulmányozza s azokról munkát írjon. Nyári a napokban utazott el Szepesvárrajára, hol Csánka szepesi püspök vendége lesz.

Onnan tovább utazik Kassára, hol Bubicus püspök hívta meg.

— **Meghívó.** A nagy-kanizsai ker. jótékony nőegylet folyó évi november 23-án, szombaton, saját segély-alapja javára, a „Szarvas” vendéglő nagy termében zártkörű táncszalutást rendez. — Kezdeté este 9 órakor. Felülvezetését köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtaztatnak. Személyjegye 1 frt., családjegy 2 frt., karzatjegye 1 frt. A meghívó másra át nem ruházható, a felvételnél előmutatandó, s jegyek csak ennek felmutatása mellett válthatók. A kik tévedésből meghívót nem kaptak, sziveskedjenek Babos László együleti titkár urhoz fordulni. Pénztárnyitás d. u. 5 órakor.

— **Választási elnökök.** A megyei törvényhatósági bizottság kebeléből hat évi megbízatás után kilépő vagy elhalálozott tagok helyett leendő tagválasztás napjánál nov. 4-ike van kitűzve. Ennek megtartásánál elnökökül városunk I. vál. kerületében *Tóth Lajos* és *Hirschel Ede*; II. vál. kerületében: *Vagner Károly* és *Ujváry Illés*; a kiskanizsai vál. kerületben pedig *Hertelendy Béla* és dr. *Taboly Gyula* fognak működni.

— **A gyalogjárón terhel hordani nem volna szabad.** De a nagy-kanizsai hordárok és mesterinasok szeretnek fittyet hányani a rendőrségnek és hosszú rudakon viszik hetivásárkor a csizmát, tolják az üres vagy teherrel megrakott targoncát. Igy azután nem egyszer megcsik, hogy a gyalogjárón haladó — hacsak gombaságnak nem akarja magát kitenni — kénytelen letérni és a teherhordók kedvéért sárt taposni. Legutóbb meg csak kicsiben mult, hogy szerencsétlenség nem történt. Egy kis tanuló-lányka gondatlanul haladt a gyalogjárón, mi közben valami hordárfele egy szál deszkával jött vele szembe: A kis lány nem vette észre s a deszka úgy a fejéhez csapódott, hogy félreesett az örsz litéstől s csak kicsiben mult, hogy szemévilágát el nem vesztette. Figyelmeztetjük erre rendőrségünket. Csak néhányat kell erőlyesen megbüntetni; a többi majd okólni fog.

— **Gyászhir.** A nagy-kanizsai Chevradisa-egylet fájdalomtelten jelenti boldogult órabbija *Fassl H. B.* ur özvegyének *Arnstein Josef* urnőnek folyó hó 23-án Várazsdon történt elhunytát. A boldogultnak átszállított hull tetemei e hó 3-án délután 3 órakor fognak a helybeii izr. temető halottszobájából (Ziduk hadinház) örök nyugalomra tetetni. Búke lengjen hamvai felett!

— **Templom-javítás.** Murakereszturon a róm. katolikusok templomát renoválják. A templom tornya teljesen újból bádoggal lesz befödve és új színe festve. A sok költséggel járó munkát *Etl István* apát urnak köszönhető.

— **A letenyeli nagyvendéglőt,** mely már évek óta nem valami jó kezekben volt, *Piank Ferencz* vörösöki korcsmáros bérelte ki. Tudósítónk azt hiszi, hogy emez előnyös változás a mindenki által óhajtott Casinót fogja létrehozni Letenyén.

— **Egy pince égett** a novai „Alsó-hegyen,” okt. 27-én reggeltől 5 órakor. Mire a novai tüzoltó egylet 3 tagja a tűz színhelyén megjelent, a pince porig égett. Cupán a tűz tovatérjedhetése ellen lehetett intézkedniök. A tűz keletkezésének oka valószínűleg gyújtogatás.

— **Tűz volt október hó 25-én Zóiden.** Állítólag gyújtogatás esete forog fenn, de a tetteit kipuhatolni még eddig nem sikerült.

— **Pecsett** jól járják a regálé bérlettel. Já város kivette ugyanis a regálé évi 49 ezer frtet; három évre. Már meg volt kezdve az intézkedés, hogy a város hogyan fog majd eljárni, végezni a fogadóok, sör, bormérőkkel; midőn kapja magát egy nagy convertbe négy pecsettelt litkuson lezáró egyenlőség s a ténz a pénzügyminiszteriumnál a regálébérletért 57000 forint évi ajánlatot. A városi hatóság ezt megtudja; Aiding polgármester felmegy a fővárosba, hogy a miniszterium ne adja másnak a bérletet, minután a város már kivette 49 ezer frtet. De lent bizony azt mondták, hogy az állam érdeke az irányadó! S most vagy meg kell adni a városnak is az 57 ezer frtot, vagy lemondani a bérletről.

— **Sör-tenger.** A regálé megátundával január hó 1-én nagy verseny lesz Kaposvározt a sörmérésben. Eddig a következő szegektől lesz sör szállítva: Dreheről Kobányáról Korona-sör; pillzeni; promontori Haggenmachertől; gránai Szekeirertől; pécsi Scholostól; informán helyben is lesz lövés sör. A jégvermeket sürögösen csináltatják a szegek. Számos kereskedő palaozkaért fog rendelni Schwéchat, Pázm, Kobányáról stb. eladás véjelt.

Igy hát a sör-eladásban nagy verseny lesz, csak aztán — fogyasztó is legyen elég

— **A ki a királyra haragusk.** Fülöp János Rátótól okos emberzámba megy. Tudja, is mi az illendőség. Pálinkafőzésért volt adós a fináncoknak, hát behozta azt ropogós új forintokban a mult hét elején. — De hát csodák csodája, a finánc nem fogadta el azt a pénzt, (lévén az két forinttal kevesebb a járandóságnál.) Hát csakugyan nem kell ez a pénz! — kérdi Fülöp gazda. „Nem bizony, mert hát az a pénz sebogy sincs rendben, — nyerte válaszul. Nagyot nyelt és nézett erre Rátót szülötté és imigyen tört ki belőle a rátóti bölcsesség: „No még ilyet nem értem, hátszen rajta ezen a pénzen a király orczája, osztán még se kell. Jól van no! Tudom mit kell tennem. Vissza küldöm; vissza biz én, s felmegyének. Adjon helyette jó pénzt, de ne olyat, amilyen még a fináncnak se köll: — És a rátóti okos ember komolyan megselekedte amit mondott, visszaküldte a pénzt a királynak, hogy adjon helyette másikat, ha más nem, hát Kossuth-bankót, mivel azt legalább be lehet — rá-mázni.

— **Családi dráma.** A szeszcs italok mértékelen használata ismét borzasztó családi drámát okozott Köttes községyben mult hó 19-én ugyanis *Varga József* ismert ingerleány, veszedő természetű ember, ki ismételten életveszélyesen fenyegette családját, d. u. 3 órakor ittas állapotban tántorgott haza, éktelenül szidalmazva hozzátartozóit. Neje békítő szavaira ütlegekkel válaszolt, midőn pedig *Zsófi* leányka a gyengébb félnek, édesanyjának védelmére sietett, a felbőszült apa egy fejszecsapással földre terítette. A dühöngő apának e vadállással tettén ugyanannak 19 éves fia is kijött sodrából, s kikapva atyja kezéből a fejszét, néhány súlyosabb csapást mért rá, melyektől az apa szörnyet halt. Szomoruan megdöbbsztől és intő példál szolgálhat ez eset azon családoknak, kik a szeszcs italoknak, ha nem is oly végzetes, de nem kevésbé átkos eredményeit kénytelenek tűrni egy életen keresztül. A könnyelmű köttsei *Varga József* örök bánatot, szegyet hagyott családjának, apagyilkossá tette Sándor fiát, ki után már a tömlőcz nehéz ajtaja bezárult.

— **Egy ölelés és egy csók.** A boldonságokért, melyeket elkövetünk, azoknak kellene felelni, a kikért azokat véghezvisszük. De ez nagy baj volna az asszonyokra, mert a legtöbb boldonságok s éretlők történekek. — *K. L.* itteni illetőségű 27 éves fiatal legényke Budapesten halálosan beleszeretett főnökének leányába, a bájos *Ceciliába*. Szólni nem mert neki e helyett azonban egy este midőn *Cecil* nagysámmal a folyosón találkozott, hirtelen átka-rolta, s mielőtt az védekezhetett volna, megcsókolta. Egy sikoltás és egy poton a rózsapuzon kacsóktól, — pillanant műve volt, a leány aztán eltűnt. *K. L.* a folyosón maradt és várta a történetendőkét, a mi nem is sokáig késelt, mert csakhamar ott termett a leány papája egy fűtykössel kezében és ugy ellátta szerelmes hő-süinket, hogy lepedőben szállították kórházba. Most Pápan vakációz a csókokban telhetetlen segéd.

— **Diszoklevél.** A veszprémi nyomdász szedő tanoncok *Bényeiné-Harmath Emma* színésznő elismerő diszoklevéllel lepték meg, a melyben pajtásuknak fogadják. Az átadott elismerő diszoklevél szövege a következő: „Mi egyenként és együttesen »Patófi, István bácsi,» és »Szent István» kegyelméből előismerint Veszprém város többszörösen felkelt, mindazonáltal ugyanaddig *Guttenberg* felkenetlen papjai, illetve nyomdásztanoncaink, mint a »Veszprémi Független Hírlap,» a »Veszprém» és a »Veszprémi Közlöny» szedői adjuk tudára mindazoknak, a kiket érdekel, de különösen a mi zsebbeli-suhancainknak, hogy büszkeségünket és fényünket *Bényeiné-Harmath Emma urnő*, mint szerkesztő uraink által elismert, kitűnő tehetségű *Suhancz-ot* renoménk emelése, hírnevünk körül tanusított ügybuzgó suhanczkodásért ezáltal egyszer, de mindenkorra pajtásunknak fogadjuk és bárkivel szemben mestereinknek is tudtával, ezen nyilatkozatunkat lenn tartjuk. Minek megerősítéséül nyomdászmezejünkkel és nemzeti jelvényünkkel ellátott jelen okmányt, mint elismerő oklevelet kiadjuk, Veszprém, 1889. október hó 22-én a »Suhancz» operette mávodik előadása után! A veszprémi összes nyomdász szedőtanoncaik.

— **Egy jó karban levő garnitúra** és egy szopora helyszíne miatt eladatik. Bővebb

Közigazgatás.

A szőlőpenész ellen.

A szüret most már megyénk minden részében véget ért. Előttünk áll a tiszta eredmény; le lehet számolnunk.

Mennyiség tekintetében sem kielégítő a szőlőtermés; minőség tekintetében is csak ott vagyunk körülbelül, a hol tavalyi voltunk. Szóval elmondhatják szőlősgazdánk, hogy „adál uram, de nincs köszönet benne.”

A tavalyi év pedig már megantihatót volna bennünket, okulhattunk volna bőzögesen, hogy egy új szőlőbetegség ellen védekezünk kell.

Tolna- és Baranyamegyékben csak ez év folytán lépett föl elsősorban a szőlőpenész, mely a szőlőleveleket lehervasztotta s már is vészkiáltásként hangzott szét a megyékben annak híre. Azonnal foglalkozott vele a sajtó is.

Nálunk ez a szőlőpenész már régi betegség. Hozzánk lett legelsőben importálva Stájerországól és Kharinthiából, hova első eredete visszavezethető. Eleinte nem jelentkezett oly erős mértékben. Körülbelül 15-20 év óta ismeretes dolog nálunk az úgy nevezett „ragya”, ami pedig semmi egyéb, mint a most már egész veszélyességében ismert szőlőpenész. Ime tehát nálunk ez már nem volt új vendég s még sem gondoskodtunk kellő védelemről. Persze komolyabban, a veszély egész nagyságával csak a múlt évben lépett föl nálunk is. Előző időben ártott, ártott valami kevesesekét, ha egy-egy pásztaban meghervasztotta a leveleket, de nagy kárt sem a bor mennyisége, sem minősége tekintetében nem okozott.

Hanem már a múlt évben — jól tudjuk — mily óriási mértékben megromtotta a bor minőségét. A levélfosztott szőlők nem bírták teljesen megérlelni a fürtöket, mert hisz egyik legfontosabb fejlődési tényező: az ép, egészséges levél — ami a növénynek az, mi nekünk a tüdő — hiányzott s a vesszők mind pusztán, csupaszán állottak.

Ugyanezen tünetek mutatkoztak az idén is. Voltak egyének, szakértő szőlősgazdák, akik figyelmessé is tettek mindenkit a most már epidemikus jellegű öltött veszélyre; de hát azért volnánk mi magyarok, hogy egy kis szőlőpenésztől megijedjünk!

Voltak jóakaratu egyének, a kik orvosságot is ajánlottak. A gálje-feszkendezet. De hát azért volnánk mi magyarok, hogy az ifyféle jó tanácson hatalmasat ne kaczagjunk!

Hát bizony meg se ijedtünk, neveltünk is jót a vészt kiabálókra. Hanem bezzeg azután lassuk is most a savanyu levét a magyar természettünknek.

Azok, kik a védekezést elfogadták s nem sajnáltak 10-20 forintot befektetni, hogy háromszor annyi kár ellen biztosítva legyenek, nem bánták meg; azoknak mind mennyiség, mind minőség tekintetében jobban ütött be a termés, mint azoknak a skrupulusos egyéneknek, kik a „majd meglátjuk” elv nyugalmas egykedvűségével nézték és várták a vész hova-fejldését. A tanulság immár előttünk áll. Kétségtelen, hogy védekezés nélkül tovább nem hagyhatjuk szőlőnket; mert a veszély egyre óriásibb mértékben terjed. Le kell tehát mondanunk a „rá érünk meg” ősi szokásról! Most már, a tél folytában meg kell tennünk az intézkedéseket, hogy a kikelet előjöttével már semmi akadály ne forogjon fenn a védekezésnek általánosossá tétele szempontjából, mert bizonyos az, hogy sikere itt is csak az általános védekezésnek lesz.

Megyénk törvényhatóságának októberi közgyűlésén kimondatott a szőlőpenész elleni általános védekezés a ugyane célból megkereste a szomszédos törvényhatóságot is s egy bizottságot küldött ki részletes javaslatlétlét iránt: miként volna lehetséges az általános védekezés keresztülvitele? E bizottság a decz. 16-án tartandó törvényhatósági ülésen fogja javaslatát előterjeszteni.

Az iránt intézettek a kormányhoz fölterjesztés, hogy a kérgálcikk ár szállítanák le.

Hiszük, hogy törvényhatóságunk intézkedési és lépési eredménytelen nem maradunk. De mindeme jó szándéknak valódi fogantatja csak úgy lesz, ha a szőlősgazdák kivétel nélkül be fogják látni a védekezés elkerülhetetlen voltát.

Ez pedig elérhető lesz, mert nem akarjuk föltenni, nem akarjuk bínni, hogy népünket idejekorán, okkal, móddal rá ne lehessen vezetni a védekezés fontosságára és roppant szükségességére.

A filloxera ügyis valóságos csatárlánczban közeledik felénk s bizony-bizony most már csak idő-kérdés szőlőnk végpusztulása. Úgyekezünk tehát addig is oda hatni, hogy e nagy nemzetgazdasági töké kamatot gyümölcsözözzék.

Ha tán a szőlőpenész elleni szer előállítását a megyei gazdasági egyesület venné kezébe s a szert az okulásra vezetett szőlősgazdák tömegesebben, nagyobb mennyiségben rendelnek meg: kevesebbe kerülne egyes embernek a védekezés. Ezt pedig elmulasztani többé semmi esetre sem szabad, mert egy kissé kedvezőtlen időjárás mellett oly átkozott rosz borunk terem végre, hogy közénk út töle a cholera nostras.

A szőlőpenész ellen a „Keszthely” hirtovábbá egy „termelő” azt írja, hogy a szőlő permetezése (holdankint 7 frt 2 kr.) nem nagy kiadás; ennyit minden gazda szivesen áldozna, csak a gépet venné meg a megyei gazdasági egyesület s osztaná ki a bortermezők között; bizatnak meg gondozásával az elültetésért a termelő fizetne bizonyos összegű használati díjat. Ezzel kapcsolatban azt is fölhozza, hogy jobb most összel be nem kapálni, mert a föld alá jutott leveleken jobban megmarad a penészgomba csiraképesége, mint a földfeletiek. Ez azonban nem igen valószínű, mert Kanizsa több vidékén nem kapálják be összel a szőlőt s a penész mégis rendes vendégül marad.

Filloxera-irtó szer talált föl Lutz Konrad villányi lakos. Az országos szőlőszeti és borászati biztos elé terjesztetett szer a próbák után hathatósan bizonyult. Teljesen nem irtja ugyan ki a filloxerát, de ártalmatlanná teszi. Szakértők véleménye szerint az eddig próbált szerek között ez a leghathatósabb. Most már csak az a kérdés: vajon előállítható és kapható-e olyan olesón, hogy a szegény ember is használhassa?

A filloxera pusztításai által előidézett, minden oldalról jövő panaszok a képviselőház pénzügyi bizottságának ülésében is viszhangra találtak. Bármennyire sajnálandó is az az óriási kár, melyet e rovar hazánkban okozott, mégis rá kell mutatnunk, hogy a szőlőbirtokok nagy része nem jár el elegendő körültekintéssel és a filloxera ellen távolról sem védekeznek oly mértékben, a mint az lehetséges és a miről nemcsak Franciaország példája, hanem Magyarország is néhány eset tanuskodik. Hogy mily biztos sikerrel lehet a filloxera veszélyét leküzdeni, a következő két példa mutatja: **Kerkapoly** egyetemi tanár a budai hegyekben levő kiterjedt szőlőt zölden és dusan termő állapotban tartatja. Évek óta kizárólag azt a módot követi, hogy valamenynyitől, még ha azok nem is látszanak megtámadva, évenként székéneggel kezeli, minden hold szőlőre egy métermázs székéneg jut és az eredmény tökéletes. — **Jókai** Mórak a Svábhegyen van — szintén teljesen elpusztult kertek között — nagy szőlőskert-komplexuma, melyet virágzó és gazdagon termő állapotban az által tart fenn, hogy már évek óta, míhelt valameyitől gyanusnak látott, nem várva be előbb ennek elpusztulását, úgy ezt, mint a közel eső szőlőket is teljesen eltávoította és amerikai szőlőveszőkkel — melyeket később megnevesített — pótolta. Egész kertje ezen eljárás következtében már teljesen új tökékek van ellátva, az évi termés ugyanannyi maradt, a költségek aránylag csekélyek voltak és Jókainak filloxeraszermentes szőlője van, mely bőven terem. Mint ebből látható, van két olyan jó methodus, melyek biztosan czerla vezetnek.

A közénhamu a mezőgazdaságban.

A legújabb gazdaságban nagy mennyiségben rendelkezésre álló közénhamut eddig a gazdasági üzemre nézve hasznavehetetlennek tartották, pedig ez, nagy abszorbeáló tulajdonságánál fogva kitűnően alkalmazható minden nedves, tőzöges, lápos, göröngyös és hideg talajon, melyeket lazábbá és átérésztöbökké tesz, úgy hogy a levegő és melegég könnyen behatolhatnak.

Ha ősszel a kerti ágyakra kiterítünk egy réteg közénhamut, (melyet előbb átrostálás által megtisztogattunk a félig elégett közénhamaradványoktól), s ezt ázóval jól összekeverjük a földdel, az ilyen talaj igen jó lesz, főleg a hüvelyeseknek, melyek ebben gyönyörűen diadelenek, még akkor is, ha a talaj magában véve

nagyon nedves és kötött volna is. A hol továbbá a kertben sok a csiga, vagy földi giliszta ezek előzésére hathatós szer, ha az ágyakat hamuval hintjük meg. A komposzt is jelentősen megjavul, ha a halom készítésénél közénhamut is rétegeznünk bele, mely az átforgatásnál azután jól összekeveredik vele.

A savanyu áthatlan talaj a megmunkálásra alkalmasabb lesz, ha a réteget hamurétet jól elszántjuk, s ezt a szükséghez képest több éven át ismétljük. A nedves réteken, a melyekről a víz nem tolyhat le kellőleg, már az első évben igen jó hatása lesz a közénhamuval való beterítésnek. Noha rendszeren azt feltételezik, hogy a közénhamu magába véve épen nem, vagy csak igen kevés tápláló anyaggal gazdagítja a talajt, ez a nézet nincsen beigazolvva, hanem csak annyi, hogy hosszabb időre van szükség, míg a talajhoz assimilálódik.

Másképp áll azonban a dolog a barnaszén hamujával, nem csupán azért, mivel a barnaszénben az eléghető anyagokon kívül még rendszeren trágyázó ásványi sók is vannak, hanem már azért is, mivel likacsossága folytán fel képes szívni oldott állapotban levő idegen tápanyagokat is.

Mivel pedig ezek mint eléghetőnek, alkatrészt képezik a barnaszén hamujának, ez nem csupán porhanyítja és savtalanítja a talajt, hanem egyuttal trágyázza is.

Piaczi árak Nagy-Kaniszában.

Buza, 7 frt 40 kr. 7 frt 65-ig. Rozs, 6 frt 50 kr. 6 frt 80-ig. Árpa, 7 frt 50 kr. 8 frt 25-ig. Zab, 6 frt 50 kr. 6 frt 80-ig. Kukoricza, 5 frt 50-ig.

Szerkesztői üzenetek.

A két könyvesp. A szerkesztő homályos és elcséplélt. A nyelv azonban meglepően sajátos és szép. Több világosságot és nagyobb egyszerűséget. Ha ezeket eléri, még jelentősebb körben is szivesen fogják látni mint a minő ez a lap. Üdvözlét!

B. L. Budapest. Megkaptam. Hát más mondanivalód, nem volt? Mi újság?

Vasuti menetrend.

1889. június 1-jétől.

Kanisza-Buda-pest	gyors vonat	reggel	sz. von.	szem. vona
Ind.	6 ó. 04 p.	7 ó. 30 p.	2 ó. —	12 ó. 36.
Hudapest-Kanisza	szem. vonat	sz. vonat	v. v.	gyors v.
Erk.	4 ó. 26 p.	1 ó. 59 p.	10 ó. 40.	12 ó. 25 p.
Kanisza-Vasgyőr	szem. vonat	sz. vonat	gy. v.	este
Ind.	5 ó. 18 p.	2 ó. 45 p.	12. 35	
Pragerhof-Kanisza	gyors vonat	szem. vonat	sz. v.	este
Erk.	5 ó. 54 p.	1 ó. 15 p.	11 ó. 44	
Kanisza-Hécsb.	szem. vonat	reggel	sz. v.	szem. vonat
Ind.	6 ó. 25 p.	5 ó. 20 p.	2.15	12 ó. 34 p.
Hécs-Kanisza	szem. vonat	reggel	sz. v.	szem. vonat
Erk.	4 ó. 16 p.	8 ó. 09 p.	1.44.	10 ó. 26 p.
Kanisza-Bács	szem. vonat	reggel	sz. von.	este
Ind.	5 ó. 28 p.		2.25	
Bács-Kanisza	szem. vonat	délbe	sz. v.	este
Erk.	1 ó. 40 p.		11.29	

Nyilttér*)

Farbige Seidenstoffe von 60kr. bis fl. 7.63
p. Meter — glatt und gemustert (circa 2500 versch. Farben und Dessins) — versendet rohen und stückweise porto- und sollfrei das Fabrik-Depot **G. Henneberg** (K. u. K. Hoflieferant.) Zürich. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. Porto.

*) Az a rovatban közlöttekért nem vállal magára felelőséget a szerk.

Feloldó szerkesztő: **Varga Lajos.**
Típuszerkesztő: **Serecs Imre.**
Fümmelkötés: **Szalay Sándor.**

Brünni készítmény, finom posztó- és árucikk szállítóház:

TICHO BERNÁT

Brünn, Krautmarkt 18.

szétküld utánvet mellett

457 10-20

Hölgy posztó eposz gyapjú, minden új divat színekben dupla széles 10 mtr. 8 frt	Női ingek erős lenvászonból csipkével 6 db 3 frt 25 kr.	Kalmuk legjobb minőségű 30 cmet. széles 10 meter 2 frt 70 kr.
Fekete-terno szűkságyártás, duplaszéles 10 mtr. 4 frt 50 kr.	Férfi ingek saját készítmény, fehér vagy tarka 1 frt 80.—1 frt 20.	Double-Value szövet teljes 1 db. 3 frt 50 kr. 1 téli nagykendő nagy sima és koczkás 2 frt.
Volapük-flonel legújabb minta 60 cm. széles 10 méter — 3 frt 50 kr.	Kanevasz 1 db 30 rőf violaszínű 4 frt 80. 1 db 30 rőf piros 5 frt 20.	Egy jute-garnitúra 2 ágy 1 asztalterítő rojttal 3 frt 50 kr.
Ruha-baroet legdivatosabb választékban 10 mtr. 3 frt.	Czérna-kanevasz 1 db 30 rőf violaszínű és piros fl. 6	Egy rips-garnitúra 2 ágy és 1 asztalterítő selyem- rojttal 4 frt.
Hamen-Jersey-Tailor (Jacken) selyem gombokkal és leb- bentüvel, minden színben teljes nagy 1 db. 1 frt 30 kr.	Egy lópokróc legjobb készítmény 190 cm. hosz- sú 130 cm. széles 1 fl. 50.	Hollandi futószőveg-maradék 10-12 mtr hosszú 3 frt 60.
Jute-függöny török. minta 1 teljes 2 frt 30 kr.	Egy fiaker pokróc 190 cm. hosszu 130 cm. széles 2 frt 50 kr.	Házi lenvászon 1 db 30 rőf 4 frt 50, 1 db 50 rőf 5 frt 50.
Munkás ingek rumburgi és oxfordi teljes nagy 3 db 2 frt.	Ragusa Divatszövetek, duplaszéles, felmez- ruhák, minden színben egy sávos, mint koczkás 10 mtr. 9 frt	King szövet jobb, mint a lenvászon. 1 db széles 30 rőf 6 frt
Normaling teljes nagy 1 db 1.50 Normal-lábravaló teljes nagy 1 db 1 frt 50 kr.	Flanell-feikendők pompás választékban 3 darab 1 frt	Chiffon 1 db 6 rőf 1 a 5 frt 50. leg- jobb minőségű 6 frt 50.
Posztó-portéka és gyár-állomány.		
Brünni posztó-maradék téli öltönyökre 1 mara- dék 3.10' mtr. teljes férfi öltönyre 3 frt.	Téli-kabátszövet egy maradék 2.10 mtr. teljes téli kabátba, feke- tében, barnában és kék- ben 3 frt 50 kr.	Alkalmi-vétel Brünni posztó-maradékok 3.10 mtr. teljes férfi öl- tönyre 3 frt 75 kr.
		Felöltő-szövetek legfinomabb minőségű 2. 10 mtr. teljes felöltőre 7 frt.

Minták ingyen és bérmentesen

Jó portékaért és pontos szállításért kezeség-vállaltatik.

Kitűnő és kiválasztott mintakártyák 400 példányával a szabóurakhoz bérmentelenül.

Máriazelli gyomor cseppek

legbiztosabb gyógyszer minden gyomor bajnak.

Védjegy.

Utólagosan ható az étvágytalanság, gyomor gyengeség, hányás lehet, savanyu felbőgés, szél rekedés, (Kolikák) gyomor hurut, gyomor égés, gyomor bomok és dara képződés, túlságos elnyalkasodás, sárgaság, undor és hányinger esetében, megszünteti a fűfájást (ha az a gyomor elrontással származik) gyomor görvését, kemény székiést, székrekedést, az étel s itallal túterhelte gyomrot kitisztítja, elűzi a belférgesket, s gyógyít lep, vese, máj és aranyeres bántalmakat. — Egy üveg ára, hazánál utasításal együtt 40 Kr. kettős üveg 70 Kr. Központi szétküldési rakár: Brády Károly gyógyszerháza Krenzier Morva ország.

Máriazelli Labdacsek.

Óvás! A valódi Máriazelli gyomor cseppek sok fele-
kepen utánzóttak s hamisítanak, s ezért valódiak gyanánt
csak azok fogadtassanak el, melyek üvege, egy vörös, s a
feuti védjeggyel ellátott papírba van csomagolva, s melyek
mellettek használati utasításban az is fel van tüntetve, hogy
az Krenzierben, Guzek H. könyvnyomdájában nyomtatott.

A Koményszékés és székrekedés
ellen, ezek a legjobb hatásnak-
nak bizonyult labdacsek is, sok-
féle kepen hamisítanak, tehát
ezek vételeisel is vigyázni kell a
feuti védjegyre s Brády Károly,
Krenzieri gyógyszerész név alá
írására, melyek minden eredeti dobozon láthatók. Egy
doboz ára 20 Kr., egy tekercs 6 dobozzal 1 frt. A pénz
előleges beküldése után, 1 tekercs 1 frt. 20 Kr., 2 tekercs
2 frt. 20 Kr., 3 tekercs 3 frt. 20 Kr. ért. csomagolás és postabér
mentesen küldetik meg.

A Máriazelli gyomor cseppek és Máriazelli labdacsek
nem titkos szerek, a gyógyító-anyagoknak összetétele
minden használati utasításban fel van sorolva.

A Máriazelli gyomor cseppek és Máriazelli labdacsek kaphatók

Nagy-Kanizsán: Prager Béla és Belus Lajos gyógy-
szertárakban. Babosán: Illás gyógyszerárban. Barcs:
Kohut Sándor gyógyszerárban. Marczali: Körös Vic-
tor gyógyszerárban. (Holtz: Böles Béla gyógyszer-
árban. Szt. Gotthárd: Tomcsányi Leop. gyógyszer-
árban, 497 4-48

Minták minden vidékre
bérmentesen.

Posztó- és divatárukat

a legelőbb minőségtől a legfinomabb minő-
ségig, őszi és téli alkalomra szétküld minden
gyári árnál olcsóbban.

Schwarz Móricz

és kir posztó- és divatáru-
gyára

Zsittau (Morvaország).

3.10 mtr teljes öltözeti	5 frt 50
3.10 mtr. erős gyapjú-szövet	6 frt 80
3.10 mtr. erős, finom gyapjú-szövet	9 frt —
3.0 mtr. finom gyapjú-szövet	13 frt —
3.10 mtr. legfinomabb gyapjú-szövet	15 frt 10
2.10 téli kabátszövet teljes télikabátba	5 frt —
	7. frt 9, frt 11. frt és fölebb.
1.70 mtr. egy teljes loden-kabátban való, víz- mentes 3 frt 50. 4 frt 50, kr 5 frt 50 és fölebb	
Fekete szövetek szalonöltönyöknél. Minden faju posztóminták, Gyapjúbeles minden árbap 80 krtól fölé. Női szövet női ruháknak, női loden szövet, nagykendők Himalaya-gyapjuból 10), nagy 3 tritól fölé. Nagygyári szövetek és divatárak. Arjegyzék ingyen és bérmentesen. A szabómester uraknak mintakönyvek bérmen- telenül. 453 10-20	

Szimon István

fűszer-, csemege-, bor-, Cognac-,
rum- és teakereskedése,
Budapest, Váci-körút 12. marokkói-utca sarkán

ajánlja dúsán felszerelt áru-raktárát

n. m.: **Franczia Cognac, Martell, Hennessy, Bisquit**
Dubouché, Jules Robin, Proust, Sioné, Menkov, Coman-
don, és Tricochet. — **Magyar Cognac a legjobb minő-**
ségben. — **Amsterdami Likörök, Wynand Focking-**
tól. Valódi Benediktiner és Chartreuse. Franczia
és magyar pesszoborok első osztályú, bordeauxi, rajnai,
csemege és peccenyeborok. — **Sardina, Philippe, Ca-**
naud és Grado-főle, mindennemű füstölt és páczolt ha-
lak, angol tea-sütemények Peak Freantól, és 28 kü-
lönféle sajtok, minden e szakmába végtő ezikket csak a
legjobb minőségűek és mélykelti árak mellett.

Vidéki megrendelések ingyen csomagolással pon-
tosan, a legnagyobb figyelemmel eszközöltetnek.

Legújabb árjegyzék bérmentve.

707 1-3

KALODONT
F. A. Seig fia & Tarsa
Bécsben.

Kalod használat után nélkülözhetlen mint fogtisztító szer
A fogak szépsége
KALODONT
F. A. Seig fia & Tarsa
Bécsben.

Kapcsoló a gyógyszerészek és illatszerészeknél 1 darab 35 kr. N. Kanizsán
Schwarz & Tauber; Rosenfeld Adólt; Sirem & Klein, Beidin-Marton; Marton
448-52 és Huber uraknál.

„EQUITABLE“

Egyesült Államokbeli életbiztosító-társaság
NEW-YORKBAN.

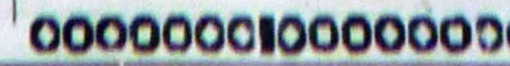
Alapított: 1859-ben.

Biztosított tőkés	1888 vége o. a.	1.373.040.315 frt — kr.
Uj biztosítások	1888	384.833.837 —
Összes bevétel	1888	67.397.442 50
Vagyion	1888	237.607.305 —
A biztosítottaknak kifizetett	1888	20.711.142 50

Az összes nyereség a biztosítottak javára for-
ditatik és a közönséges kötvényeknél már a má-
sodik díjrészt lefizetése alkalmával fizettetik vissza,
míg a fél- és a szabad Tontina- terv szerint kötött
biztosításoknál összegyűjtve a periódus végén szol-
gáltatik ki közpénben.

Az „EQUITABLE“ minden kötvénye
3 illetve 2 cztendő mulán megtámadhatlan-
ná válik, a mennyiben az osztró, ha a biztosítási-
díjzatok a kötvény értelmében megtörténtek a
biztosítottak követelményei egyáltalán
nem utasíthatók vissza és a társaság
azok kielégítésére feltétlenül kötelezve
van. Ezen újítás által az „EQUITABLE“ biz-
tosított ügyfeleinek teljes megnyugtatót nyújt arra
nézve, hogy halál-estben, az elhalálozás bizto-
nyítása után, a biztosítási összeg az ille-
téseket kezéhez, minden körülmények
között azonnal kifizettetik. 463 3-12

Bővebb tudósítással, egyenként prospektuok-
kal és ajánlati úrlapokkal készségesen szolgálunk
a 10-16 kerületi ágynökségek, nemkülönb az
„EQUITABLE“ Magyarországi aligazgatósága
Magyar lezártított és pénzeltő-bank
Budapest, V., Dorottya-utca 6. szám.

Szerkesztőség:

Bathfay- és Kisfaludy-utca 18. sz.

Ide intézendő a lap szociális részére vonatkozó minden közlemény.

Bérmunkások levélke csak ismert közzétételre fogadják el.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu hetilap.

A Nagy-Kanizsai- és Délszalai takarékpénztárak és a Bankkegyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint egyszer: vasárnap.

Kiadóhivatal:

Városház-utca 5. szám Fisel el Fülöp
Könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre . . . . . 5 ft — kr.
Félévre . . . . . 2 — 50
Negyedévre . . . . . 1 — 25

Hirdetések jutányosra számítanak.

Nyiltér petisora 10 kr.

Előzetéseket, valamint a hirdetésekre vonatkozókat Fisel el Fülöp könyvkereskedésbe is szedik.

Feladataink.

(S.) A lelkiismeretes és független sajtó, bár a társadalom hatalmasságai közé tartozik, nem az uralkodásra van hivatva, hanem a szolgálatra. Akármilyen paradoxonnak látszik is ez a tény, mégis úgy kell számolnunk vele, mint a legtermészetesebb igazsággal. A sajtó hivatása a társadalomban olyanforma, mint egy nagy uradalomban a jószágigazgatóé. Névleg nem ő az ur, de a valóságban az ő szava irányadó, ő áll elő eszmékkel és tervekkel, a melyeket által az uradalmat minél hasznosabbá és jövedelmezőbbé tenni igyekszik.

Ez az igyekvés pedig annál inkább méltányolni való, mert a sajtó szolgálatai főkéntlenül önzéstelenek. A társadalom és a köző érdekében tett szünetnélküli munkásságáért nemcsak hogy semmiféle anyagi és erkölcsi jutalmazást nem kíván, de sőt ilyenre egyáltalán nem is számít. A rátermettség főmó érzékével szünetlenül talál valami újat, szépet, jót és hasznosat, a melyeket ugyan a sajtó maga sohasem valósíthatna meg, (mert a megvalósítás már nem feladata) de a melyek nélküle talán évekig stagnálnának, sőt talán szóba hozva se lennének.

Csak egyetlen vidéki lap is, főnállásának évei és évtizedei alatt bámulatos eredményeket mutathat fel. Maga a kor, a melyben élünk, szinte karakterül viseli magán azt, hogy minden kezdeményezésében, minden újításban, minden változásban a sajtó hozzászólását elvárja. Mert dacára annak, hogy egy-egy hírlapi cikk egyéni felfogásnak megnyilatkozása: ezt az egyéni felfogást nyilvánosságra jutása pillanatában ezer és ezer ember teszi magáévá. És mintha ezáltal keresztyven menne át, új nevet kap, a szontul Közvéleménynek nevezetik. Ez a közvélemény pedig hatalmas, sőt ellenállhatatlan.

Valami bántódása esik a város, a megye, a közönség érdekeinek: csudálatos, de mégis nagyon természetes módon a sajtó érzi meg legelőször, sőt talán csak a sajtó érzi meg, a reámutatván a bántódásra, azok, a kiket érdekel, csak ezután veszik észre, hogy ics, ők is érzik. A mely késői észrevévesben persze nem hibás senki: mert a dolgok természetes rendje az, hogy így történjék.

Ha a sajtó figyelemmel kíséri a város és megye beléletére betolyással bíró eseményeket és cselekedeteket; a ezekből a konzekvenciáikat mint el-ő levonja: ez ugyanannyi, mint ha a város és vármegye közönsége minden személyes foglalatosságát, ügyét-baját félretéve, szünetlenül a történők fölött gondolkodik. De sőt törekvése, fel-

adata, és összeköttetései folytán jól értesültség dolgában első helyen állván a sajtó, hozzászólásai minden kövérdekl ügyekhez biztosítják neki a számbavételt.

És keveset fog, a ki sokat markol. A sajtónak azért nem lehet feladata minden bölcseséget önmaga számára lefoglalni. Ha még oly keskeny is az a tér, a melyet működéskének helyéül önmagának kijelölt, lelkiismeretes buzgósággal töltse be azt, de minden nagyzás nélkül. E tekintetben, ha a „Zala“ becsületes szándékaival; a megye és Nagy Kanizsa érdekeinek folytonos szem előlt tartásával tudott és tudni fog valamit használni a társadalomnak, a közügynek és a közönségnek: semmivel sem fog hátrább állani, mint az angol világlap, a Times, a mely viszont a maga körében tölti be hivatását.

Az, a mit II. Vilmos császár mondott önmagáról, hogy: a „fejedetem az állam első szolgálja“, áll a sajtóra, mint nagyhatalomra néve is, mert a sajtó sem más, mint a közérdek első szolgálja.

Nagy Kanizsán a közérdeket érintő dolgok egész serege várja, hogy a sajtó által a fórum közepére állítassék. E közérdekl dolgok közt egynehány, a mint látnivaló lélesen, nem először fog a fórumra fölkerülni. De a sajtónak, a mely e feladatra vállalkozott, nem szabad lankadnia, ha egy

Tárcza.

Az ornyáki boszorkány.

— A „Zala“ eredeti tárczája. —

Ördögös hely az az Ornyák nagyon. Borzalmosság dolgában csak a stálos-temető tesz rajta túl, ami különben tözsomszédos vele. Nem jó oda aggódó leklü embernek vetődni. Meriten másvilágra tánczolgat vele a boszorkányok, akik ott libegnek lényes nappal, sötét éjjel az ornyáki berek fölött, a homokdombi ciheresben.

Nem is igen vetődik oda élő ember, ha csak belé nem bujt a bolygó-nyila. Legelőbb egy-egy holdkörös mesemondó látogat el oda. Megáll a homokdomb tetőjén, elmereng az ezerrivágú berek ringó szélén; elhallgatja a berki-rigó gonyos lütytyét órákig. Néha néha feleje lebben a berki szellő és susog, mesél szépséges dolgokat rég eltűnt világról, szerető szívek epedőéről, édes almákról, boldogságról, léladomról.

Kik érik meg azokat a szépséges, bűbajos meséket?

A röpke azella néha-néha mintha nehéz só hajt vienne tova szárnyain. Talán hazatalan, bolygó leklék szállnak, lebegnek az emberzajtalan légtérben? Talán ők érik azokat a bűbajos meséket? Es újra élnék, szeretnek, ölelkeznek, ödvözölnek azoktól?

Mert ott is éltek emberek, akik szerettek a akik sirba vitték magukkal a változatosan szerelmet. Az oroszonyi menyecskék (tudnak arról a boldog időről álomba ringató, szép meséket. Különösen Orszo nénié), az ornyáki boszorkányról, aki ott lakott a homokdomb aljában, egy kis kunyhóban.

Hej! az volt ám még csak a híres, néves

asszony. Hét országra szólott annak a tudománya. Csak azt lehetne szegényt megegyeszer föltámasztani! Bizony talán az adóvégrehajtott, meg a filoxera se pusztítanak annyira a szegény ember jószágát. Tudna ő még azok ellen is.

Hányaggó menyecskékhez kötötte ő változhatlan hü-éggel a gonoszcséjű urat! És lehet-e ennél mennyországot érdemelőbb jótett a féltékenykedő menyecskék szemében? Nem is a menyecskék keresztyöttek el őt boszorkányuk, hanem a léjkek.

Hogy mikép került az oroszonyi határba? — nem tudta senki. Egyszer csak látták, hogy az ornyáki ciheres aljában egy kis kunyhó épült, melyből déli időben esendesen szállt föl a füst, jeléül, hogy ott élőny lakik.

Az oroszonyi lehérsépeket mindennap közelebb vitte a kíváncsiság. Egyszer vagy hat hátrabb szívó menyecske, lány egész a ciheres aljajig ment, a kunyhó közelebe.

Amint ott a ciheres bozóttját félrevonva, kandi szemekkel néztek a kunyhó felé, hát... ni! ni!... a lányok arat hogy elborította a vér, olyanok mint a vérbe mártott fehér-lilliom;... a menyecskék szeme meg hogy kigyuladt, mint az éjeli tűz és mindegyik ajka körül csintalan mosoly játszik.

Már ezek aligha valami ráncos képű, aszott banyát láttak ott. Mert attól bizony elütöttek volna.

De nem ám!

Gyönyörű szép sudár legény állott előltük. Amint észrevette az érkezőket, tisztoséggel köszönt nekik. Olyan volt az, mintha csak királyfi öltözött volna parasztleányeknek.

Böles dolog az nagyon, hogy az emberi szív el van rojva a szemek előlt. Bizony meinten meglátta volna az a szép legény, hogy milyen szokatlanul vert egyszerre az a hat szív.

Visszamenniök nem lehetett; kiléptek a kunyhó előlt tisztásra.

Akkorra már a kunyhóból is kijött egy asszony. Nem volt biz annak boszorkányi formája. Szép tiszta homlokáról csakugy ragyogott az értelem, az ész. Egész alakján meglátszott, hogy ő annak a hódítóan szép legénynek édes-anyja.

Barátságos mosollyal lépett a zavartan álló lehérsépek közé.

— Jó napot kedveseim. Mi jó hordoz itt benneteket?

Az egyik menyecske adta meg a választ: — Ibolyát keresünk, néniékem.

(Ejnye no! abban a sivár, száraz homokos talajban!)

A barátságos képű néniék elhítte nekik és még biztatta őket, hogy majd ők segítenek ibolyát keresni. Mindjárt oda is szólt láához: — Gyere csak Bandi, te már jól ismered a környéket.

A menyecskéknek, lányoknak akarva, nem akarva kellett menni ibolyát keresni. De bizony nem találtak egy szálát sem. Hátha özönével nőlt volna ott, találtak volna-e? Néztek is ők a bokrok tövét, mikor az a szép sudár legény ott lépdelt előltük. Utána veszett mind a két szemük, mint meglepett utasé a bolygófény után.

Szép is volt az, de nagyon. Azután még milyen kedves is. Nem tett úgy, mint a többi paraszt legény, ha egy kis derékséget érez magában. Úgy járt, lelt, úgy beszélt, mintha csak amolyan mindennapi legény volna ő is.

Mikor látta, hogy ibolyát nem találnak, oda ment a ciheresnek utmelleki részére a ott komlóvirágból olyan gyönyörű koszorút kötött a lehérsépeknek, mint a legüvesebb bokréta csináló. Hogy ragyogott még delejebb fényvel a menyecskék szeme, mikor átadta nekik a hogy irultak,

Brünni készítmény, finom posztó- és árucikk szállítóház:

TICHO BERNÁT

Brünn, Krautmarkt 18.

szétküld utánvét mellett 457 10-20

Hölgy posztó egész gyapjú, minden új divatú színekben, dupla széles 10 mtr. 8 frt	Női ingek erős lenvászonból csipkével 6 db. 3 frt 25 kr.	Kalmuk legjobb minőségű 70 cmet. széles 10 méter 2 frt 70 kr.
Fekete-terno szászgyártás, duplaszéles 10 mtr. 1 frt 50 kr.	Férfi ingek saját készítmény, fehér vagy tarka 1 frt 80. — 1 frt 20.	Double-Velour szövet teljes 1 db. 3 frt 50 kr. 1 téli nagykendő nagy sima és koczkás 2 frt.
Volapük-flonel legújabb minta 60 cm. széles 10 méter — 3 frt 50 kr.	Kanevasz 1 db 30 rőf violaszínű 4 frt 80. 1 db 30 rőf piros 5 frt 20.	Egy jute-garnitúra 2 ágú 1 asztalterítő-rojttal 3 frt 50 kr.
Ruha-barchet legdivatosabb választékban 10 mtr. 3 frt.	Czérna-kanevasz 1 db 30 rőf violaszínű és piros fl. 6	Egy rips-garnitúra 2 ágú és 1 asztalterítő selyem-rojttal 4 frt.
Damen-Jersey-Tailen (Jackon) selyem gombokkal és lebentüvel, minden színben teljes nagy 1 db. 1 frt 30 kr.	Egy lópokrócz legjobb készítmény 190 cm. hossz. szu 130 cm. széles 1 fl. 50.	Hollandi. futószőveg-maradék 10-12 mtr hosszú 3 frt 60.
Jute-függöny török. minta 1 teljes 2 frt 30 kr.	Egy flaker pokrócz 190 cm. hosszú 130 cm. széles 2 frt 50 kr.	Házi lenvászon 1 db 30 rőf 4 frt 50, 1 db 30 rőf 5 frt 50.
Munkás ingek rumburgi és oxfordi teljes nagy 3 db 2 frt.	Ragusa Divatszövetek, duplaszéles, jelmezruhák, minden simaszínben egy sávos, mint koczkás 10 mtr. 9 frt	King szövet jobb, mint a lenvászon, 1 db széles 30 rőf 6 frt
Normaling teljes nagy 1 db 1.50 Normal-lábravaló teljes nagy 1 db 1 frt 50 kr.	Flanell-feikendők pompás választékban 3 darab 1 frt	Chiffon 1 db 30 rőf 1 5 frt 50. leg- jobb minőségű 6 frt 50.
Oxford mosóképes, jöminőségű 1 db 30 rőf 1 frt 50.		

Posztó-portéka, és gyár-állomány.

Brünni posztó-maradék téli öltönyökre 1 maradék 3.10 mtr. teljes férfi öltönyre 5 frt.	Téli-kabátszövet egy maradék 2.10 mtr. teljes téli kabátba, fekete-ben, barnában és kékben 5 frt 50 kr.	Alkalmi-vétel Brünni posztó-maradékok 3.10 mtr. teljes férfi öltönyre 3 frt 75 kr.	Felöltő-szövetek legfinomabb minőségű 2. 10 mtr. teljes felöltőre 7 frt.
--	---	--	--

Minták ingyen és bérmentesen

Jó portékaért és pontos szállításért kezeség vállaltatik.

Kitűnő és kiválasztott mintakártyák 400 példányával a szabóurakhoz bérmentelenül.

Máriazelli gyomor cseppek

legbiztosabb gyógyszer minden gyomor bajnak.

Utóérhetlen hatású az étvágytalanság, gyomor gyengeség, hányás lehelet, savanyú felbőgés, szél rekedés, (kolika) gyomor hurut, gyomor égés, gyomor homok és dara képződés, túlságos elnyálkásodás, sárgaság, undor és hányinger csesteiben, megszünteti a főfájást (ha az a gyomor sírtól származik) gyomor görcsög, keskeny széklet, székrekedés, az étel a falat tartóssá, gyomrot kitisztítja, elűzi a belférgesket, a gyogyit lep, vessé, máj és aranyeres bántalmait. — Egy üveg ára, használati utasítással együtt 40 Kr. keltős üveg 70 Kr. — Közvetlen szétküldési ráktár: Brády Károly gyógyszerháza Krenauer (Morvaország)

Védjegy.

Óvás! A valódi Máriazelli gyomor cseppek sok féle képen utánzatnak s hamisítanak, ezért valódiak gyanánt csak azok ógadtassanak el melyek üvege, egy vörös, s a fenti védjeggyel ellátott papírba van csomagolva, s melyek mellett használati utasítás az is fel van tüntetve, hogy az Krenauerben, Guzik H. könyvnyomdájában nyomtatott.

Máriazelli Labdacsok.
A Koményszéki és székelyek ellen, ezek ota legjobb hatásúak, bizonyított labdacsok is, ezek fele képen hamisítanak, tehát ezek vételénél is vigyázni kell a fenti védjegyre s Brády Károly, Krenaueri gyógyszerész név alá írására, melyek minden eredeti dobozzal 1 frt. A pénz dohoz ára 20 Kr., egy tekercs 6 dobozzal 1 frt. A pénz előleges beküldése után, 1 tekercs 1 frt. 20 Kr., 2 tekercs 2 frt. 20 Kr., 3 tekercs 3 frt. 20 Kr. ért, csomagolás és postabér mentesen küldetik meg.

A Máriazelli gyomor cseppek és Máriazelli labdacsok nem titkos szerek, a gyógyható anyagokuk természetile minden használati utasításban fel van sorolva.
A Máriazelli gyomor cseppek és Máriazelli labdacsok kaphatók Nagy-Kanizsán: Prager Béla és Belus Lajos gyógyszerházaiban, Babócsán: Illas gyógyszerházaiban, Barcs: Kohut Sándor gyógyszerházaiban, Marenzli: Körös Victor gyógyszerházaiban, Olmitz: Bilcs Béla gyógyszerházaiban, Szt. Gotthárd: Tomcsányi Leop. gyógyszerházaiban. 497 4-43

Minták minden vidékre bérmentesen.

Posztó- és divatárukat

a legelősebb minőségtől a legfinomabb minőségig, őszi és téli alkalomra szétküld minden gyári árnál olcsóbban.

Schwarz Móricz

és kir posztó- és divatárugyára

Zuittau (Morvaország).

3.10 mtr. teljes öltözöt	5 frt 50
3.10 mtr. erős gyapjú-szövet	6 frt 80
3.10 mtr. erős, finom gyapjú-szövet	9 frt —
3.0 mtr. finom gyapjú-szövet	13 frt —
3.10 mtr. legfinomabb gyapjú-szövet	15 frt 50
2.10 téli kabátszövet teljes téllkabátba	5 frt —
7. frt 9, frt 11. frt és főlebb.	
1.70 mtr. egy teljes loden-kabátba való, vizmentes 3 frt 50 4 frt 50, kr. 5 frt 50 és főlebb	
Fekete szövetek szalonöltönyöknél. Minden fajú posztóminták, Gyapjubéles minden árban 80 krtól fölfelé. Női szövet női ruháknak, női lodenszövet, nagykendők Hymalaya-gyapjuból 1/2 nagy 3 frttól fölfelé. Nagygyári szövetek és divatárak. Árjegyzék ingyen és bérmentesen. A szabómester uraknak mintakönyvek bérmentelenül. 453 10-20	

Szimon István

fűszer-, csemege-, bor-, Cognac-, rum- és teakereskedése,

Budapest, Váci-körút 12. marokkói-utca sarkán

ajánlja dűsan felszerolt ár-raktárát

s. m.: **Francia Cognac, Martell, Hennessy, Bisquit Dubouche, Jules Robin, Prunier, Sicard, Meukow, Comand, és Tricochet.** — **Magyar Cognac** a legjobb minőségben. — **Amsterdami Lékörök, Wynand Focking-tól, Valódi Benediktiner és Chartreuse, Francia és magyar pásztorok és cségek, bardenai, rajnai, csemege és pásztorok.** — **Sardina, Philippe, Canard és Grand-fole** mindennemű füstölt és pácolt halak, angol ten-sütemények Peck Frantól, és 28 különféle sajtok, minden e szakmába edző ezékek: csak a legjobb minőségűek és mérsékelt árak mellett.

Vidéki megrendelések ingyen csomagolással pontosan, a legnagyobb figyelemmel eszközöltetnek.

Legújabb árjegyzék bérmentve.

407 4-3

Rövid használat után nélkülözhetlen mint fogtisztító szer

KALODONT

AMERIKAI GYERIN FOG-CREME

F. A. Serg fia & Tarsa

es kir udvari szállítók Bécsben.

Kapható a gyógyszerészek és illatszerészeknél 1 darab 35 kr. N-Kanizsán Adoll; Sirem & Klein, Berdin Márton; Marton 448 — 52 és Huber uraknál.

Schwarcz & Tauber; Rosenfeld

„EQUITABLE“

Egyesült Államokbeli életbiztosító-társaság

NEW-YORKBAN.

Alapított: 1859-ben.

Biztosított tőkés	1888 végén a. é. 1.373.040.315 frt — kr.
Új Biztosítások	1888 " " 384.833.837 " —
Összes bevétel	1888 " " 67.397.442 " 50
Vagyons	1888 " " 237.607.305 " —
A biztosítottaknak kifizetett	1888 " " 29.711.142 " 50

Az összes nyereség a biztosítottak javára fordítottatik és a közönséges kötvényeknél már a második díjrejellet kifizetése alkalmával fizetettik vissza, míg a fél- és a szabad Tontina- terv szerint kötött biztosításoknál összegyűjtve a periódus végén szolgáltatják ki készpénzben.

Az „EQUITABLE“ minden kötvénye 3 illetve 2 esztendő múltán megtámadhatatlanná válik, a mennyiben az esetre, ha a biztosítási díjrejelések a kötvény értelmében megtörténtek a biztosítottak követelményeivel egyáltalán nem utasíthatók vissza és a társaság azok kielégítésére feltétlenül kötelezve van. Ezen útján által az „EQUITABLE“ biztosított ügyfeleinek teljes megnyugtatóst nyújt arra nézve, hogy halál-esetben, az alhalalozás bebizonyítása után, a biztosítási összeg az illetékesek kezéhez, minden körülmények között azonnal kifizetettik. 463 B-12

Bővebb tudósítással, ugyskintön prospektusokkal és ajánlati úrlapokkal készségesen szolgálunk a 10- és kerül-ü ügyösöknek, nemkülönben az „EQUITABLE“ Magyarországi aligazgatósága Magyar lemonditási és pénzügyi bank Budapest, V., Dorottya-utca 6. szám.

ZALA

Kiadóhivatal:

Városház-utca 5. szám Fisel-é Filop
könyvkereskedés.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre . . . . . 5 ft. — kr.
Félévre . . . . . 3 „ 50
Negyedévre . . . . . 1 „ 25

Hirdetések jutányosan számítottak.

Nyitlerté petitsora 10 kr.

Előfizetőket, valamint a hirdetőkre
vonatkozókat Fisel-é Filop könyv-
kereskedésébe is szedik.

Szerkesztőség:

Batthyány- és Kisfaludy-utca sarkán.

Idő intézendő a lap szellemi részére
vonatkozó minden közlemény.

Bérmertetlen levelek csak ismert ko-
zelekből fogadhatók el.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

Politikai és vegyes tartalmu hetilap.

A Nagy-Kanizsai- és Délzalai takarékpénztárak és a Bankegyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint egyszer: vasárnap.

Feladataink.

(S.) A lelkiismeretes és független sajtó, bár a társadalom hatalmasságai közé tartozik, nem az uralkodásra van hivatva, hanem a szolgálatra. Akármilyen paradoxonnak látszik is ez a tény, mégis úgy kell számolnunk vele, mint a legtermészetesebb igazsággal. A sajtó hivatása a társadalomban olyanforma, mint egy nagy uradalomban a jóságigazgatóé. Névleg nem ő az ur, de a valóságban az ő szava irányadó, ő áll elő eszmékkel és tervekkel, a melyek által az uradalmat minél hasznosabbá és jövedelmezőbbé tenni igyekszik.

Ez az igyekvés pedig annál inkább méltányolni való, mert a sajtó szolgálatai föltétlenül önzéstelenek. A társadalom és a közjó érdekében tett szünetnélküli munkásságáért nemcsak hogy semmiféle anyagi és erkölcsi jutalmazást nem kíván, de sőt ilyenre egyáltalán nem is számít. A rátermettség finom érzékével szüntelenül talál valami újat, szépet, jót és hasznosat, a melyeket ugyan a sajtó maga sohasem valósíthatna meg, (mert a megvalósítás már nem feladata) de a melyek nélküle talán évekig stagnálnának, sőt talán szóba hozva se lennének.

Csak egyetlen vidéki lap is, főnállásának évei és évtizedei alatt bannulatos ered-

ményeket mutathat fel. Maga a kor, a melyben élünk, szinte karakterül viseli magán azt, hogy minden kezdeményezésben, minden újításban, minden változásban a sajtó hozzászólását elvárja. Mert dacára annak, hogy egy egy hírlapi cikk egyéni felfogásnak megnyilatkozása: ezt az egyéni felfogást nyilvánosságra juttatja pillanatában ezer és ezer ember teszi magáévá. És mintha ezáltal keresztvízen menne át, új nevet kap, s azontul Közvéleménynek nevezterik. Ez a közvélemény pedig hatalmas, sőt ellenállhatatlan.

Valami bántódása esik a város, a megye, a közönség érdekeinek: csudálatos, de mégis nagyon természetes módon a sajtó érzi meg legelőször. Sőt talán csak a sajtó érzi meg, s reámutatván a bántódásra, azok, a kiket érdekel, csak ezután veszik észre, hogy ők is érzik. A mely késői észrevezésben természetesen hibás senki: mert a dolgok természetes rendje az, hogy így történjék.

Ha a sajtó figyelemmel kíséri a város és megye beéletére betolyással bíró eseményeket és cselekedeteket; s ezekből a konkvenkiákat mint első levonja: ez ugyanannyi, mint ha a város és vármegye közönsége minden személyes foglalatosságát, ügyét-baját félretéve, szüntelenül a történők fölött gondolkodnék. De sőt törekvése, fel-

adata, és összeköttetései folytán jól értesültség dolgában első helyen állván a sajtó, hozzászólásai minden közérdeklű ügyekhez biztosítják neki a számbavételt.

És keveset fog, a ki sokat markol. A sajtónak azért nem lehet feladata minden bölcseséget önmaga számára lefoglalni. Ha még oly keskeny is az a tér, a melyet működésének helyétül önmagának kijelölt, lelkiismeretes buzgósággal töltse be azt, de minden nagyzás nélkül. E tekintetben, ha a „Zala“ becsületes szándékaival; a megye és Nagy Kanizsa érdekeinek folytonos szem előtt tartásával tudott és tudni fog valamit használni a társadalomnak, a köztügynek és a közönségnek: semmivel sem fog hátrább állani, mint az angol világlap, a Times, a mely viszont a maga körében tölti be hivatását.

Az, a mit II. Vilmos császár mondott önmagáról, hogy: a „fejedelem az állam első szolgálója,“ áll a sajtóra, mint nagyhatalomra nézve is, mert a sajtó sem más, mint a közérdek első szolgálója.

Nagy-Kanizsán a közérdeket érintő dolgok egész serege várja, hogy a sajtó által a fórum közepére állíttassék. E közérdeklű dolgok közt egynehány, a mint látnivaló létszen, nem először fog a fórumra fölkerülni. De a sajtónak, a mely e feladatra vállalkozott, nem szabad lankadnia, ha egy

Tárcza.

Az ornyáki boszorkány.

— A „Zala“ eredeti tárczája. —

Ördögös hely az az Ornyák nagyon. Borzalmaság dolgában csak a „föltözlött“ tesz rajta túl, ami különben löszomszédos vele. Nem jó oda aggódó lelkű embernek vetődni. Menten másvilágra tánczolnak vele a boszorkányok, akik ott libegnek lényes nappal, sőt éjjel az ornyáki berek fölött, a homokdombi ébiresében.

Nem is igen vetődik oda élő ember, hacsak belé nem bujt a bolygó uyila. Legfőképpen egy-egy holdkóros mesemondó látogat el oda. Megáll a homokdomb tetején, elmereng az ezervirágú berek ringó füzein; elhallgatja a berki-rigó gonyos lütytyét órákig. Néha néha leléjelebben a berki szelők és susog, mesél szépséges dolgokat rég eltűnt világról, szerető szívek epedéséről, édes almákról, boldogságról, fájdalomról.

Kik érik meg szokot a szépséges, bűbajos meséket?

A főpke szelők néha-néha mintha nehéz sőhajt vinne tova szárnyain. Talán hazátlan, bolygó lelkek szállnak, libegnek az emberzajtalan légben? Talán ők érik azokat a bűbajos meséket? És újra élnek, szeretnek, ölelkeznek, ödvözölnek azoktól?

Mert ott is éltek emberek, akik szerettek s akik sírba vitték magukkal a változatlán szerelmet. Az orosznyi menyecskék tudnak arról a boldog időről álomba ringató, szép meséket. Különösen Orsze néiről, az ornyáki boszorkányról, aki ott lakott a homokdomb aljában, egy kis kunyhóban.

Hej az volt ám még csak a híres, neves

asszony. Hét országra szólott annak a tudománya. Csak azt lehetne szegényt megegyeztetni föltámasztani! Bizony talán az adóvégrebajtók, meg a filoxera se pusztítanak annyira a szegény ember jószágát. Tudna ő még azok ellen is.

Hány aggódó menyecskehöz kötötte ő változhatlan hü-éggel a gonoszveséjű urat! És lehet-e ennél mennyországot érdemlőbb jótett a féltékenykedő menyecskék szemében? Nem is a menyecskék kereszttötek el őt boszorkányok, hanem a féjtek.

Hogy mikép került az orosznyi határba? — nem tudta senki. Egyszer csak láttak, hogy az ornyáki ciheres aljában egy kis kunyhó épült, melyből déli időben csendesen szállt föl a füst, jelöl, hogy ott élőlény lakik.

Az orosznyi lehénepeket mindennap közelebb vitte a kíváncsiság. Egyszer vagy hat hátrabb szívű menyecske, lány egész a ciheres aljajáig ment, a kunyhó közelébe.

Amint ott a ciheres bozótját félrevonva, kandi szemekkel néztek a kunyhó felé, hát... ni! ni!... a lányok arcát hogy elborította a vér, olyanok mint a vérbe mártott fehér-liliom;... a menyecskék szeme meg hogy kigyuladt, mint az éjjeli tűz és mindegyik ajka körül csintalan mosoly játszik.

Már ezek aligha valami ráncos képű, aszott banyát láttak ott. Mert attól bizony elfutottak volna.

De nem ám!

Gyönyörű szép sudár legény állott előtük. Amint észrevette az érkezőket, tisztességgel köszönt nekik. Olyan volt az, mintha csak királyi öltözött volna parasztlégenynek.

Bölcs dolog az nagyon, hogy az emberi szív el van rejtve a szemek elől. Bizony menten megtátra volna az a szép legény, hogy milyen szokatlannul vort egyszerre az a hat sziv.

Visszamenniük nem lehetett; kiléptek a kunyhó elől tisztásra.

Akkor már a kunyhóból is kijött egy asszony. Nem volt biz annak boszorkány formája. Szép tiszta homokáról csakugy ragyogott az értelem, az ész. Egész alakján meglátszott, hogy ő annak a hódítóan szép legénynek édes-anya.

Barátságos mosolylyal lépett a zavartan álló lehénepek közé.

— Jó napot kedveseim. Mi jó hordoz itt benneteket?

— Az egyik menyecske adta meg a választ: — Ibolját keressük, nénikem.

(Ejnye no! abban a sivár, száraz homokos talajban!)

A barátságos képű néniké elhitte nekik és még biztatta őket, hogy majd ők segítenek ibolyát keresni. Mindjárt oda is szolt újához:

— Gyere csak Bandi, te már jól ismered a környéket.

A menyecskéknek, lányoknak akarva, nem akarva kellett menni ibolyát keresni. De bizony nem találtak egy szálát sem. Hátha özönével nőtt volna ott, találtak volna-e? Néztek is ők a bokrok tövét, mikor az a szép sudár legény ott lépdelt előtük. Utána veszett mind a két szemük, mint meglepett utasé a bolygófény után.

Szép is volt az, de nagyon. Azután még milyen kedves is. Nem tett úgy, mint a többi paraszt legény, ha egy kis derékséget érez magában. Úgy járt, kelet, úgy beszélt, mintha csak amolyan mindennapi legény volna ő is.

Mikor látta, hogy ibolyát nem találnak, odament a ciheresnek utmelleki részére s ott komóvirágból olyan gyönyörű koszorút kötött a lehénepeknek, mint a legügyesebb bokréta csináló. Hogy ragyogott még delejesebb lénynyel a menyecskék zeme, mikor átadta nekik a hogy irultak,

egy kiáltó szavára nem jött meg a várt visszhang. Egy idő múlva új szempontokból, új irányban és még nagyobb hangon mondja el, mindaddig, a míg az óhajtott, sőt megjósolt eredmény bekövetkezik. Mert Tihany se veri vissza mindenütt a világhírt visszhangot. A különbség csak az, hogy Tihany szikái sohasem indolensnek a helyes irányból jövő hangokra, míg a közönség sokszor a legbüszgőbb, sőt kétségbevonhatatlanul az ő javára megindított mozgalmat indolenciával fogadja.

De még ez a jelenség se lankasztja meg a sajtó működését. Feladatai rögtön egy újjal szaporodnak, — kutatni ez indolenciának okait. És mert minden dolognak meg vagyon a könnyebben és nehezebben sebhető oldala, e kutatás nem lesz eredménytelen.

A sajtónak ezek volnának nagyjában vázolt feladatai. Mindaz, pedig a miket e feladatok elérésére megmozgat, legyen törvényes és tisztességes. A törvény és a tisztesség határai között aztán nem fog szőnyegre kerüljen a sajtóban semmitféle ügy, a melyet, ha az még hozzá igazságos is, diadalra vinni ne tudjunk.

Politikai szemle.

Irányi Dániel, Fejérvári Géza br. honvédelmi miniszter ellen e hó 6-án nyújtotta be vádindítványát, hosszú beszéddel indokolva azt. Névszerinti szavazás alá kerülvén a dolog, a vád alá helyezési indítvány mellett szavazott 70 képviselő, ellene 243, így tehát a vád alá helyezési indítvány 173 szótöbbséggel tárgyalás alá nem bocsátott.

A német eszázr konstantinápolyi látogatásáról az orosz lapok állandóan úgy beszélnek, mint politikai tekintetben kevésbé jelentékeny dologról. Egyetlen orosz lap sincs, mely fontosságot tulajdonítana e látogatásnak; de valamennyi — mint a Novosztij, a Novoje Vremja, a Petersz. Vjedomosti — megegyezik abban, hogy a német eszázrnak az Aranyzarvon tett látogatása nem fog tontos következményeket maga után vonni, a milyen például az lenne, hogy Törökország csatlakoznék a hármasszövetséghez. Törökországot — így okoskodnak — arra

kényszerítik az érdekei, hogy óvatosan kerülje a szövetségést bármely európai állammal is. A legokosabb politikai program, melyet a porta követhet, szerintök a szigorú semlegesség. Vilmos császár — írja a Novoje Vremja — valószínűleg kísérleteket fog ugyan tenni, hogy a portának a szigorú semlegesség célszerűségéről való mostani feltölgését megváltoztassa; de azoknak a hatalmaknak a diplomatái, a melyekre nézve értéke van a Törökország szigorú semlegességének, kellőleg ellene fognak dolgozni e kísérleteknek.

Boulangerre keserves csatlódás vár. Nemcsak a royalisták hagyták el, hanem azoknak egy része is, kik tisztán mint „boulangeristák” kerültek ki a választásokból, megtagadja a mestert. Boulanger e hó 8-ikára nagy tanácskozásra hívta Jerseybe az 51 boulangista képviselőt, hogy az ő elnökle alatt állapodjanak meg a követendő parlamenti akcióra nézve. Az értekezletre azonban a „partnak” még a fele sem fog elmenni, amennyiben 26 boulangista képviselő már is visszautasította a meghívást.

Milán királyról legújabbán azt jelentik, hogy elutazott Párisból, Bécs környékére menve egy ismerősehez vadászatra. A Journal des Débats hiteles forrásból arról értesül, hogy Milán két hét múlva visszatér Párisba s állandóan ott fog lakni. Másik hír szerint Milán rövid időre Belgrádba is elmegy, sőt egy kőszia hír azt is emlegette, hogy a Belgrádban megüresedett képviselőségre kandidálják. Ezt a hírt azonban senki sem veszi komolyan. Ha Milán Belgrádba megy, ezt csak azért teszi, hogy ott állandó párisi tartózkodását előkészítse.

Irodalom és Művészet.

— „A jégkár ellen való biztosítás és a károk becslése” cím alatt 9—10 nyomtatott ivre terjedő munkát írt Szűcs Mihály, gazdasági tanintézeti tanár. Főbb fejezetei a következők: I. A biztosításról általában II. A jégkárak alakjai a gazdasági növényeken. III. Alapelv, hogy csak jégverés által okozott kár térítetik meg IV. Díjtételek az egyes gazdasági növényekre. V. A jégkárak becslése. VI. A károk kiszámítása. VII. Némely különleges intézkedések, alapszabály és ügyiratok. VIII. Rendes meneli eljárás a kárbeacs és kártalánításnál. IX. Választott bírósági eljárás. X. A magyar gazdák jégbiztosítási szövetsége s más-nemű különleges kedvezmények. Megrendelők 1 frt utánvétellel, azok pedig, akik a pénzt előre beküldik, portómentesen kapják a könyvet. A

munkát jövő évi február hó folytatán küldik szét. Gyűjtőknek 20% kedvezmény nyújtatik. Az ivre már december hó elejére visszaküldendők Debrecenbe, a szerzőhöz.

— **A 16 körüli bányászati** című terjedelmes és kiváló szakmüvet, mely évekkal ezelőtt több európai nyelven megjelent, s általános elismeréssel fogadtatott, magyar nyelven is kiadja Balassa György ca. és kir. huszárkapitány. Általánosságban felelmei, hogy a mű gyakorlati utmutatást ad a 16 megismerésére; alapos tájékoztatást nyújt arra nézve, hogy a kiképezés ideje alatt mi módon kell a hibákat elkerülhetővé tenni, s a lovat minden tekintetben használhatóvá s hasznosná idomítani. Alapos tájékoztatást ad egyszersmind a makacs és rossz szokású (elrontott) lovak körüli bányászatról, úgy az ez irányban szükséges kezelési és javítási módokatokról. A mű belbecsére nézve szolgáljon a magyar lötenyésztőknek és a gazdasági közönségnek irányadóul az, hogy néhai atyja Balassa Constantin, huszároronagy, aki tulajdonképen a munka írója, szakmüvének megjelenése után majdnem az összes európai uralkodóktól érdemrendekkel s nagy értékű ajándékokkal lett kitüntetve E 16 ivre terjedő jeles szakmüve előfizetési ára: 1 frt 50 kr., mely öszszeg folyó év november hó 30-ig a kiadóhoz *Alberti-Irsára* (Pest m.) küldendő. Ugyancsak a fentebb jelzett napig fogadtatnak el a műre megrendelési előjegyzések. December végén jelenik meg, s azok, kik az előfizetési pénzt előre beküldik, a könyvet bérmentve kapják meg.

— **Vasuti Kalauz** címmel új zsebreült menetrendkönyv került ki a Franklin-társulat nyomdájából, mely a magyar szent korona területén létező összes vasutak téli menetrendjét tartalmazza s pedig mindama változtatásokkal, melyek a vonatok közlekedése körül ez évi november 1-ig előfordultak. A *Vasuti Kalauz* valóban hiányt pótol, mert különösen a zóna-tarifai életbeletételese óta az utazó közönség minduntalan jut abba a helyzetbe, hogy egy könnyen kezelhető olcsó zsebreült menetrendkönyv szükségét érzi. A *Vasuti Kalauz* öszse nem tévesztendő az „Utmutató” című menetrendkönyvvel, melynek ára 50 kr. A *Vasuti Kalauz* csinos kiállítás, czélszerű beosztása s szebben hordható voltánál fogva minden eddigi hasonartalmu, hazánkban nagy mérvben elterjedt külföldi válatalat fölülmúl. Ára darabonként (16 ivnyi tartalommal) csak 16 kr. oly hallatlan olcsó ár, melyen ily könyv eddig a magyar közönség kezébe még nem került s valóban zóna-árnak nevezhető. A fővárosi helyi érdekű vasutak forgalma a könyv elején külön csoportosított.

pirultak a leányok. Csak Barna Katica fehér arca lett halványabb a hervadt lilomnál. A koszorú csak öt volt s neki nem jutott éppen.

Bandi az első pillanatban zavartan nézett a szép lány sápadt arcára; a következő pillanatban lekaptja pörge kalapját s a belé tűzött árvalányhajcsokrot kikapva a szalag mellől, atnyújtotta. Ettől meg olyan leti szegény lány, mint mikor a tiszta eget befutja a hajnalpir. Nagy sötét szempillái lehorultak napverő szeméire. Szép feje szemérmesen hanyatlott bal vállá fölé. Az atnyújtott árvalányhajcsokor reszkettelt kezében; gyönyörű kis ajkain meg reszkettelt a susogó szó; de nem birt hangot adni, hogy az ajándékot megköszönje.

A legény is némán állott a piruló szép lány előtt. Nézte, nézte, mintha most látta volna meg azon a csodás szépséget.

Pár pillanat múlva Barna Katica fölemelte arnyas szempilláit. Mintha vakító gyémántpárról lebbenítették volna el a lepelt. Tekinteteik találkoztak. Mintha erős delezőfolyam futott volna végig idegekben.

Elfordultak egymástól és nem is váltottak szót egymással.

Hát ki tehát róla, hogy ilyen furcsa quadril-temporal kezdődik a szerelem.

Mintha mindégkily azt gondolta volna magában: „Menj, menj, távozz tőlem mentül messzebb! Érzem varázsodat; nem akarlak látni; nem akarlak ismerni; veszedelmes vagy! Maradj távol, menj! Én elmaradok tőled, nem megyek utánad! Quadril-figura! Férték egygyel, kettővel tovább! Tovább! tovább! És addig tart a „több” míg a párok még is csak találkoznak.

Barna Katica, meg Bandi is hiába fordultak el egymástól; hiába kerülték egymás tekintetét

attól a pillanattól fogva, mikor egymás szemének delezétől megreszkettek.

Ahogy hire kelt a faluban, hogy az ornyáki homokbucka cihérésében milyen ked-es lakók telepedtek meg, valóságos bucsut járt oda a nép.

És az a jó zenike mindenkinek tudott orvosságot a bajára, ha testére, ha lelkére kérte. Csak a saját fia bajára nem talált mindjárt orvosságot.

— Menj el, édes fiam! menj el minden vasárnap szentegyházba. Ha az ember gyakrabban társalog a jó Istennel, nem fekszik meg lelkét annyira a földi dolgok.

Ezt a tanácsot adta utóljára az okos néni Bandi fiának, mikor látta, hogy napról napra vész arcának egészséges pirossága s hogy néha éjszakokon át kün jár-kel a füzesben.

Ennek azután lett is foganaaja. Minél többször ment Bandi szentegyházba, annál jobban vészett arcaról a halványság. A szótalan napokat dalos napok az álomtalan éjszakákat édes-álmú éjszakák váltották föl.

Milyen kenetes dolog is az a templomjárás! Csakhogy az oroszonyi menyecskek egészen

más természetű kenetről süttogtak. Hogy kerülte volna el az ő mindenlátásukat az, hogy a szép Bandi, akin ök sokszor nagyobb áhitattal csüngtek, mint a buzdögölök tisztelendő uron, — a szerető sziv el nem fardó áhitatával tapadt a szép Barna Katicára. Ez volt annak ott a legbüszgőbb imádsága.

Meg azt is éppen olyan jól látták azok a csalhatatlan szemű menyecskek, hogy miként emeli föl az imádkozó Barna Katica is barszony szempilláit s hogy olvad egymásba az a két szerető lélek a szemek delezés sugarán át.

Később azután már a templomnál néma idillnek folytatása lett Barnák kertje aljában. A sze-

mek néma beszédét ott édesen süttogó beszéd; egy-egy édes, vértorraló kézszerítés követte. No és azt már ezek után senki sem hinné el, ha mondanám, hogy egő ajkák egyellenszer sem loirtak öszse lélekátadó csókban.

Szépén ment ez mindaddig, míg Barna Márton neszét nem vette a dolgnak. Hatalmas ember volt ő a községben. A bíró után a legöregebb esküdt.

Katica nem volt édes-lánya; de büszke volt rá és létékenyen őrizte, mintha édes-lánya volt volna. Különben is egyetlen gyermekük volt s Barna Márton azt akarta, hogy leánya a szép hozományhoz előkelő, gazdag paraszt-családból kapjon férjét.

Mikor megtudta lánya szerelmét, haragja határtalan lett.

— Megmúta'om, hogy az a ko'dus-familia pusztul innen. Nem tőröm a község határában öket. Honnan jöttek? Kik ök? Lehetnek a legnagyobb gonosztevők. El kell öket innen pusztítani. Miként lehetett eddig is bíró, hogy itt ilyen népbolondító boszorkány élődjék. Pusztulni kell a gazoknak!

Ezt mondta Barna Márton és azt tudta mindenk, hogy haragjában rettenetes ember s ki-mondott szavának ura szokott lenni.

Mint kiszolgált katona került a községbe körül-bellől 20 év előtt s elvette övegy Mátsonét, kinek akkor már egy lánya volt. Ettől fogva nagy szerepet játszott a faluban s a családot is az ő nevével csak Barnáéknak hívták.

Férfi, asszony mind egy szálig nagy kíváncsisággal várta, hogy mit fog tenni a hatalmas és kérelhetetlen Barna Márton azzal a szegény zenikevel, akit a község minden lakója olyan igen szeretett, mert soha senkinek nem vétett; mindenkivel csak jót tett.

A Vasuti Kalauz a szokásos összes elárnyító helyeken kapható a a kiadókiváltalban Budapest VII. Erzsébet-körút 27. sz.) megrendelhető — **Új zeneművek.** Rózsavölgyi tóra és zeneműkiadókiváltalban Budapestben megjelentek: Nagy-Dobosi emlék. eredeti idyll Sipos Antal-tól. Ára 2 frt. Új bimbók, nyolc eredeti magyar dal zongorára és énekhangra Lányi Ernő-től. Ára nincs kitéve.

— **Hangverseny.** Bignio Lajos cs. és kir. kamarazenekar, Weeber Emil zongoraművész közreműködésével esztendőben, nov. 14-én a „Casino” dísztermében nagy hangversenyt rendez. Műsor: I. Wagner. — „Dallam az esti csillaghoz.” Tannbáncser című operából énekl: Bignio Lajos II. Beethoven — „Sonata appassionata” op. 57. zongorán előadja: Weeber Emil. III. Verdi. — „Nagy magán dallam” az álarozos bál operából énekl: Bignio Lajos. IV. a) Chopin. — „Berceuse” op. 57. b) Chopin. — „Fantasie Impromptu” op. 56. c) Moszkovszky — „Scherzo Valse” op. 40. zongorán előadja: Weeber Emil. V. a) Schumann. — „Du bist wie eine Blume” b) Meyerbeer. — „Komm schönes Fischermädchen énekl: Bignio L. VI. Liszt. — „Polonaise” E dur, zongorán előadja: Weeber Emil. VII. J. Faure. — „Les rames” Hymne, énekl: Bignio Lajos Kedves 8 1/2 órákor. Helysárak: I-ső sor 2 frt. II-ik és III-ik sor 1 frt 50 kr., a többi sor 1 frt. kerzati ülőhely 1 frt 20 kr., belépti jegy 60 kr. Jegyek előre válthatók Belus Lajos ur gyógyszer-tárában és este a pénztárnál.

Tanügy.

— **A nagy-kanizsai járási tanító köre** nov. 7-én tartotta 63-i rendes közgyűlését Nagy-Kanizsán, a polgári-iskola rajztermében, Hoffmann Mór járásköri elnök vezetése mellett. A gyűlésen a helybeli és vidéki tanítóság szép számban volt képviselve, mint vendég Dr. Neumann Ede nagy-kanizsai főbíró is jelen volt. Az élénk lefolyású ülés 9 órákor kezdődött és jóval 12 óra után ért véget. Hoffmann Mór elnöknek a járásköri és tisztikar 3 évi működéséről szóló, kitünően tömörített jelentése eljenzással lett fogadva. — **Hajgató Sándor**, mint az egyetemes tanítógyűlés végrehajtó bizottságába felküldött képviselő, szintén kimerítő jelentést tett a végrehajtó bizottság ülésének mozzanatairól, különösen a tanítók anyagi helyzetének javítása iránti törekvéseiről, mely határozottan az 6 indítványára vétetett föl a tárgysorozatba. A nagy tetszéssel fogadott jelentésre Sdringer Károly állott föl s a tanítók helyzete fölötti röviden elmélkedve, az oly férfiaknak, kik a tanítók egye-

temének soráért érdektelenül küzdenek, köszönetet szavaz. Hynekül említi: Glatz Györgyöt (Budapesti) és Hajgató Sándort. — A jelentések meghallgatása után gyakorlati előadás következett. **Rózsavölgyi Paula K.** a tartott előadást a III. lányosztály növendékeinek a magyar nyelvtanból. Tananyagá volt: a melléknév lo-ragozása. A kiváló érdeklődéssel kísért s valóban szép előadásért a gyűlés Rózsavölgyi kisasszonynak jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. — **Hoffmann Mór** elnök azt az indítványt tette, hogy a járásköri választmány bizassék meg a járásköri monogramjának megírásával s az erre vonatkozó adatok egybegyűjtésével. A gyűlés ezt egyhangulag elfogadta. — A jövő ülés helyül Kis Kanizsát tűzték ki. — **Legutolsó** mozzanat volt, a tisztujtás. **Hoffmann** elnök és **Abraham Gyula** jegyző újból megválasztottak; pénztárnokul pedig **Rózsavölgyi Paula** kisasszony választott meg egyhangulag.

— **Pályázat.** A nagy-kanizsai „Kisdednevelő-Egyesület” kiskanizsai ovodájánál egy román. ovónál állásra pályázat nyitattik. Havi díj 20 frt. Kellőleg felszerelt kérvények I. évi nov. 24-ig az elnökséghez küldendők. Az állás I. évi dec. 1-én elfoglalandó. Okleveles óránok pályázhatnak. Kelt Nagy Kanizsán, 1889. évi nov. 3-án tartott választmányi ülésből.

— **A „Szombathelyi egyházmegyei román. kath. tanító-egyesület novaköre”** f. é. október hó 30-án 63-i rendes közgyűlést tartotta Bördöczen, melyen úgy a tagok, mint vendégek tekintélyes számban jelentek meg. Miután az egybegyűlték meghallgatták Rohrer Márton kerka-teskándi tanítónak gyakorlati tanítását a természetrajzból, Berényi Miklós elnök tartalmas beszéddel nyitotta meg a gyűlést, ki-nevezte a jegyzőkönyv hitelesítőit s a szólni kívánók feljegyzésével Göntér G. Endrét bizta meg. Kezdetét vette a nagy érdeklődéssel megindult tárgyalás az egyleti folyóiratokhoz illetoleg. A hosszúra nyult, heves viták befejezése után Kozner Rezső kis-szigethi tanító felolvasta „A természetrajz tanításáról” készített értekezését, mely az éppen előbb megtartott gyakorlati tanítás után valóban kapóra jött — annak szakszerűségére való tekintetből — és mely mindvégig lekötötte a közfigyelmet — már csak érdekes irályi sajátosságánál fogva is; azért Rozner urnak ki is jutott a megérdemelt, zajos éljenből. — Azután a tisztujtás aktsusa következett, melynek eredménye a következő: elnök Lóky József novai, alelnök Kenyeres Károly p. magyaródi, jegyző: Göntér G. E. náprádfai s állótárs Bogyay Károly b. tütőfői tanítók lettek. A bírálobizottság tagjaivá Kerschbaum-

mayer József (bördöci), Rozner R. és Göntér E. választottak meg. A jövő gyűlés helyül Millej, idejül pedig 1890. május 15-ike jelöltetett ki, melyen előadók lesznek: Kovács János (helybeli t.), Kenyeres K., Lóky J., Kerschbaummayer J. és Göntér E. — Az egyleti ügyvezetés érdekében a gyűlés egyhangulag elfogadta Göntér E. 7 pontból álló indítványát; ugyanő ismertette végül a „Neptanoda” című tanügyi betilapot, meleg szavakkal ajánlván azt a tagok figyelmébe. Ezután a gyűlés be-zárattott. — Örömmel győződtek meg a vendégek arról, hogy Göcsej tanügye, amennyiben egy ilyen gyűlés lefolyásából itélni lehet, a haladás utján van. Adja Isten, hogy a civilizáció minél hamarabb emelkedjék a vidéken is arra a fokra, melyen már egyszer szünjék meg a hir — Göcsej közmondásos nyomorúsága fölől!

Különfelek.

— **Főispáni látogatás.** Svasits Benó fői-pán f. hó 1-én a szentgróti szolgabírói hivatal vizsgálta meg s mint értesülünk a tapasztalt rend és az ügykezelés gyorsasága felett meglegedésének adott kifejezést.

— **Személyi hir.** Geisei Guttman Vilmos, kir. tanácsos ur párisi újból visszajött.

— **A törvényhatósági bizottsági tagok** választása Nagy-Kanizsán e hó 4-én ment végbe. Megválasztottak az I. kerületben: Varga Lajos és Knauz Boldizsár. A II. kerületben: Györffy János és Rothschild Samu dr. A III. kerületben: Faics Lajos. **Palinban** Zathureczky Ze., Bródi Lambert, Fülöp Kázmér dr. és Pandur Ferenc. Itt nagy küzdelem volt, a mennyiben Remete Géza, és Tuholly Viktor megválasztásukat nem tudták keresztülvinni. Remete Géza azonban megválasztott Pacsán, a hol kivűle még Bakó Gyula, Unger János, Balázs György, és Vioz szolgabíró választottak meg. **Keszthelyen:** Farkas Miklós és Lenárd Ernő. **Pérlakon:** Csesznák József, Solyomi Tivadár, és Glavina András. **Süme-gen** a megyebizottsági tagok választása lanyha érdeklődés között folyt le. A szavazók Sargóthi Miksa ügyvéd és dr. Lukonics Gábor járásorvost újból megválasztották. **Zala-Sz.-Gróton** megválasztottak Botfy Péter és Koller Ignác. **Zala-Sz.-Lászlón** Botka Ferenc, Förster Ferenc és Rimmer Lajos; **Türjén** Veledits Lajos és Réthy Gyula. **A kottorai** választó-kerület részéről: Kele György, Kollay Rókus; **A-Domboron:** Pichler Imre, Stefics István; **A-Vidöceen:** Böhm Sidney, Ilorváth Csongor, Babics Gábor, Golub János; **Pérlakon:** Csesznák József, Glavina András, Solyomi Tivadár. **Cadkörtornán:** Szilágyi Gyula, Sárosy László és Rosenberg Lajos. **Noában:** Stádl

Különösen a férfiak várják kíváncsian a dolgot, mert hár nekik se vétett soha az ornyáki néni. De hát szó ide, szó oda — mégis csak bosszorkányok tartották éppen a mindentudásért.

Barna Márton ura maradt a saavának. Gyűlési tartatott a bíróval és kimondották és nagy papíron megörökítették a határozatot, hogy az ornyáki lakók a határban továbbra meg nem türetvén, elmozdításuk iránti intézkedések megtételével és fogantatásával Barna Márton esküdt ur megbízatik.

Barna Márton maga mellé vevén a végrehajtó hatalom rettegelt közevét a kisbírót és baktéri, — megindult Ornyák felé.

A kíváncsi nép csapatokban követte a nagy-haragvással lépkedő esküdt urat, kinek ezuttal lens vala szerencsége előben látni az ornyáki bosszorkányt és fiat.

Az ornyáki ciheres eszender, békés lakói nem is sejtették, hogy mit jelent az a nagy népos-dület, mely feléjük tart.

Barna Márton, aki legelőben lépett a kunyhó elé, hamar megmaragrázta nekik, felszólván őket a községi álljáróság nevében és megbizásából, hogy a község határát rögtön hagyják el.

Mire a hivatalos felszólítás megtörtént, a kíváncsiak egész serege állta körül a végrehajtó hatalmat.

A felszólításra kiléptek a kunyhó lakói: elől a fő néni, a bosszorkány s utána Bandi. Arcukon a tiszta lelkiismeret fényes nyugalma ült.

A nép hogárdöngésre figyelő eszenderrel várta: mi történik.

Mit fog most tenni ez a jószágos képű, szent bosszorkány? Könyörögni, rimánkodni fog-e? vagy atkosódni?

Bizonyára könyörögni. Öszetesszi kezeit és elmondja a rimánkodó vén asszonyok vég nélküli hitánját három hatalmas istenről, arkangyalok-

ról, cherubimok- és serafimokról és a kalendariumba lajstromozott és nem lajstromozott mindenszentekről. Szeimből patakzani fog a sziveket mosó könyör. Csakhogy ez mind nem fog használni. Barna Márton uram sziklakeményiséggel áll majd és kérlelhetetlenül végre fogja hajtani a községi tanács határozatát.

De ime: a néni emberhódító nyugalommal, azelid képpel lép az esküdt elé:

— Aldassék a nagy Isten, esküdt uram!

Barna Márton e szavakra fölveti földre szegzett tekintetét, elásapd; inog és hátrántorul. A kisbíró és baktier kapják meg, hogy földre ne essek.

Most mondja hát valaki, hogy ez nem bosszorkányaság! Ime: hogy roskadoz szegény Barna Márton a bosszorkány nyomás alatt!

A néni egészen Barna Márton közelébe lépett; megfogta ennek jobb kezét.

Na most tüstént löben vége lesz szegénynek!

De bizony nem lett vége, hanem fölegyenesedett és réveteg szemekkel nézett arra a szelid, jószágos képű asszonynra, aki eszender, fölindulás nélküli hangon kezdet beszélni ahhoz a „kérlelhetetlen” haragos emberhöz.

— Elmegyünk edes esküdt uram, elmegyünk. Tudjuk, hogy nem vétettünk a légynek sem soha; csak jót akartunk mindenkinek. De ha az eljárók úgy akarják, egy szóval sem szegülünk ellenük; átmegyünk a ciheres másik felére; az már nem orosztönyi határ; ott talán megtérnek bennünket a jó emberek. Hanem hogy ne higyenek bennünket valami sehonnai, jött-ment népságnak, esküdt uramnak megmondom: ki vagyok? honnan jöttem?

Az esküdt merev tekintettel, sápadtan, remegve állt a nagynyugalma asszony előtt és csak reszkető kezével intett, hogy ne beszéljen, nem akarja hallgatni.

Az asszony még szelidebb képpel, még szelidebb hangon folytatta, mintha nem értene az esküdt tiltó jeladását.

— Huszonegy éve már, hogy léjemet habó-ruba vitték. Azt hittem a szivem reped meg utána. Szegényesen eltűnt, de boldog voltam nagyon, mert szerettem az uramat véghetetlenül. Hat hónapig tartott a háború. A községünkbeliek mind megjöttek, csak az én uram nem. Azt hittem el-esett a csatában; de vele szolgált ismerősök még halál-hírént is rettenetesebbel leptek meg. Azt mondták, hogy uram elment tőlünk messze földre s azt üzeni: éljek boldogul, tegyek tetszésem szerint, segítsek magamon ahogy lehet, de őt ne várjam, mert megunta a koldus-életet; elmegy másfelé szerencsét próbálni. Nem bírom elmondani: mennyire megtörte a lelkemet ez a nagy szerencsétlenség. De mért is mondom el?... Ki volna egy szegény, elhagyott, világnak dobott asszony szenvedésére, borzasztó fájdalomra kíváncsi? — — — Két hónap múlva fiam született. Ez, akit itt mellettem lát esküdt uram! Nem engedtem, hogy apja nevére kereszteljék. Apát nem irattam keresztievelébe. Az én nevemet viseli: Virág Bandinak hiúk. Gondosan, tisztességesen neveltem, hogy becsületesebb ember váljék belőle, mint apjából. Vált is — hála Isten! Bevártam, míg fiam felnőtt, azután ott hagytam örökre azt a helyet, hol minden csak kiállott sok szenvedésemre, szivem fájdalomra emlékeztetett. Itt telepedtem meg. Ez a hely igért legtöbb nyugalmat nekem. Most innét is tovább kell mennem. Nem bánom. De ha már ide táradt esküdt uram, szegényes kunyhók elé, — egy kéréssel fordulok kigyelmedhez. Itt van ez az én Bandi fiam. Ime, láthatja kigyelmed, hogy külön ember lett, mint az apja volt. Vagy igaz: iszen kigyelmed nem is ismerte az apját. Na de mondhatom: sokkal be-

János z. tárnoki, Guttman Gyula novai és Zeichmeister Viktor náprátfai.

— **A regéle ügyében** Hertelendy Béla orsz. képviselőnk vezetés alatt Lengyel Lajos főjegyző, Oszeszi Antal, Berdin Márton, Pintér István, Strem Vilmos és Berger Adolf urakból álló küldöttség járt fenn Budapesten e hó 7-én a pénzügyminiszternél. A miniszter a küldöttséget igen előzékenyen fogadta, minélfogva sikerült Nagy-Kanizsa városának az italmérési adó beszedését 23.500 forintért elnyerni. Megjegyezzük, hogy városunk ajánlata ellenében az italmérési jogért a volt bérlo részéről is tételt ajánlat, még pedig 39.000 forinttal.

— **A nagy-kanizsai kir. tábla ügyében**, mint lapunkat teljes hittel érdemlő helyről értesítik, úgy Zala, mint Somogyvármegye képviselői pártkülönbség nélkül egyesültek, hogy az igazságügyminisztert e fontos ügyben informálják. Szemben azaz, hogy a Budapesti Hírlap pár hetel előtt megjelölte ama városokat, a melyeknek Szilágyi Dezső igazságügyminiszter ő exciája kir. táblát szant, határozottan állíthatjuk, hogy még mindig nem befejezett tény a miniszteriumban, mely városok fogják a kir. táblát megkapni. Minélfogva az, hogy ellenünkben akár Pécs, akár Szombathely a kir. tábla-íránt a miniszter részéről valamely határozott ígéretet vett volna, ép oly bizonytalan, mint az, hogy Nagy Kanizsa egyáltalán szóba se jött volna.

— **Színházi ügy.** Ama lőtmerült hírrel szemben, hogy Sággy Zsigmond színtársulata még e hóban Nagy-Kanizsára szándékozik, határozottan állást foglalunk. sőt ellene tiltakozunk. Azt hisszük, Nagy-Kanizsa polgárságának túlnyomó része abbeli nézetünkön van, hogy nem jó lesz a dolgot elsielni. Jobb lesz tavasszal egy jó társulat, mint most egy nagyon is középszerű, a midőnek a Sággyt ismerjük, annyival is inkább, mert a mai bizonyos veréssel szemben a holnap fűzők bizonytalan volta bennünket egyáltalán nem lenyeget.

— **Gyászír.** Szigritz Róbert, az »arany korona« vendéglő bérloje, szélütés következtében november 3-án meghalt. Az előző években már kétszer volt kisebb mértékű szélütése, de a gyors orvosi segély mindkétszer megmentette. Vasárnap — november 3-án — épen mulatság volt a »Korona« nagytermében, — a tüzoltó banda vígan muzsikált, — mikor a tevékeny ember 11 órakor leesett székéről és egy szó nélkül meghalt. A rögtön hívtat orvos nem tudott segíteni rajta. Szigritz Róbert Vasvármegyében született, — s előbb Bukoveczen, majd Várasdón volt korecsmáros, míg végre Kanizsára jött, feleségének Nagy Juliannának szülőhelyére. Becsületessége és jó kedélye miatt általános szeretetben részesült, s temetésén megjelent nemcsak az egész város, hanem a

csücskebb ember vállott belőle. U sohasem fogja elhagyni hitet feleségét, hogy idegen földön keressen más asszonyt, jó módot, szerencsét. Eppen azért bátran megkérem számára a kigyulmed mostoha-lányának, Katicának kezét. Ugy-e beleegyezik kigyulmed?

Az esküdt csak igenlőleg integeteit fejevel, mint egy automata.

— Vagy talán az apja nevét is kívánja kigyulmed? Azt is megmondhatom.

Erre Barna Márton megragadta az asszony kezét és reszkelve, suttogó hangon szólt:

— Hallgass! Mindent megtérek Ne sujsz agyon a nép előtt! Legyenek egymásé!

A sápadt esküdt megfordult és ott hagyta a kunyhó lakóit.

Már ez mégis rettentő boszorkányerő volt!

Mindjárt rákövetkező vasárnapon meg kihirdette a pap, hogy Virág B. ndi ifju legény veszi magának házastársul Barna Márton mostoha-leányát: Katicát.

Megtartották a lakodalmat is. Bandi beházasodott a gazdag Barnáké házába. De az öreg nénike ott maradt az ornyáki ciheresben holta napjáig.

Kívánsága szerint oda is temették.

Azán — uram fia! — az öreg Barnának is az a furcsa végső akarata támadt, hogy oda temessék nászaszönya mellé az ornyáki ciheresbe.

Nem hiába: olyan különös ember volt teljes világ-életében.

Már mi gyönyörűség lehet egy kimult boszorkánynyal egy sírban porladozni?!

Talán erről mond, — arról susog búbájon meséket az Ornyák fölött elcsúszó szél? Talán ezt hallgatják a ciheres fölött el-elibbenő, láthatlan, siri szelleme?!

környék is. Népszerűségét mutatja az, hogy Bukoveczen erővel őt akarták megválasztani követnek rászínai Inkey Nándor báró ellenében, holott Szigritz épen a báró kortese volt. Szép vagyonnal bírt és városi virilis képviselő volt, — de a közdolgozka nem avatkozott.

— **A következő sorokat** vettük: Felső-Alapra való távozásom alkalmából minden barátainknak és ismerőseimnek kiktől személyesen búcsút nem vehetek, ez uton mondom szíves Istent hozzádot. N.-Kanizsa 1889. nov. 9. Fleischer Gyula.

— **A városi pénztár ügye Szombathelyen.** Egynehány fővárosi lap hírt közölt arról, hogy Szombathelyen a városi pénztár vizsgálata alkalmával a kezelésben nagymértű hanyagságnak és szabályellenességnek jöttek nyomára. Erre a polgármester, egy nyilatkozatban elismerte a hanyagságot és szabályellenességet, de kijelentette, hogy pénz nem hiányzik egy krajcár sem. A mely kijelentés azonban fölösleges, mert annak ellenkezőjét nem is állította senki.

— **Kinevezés.** A keszthelyi m. kir. gazd. tanítészethez a Soós Mihály tanár nyugalomba terésével megüresedett természetén, számtan és rokon tanszakok tanárává a m. kir. földművelésügyi miniszter Dr. Lovassy Sándor n. récezi polgári isk. tanárt nevezte ki. Az új tanár állását már el is foglalta.

— **Névnapi ováció.** Deininger Imrét, a keszthelyi m. kir. gazd. tanítészét igazgatóját névnapi alkalmával i. hó 5-én tanártársai, tisztelői és az int. hallgatóság lelkes ovációkban részesíték.

— **Kegezelet megemlékezés.** A keszthelyi önk. tüzoltóegylet tagjai nov. 1-én, halottak estéjén fekete zászló alatt kivonultak a temetőbe elhínyt 8 bajtársuk sírjához és ott mindegyiket megkoszorúzták. Dr. Lipp Vilmos volt elnökük és Reich Károly volt tóparancsnok sírjához díszrosogot állítottak. — **A gazd. tanint. hallgatósága** szintén testületileg kiment a volt gazdaságtani hallgatók sírjához; Schük N. emlékbeszédet tartott, a daloskör énekeit s közben koszorukat raktak a lényesen kivilágított sírhalmomra. Mígazonok kegezelet is igen ekleziás módon nyilvánult. Az egész keszthelyi temető lenyárbán uszott.

— **A Baranyai Ignác**-féle iskolai alapítvány 1888/9. és 1889/9. isk. évi kamatait a vall. és közokt. miniszter most tette egyszerre folyóvá a keszthelyi m. kir. adóhivatalnál. Ezen kamatokból a keszthelyi gimn. nak most 2 tanulója 50—50 frt., — a polg. isk. 2 tanulója 25—25 frt., — a közs. elemi isk. 2 tanulója 25—25 frt. segélydíjban fog részesíttetni. A segélydíjra a tanári, illetve tanítói karjelöl ki érdemes tanulókat.

— **A fiatal gazdászok** Keszthelyen, okt. 31-én, az intézeti »Segély-egylet« elnökét és választmányát Deininger Imre igazgató, mint elnököt elnökeleté alatt — élénk korteskedésekkel — választották meg. Elnökké nagy szótöbbséggel Penc Géza III. éves választottat; választmányi tagokká pedig Groszmann K. és Csupy Béla III., Varady K., Nitsmann K. Moravitz S., Dulánszky N., A. zlatos N. II., és Lamper Béla, Sággy Lipót I. évesek, — póttagokká: Kortella R. és Müller választáltak.

— **Iskolai értesítés.** Polák Frisch Adél urhölgy és Dr. Löwensohn ur buzgalmanak tudható be, hogy e hó 3-án egy igen kedélyes estét töltött egy disztíngált társaság a topolczai izr. iskolának ovodai helyiségében. Pollák Janka és Feleki Arabella kisasszonyokkal, továbbá Rosenberger ural és Kohn Lidor tanító ural szavaltat estét rögtönöztek, mely a szegénysorsu iskolás gyermekek részére 20 frtot jövedelimezett. Pollák Janka k. a »Kincses Lár leányát« Kis Jozseftől és »Rachel síraltát« Aranytól, Feleki Arabella k. a »Teiemre hívást«, Kohn Lidor ur »Szomorú Dani« című költeményt, Rosenberger ur pedig több alkalmi mulattató köteteményt szavalt el, mely a társaságot este 8 órától egész 11 óráig mulattatta.

— **Cégváltozás.** Tapočan a több mint 25 év óta fenálló »Pollák testvérek« borkereskedő cég változáson ment át. A két testvér megvált egymástól. Az üzletet Pollák József ur vette át; ifjabb testvére pedig nagy borkereskedést nyitott.

— **Hymen.** Biber Jozsef mi-kolczi pézsgyűgy fogalmazó, nov. 3-án esküdtöt hűséget Balsó István, rádi tanító leányának; Erszike kisasszonynak.

— **Halottak estéjén** Sümegben, Kisfaludy sírjánál: Dr. Kellemen Karoly reáliskolai tanár, — Ramazetter iskolaalapító sírjánál: Orbán Lajos reáliskolai igazgató; — Szigeti István tanár sírjánál: Földi János mondtak beszédet.

— **Mörjegyző-választás** volt okt. 31-én Bánok-Sz. Györgyön, mely állomás Fidesz Károly előbbi jegyző lemondása folytán üresedett meg. Jelöltek voltak: Fülöp József, Kordos Dénes és Kisfaludy Gyula. Megválasztott Fülöp József, Dr. Fülöp Kázmér, nagykanizsai ügyvéd bencse.

— **Papí gyűtés** (»Korona«) volt november 5-én Mihádon, melyen a tagok szép számban vettek részt. Több világi ur is volt jelen, többek között Szalay Károly országgyűlési képviselő is. E gyűlés alkalmából a »Korona« táviratot küldött a római pápához, melyben tiltakozik a Bruno-szobor felállításá ellen s annak föllállításra átkot mond Gyűlés után a tagok barátságos ebéden voltak Pap János, mihádi esperes-plebános vendégszerető házában.

— **Táncmulatság.** A zalaegerszegi Kereskedelmi kör könyvtára javára 1. évi nov. hó 23-án saját helyiségében (Zöldföldesztélyt emelet) tombolával egybekötött táncestélyt rendez. Személyjegy 1 frt. Csaldjegy 3 frt. 1 tombolajegy 20 kr. Kezdeté este 8 órakor.

— **Hangverseny.** Folyó évi nov. 3-án a sormási önk. tüzoltó-egylet zenekara Letenyén hangversenyt adott. Felülkelték a következők: Tamás Adam alelnök ur 10 frt, Tamás Gyula 3 frt, Aradi Lajos főparancsnok 4 frt, Keszler Géza alparancsnok 1 frt, Müller N. szemléző 1 frt, Sindelár N. 1 frt, Aigner Károly 50 kr., Zambó Sándor 20 kr. Devecseri Fer. 20 kr. Straszner Jakab 30 kr., Németh Pal 20 kr., Kommer Imre 50 kr., Kohn S. 50 kr., Horváth László 20 kr., Novák József 20 kr., Dr. Csémpesz K. 50 kr., Horváth István 1 frt, Kelencz József 50 kr., Potecz Odón 20 kr., Dobrovits 1 frt, Bukovics 20 kr., Magy János 1 frt, Gazdag Ádám 1 frt, a többi aláírást elolvasni nem lehetett. Összesen 35 frt. A nagylelkű adakozóknak a sormási önk. tüzoltó-egylet zenekara köszönetét lejezi ki.

— **Táncmulatság.** A zalae-szentgöti fiataltság több tagja mult okt. 17-én a »Morgenster« fele kávéházban; a helybeli két jötekonny öbögylet alapítókéjének gyarapítására táncestélyt tartott, mely várakozáson tetít sikerült. A tisztjövedelem mintegy 60 frtot tett ki.

— **Tűzesetek.** Mult hó 30-án éjjeli 11 órakor Bzke István csányi lakosnak pincehajléka eddig ismeretlen okból kigyuladt s leégett. A kár mintegy 240 fr. Biztosítva nem volt. — Husz (hideg) József csáfordi lakos lakháza ugyanakkor szintén leégett. A kár körülbelül 150 frt. Biztosítva nem volt. — Okt. hó 31-én délben Varga Ferencz tőrjei lakosnál támadt tűz, minék következtében egy ennek, valamint Kovács István szomszédjának háza és gazdasági épületei leégték. A 500 frtra rug.

— **Az új bor hatása** Folyó hó 2-án, halottak napján Tangli Ferenc zalavari lakos áment az ugynevezett Pogányvárihegyen fekvő szőlőjébe megnézni a mustokat; visszajövet a szabari határban — raiat erdőn — talalkozott Herczeg Béla nevű rovvolt elűt emberrel, kivel szóváltásba elegyedvén, Herczeg revolvert rántott s négy lövést tett Tanglira, mely lövesek egyike Tangliának homlokán befuródot, s őt földre terítette. A szerencsétlen 32 éves volt, s csak a tavasszal nősült.

— **Rejtélyes eltűnés.** David Janos kishzigeti lakosnak László nevű 20 éves fia a mult hó 27-én reggel nyomtalanul eltűnt. Még reggel 7 óra tájban apja házában rendes napi dolgának teljesítése közben többen látták s 8 órakor már sehoh sem találták őt. De aggodni a hozzátartozói csak akkor kezdtek igazán, midőn éjjelre is hiábán várták haza. Azóta keresik, körözik; de teljesen — nyoma veszett. Ingeben, gatyában, meztelen és hajadon fővel távozt hazulról az eltűnt, amál nagyobb a feltűnés a vidéken. Hogy talán elmeborodás következtében öngyilkossá lett volna, nem tehető fel; mert viselete legkevésbé sem engedett ilyesféle gyanura következtetni, miként környezete határozottan állítja.

— **Megölte a pátluka.** Szt.-Péterföld mellett az országuton okt. hó 26-án egy drótosított hullaját találtak meg olyan helyzetben, mely kétséget kizárólag bizonyítja azt, hogy Szatopluk diósó unokája alkohol-mérgezés áldozata lett. Pénzt nem találtak nála; valószínűleg nem is szokott ilyet magával hordozni, gondolván, hogy biztosabban megáll az a butikosnál és aztán az imádott »spirituszt« rabló sem veheti el — tőle.

— **Egy asszony szörnyetegét** tartóztatott le a letenyéi esendőségen, az ottani járásbírósi vizsgálobíró rendelkezére, ki ellen azt a vádat emelték, hogy 2 napos gyermekét megfojtotta s elásta. Ez a szörnyeteg Csehi községbe való és Füstös Annának hívják. Az elásoott gyermeket megtalálták a most a vizsgálat folyamatban van.

— **Megszokott tanító.** Illés József 25 éves róm. kath. okl. tanító, ki a folyó tanévben mint segédtanító a zalavári iskolánál működött, folyó november 3-án éjjel — minden ok nélkül — Zalavárról megszokott. Ajánljuk a tanügyi hatóságok figyelmébe!

— **A zónatarifa.** Baross Gábor kereskedelmiügyi miniszter igen érdekes adatokat közölt a képviselőház pénzügyi bizottságában a magyar kir. államvasutak zónatarifájának pénzügyi eredményéről. E szerint augusztus 1-jétől okt. 10-ikéig másfél millió volt az utasok többlete, a bevételek többlete pedig 441.000 frt és pedig az eredmény szeptemberben még kedvezőbb volt mint augusztusban és október első 10 napjának eredményeiből ítélve, e hónapban még kedvezőbb lesz az eredmény. Ezzel szemben a felmerült kiadási többletek lényegteleneknek mondhatók. A személykocsi állagnak javaslatba hozott szaporítása szükséges lett volna még akkor is ha az új személykocsi állagnak nem lépett volna életbe. A kért személykocsi szaporítás legnagyobb részt arra vezethető vissza, hogy jövőre az államvasutaknak 500 kilométerrel többet kell ellátni, mint eddig.

— **Egy jó karban levő garnitúra** és egy *zongora* helyszüke miatt eladatik. Bővebb tájvilágosítást Fischel Fülöp könyvkereskedésében kapható.

— **A helyes étkezési rend** bizonyára hatalmas eszköz a számos alhaji bajok ellen, de nem mindenki van abban a helyzetben, hogy az ilyen szoros diétát megtarthassa. Az emberiségnek legalább is nyolczvan százaléka él oly viszonyok közt, hogy még a táplálkozási mód legzükségesebb feltételeinek, vagy általában az életrend s munkaidő követelményeinek sem felelhet meg. E tulnyomó többség számára egyenesen életszükség, hogy egy kipróbált s olcsó háziaszer mindig kéznél legyen, a melylyel emésztő szerveik működésének zavarain gyorsan s határozottan segítsenek. Ilyen olcsó háziaszer a mely már évek óta kitűnő hatásának bizonyult: Brandt Rich. gyógyszerész svájci labdaccai a gyógyszerárakban, 70 kr. egy dobozzal, kaphatók; de jól meg kell figyelni a fehér keresztet vörös mezőben s a Rich. keresztnevet.

Kínos napok

Jönnek mindenkire, kinek köszvénye és rheumatismus van, az őszi átmeneti hónapokban, mert mint tudva van, éppen ezekben a hónapokban fokozott hevességgel lépnek fel ezek a napok. Tanácsos tehát ezek ellenébe jókorán óvakodni s azokat az eszközöket használni, melyek nemcsak a heves támadásoknak elejét veszik, hanem a bajt a testtől alaposan és tartósan eltávolítják. Köszvény és rheuma csak belső kezelés által gyógyíthatók és pedig oly szerrel, mely a savképződést megakadályozza, a savanyt a véréből kiveszi s az emésztési szervek s a vesék normalis funkcióját helyreállítja.

Bedörzsölések, füstromok s egyéb külső szerek csak ideiglenes enyhülést adhatnak az acut fájdalom ellen, de a bajt nem gyógyítják. Általán ismert dolog, hogy *Warner Safe Cureje* a legkikeresebb szer e bajok ellen s alig van hely a hol nem egy egy több személyre dicserné a gyógyszer gyogyerejét, mi által sokan meggyógyultak, miután minden többi szer sikertelen volt.

E gyógyszer rövid használata mindenkit meggyőző gyogyerejéről és alapos cúra a legmakacsabb eseteket is gyógyítja.

Az ismert gyógyszerárakban kapható. Főraktár: Salvator gyógyszerár Pozsonyban.

— **Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen** csak egy a szer: **Egger számos kifutóként nyert mellipasztillát.** Ajánljuk a különböző különös figyelmébe. Kaphatók 25, 50 kros és 1 lrtos eredeti dobozokban Nagy-Kanizsán: Belus Lajos, Práger Béla és Szűcsöky Béla urak gyógyszerárjaiban. Zala-Egerszeg: Kaszter Sándor és Unger D. úzvegnye gyógyszerész uraknál. 493

Karcolatok.

Fogadalm.

(Azok Egyelmébe, a kik házat szeretnének venni, de nincs pénzük.)

Göncöl Jánosnál úgy 10 esztendő előtt együtt fogászkodtunk Budapesten. So én nem kaptam

százszáma a forintokat hazulról, se ő, azonkívül mindketten rejtetesen dohányoztunk. Elannyira, hogy havonként legalább 16—16 lortintra mehetett az összeg, a mit belefutunk a levegőbe. Nem is emlékezett se ő, se én, hogy éber állapotban valaha szivar nélkül láttuk volna egymást, kivéve idejét azoknak a műveleteknek, a miket szintén a szájjával végez az ember.

Egy este épen ő rá várakoztam a Fiume kávéházban. Szokása ellenére lassan és gondolkozva jött, szájjában — szivar nélkül. Leült mellém.

— Szervusz!
— Szervusz!

Kivettem a zsebemből egy virginiát, és nyújtottam neki. Ő is a zsebébe nyúlt, és kivett onnét egy újságot. Elibém tartotta, miközben eltolta kezével a kínált szivart. Abban az újságban két plajbászszal aláhúzott újdonság vala látható.

— O. vasd!

Elolvastam. Szólt az újdonság következőképpen:

„**Megnyert fogadás.** Kuba Kálmán kataszteri hivatalnok ezélt 10 esztendővel fogadott kollégájával, Pipás Szaniszlóval, hogy abban hagyja a szivarozást, az arra köhött pénzt, napi 50 krajcárt félre teszi, s hogy ebből a pénzből 10 esztendő múlva házat vesz. A tíz esztendő ma déli 12 órakor telt le, s Kuba Kálmán megnyerte fogadását, a mennyiben Pipás Szaniszlónak egy körjegyző által hitelesített okiratot mutatott föl, mely szerint ő a tulipán utcán 50. számú házat megvette 3652 lortintért, ugyanolyan összegért, a mennyit a 10 esztendő alatt megspórolt.”

— No ez nem rossz újdonság. Aztán mit akarsz azzal, hogy én ezt most elolvastam?

— Azt akarom, hogy a mai naptól kezdve én is félhagytok a dohányzással, és 10 év múlva házat veszek.

— Bolond vagy.

— Komolyan mondom. Sőt ezennel ünnepléyes fogadalmat teszek.

Göncöl Jánost nem is láttam többé szivarozni. Az igaz, hogy fogadása első esztendejében, a mig együtt voltunk, nem takarított meg egy árva garast sem.

Azulán 9 esztendeig nem láttam. Azt se tudtam hova lett.

Most azonban, hogy Kanizsára vetett a sors, egyszer csak szemközt találom magamat vele az utcán. Egy sötét britannika füstölgött a szájjában.

— Szervusz János!

— Szervusz! Hogy kerülsz ide?

— De te hogy kerülsz ide? Aztán a fogadalmom? A mint látom, végre is megszegtél!

— Szó sincs, hogy megszegtem volna. Sőt ellenkezőleg, már házam van, és így föl vagyok oldva a fogadás alól.

— Hihetetlen!

— De igaz.

— Aztán mennyit spóroltál a 10 esztendő alatt?

— 3652 forintot.

— Ne mondd! És ezen a pénzen vetted a házat?

— Természetes. Azaz hogy mégsem egészen természetes a dolog.

— Azt gondolom, mert az első esztendőben nem spóroltál meg egy fityinget se.

— Tévedsz. Az első esztendőben is 182 lrtot és 59 krt spóroltam. Csakhogy nem készpénzben.

— Hát miben?

— Értékpapírokban.

— Nem értem!

— Elmondom hát a dolgot, kezdve a legelejáról.

Fogadásom első napján vettem egy két krajcáros cserép spórkasszát. Elhatároztam, hogy mindennap 50 krajcárt fogok beletenni. Minthogy azonban épen hónap vége felé járt az idő, mindjárt az első napon nem tudtam az 50 krajcárt készpénzben félretenni. Szerencsére nem voltam valami ostoba gyerek, és fölaltam magamat. Fogtam egy darab papíros, és ráírtam, hogy értéke 50 krajcár, aztán beletettem a spórkasszába, azzal az erős szándékkal, hogy beváltom, mihielyest pénzem lesz. Ilyen módon az 5 krajcáros cédulák elsőjéig 7 lortinokra fölszaporodának.

— Zseniális gondolat!

— A következők hó elsején megnyomorítottak a hitelezők és az egész fizetésemből kifosztottak. A napi 50 krajcár tehát továbbra is csak cédulák alakjában lettek megspórolva. Ezek voltak az én értékpapírjaim.

— Mind szép dolog. De ha mindennap pa-

pirosít dugtál abba a 2 krajcáros cserép spórkasszába, annak pár hónap alatt meg kellett telni úgy, hogy több nem fért bele!

— Ezen is segítettem. Mindenharmadik hónapban, mikor tele lett, lelőrtém a spórkasszát, és ötszázszámítottam, mennyi van benne. Akkor szán minden 100 darab 50 krajcáros értékpapír helyett írtam egy újat, a mely szőlött 50 lrtot. Még később az ötvenesekekből százásokat, a százásokból pedig ezreket csináltam. Tegnapelőtt pedig, mikor elmúlt a tíz esztendő, beváltottam a 3352 lrt értékű papírokat.

— Beváltottad? Hol vetted a pénzt?

— Ezelőtt két héttel meghalt egy nagybátyám, és végrendeletileg rám hagyott 5000 lortintot.

— Nagyszerű! E szerint!

— E szerint mégis háziur leszek. Mar napok óta alkudozom egy háza a lilium utcában. Ha ráérsz, jer velem, nézzük meg.

— Köszönöm, majd máskor. Most sietős a dolgom. Ezzel elváltunk.

Én pedig hazamenet tündötem azon, hogy milyen szép volna, ha 10 év előtt én is ilyen fogadalmat tettem volna. Mert akkor most nekem is házam volna, különösen, ha egy nagybátyám volna, a ki meghalt volna, és rám 5000 lortintot hagyott volna.

Most tegyek fogadalmat? Most már későn van!

Pontius.

Törvényszéki csarnok.

A szelelőlyuk áldozatal.

Pető Vilmos, keszthelyi kereskedő és Breuer Arnold szállító mint panaszosok és károsultak álltak e hó 5-én szemben valami 30 vádiottal a n-kanizsai kir. törvényszék előtt. A vádlottak korifeusa Tükör József, a ki Breuernél-kocsiskodott, s nehány társával a szomszéd Stb. raktárából különféle gyolcsot, vásznat stb. emelt el, a miken aztán potom áron túladdott, a pénzt pedig becsületesen megosztotta. 1884-ben kezdtek ezt a mellékfoglalozást üzni, és 1888. augusztusban csipettek el mindazokkal egyetemben, a kik a lopott árukból csak egy-férfőnyit is vettek. A vádlottak több mint fele asszony, a tárgyalás ennél fogva szokatlanul mozgalmas és zajos volt.

A törvényszék d. e. 10 órakor a következőleg alakult meg: elnök Cseresnyés Sándor bírák: Erdődy Lajos és Weber Karoly, jegyző Wiener Sándor. A vádhatóságot Kiss István dr. kir. alügyész képviselte. Pető Vilmos panaszos Rothschild Jakab ügyvéddel jelent meg. A vádlottak közül Funovics József-Varga Lajos, Franciscs Ferenc-Strem Tivadar dr. védelmezte.

Az elnök felszólítja Pető Vilmost, hogy adja elő panaszát.

Pető. Tekintetes törvényszék! Van nekem egy szelelő lyuk a raktáramon. Azon keresztül lopkodtak el tőlem 663 lrt értékű portékát a Breuer kocsisai.

Tükör József bevallja a lopásokat, a melyek ragyogó tenyes nevét most elhomályosítják. Megnevezi társait is, és pedig Franciscs Ferenc, Német János, Komár József, Klemmer János kocsisokat. Ez a négy valóságos klikket képezett Keszthelyen. Eltekintve attól, hogy a szomszéd Pető Vilmostól százszáma lopkodták a gyolcsot, még a saját gazdjukat-Breuer-t se kímélték, a annak árni, a miket a pályaudvarból haza szállítottak, utközben megdezsmálták. Lyukat fúrtak a boros és petroleumos hordókön; a bort megitták, a petroleumot eladták, és az árán ugyan-csak bort ittak megint. Azonban igaz lelkére állítja, hogy 1884-ben csak 3-4-szer, 1888-ban pedig csak egyetlen egyszer lopott Pető-től, és mindannyiszor alig 1-2 vég portéka-vivődött el. Különben ő csábítás áldozata, mert valami Tiringar nevű társa avatta be a szelelő lyuk titkába. Tiringar azóta elpatkolt, s ő egyedül maradt a titok birtokában. Minthogy ő sem vala biztos, (mint senki e világon) a felől, mikor rántják ki a gyéként a lába, nehogy a titok vele együtt sirba szálljon, közölte azt fentemlített társaival.

Franciscs Ferenc azt állítja, hogy a lopásoknál Tükör ment elől mindig. Német János a tetőn ült, ő pedig — csak vigyázott.

Német János ennek ellenében esküszik, hogy ő vigyázott, Franciscs pedig a tetőn ült. Soha életében ő még nem lopott egy szegel se.

Elnök. Maguk cukrot is loptak. Tükör, beszéle el, ez hogy történt?

Tükör. Hát az úgy történt könyörgöm, hogy a cukor ki lett hoaza.

5235. 1889.

Arverési hirdetmény.

A n.-kanizsai kir. törvényszék tkvi osztálya részéről közhírré tételik, hogy Merkly Antal ügyv. vhaajtások útj. Tóth János vhaajtás szentvedő garabonc lakos elleni 60 frt tőke, 1888. december 14-től járó 6% kamatai 15 frt 90 kr. per, 6 frt 10 kr. vhajtás kérelmi, 8 frt 05 kr. jelenlegi s még felmerülő költségek iránti vhajtási ügyében a fent nevezett kir. törvényszék területéhez tartozó a garabonci 168 sz. tjkvben A I. 10, 150/a, 282 a, 284/a, 330/a, 377/b, 379/b, 480/b, 821/a és 843/a hrsz. a. felvett ingatlanok útj. Tóth János illető 1382 frtra becsült 8/12 része a C. a. öreg Tóth János javára bekehelt zsellői szolgalmi jog épségben tartásával

1889 évi november hó 26. napján
d. e. 10 órakor

Garabonc községházánál Dr. Hauser János helyettesi ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános arverésen eladtni fog.

Kikiáltási ár a fennebb kitett becsár.

Arverezni kívánók tartoznak a becsár 10%, at készpénzben vagy óvadékképes papírban a kikiáltott kezehez letenni.

Vevő köteles a vételért három egyenlő részletben még pedig az első az arverés jogerőre emelkedésétől számított 1 hónap alatt, — a másodikat ugyanattól 2 hónap alatt, — a harmadikat ugyanattól 3 hónap alatt, — minden egyes részlet után az arverés napjától számított 6% kamatokkal együtt az arverési feltételekben meghatározott helyen és módokatok szerint lefizetni.

Kelt N.-Kanizsán, a kir. törvényszék mint telekügyi hatóságnál 1889. évi augusztus hó 14. napján.

Gr. HUGONNAY
kirendelt kir. ívszéki bíró.

509 1-1

2161/1889.

Arverési hirdetmény.

A letenyei kir. járásbírószék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Tóth József jelenleg budapesti lakos végrehajthatónak Schveder Adolf

szemesi továbbá Faics Károly hánokszentgyörgyi lakos, mint néhai Bally Margit után maradt Schveder Albin, Victoria, Ilka, Adoll és Janos magán gyámja alperesek ellen, 180 frt tőke ennek 1886. évi július hó 4-től járó 8% kamatai beszámításával időközben fizetett 5 frt kamatnak 11 frt 90 kr. per, 10 frt 13 kr. végrehajtsi 9 frt 30 kr. ezuttal megállapított költségek iránti végrehajtsi ügyében a nagy-kanizsai kir. törvényszék (letenyei kir. jbróság) területén tekvő zalk községi 433 sz. tjkvben A + 405 a, hr. 348 frtra becsült váltásig köteles ingatlan, továbbá a zalki 256 sz. tjkvben A + 392 hr. alatt felvett 1898 frtra becsült váltásig köteles ingatlan Zalk község bíró házánál

1889. évi november hó 25-ik napján
d. e. 10 órakor

Malits János letenyei lakos helyettesi ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános arverésen eladtni fog.

Kelt Letenyén, a kir. jbróság mint tkvi hatóságnál 1889. évi augusztus hó 6-ik napján.

FILIPICS
kir. járásbíró.

510 1-1

Máriazelli gyomor cseppek

legbiztosabb gyógyszer minden gyomor bajnak.

Vedjegy.

Utóbbi években hatáson az élelgyógyászat, gyomor gyengeség, búzás lehellet, savanyú felbőgés, szél rekedés, (Kolik) gyomor hurut, gyomor-égés, gyomor honok és dara képződés, túlságos elnyálkásodás, sárgaság, undor és hányinger esetében, megszünteti a felfájást (ha az a gyomor elrontásából származik) gyomor görcsöt, kemény széklet, székrekedést, az étel s itallal turterbeli gyomrot kitéstetja, elűzi a belférgéseket, s gyógyít lép, vesé, máj és aranyeres bántalmakat. — Egy üveg ára, használati utasítással együtt 40 Kr. keltés üveg 70 Kr. Kiszomló székletűl raktár: Brády Károly gyógyszerész Krensiar (Morvaország).

Órá! A valódi Máriazelli gyomor cseppek sok helyen utánzatnak s hamisítatnak, ezért valótlan gyomrot csak azok fogadtassanak el, melyek üvege, egy vörös, s a fenti vedjegyvel ellátott papírba van csomagolva, s melyek mellékelt használati utasításban az is fel van tüntetve, hogy az Krensiarban, Gussek H. könyvnyomdájában nyomtatott.

Máriazelli Labdacskok.

A Krensiarban és székrekedés ellen, ezek óta legjobb hatásúknak bizonyult labdacskok is, sokféle képen hamisítatnak, tehát ezek vételénél is vigyázni kell a fenti vedjegyre s Brády Károly, Krensiari gyógyszerész név alá írásra, melyek minden eredeti dobozon láthatók. Egy doboz ára 20 Kr., egy tegeres 6 dobozzal 1 frt. A pénz előleges beküldése után, 1 tegeres 1 frt 20 Kr., 2 tegeres 2 frt 20 Kr., 3 tegeres 3 frt 20 Kr. ért, csomagolás és postabér mentesen küldetik meg.

A Máriazelli gyomor cseppek és Máriazelli labdacskok nem illikus szerek, s gyógyható anyagoknak összetétele minden használati utasításban fel van sorolva.
A Máriazelli gyomor cseppek és Máriazelli labdacskok kaphatók Nagy-Kanizsán: Prager Géza és Belus Lajos gyógyszerárakban. Bábócsán: Illus gyógyszerárakban. Barca: Kohut Sándor gyógyszerárakban. Marczsli: Körös Victor gyógyszerárakban. Oltnit: Böles Béla gyógyszerárakban. Szt. Gotthárd: Tomcsányi Leop. gyógyszerárakban. 497 3-43

A legjobb cigaretta papír.

NEKI VESZÉLY NEMLEGGYŐZŐ

Nem üres reklám, hanem a tudomány legelőkelőbb személyiségei által bebizonyult tény, hogy a

„Les dernières Cartouches”

cigaretta papír Braunstein Frères gyárából. (Páris, 65. Boulevard Exelmans,) a legkönnyebb és legkitűnőbb.

A kereskedelem előforduló különféle jobb cigaretta papírok előkelő tudósok által összehasonlító vegyelmezések alvett lettek, úgy Dr. Pohl a bécsi vegytani egyetem tanára, Dr. Liebermann tanár a budapesti állami vegytani állomás főnöke, újabb időben Dr. Soyka Hygienia-tanár által a prágai ném. egyetemen és mindezen összehasonlító vegyelmezések mindenkor azon eredményt adták, hogy a Braunstein Frères czég cigaretta papírja a legfinomabb és legjobb.

Valódi csak azon papír, melynek etiquettje mellékelt rajzhoz hasonló és Braunstein Frères czéget viseli. Ezen czég cigarettapapírjánál minden csomag annyi lapot tartalmaz, a mennyi az etiquettjén feljegyezve van.

Braunstein Frères

czég alatt Bécsben, I. ker. Schottenring 25. sz. a. raktárt cigarettapapírjai és cigarettahüvelyei elárúsítására. 276 — 25

Pserhofer J.-féle

gyógyszertár Bécsben

Singerstrasse 15. szám. „Zum goldenen Reichsapfel“.

Vértisztító labdacskok ez előtt egyetemes labdacskok neve alatt; ez utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan igen sok oly betegség létezik melyben a labdacskok hatásukat fényesen bebizonyították — Evtizedek óta ezen labdacskok általában igen el vannak terjedve számtalan orvos rendelései, s alig akad család, melyben ezen kitűnő házi szerből ne volna egy kis készlet.

1 doboz 15 labdacskossal 21 kr., 1 tegeres 6 dobozzal 1 frt 5 kr., bérmentes utánvét mellett megküldéssel 1 frt 10 kr.

A pénz előleges beküldése mell tt, bérmentes megküldéssel egy tegeres labdacsk 1 frt 25 kr., 2 tegeres 2 frt 30 kr., 3 tegeres 3 frt 35 kr., 4 tegeres 4 frt 40 kr., 5 tegeres 5 frt 20 kr., 10 tegeres 9 frt 20 kr. (1 tegeresnél kevesebb nem küldetik szét.)

Kéretik határozottan Pserhofer J.-féle vértisztító labdacskokat kérni s arra ügyelni, hogy a dobozok tetején levő felírás minden dobozon a használati utasításban látható Pserhofer J. névaláírással el legyen látva és pedig — veres — nyomásban.

Fagy-balzsam, Pserhofer J.-től 1 tégely 40 kr., bérmentes megküldéssel 65 kr.

Keskeny utifü-nedv, hurut, rekedség, görcköhögés stb., ellen. 1 palack 50 kr.

Amerikai köszvény-kenőcs, 1 forint 20 kr. (506 2-12)

Por lábizzadás ellen. Egy doboz ára 60 kr., bérmentes megküldés mellett 75 kr.

Golyva-balzsam, 1 üvege 40 kr., bérmentes megküldéssel 65 kr.

Élet-essenzia (prágai cseppek), megromlott gyomor, rossz emésztés ellen. Egy üvege 22 kr.

Angol csoda-balzsam, 1 üveggel 50 kr., egy kis üveggel 12 kr.

Fiaker-por, köhögés stb. ellen 1 dobozzal 35 kr., bérmentes megküldéssel 60 kr.

Tannonchinin-hajkenőcs, Pserhofer J.-től a legjobb hajnövesztő szer, 1 szelence 2 frt

Egyetemes tapasz. STEUDEL tanártól sebek ellen jönak bizonyult házi szer. Egy tégely 50 kr., bérmentes megküldéssel 75 kr.

Egyetemes tisztító-só, BULLRICH A. W.-tól. Kitűnő házi szer megzavart emésztés minden következményei ellen. Egy csomag ára 4 frt.

Az itt felsorolt készítményeken kívül, valamennyi az ausztriai lapokban hirdett bel- és külföldi gyógyászati különlegességek tartalmát, s minden esetleg raktáron nem levő czékek kérésre postáron s legújnyosabban beszereztek.

Postai küldemények az összeg beküldése, nagyobb megrendeléseknél utánvétel mellett a leggyorsabban eszközölhetnek. A pénz előleges beküldése mellett (legkevesebben postautalvány mellett) a vételidj sokkal kevesebb kerül mint az utánvétel mellett való küldésnél.

Minták minden vidékre bérmentesen.

Posztó- és divatárukat

a legelőkelőbb minőségűtől a legfinomabb minőségűig, szél és téli alkalomra szétkül minden gyári áráal olcsóbban.

Schwarz Móricz

64. kir. posztó- és divatárugyára

Zelltau (Morvaország).

- 3.10 mtr teljes öltözésű . . . . . 5 frt 50
- 3.10 mtr. erős gyapju-szővet . . . . . 6 frt 80
- 3.10 mtr. erős, finom gyapju-szővet . . . . . 9 frt —
- 3.10 mtr. finom gyapju-szővet . . . . . 13 frt —
- 3.10 mtr. legfinomabb gyapju-szővet 15 frt 50
- 2.10 téli kabátzövet teljes télikabáttra 5 frt —
- 7. frt 9, frt 11 frt és fölébb,
- 1.70 mtr. egy teljes loden-kabátnak való, vizmentes 3 frt 50. A frt 50, kr 5 frt 50 és fölébb
- Pekete szövetek szalonitonyoknak. Minden fajta posztóminták. Gyapjubélés minden árban 80 krtól fölfele. NŐM-szővet női ruháknak, női lodenszővet, nagykendők Himalaya-gyapjuból 10, nagy 3 trttól fölfele. Nagygyári szövetek és divatárak. Argyorszék lúgyes és bérmentesen. A szabómester uraknak mintakönyvek bérmentesen. 453 12-20

Szerkesztőség:

Bathány- és Kisfaludy-utca sarkán.

Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Bérmutatlan levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

ZALAI

Politikai és vegyes tartalmu hetilap.

A Nagy-Kanizsai- és Délzalai takarékpénztárak és a Bankegyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint egyszer: vasárnap.**Kiadóhivatal:**

Városház-utca 5. szám Fischel Fülöp könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre . . . . . 5 ft. — kr.
Félévre . . . . . 3 „ 50 „
Negyedévre . . . . . 1 „ 25 „

Hirdetések jutajoyosa számítottak.

Nyilvántartás 10 kr.

Előfizetőket, valamint a hirdetőkre vonatkozókat Fischel Fülöp könyvkereskedésébe intézzük.

A kir. táblás küzdelem.

Rendkívül lázas küzdelem folyt mind eddig egyes provinciai városok részéről, hogy királyi táblát nyerjenek. Mindama város, mely helyzeténél, népességénél vagy bármily csekély előnyénél fogva csak kis reményt is táplálhat a kir. tábla elnyerhetése iránt, — megtette a lépéseket.

Egyes városok sajtó közgei is beleszóltak ropogó sortűzzel vagy egy-egy öreg ágyuval, ki ahogy bírta. A vidéki sajtó egyik organuma úgy kezdett küzdeni a királyi tábláért, hogy a saját városát el kezdte agyba-főbe dic-érni, hogy szinte az ország metropolisán is túlemelte nagy dolgok mivélése, kulturális és egyéb nagy vívmányok létesítése szempontjából; azokat a városokat pedig, melyeket a királyi tábla elhelyezési kérdésénél utjokban állóknak talál, megtette olyan ázsiai elmaradottságban sinlódó, tatornyos falvakkal, hogy mellettük Pölöskefő valóságos London lehetett volna.

Az ily fajta, mindenestre szokatlan argumentálásból azután igen sokat megtudhatott az érdeklődő publikum. Megtudhatta tövütl hegyéig, hogy p. o. milyen hatalmas és tekintélyes város az a Pécs és milyen parányi falucska Nagy-Kanizsa. Meg tudta, hogy mennyit tett a magyarosítás terén Pécs és mennyit nem tett Nagy-Kanizsa! Mindezt igen ékes és nagyhangú szavakban mondta el egyik pécsi ujság

cikkirója. Az elvetett sulyokkal az ő lelkiismeretének legyen dolga. De ha minden betűjében igaza volt volna is, a higgadt, komoly, érdektelentektől ment olvasó mégis csak azt lett volna kénytelen kérdezni, hogy: hol vannak az argumentumok a magasabb érdekek, a közérdek szempontjából?

Erre azután a kifejlődött sajtó-küzdelem vajmi kevés mértékben adott volna és adhatott feleletet.

A colchisi aranygyapjú mondája elevenült föl a királyi tábláért való küzdelemben. Nagy csapatokban indultak el az argonauták, hogy az arany-gyapjút, a királyi táblát, elnyerjék. Minden városnak akadt egy-egy Jasonja, ki vállalkozott rá. Csakhogy a sok Jason közül még eddig egyiknek sem akadt Medeája. És ha akadt volna is, itt sokkal erősebb Aeetes kezében van az arany-gyapjú, hogysem azt apró cselgossággal elnyerni lehetne. Itt a monda aként módosult, hogy Aeetes (szilági Dezső személyében) az arany-gyapjút (a királyi táblát) azok között fogja felosztani önként, kiket arra magasabb érdekek, a közérdek kijelölt.

A budapesti ügyvédi kamara legutóbb nagy riadalmat okozott fölterjesztésben felel arra a két kérdésre, hogy hány kir. tábla volna célszerű a hol kellene azokat elhelyezni. A részletes adatgyűjtés után adott fölterjesztésben a táblák székhelyéül Budapest, Debrecen, Kassát, Sopront, Pozsonyt,

Temesvárt, Szegedet, Pécsét és Kolozsvárt ajánlja. Pécs helyett esetleg Nagy-Kanizsát említi, de nem ajánlja.

Ezzel szemben talán fölösleges is kijelentünk, hogy a budapesti ügyvédi kamara fölterjesztése csak egyszerű vélemény, mit éppen ezért csálhatatlannak nem tekinthet a közvélemény és nem fogadhat a miniszter.

Hogy a budapesti ügyvédi kamara véleménye is ki lett kérve, az semmi esetre sem azt jelenti, mintha a miniszter kizárólag annak bölcsességétől várta volna a kérdés végleges eldöntését, hanem csupán azt bizonyítja, hogy a miniszter nem hagy figyelmen kívül egyetlen parányi tényezőt sem, mely a királyi táblák elhelyezésének kérdésénél a célszerűséget a közérdek szempontjából biztosíthatja. Ilyen tényezőül tekinthette és tekinti bizonyára a budapesti ügyvédi kamara véleményét is.

Hogy ez a vélemény mennyire nem tekinthető csálhatatlannak, mutatja az a körülmény is, hogy míg Nagy-Kanizsát csak mint esetleges positiót említi, addig ezzel szemben előttünk áll a tény, hogy a somogy- és zalamegyei országos képviselők küldöttségileg szándékoznak megkeresni az igazságügyminisztert, e két megye lakóinak abbéli ohaját tolmácsolandó, hogy a kirtáblák egyike Péccsel szemben Nagy-Kanizsára helyezessék.

Két megyének a közohaja mellett mi felvagyunk mentve annak bizonyításától,

Tárcza.**Emmi születésnapján.**

Az én szívem mért ne gratulálna
Volt szeretőm születésnapjára?
Ódázólké szép menyecské, Emmi,
Ha nem fogod ezt rossz néven venni.

Mert ne hidd, hogy én reid haragszom,
Édes, kedves, drága ifju asszony!
Nem is tudnék sohse haragudni,
E gondolat nem hagyyna aludni.

Nem áll többé a szerelem odra,
Keseregni sem állék romjára,
Sőt a romok is rakdoba hulltak,
Szóval: én már feledtem a múltat.

Inkább kérlek egy kis szívessegre:
Hívjattok meg férjeddél odérra!
A férjedet ugysem ismerem még,
Hátba kétfen jó barátok lennének?

Arra vagyok kicéncsi fölkepen,
Tudaz e még ugy jözeni, a hogy régen;
No meg arra, hogy férjeled, szentem,
Még tudnál-e csálni ugy mint engem?!

Egy imádság.

— A „Zala” eredeti tésztája. —

• Sokáig azt hittük, hogy a szerelemről nem lehet többé újat mondani. Ostoba tévedés! Nem

födöznek-e fel az égen új és új csillagokat? Ezeket aztán rendszeren a fölfedezők nevével nevezik el. Oh leánykám, gyönyörűséges csillagom, ugye az én nevemről fogsz elneveztetni?!

A kis Gizike olyan kedvességesen tudott mosolyogni az én ilyenforma lírai ömlengéseimen. Nem gunyolt ő engem, de a pajkosság természetében volt, és nekem a lelmem is örült, mikor ennek a vidorság, báj, kellem és szeretetreméltóságból alkotott lénynek megnyilatkozásait hallhatam és szemlélhettem. Tizenhat éves volt. Oh az egész természetben nincs annyi szépség, nincs annyi varázs, bűv, egyszerűség és ragyogás, mint a mennyit ez a két szó rejti magában: Tizenhat év! Olyan volt Gizike, mint Hugo Viktor Cosettje, a kire a nagy költő ezeket a rajongó szavakat pazarolta. Tegnap még gyermek, tisztá és csinos: ma már leány, a kinek látásán dohogdi kezd a szív, és megállani az ész. Őt éve már mindennek. Gizike még most is tizenhat éves — hamvaiban! Hát ennél van-e az egész természetben szomorúabb, gyászosabb és irtózatóbb?!

És ennek a leánynak az én nevemről kellett volna elneveztetnie. Az a kis-pajkos sziv tudott mélyen is érezni és szeretettel talán még nagyobb elragadtatással mint én. Mikor inceskedett velem, ez a szíriének csalogatása volt, csak hogy ezek gonoszúság nélkül, és helyette ártatlansággal. Kifoghatatlan a naivságban, mert hisz ezt keresnie sem kellett; kifoghatatlan az élmségségben a tudákos leányok tetszelgése nélkül. Még arcáról, és természetéről nem szóltam semmit. Mindakettő gyönyörűség volt. Még most is tizenhat éves. . . .

A szép júniusban, egy szombati nap délutánján uszonnára mentem hozzájuk. Vele és

anyjával már régóta terveztünk egy vasárnap kirándulást a budai hegyek közé, nem volt tehát unalmas téma kávézás alatt az időről beszélni. Az nap pompás idő volt, de milyen lesz holnap? És minden körülményt tekintetbe véve, igen fontoskodó ábrázattal az állítottam, hogy holnap is pompás idő lesz.

Gizike pajkosan veté ellen:

— Eső lesz! Fogadjunk!

— Egy bakrétá egy kurtaszivar ellenében, a melyet ebéd után kelljen elszínom! Áll a fogadás!

Az életemet is feltettem volna, csak hogy megérinthessem kicsiny kezeit. Ő pedig magyarázgatni kezdett:

— A mint mondtam, eső lesz, és ön el fogja veszíteni a fogadást, habár a természettudományok doktora. Ugyanis köztudomásu, hogy már rég nem volt eső, és különféle növények sánylik a szárazságot. Én tehát ma lefekvés előtt imádságomban kérem fogom az istent egy kis jótévé esőért.

Én pedig így feleltem:

— Az eső héttől is elég jókor lesz. Különben ma lefekvés előtt én is imádkozni fogok a eszedem az egész őrúhoz szép időért, a mit annál könnyebb lesz megadnia, mert a központi időjelző állomás is szép időt jósol.

Hazamentem megrendeltem a bakrétát, a melyet minden esetben ugys megkapott volna. Este kis szobában olyan érzés vett rajtam erőt, a minővel azelőtt sohse kellett számolnom. Rajongással teli szerelmemben komolyan vettem Gizike csatlanságát, és föltétlenül megmaradtam a mellett, hogy a vasárnap szép időért imádkozni fogok.

Leleküdtém a nyugalm utáni vágy nélkül. Az óra egyhangú kegyegése a csendes sötétségben

hogy a királyi táblának városunkba leendő helyezését nem kizárólag városunk érdekében kértük és sürgettük, hanem főleg és első sorban a közérdek szempontjából. Főnyesen bebizonyította ezt immár két nagy vármegye közönségének pártkülönböztetés nélkül, egyhangulag kifejezett a az igazságügyminiszter ur elé terjesztendő óhaja.

És ha Fiume a budapesti ügyvédi kamarának azzal a véleményével szemben, hogy Fiume a budapesti kir. tábla illetékességébe vonassék, — szintén véleményadására szállították föl: bizonyára Nagy-Kanizsát választáná; mert csak ezen át juthatna el Budapestre is.

Nagy-Kanizsát népszerűségi, kereskedelmi és közlekedési viszonyai tették és teszik oly pozitívá, hogy a királyi táblák elhelyezési kérdésénél figyelmen kívül hagyani nem lehetett és nem lehet. A városnak e mellett meg kell honnia a meg is fogja hozni bizonyítást az elhelyezést segítő áldozatokat, mert kedvező pozíciójából tőkét csinálni nem is volt a nem is lesz soha szándékában. Polgárai tudni fogják hazafias kötelességüket.

Mi tehát az eddig kifejtett és ezután kifejtendő küzdelmekkel szemben nyugodtan várjuk az igazságügyminiszter végleges intézkedését, mely kétségtelenül a közérdeket, az igazságszolgáltatás érdekét fogja kielégíteni teljes mértékben.

És ha ez a szempont lebeg minden város és minden magyar honpolgár előtt is, akkor sok önző törekvés háttérben és érvénytelenül fog maradni a magasabb érdekek nagy előnyére.

Politikai szemle.

Oroszországban nincsenek megelégedve a német császár konstantinápolyi látogatásával. Szenelegtek ugyan a közönyt, az egykedvűséget, biztatgatták magukat azzal, hogy hiszen a német császárnak nem lehet célja az, hogy a portát a harmas szövetséghez való csatlakozásra unsozolja. Most azonban, hogy e látogatás erkölcsi hatása kétségtelenül arra hajlítja Törökországot, hogy proprio motu is azokhoz a hatalmakhoz csatlakozzék, a melyek — mint Vilmos császár a szultánt a legnagyobb őszinteséggel biztosította — csak a békét akarják a Törökország

integritását annyival inkább tisztelik, mert szükségeseink tartják — Péterváron az értelmesebb politikai körök maguk fejtegetik azokat az okokat, melyek Törökországot természetesen késztetik oly álláspont elfoglalására, a mely Oroszországra nézve nem kedvező. A Novoje Vremja bevallja, hogy a porta ép oly kevéssé idegenkedik Ferdinánd vezetelmé ellenlétől, mint a békekötéshez való csatlakozástól, mert — teszi hozzá — nagyon jól tudják a Bosporuson, hogy az orosz befolyás Bulgáriában való növekedésének Konstantinápoly fenyegetése lenne a következménye. Más lapok azzal adnak kifejezést mérgeződésüknek, hogy fenyegetőznek, azt állítva, hogy a bulgáriai helyzetnek a tavaszi való meghosszabodása Bismarck előtt nem lázthatik előnyösnek. Ez olyan gyenge érv, melyet egyszerűen Bismarcknak az a mondanása is megdönt, hogy neki Bulgária Hekuba. — a mi, ha áll Ausztria-Magyarországgal szemben, pedig ezt sokszor vezették ellenünk, mindenesetre állnia kell Oroszországgal szemben is.

A *Friedrichsruhi tudósítás* illetőleg a Pol. Corr.-nak egy berlini tudósítása a következőket mondja: Gróf Kálnoky Bismarck hercegnél tett látogatása csak véletlenül esett össze a cár berlini és a német császár konstantinápolyi látogatásával. Ezek óta látjuk már Németország és Ausztria-Magyarország vezetői államférfiai a szükségét annak, hogy időközönként személyesen értekezzenek mindazokról a kérdésekről, melyek a közös érdekeket érintik. Gróf Kálnoky és Bismarck herceg mindenesetre találkozott volna az őszön, ha a cár Berlinbe nem jött és a császár Konstantinápolyba nem megy vala is; hogy az a két dolog közvetlenül megelőzte a friedrichsruhi találkozást, ez különös jelentőséget ad e találkozásnak, de a mely csakis kielégítőnek és megnyugtatónak mondható, mert az összes hiteles hírek megegyeznek abban, hogy az a fogadás, melyben Kálnoky ez idén is Friedrichsruheban részesült, szives és barátságos volt, és hogy Kálnoky a házigazdájától hallott közlések után azzal az erős meggyőződéssel térhetett haza, hogy a Németország és Ausztria-Magyarország közt fenálló viszonyok változatlanul jók és bizalmasak maradtak, a melynek évek óta voltak a a milyenek Ausztria-Magyarország javára még jó sokáig maradni fognak.

A *Hamburgische Nachrichten*, mely a félhivatalosság hírében áll, a következő berlini közlönyt közli: Vilmos császár konstantinápolyi utjának éppenséggel nem volt az a jelentősége, hogy Oroszország ellen való indirekt tüntetés legyen. Ellenkezőleg a gróf Kálnoky friedrichsruhi látogatásának a célja az volt, hogy az orosz-átmagyar diplomácia meggyőzősék annak a szükségességéről, hogy Európa délkeletén az orosz törekvéseknek bizonyos határokon belül nagyobb tér engedessék.

főlebeszítette azt a hangulatot, a mely könnyen emeli a leiket minden földi hiabavalóságok fölé. Még nem imádkoztam, csak gondolkodtam az imádkozásról. Hirtelen eszembe jutott, hogy Gizike is talán épen ebben a percben imádkozik. Hogyan? Ő esőt kér és én ugyanakkor szép időt kívánok? Ő anyal, én pedig csak ember vagyok, és most versenyre keljünk az ezek trónusa előtt? Én, a ki sohasem szoktam imádkozni, remélhetek-e meghallgatást azzal szemben, a ki mindennap áhitattal teljesíti könyörög? Nem, oh nem lehet az, hogy én kerüljek ki győztesen ebből a versengésből! Legyen tehát eső holnap! Veszíthetek valamit ezzel? Semmit. Sőt élvezetes pillanatot lesz, mikor majd réám veti ragyogással teljes szeméit, tapsolni és ujjongani fog, hogy meghallgatta az isten, óvé a győzelem!

Még számtalan ilyen édes gondolat gyönyörködött, mielőtt álomra vált az az álmadozás. Csak egy nem jutott eszembe, hogy ha már szép időt nem imádkozom, imádkozzam vele együtt esőért! Elaludtam imádság nélkül, úgy mint mások...

Mikor fölébredtem, nyitott ablakomon beragyogott a nap. A templomtorony verőfényben üszött a levegő, a mely szobámba töltött, illattal volt tele. Soha szebb zöldnek nem láttam a fák leveleit, soha üdebbnek a virágokat és soha szombatra ily dicső vasárnap meg nem virradott. És én nem örültem ennyi bajnak és ez a sok ékesség szomorúvá tett. Tehát az az anyagi kis leány nem nyert volna meghallgatást az Ur színe előtt? Délig tolyton bántott ez a gondolat, melyet még tudott ellensúlyozni a másik: a delutani kirándulás gondolata. Péltém, hogy Gizike nem a

veszteti fogadás, de annak körülményei miatt alábbhagy azzal a bájos jókedvvel, a melyet szemléltem olyan jól esett mindig.

De mikor hozzájuk mentem, ő vidámabb volt, mint maga a júniusi nap. Mosolyogva szölt: — Elvesztettem a fogadást, ime itt vannak az illatos szivarjai. De ne gondolja azért, hogy nem imádkoztam. Imádkoztam bizony, csak hogy nem esőt kértem, hanem — egy gyönyörű napot a kiránduláshoz. A mint látja, a jó isten megadta...

Olyan végtelenül bájos volt ez a fordulát. Mintha minden kedvességét, a mely benne lakozott, a következő pár óra alatt akarta volna kiönteni. Talán előértelt volt, hogy ezek az utósók?

Delután megtörtént a kirándulás és Gizikét félholtan hoztuk haza. Egy hirtelen ivott pohár víztől lett rozslal és négy nap mulva meghalt.

Azóta sokszor emlegettem az isten nevéit, imádságban is, panaszkodásban is, telve önmagam iránt a legnagyobb keserűséggel: Oh isten, miért halgattad meg az ő könyörgését, és miért adtad azt a szép vasárnapot, mikor talán százezrek esőért könyörögtek az napon? És nekem is tédre hullva kellett volna eszedemem esőért a százezekkel együtt, míg azt hittem, hogy ő is esőért imádkozik. Talán meghallgattál volna, és így tovább tnt volna az a gyászos végtet, mely e naphoz való füze, a a delutáni verőfény ragyogásában láthatatlanul ott lebegett fölöttünk, elragadva őt és lelkemet is vele!

Nem egy pohár víz ölte meg őt, hanem egy imádság, a mely nem mondatott el!

A francia republikánus képviselők egy tényleges része, számszerint mintegy száz, tegnapi előtt gyűlést tartott a Palais Bourbonban. A gyűlés elhatározta, hogy a republikánus többség hét óra délután két és fél órakor a Palais-Bourbon disztermeben teljes gyűlést tart, hogy a megválasztandó elnökök és jegyzők személyei iránt megegyezésre jusson. A java legerdekesebb pontja az volt, hogy vajon a boulangisták, kik magokat republikánusoknak vallják, már ez előértekeztől is kizárandók-e? A gyűlés hosszabb vita után kimondotta, hogy a létígy gyűlésre csakis az a 366 republikánus képviselő hívandó meg, akik szeptember 22-én és október 6-án tiszta republikánus programmal választottak meg.

A közalapítványok kezelését ellenőrző bizottságot újja szervezték. A hivatalos lap közli a bizottság tagjainak királyi kinevezését, számos, eddig a bizottságban nem szerepelt új névvel. A kinevezési kézirat a következőleg hangzik: Vallás- és közoktatásügyi magyar miniszterem előterjesztésére: Szilágyi Józsefet, mint a vallás- és tanulmányi alapokra felügyelő a azok kezelését ellenőrző időleges bizottság eddigi elnökét; Simor János hibonok hercegprímast mint a bizottság eddigi társelnökét és báró Rudnyánsky Józsefet előadót, ezen tisztségükben a bizottságnak három évre meghosszabbított tartamára meg erősíttem, — és gróf Andrássy Aladárt, Bocsanyné Lászlót, dr. Haynald Lajost, gróf Károlyi Tibort, Királyi Pált, dr. Lechner Agostont, Lukács Antal dr. Schlauch Lőrinczet, gróf Szápary Gézát, Szivák Imrét, Vértessy Sándort és gróf Zichy Nándort, a vallás- és tanulmányi alapokra felügyelő a azok kezelését ellenőrző időleges bizottság tagjaivá, a bizottságnak három évre meghosszabbított tartamára kinevezem. Végre megköszönöm, hogy az eddigi bizottságból kilépő tagoknak az alapok érdekében tanúsított közreműködésükért, elismerésem kifejeztessék. Kelt Bécsben, 1889. évi október hó 31-én. Ferencz József, s. k. Gr. Csáky Albin, s. k.

A király gróf Kálnoky külügyminisztert és Tisza miniszterelnököt fogadta ho szabó kihallgatáson. Tisza miniszterelnök déli előtt több mint egy óra hosszán tanácskozott a külügyminiszterrel. 15-én este a király ismét Budapestre, illetőleg Gödöllőre érkezett. Ez ideig még nincsen megállapítva, hogy a legközelebbi általános kihallgatást a király folyó hó 18-án vagy 21-én fogja e adni.

A görög keleti szerb egyházi kongresszus. A görög keleti szerb metropolita választmányja Petrovics Vazul patriarcha-helyettes elnöklete alatt ült össze Karlovcán. Az egyházi törvények szerint tudvalevőleg a választmány van hivatva a küszöbön álló patriarchaválasztás ügyében tartandó görög-keleti szerb egyházi kongresszus egybehívása iránt dönteni.

A képviselőház pénzügyi bizottságának Wahrmann Mór elnöklete alatt tartott ülésében Hegedűs Sándor előadó benyújtotta az 1890. évi állami költségvetésre vonatkozó általános bizottsági jelentések az előző ülés megállapodásai alapján szerkesztett tervezetét. A jelentés kiemeli, hogy a bizottság által a költségvetési előirányzatot tett módosítások folytán, a költségvetési hiány 133.901 forint tesz, melynek fedezése nem képez külön törvényhozási feladatot. A bizottság Matlekovits, Wahrmann, Harkányi, Wekerle miniszter- és Horvátszky felszólalásai után, minden érdemleges módosítás nélkül, magáévá tette a jelentést. Elnök köszönetet mondván a bizottság nevében az előadónak, Falk Miksa pedig az elnöknek, fáradságtalan munkálkodásukért, az ülés véget ért.

Tanügy.

A néptanítól fizetésnek összehírása. Ez évben a kult. miniszter a többek között egy örvendetes rendelettel lepte meg a néptanítónagot, ez az: „hogy a kir. tanfelügyelőségek a további intézkedések végett írják össze azon közléseket, hol a tanító fizetése a 300 frt minimumot meg nem üti. Most már bizonyra vehetjük, hogy az írott törvény anyai hasznára idén át kipihenve magát, tette készül. Tette indulást számos közég, hol a nevelésügyi árván elődelt, átvizsgálni és közönni fogja, de leginkább pedig azon telekezeti tanítók, kik

nek csekély buszifizetésüket liter számban megkuknak kellett szákkal vállukon házról-házra összehordogatni. (Ezen kitévelért annyiban kérek engedelmet, a mennyiben nincs akként általában, de mégis van s lehet olyan község is, mert saját szememmel láttam a fizetés ekkénti összezedését.) Nem tudom pedig, miként fog a tanítói fizetés bejegyzése megtörténni, de mégis nem rejthetem el azon aggodalmamat, hogy az eddig divóban levő összeírásnál fogva, ha abból iratik össze a tanítói fizetés, hibásan lesz felterjesztve. Hibásan, ha eddig a tanfelügyelőség által kiadott, kérdésekkel ellátott rovatos ívbe, az ott feltett kérdések nyomán nem a tanítói fizetés iratik be, hanem azon jövedelem, mely a tanító gazdálkodása folytán jöhetett be; a mi pedig nem a község, de a tanító érdeme és a mink részben keves köze van a tanítói fizetéshez. Hogy világosabban szóljak: ha van a tanítónak három hold föld adva, annak hivatalosan a kataszterileg megállapított 20-30 frt évi jövedelme volna a kimutatásban beirandó, de az a kibocsátott kérdőpontok szerint nem akként történt, hanem az eshető évi termés pénzértéke lón kikutatva. Ez tehát — ha ki nem javítottik — hibaként fog szerepelni a tanítói fizetésre nézve. Második lóhaj az, hogy a tanítói fizetés kiegészítőjéül szokták venni a kántorság és választánitásiért járó fizetést is a felekezeti; pedig hát ez sem tartoznék kivált a kántori fizetés nem, a tanítói fizetés rovatába. Maga az állami és községi tanítói ügyek mutatnak rá példát, hogy ha a tanítóknak ott felteszem 300 frt van állapítva, az illető tanító, ha mint kántor és vallásintézetekért az egyháztól külön kap díjazást. Meg kell tehát gondolni, hogy felekezeti tanítóknál csak akkor vehető a 300 frt évi díj minimumnak, ha attól az egyházi szolgálatért járó díjak külön választatnak; mert hogy 300 frtől egy család évente tartarható lehetne a mai időben, — az nem lehet. Aztán meg eddigi tudunkkal az állami törvény nem mondta ki, hogy az egyházi szolgálatért járó fizetés a tanítói fizetésbe tudassék be. *Juhász János.*

Br. Hornig Károly veszprémi megyés püspök elrendelte az iskola építések, javítások tárgyában, hogy a kántortanítói lakók és tantermek újból építését, megújítását, átalakítását vagy nagyobb szerű javítását, valamint az iskolák újból berendezését, vagy felszerelését is az alesperesek esetről esetre bejelentések és tüzetesen kitüntések, kik járultak azok teljesítéséhez; jelezve mindenkor azt is, mivel járultak ahhoz, akár készpénzben, akár építési anyagokban. Végre arra is felkéri a püspök kerületek alesperesét, hogy mindent, a mi a nevelés és tanügy érdekében egyes jötevők részéről történik, azonnal tudomásra hozni sziveskedjenek, hogy a nagylelkű adakozóknak és jötevőknek nemes áldozatkészségükért, mások buzdítása céljából is, az egyház nevében hálás köszönetét kifejezhesse.

Iskola-szentelés. Bacsu-Sz. László plebániához tartozó Sándorháza község iskolája beszenteltetett. Az anyaközségben 9 órák ünnepélyes szt. mise tartott, mely után az egész plebánia ajtókat hívó-serege körmenetileg vonult Sándorházára, melyben az új iskola felszentelendő volt. A felszentelést it. Déry Egyed sz. ferenczi kormánytanácsos, házfőnök és h. plebános végezte teljes segédlettel, ki igazán a szónoki tehetség legmagasabb szavaiban emelte ki beszédében az elemi iskola célját, hasznát a hazá, az egyház és a szülők névé, lelkesen szolt a tanító hivatásáról, a szülők kötelességeiről az iskola és tanítója irányában. Az ünnepélyes szertartás fél egy órák ért véget, mely után következett a nagyzerű lakoma a h. plebános vendégzerető asztalánál.

A tanítók esküje és gyónása. Dr. Hornig Károly báró megyés püspök elrendelte, hogy minden újonnan kinevezett, illetőleg megérdemelt kántortanító, osztály- és segéd-tanító, mielőtt hivatalos állását elfoglalná, az Ur oltára előtt az apostoli hitvallást ünnepélyesen letegye és előzőleg a szent gyónást és áldozást is végezze; elrendelte egyúttal, hogy valahányszor a gyermekek évközben szent gyónásukat és áldozásukat végezik, élőkön a kántor-tanítók, osztály- és segéd-tanítók is végezzék szent gyónási ajtószámukat és példás szent áldozásukat. Meghagyta azt is, hogy ez az évenkénti betérjesztendő iskolai jelentésekben is feltüntetve legyen.

A Flumel Tanító-Egyesület V. évszázad Jelentése. Az egyesület ez idő szerint 27 rendszer tagot számlál. A múlt tanévben az egyesület négy közgyűlést tartott, melyeken egy-

pedagógiai, egy bölcsészeti és egy zenetörténelmi értekezés olvastattott fel és lett megvitatva. Alapszabályaik a nagymit. Vallás- és közokt. miniszterium által f. évi febr. hó 14-én 3004. sz. a. módosították. Legközelebbi ülésükön kimondták, hogy mielőbb gondoskodni fognak megfelelő olasznyelvű népi iskolai tankönyvekről. A jelentés továbbá kiemeli, hogy különösen szeretnék, ha irodalmi tevékenységre való buzdítás végett, — a többi hasonló irányú egyletek példájára, — évenként egy pályá kérdést tűzhetnének ki; ugy szintén kivánatosok tartanak, ha alapszabályaik 1. cikkének d) pontja értelmében a nevelésügy nepszerűsítéséért az eddiginél többet tehetnének. Az egyesületnek Erődi Béla dr. eltávozása óta, ez idő szerint nincs elnöke. Aelnöke Donáth Imre, az állami polgár- és elemi iskolák igazgatója.

A közokt. miniszter válasza a nyugdíjnyelven benyújtott folyamodványra. Lakits Vendelhez, mint a III. egyet. tanító-gyűlés végrehajtó-bizottságának elnökéhez a vallás- és közoktatásügyi m. kir. minisztertől a következő válasz érkezett: „45702. sz. Az országos tanítói nyugdíj-törvény átdolgozása alkalmával figyelembe veendő irányelvekre nézve, a hazai néptanítás többsége által nyilvánított óhajásokkal részletesen kifejtő és a „Magyarországi tanítók III. egyetemes gyűléseinek megbízásából f. évi okt. 17-én közvetlen hozzám benyújtott kérvény tartamát tanulmányozás tárgyává téve, az abban előadott kívánások az érintett törvény átdolgozásának folyamatban levő munkálatainak a lehetőleg tekintetbe fognak vétetni. Erről Tekintetességedet, mint az egyetemes gyűlés kebeléből kiküldött bizottság elnökét megbízóinak megnyugtatósa végett azzal értesitem, hogy e kívánások teljesítésének lehetősége lényegesen attól függ, hogy mily arányban terhelnek a biztos számításai adatokon nyugvó országos tanítói nyugdíj-intézetet; minthogy a támasztható igényekkel szemben álló kötelezettségek, a tanításág javadalmi viszonyainak számbavételével egy bizonyos magasságon túl meg nem állapíthatók. Budapest, 1889. október hó 25. Gr. Csáky.“

A tanítók nyomora. A munkácsi e. m. kántor-tanítói özvegyek és árvák segély- és gyámalapja, mint írják, tárgyzata elég jó helyzetben van, a mennyiben az alap évi kamatja 2600 frt, kiadása pedig csak 1823 frt. A kedvező látszatot azonban levonja az a tény, hogy a tanítói özvegyek, kik pedig az országos nyugdíj-intézet jövedelmében sem részesülnek, évenként s fejenként összesen 12, mond tizenkét forint segélyt kapnak az alaptól. Azt indítványozták most, hogy emeljék fel az özvegyek évi segélyét huszonnyé forintra. — *A pápa esp. ker. róm. kath. tanító-egyesület* múlt hóban Pápan tartott közgyűlési jegyzőkönyve a többek közt azt mondja: „Egyesületünk értesülvén arról, hogy több helyen tanító-választás alkalmával már előfordult, miszerint a *hittközség* a pályázókkal a tanítói fizetés egy részének elvonása végett alkuba bocsátkozott, s azt választotta meg, ki az amogy is csekély tanítói fizetés egy részét elengedni hajlandó volt; Erre vonatkozólag indítványoztatott, hogy az egyesület tegye meg az ily visszaélések megállítására végett a szükséges lépéseket. Mire határozottat, miszerint ily esetben a megyés püspök kéressék meg, hogy a választásoknál elnökölő espereit értesítse, hogy ily visszaéléseket jövőre meg ne engedjenek, és az oly pályázókat, kik ezt tenni akarnák, a pályázattól tiltsák el.

Irodalom és Művészet.

Hangverseny. Kevés számú, de igen díszes község gyűlt egybe e hó 14-én a Casino nagyertermében, hogy Bignio Lajos, a budapesti opera baritonját és Weber Emil zongora művészt meghallgassa. A műsor nem volt valami túlságosan gazdag, és rövid másfél óra alatt a hangverseny véget ért. Bignio Lajos, habár hangja az idők folytán igen észrevehetőleg megfogyatkozott, még mindig olyan előkelő művész, a kit élvezet meghallgatni. Előadása mindig finom és hűveljes, az arnyalásokban igazi művész, a hol pedig hangját kieresztheti, még mindig tömör, és igazán kellemes. Legnagyobb hatást ért. Wolf-ram dalával az esti csillaghoz, amely után alig akart megszűnni a közönség tapsolása. Egy másik dalát meg is kellett ismételnie. Weber Emil nem közönséges zongorajátsozónak mutatta magát, de talán még korán volt fölvennie a művész címet. Szépen, szabatosan játszik, de a technika sokkal

több nebenséget okoz neki, semhogy az arnyalásokat jobban kiütemelhesse. Különben a közönség igen rokonszenvesen fogadta.

Kalófélek.

Személyi hírek. Festetics Tassilo, a múlt héten több magas vendég látogatla meg, kiknek tiszteletére a gróf nagy hatóvadászatokat rendezett, mely alkalmakkor természetek lácán, fogoly, nyul és más vad esett. A jövő héten Szapáry Gyula gróf. a földművelési miniszter lesz F. T. gróf vendége. A miniszter es alkalommal a gazdasági tanintézetet is meglátogatta.

Regálé-jog bérlet. Keszthely város területére a regálé-jogot az államtól maga a város vette ki, 9600 frtért bérbe. A fogyasztási adót is a város bírja bérben; a kettőért összesen 20,000 forintot fizet Keszthely város az államnak.

Eljegyzés. Saáry V. keszthelyi kir. közigazgató kedves leányát Piroksa kisasszonyt eljegyezte Balogh Tódor végezt. gazdász.

Katalin-bál. A nagy-kaniszai ker. jötekon nyegylet f. évi november hó 23-án szombaton, saját segély-alapja javára a Szarvas vendéglő disztermében táncal egybekötött zárkörű katalin mulatságot rendez, kezdete este 9 órákor. Személyleg 1 frt, karzatleg 1 frt, családleg 2 frt. A kik tévedésből meghívót nem kaptak, Baboss egyleti titkár urhoz fordulhatnak. Pénztárnnyítás délután 5 órákor.

A nagy-kaniszaai hadastyám egy-let előkésége lapunk utján tisztelettel fölszólítja azokat, kiknél még zászlóság van, hogy a zásznok beverése vagy visszaküldése iránt legkésőbb november hó végeig mulathatni inézkedni sziveskedjenek, hogy a zászlószentelési számadás lezárható legyen. Az ez érdemben hozzá intézendő leveleket és küldeményeket *Zrinyi Károly* hadastyám egyleti főparancsnokhoz (N.-Kanizsa, Kinizsyalca 22. sz.) kért címeztem.

Tífusz ütött ki a helyben állomásozó közhadseregbeli katonák között. A veszélyes baj járvány-jelleget öltött, mert már körül-belül 90 katoná betegedett meg. A katonai kórház már elégtelennek bizonyult s a betegek egy részét a városi hatósággal történt megállapodás után a városi közkórházba kellett szállítani. A katonai hatóság részéről Bécsből volt itt egy Vizsgáló commissio, mely a pórtartalékosoknak az itteni barakákából Közszere leendő szállítását rendelte el. Egészségügyi bizottságunk is tartott ez érdemben ülést s elhatározta, hogy a városi tanácsot megkeresi a vendéglői helyiségek fertőtlenítése iránt, továbbá javasolja, hogy a katonai parancsnokság keressék meg a tífuszbeteg katonák látogatásainak eltüntetése tárgyában.

Utcai szemét. A helybeli izr. iskola pinchehelyiségének lejárata előtt az utcán rendszeren nagy mennyiségben hever a borszállítás folytán ott maradt szemét. Minden esetre jó volna erre figyelmessé tenni a pinche bérletjét. Csodálkozunk, hogy eddig is elkerülte rendőrségünk figyelmét.

Táncpróba. R. J. táncmester növénydekeivel e hó 9-én táncpróbát rendezett a Korona nagyertermében. A növénydekeken kívül nagyszámú közönség vett benne részt, mely a próba után kedélyes mulatságot rögtönzött, viz zene mellett táncolva viradtig. Az első négyet 46 pár táncolta.

Felsült zebtolvaj. Halottak estén, a temetői tolongás alkalmával valamelyik ismeretlen zebtolvajnak sikerült egyik urna zebjéből az erszényt kiessen. Képzeltetni: mily erős remények között vette elő az erszényt, hogy tartalmáról meggyőződést szerezzen. Bizonyára álmódott gondatlan pár napról, hatalmas murikről, mik szépen kikértlnek az elcsent erszény tartalmából. De hát nem esett olyan hatalmasat egyhamar tolvaj-áll, mint az övé, mikor a kéjes reszketéssel kinyitott erszényben csak 2 krt. talált. Az ovasat urna bizonyosan számított ily fajta ebetőségre, s pénzét valószínűleg otthon hagyta biztos helyen.

Apró madarak veszedelme. Kegyetlen mulatságban lelj kedvét serdülő fiatal-ságunk egyrésze. Az őszi idők beálltával a hideg s élelemhiány behajtja az erdők, mezők apró madarait az emberi lakások közelébe s a kertek s a sétányok tájn csakúgy hemzsegnek. Nosza! fiatal-ságunk ezek gyilkolásával tölti szabad idejét. Szerenczre olyan u. n. gummi puskát s csapatotul indultak vadászatra és pedig némelyik kiváló sikerrel. Jó volna azonban az iskolákban meg-

értetni velük, hogy a madarak pusztították a hernyót s a káros rovarokat, melyek pedig eieszik előlük a gyümölcsöt, a mit ők annyira szeretnek. Gyümölcstermelőink máris panaszkodnak, hogy kevés a madár s sok a hernyó és a káros rovar. Ajánlják az ügyet egyáltalán rendőrségünk figyelmébe, hogy ezt a szivtelen s okátalan vadászatot tiltsa el a legszigorúbban s a szövegadatlán Nimródokat büntesse úgy, a mint megérdemlik.

— **Vasaradon** Bedekovits, elhunyt miniszter helyére horvát tartománygyűlési képviselővé kormányparti programmal egyhangulag Femenits varasdi polgármester választották meg. Femenits Vasaradon közszeretében álló, népszerű egyén és nagy magyarbarát.

— **Új póstaközeledés.** A letenyieiek f. hó 8-ától kezdve nem Krájevécéről, hanem Murakeresztről fogják a postákat kapni. A postaközeledés Letenyéről indul reggel 9 órakor és érkezik vissza este 6 óra 30 perckor. Azt írják Letenyéről, hogy még ezzel sincs elég téve a közönség igényeinek, mert ezen új póstaközeledés is hátrányos a letenyieiekre nézve.

— **A sornási** tűzoltó-zenekar tagjai el látogattak a letenyieit tűzoltókhoz, akik eléjük menve, zenészővel vonultak be Letenyére. Málts elnök, Tamás Ádám alelnök és Aradi főparancsnok lakása előtt pár darabot játszottak. Este hangversenyt rendeztek, mely igen látogatott volt.

— **Rangos névjegy.** Radaák Alajos Dán, arany jeggyűrű birtokos, a „Napraforgó” rendes t. c. olvasója, inni nem belém, antiszemita és kortárs és nőünlendő lakom változatom, egyéb ismertető iratok: gondör lütrök, csak ötös kubbakat élvezek, valamint hogy Petőfiként kétszóval éljek: lovagius férfiú.

— **Goromba férj.** — Nem ismered az első emeleti új lakót? — Kérdé X. asszony férjét. — Nem ismerem mondó — amaz. — Csinos fiatal ember, — jegyzé meg a feleség, — valon nos-e? — Nem, — válaszolt X. úreges; bizonyossággal. — Hogyan állhatod ezt olyan biztosan, ha nem ismered? — Aztért állított, mert a múltkor azt énekelte: „kis otthonom valóságos menyország.”

— **Tűz.** Novában november hó 8-án d. u. 2 órakor 3—6 éves gyermekek játék közben meggyújtottak egy szalmakazalt, mely el is égett, és elégett még egy ház is. Sikerült a tűz továbbterjedését megakadályozni a tűzoltóknak. Pedig a tűztől csak 4 ól távolságnyra állottak mindkét oldalról a szalmás épületek. Díszteret érdemel Vince Árpád tűzoltó főparancsnok ügyes és tapintatos intézkedése. De elismerést érdemel Lévay István urodalmi ispán ur szíves készsége, — ki a rendelkezése alatt lévő vonós lovakkal mindig elsőben jelenik meg a tűzoltói szertárnál. Ime tehát: kisdodovoda hiányából ismét a gyermekek által keletkezett a tűz.

— **Nagy szerencsétlenség** történt Muraszerdahelyen. Zsilavec Imre muraszerdahelyi lakos, molnár, több molnár társával Robb József korcsmájában horoztatott. Neje éjféltájban férjének felkeresésére indul, kit említett helyen még is talál. Habár neje öt hazamenetire nógatta, mégis huzamosb időig még idogalt; neje a bhei kérelmének, hogy haza menjen, végre engedett. Azonban nem a házhoz, hanem a Mura északi partján levő malomba indult; neje azonban attól tartva, hogy férje más korcsmába fog térni, nem pedig a malomba, hajlandó volt férjét követni és a Murán át a malomba kíséreni. Ezen szándékukat követő Lutter István molnár társaságában, csónakra üve megindultak, azonban nem a kitűzött helyre, hanem az örökkévalóság honába, mert a csónak 10sz evezés folytán a malom alá jutott s a malmot tartó kötélvezet a csónakban álló helyzetben levő Zsilavec Imrét leütötte. Ez az egyensúly elvesztve, neje ruhájában kapaszkodott s nejét is magával rántván, a Murába estek s egymás karjaiba ölelkezve, elmerültek. Lutter István szerencsésen megmenekült. Különösen megrendítők voltak az édesanyjának a javszéklés közepett gyermekeihez intézett bucsuszavai. 7 gyermek gyászolja az édes szülőket, kik közül a legidősebb 14 éves s a legfiatalabb 3 hónapos.

— **A stólaei hős Pécsélt.** A novemberi előléptetések alkalmával Miháics György honvédezázados Pécsre helyeztetett át. E név viselője nem mindennapi katona. Ő volt az, a ki a boszniai okkupáció alkalmával Stólaenál szreket mentett meg az éhhaláltól. A „Pécsi Figyelő” a következőképen írja le ama nevezeten eseményt: „A stólaei vár körül mintegy 16 ezer lőrs lehetős török inszurgens táborozott s ostrom alatt tartotta a várat, melyet a közönségsereg

32-ik ezerede tartott megszállva. A városban osztrák-magyar katonaságon kívül valami hat török fogoly volt. A roppant nagy török csapat ellen nem lehetett kirohanást intézni, mert a túlerővel szemben biztos lett volna a vereség. Fölkoncoltani nem akarták magukat. Az élelmük, vizük lasscskán elfogyott; már-már a végveszély, a katasztrófa csapott le járuk. Segélyt vártak, de hiába. Szentül meg voltak győződve, hogy mind oda vesznék. Ekkor előáll egy izmos, vállas, harcias tekintetű tiszthelyettes; ez Miháics György volt. Senki sem bizott benne; de ő bizott bátorságában és eszélyességében. A török foglyok egyikének a ruháját magára öltötte, csibukot, dohányt, töltényt és jegyverti vert magához. S a mint az éj sűrű sötét homálya leereszkedett, köteleit körített a derekára s lebecsáította magát a várból. Leoldta magáról a kötelet és a török táborba lept. A törökök legnagyobb része már aludt, egy része pedig a sátrak előtti tűznél heverészett, csibukozott. Hőünk oda lept a tűzhöz, szembe nézett a törökökkel s mit sem szólva, lehajolt, paraszat kapott föl a csibukjába s rágyújtott. A törökök, azt hitték, hogy egy a tizenötezer közül. Majd odébb állott s kereste az egér-utat. Mar szerencsésen kiért a török táborból, midőn egy ódon török temető sáncához jutott, megpillantotta az utolsó őrszemet. A török is észrevette őt. Miháics leggyerehez kapott, cselzett s a jól irányozott lövéssel leterítette a törököt. Ez szörnyet halt; de ugyanabban a pillanatban ugrott elő a sáncból egy másik török, lövésre készen. A lövés csak egy gondolat volt. Miháics ugra cselzett és lött. A másik török is elbukott, de nem halt meg, élt és ordított mint egy megsebzett oroszán. Miháics erre futásnak eredt s a lejtős erdőn lerohant. A törökök a lövésre és ordításra nagy zajt csaptak, üldözöbe vették hő-sünket, ki azonban szerencsésen megmenekült. Tizenöt órai éhen és szomjan való barangolás után rátalált csapatainkra s meghozta a segélyt. A török inszurgensket szétverték s a stólaei vártól fön szabadítva. Miháics György ezek elét mentette meg a saját életének megkockázatásával. A király nagy aranyéremmel tüntette ki a hőst. Megkaphatta volna a Mária Terézia rendjelet; de a szabályok értelmében, mint tiszt-helyettesnek nem adhatták, noha méltán megérdemelte volna; mert egy ily hősi tette még a Mária Terézia rendjel is csekély.

— **Többzörösen kitüntetett cég.** Az előnyösen ismert gépgyári cég Maytarti F. és társa Bécsben az ősz folyamán több kiállításon vett részt bor és gyümölcsajtóival, gyümölcsaszaló készülékével, cséplőgépeivel, takarmányvágóival, járgányaival, Blunt-féle szab. édestakarmányajtóival stb., és mindenütt az első és legnagyobb kitüntetéseket kapta. És pedig: Budveisban: első díjat, a német-eseh erdőszövetség nagy aranyérmét és pompás díszoklevelet; Salzburgban: első díjat, a salzburgi gazdasági egyesület nagy ezüst érmét, és öt aranyt. Grächen: Első díjat, a stájer iparegyület bronzérmét. Haugsdorfban: Első díjat, a kerületi gazd. egyület ezüst érmet. Mistelbahaban, első díjat, arany érmet, nagy ezüst érmet (Mistelbacher kerület) és állami ezüstérmet. Nikolsburghban: Első díjat, állami ezüstérmet. Amstelténben: első díjat, az első díjat, az alsó ausztriai gyümölcstermelő egyület nagy ezüst érmét és oklevelet. Zwettiben, első díjat, a keresk. és iparkamara nagy ezüst-érmét. Örülünk, hogy mindezeket konstataíjuk, mert azt vettük észre, hogy a gyár készítményei hazánkban mindinkább terjednek, és mi kívánjuk, hogy gazdáink szolid és jó arukat kapjanak.

492. **Bécsét vesztli** a legválasztékosabb étel is — ha nincs étvágyunk. Az **étvágy gerjesztésére** úgy, mint mindennemű **gyomor-bajok** ellen melegen ajánljuk t. olvasóink figyelmébe

„**Egger díj jutalmazott Szóda-Pasz-tillát.**“

Kaphatók 30 kros eredeti dobozokban N.-Kanizsán. Belus Lajos, Práger Béla és Szöresöky Béla arak gyógyszeráriában. Zala-Egerszegen: Unger Domokos özeveg és Kaszter Sándor gyógyszerész uraknál.

A hol a nemzetek találkoznak.

(Egy világhírű szálloda.)

Ha valaki Bécsbe érkezik és egy pillanatra a pályaház előtt megáll, tapasztalni fogja, hogy a különböző személyszállító kocnik közt forgo-

lódo utazók, hordárok és podgyasacsepele vasúti szolgák folyton egy névet kiabálnak és ez a „Metropole.” „Metropole szálloda” itt „Metropole szálloda” ott és „Metropole” mindenfelé. Csak ritkán hallható egy más bécsi szálloda megnevezése és ha a bécsi lapokban az idegenek névsorát végigolvassuk, azonnal láthatjuk, hogy a „Metropole szálloda” Bécsnek csakugyan legnagyobb és leglátogatottabb szállodája.

Es-mű vendégek láthatók itt! A föld valamennyi nemzete találkozik e helyen. Rendkívül érdekes, hogy ha egy-két óráig a szálloda gyönyörű üvegtermében tartózkodunk, a hol az utasokat jöni és menni láthatjuk. Franciák, angolok, amerikaiak, törökök, japánok, olaszok, spanyolok, oroszok, egyiptusiak stb. egymást várják föl de természetesen Magyar- és Németország valamint a Balkán-államok legnagyobb contingentset szolgáltatják a szálloda vendégeinek, kiket itt majdnem valamennyit a saját nyelvén szölgálnak ki.

A szállodat 1873-ban nyitották meg. Bécs legszebb részében a Franz-Josef-Quain lekszik és impozans homlokzatai egy teret és három utcát urálnak, úgy hogy a szálloda 25 szalonjának és 300 szobájának legnagyobb része az utcára néz. A Quai felőli oldalról gyönyörű kitálatas nyílik a Kahlenbergre és Leopoldsberegre. A szálloda előtt lovasúti megállóhely és gőzhajóállomás van.

A szálloda fennállása óta Speiser L. igazgató kifünö vezetése alatt áll, aki korábban a legelső svájci szállodák egyikének intézője volt. A Metropole szálloda igazgatása az egész világon mintaszerűnek van elismerve s az utasoknak mintegy 120 szállodai alkalmozott és 3 portás állnak rendelkezésükre.

Az ugynevezett üvegudvar kezei a vendégek legkedveltebb tartózkodási helyei. Ez üveg-tetővel fedett gyönyörű terembe nyílnak a vendégek rendelkezésére álló többi helyiségek, úgy mint: a hangversenyterem, az étkező helyiségek, az írószoba, a társalgó és az olvasó terem stb. és alig van szálloda, ahol bly sok és különféle nyelveken megjelenő tekintélyes lap volna tálatítható mint itt. Az emeletekre reggeli 7 órától éjjeli 12 óráig személyszállító felvonógép könnyíti meg a közlekedést. A szállodában barnaikor kaphatók hideg és meleg Duna-fürdők. A vendégeknek az épületben telefon és táviradaállomás, lodrász-műterem és a legkülönfélébb üzletek általnak rendelkezésükre. A szobák és lakosztályok a legnagyobb kényelemmel vannak berendezve és a szobák arai egy forintnál kezdődnek.

Speiser L. igazgató társadozásainak és kifünö vezetésének sikerült a szálloda idegenforgalmát a legmagasabb fokra emelni úgy, hogy a „Metropole szálloda” könyvei a múlt évről több mint százezer vendég-napot jegyeznek fel. 514

Egy műipari kincsház

Budapest, nov.

Egész világ tudja, hogy mi magyarok erőlyes. önértékes és tehetséges emberek vagyunk. Nem hiányzik nálunk a vállalkozási kedv és bátorság s aki nem leedzik specialis nemzeti hibánkban a kényelmszeretethez és gavalierosságban, az majd minden teren tiszteltemelőt állást viv ki magának.

E hibáink levetkőzésére nyugati szomszédaink jó példakul állanak előttünk s nem is kell messzebb mennünk mint Bécsbe, illetve Ausztriába és ott nagyon sokat tanulhatunk. Ha végig megnézzük például Bécs utcáin, két igen fontos tapasztalatot tehetünk. Először oly nagyterjedelmű üzleti telepeket találunk, melyekről nekünk még fogalmunk sincs és melyekben Ausztrianak gazdasággyár- és műipara tulsúlyban dominál; másodsor azt az érdekes meggyőződést nyerjük, mily magas polcra képes emelkedni a magyar üzletember, ha intelligenciáival és erőlyel bir s nem fél a munkától.

A legtekintélyesebb, legnagyobb és leghiresebb üzleti telepek egész sorainak tulajdonosai magyarok és aki ez üzleti telepek közt a legnagyobb szerűbet latni akarja, az ha Bécsbe utazik, el ne mulassza *Pachhofer házáknja* nagy áruházat meglátogatni.

Ha az élénk Kärntnerstrassén végig megyünk, annak vége felé, 39. sz. alatt a Pachhofer-féle ötemeletes díszes palota tűnik szemünkbe. A cég óriási helyiségei a souteraintól egész az első emeletig terjednek és oly fényűzőek és mégis praktikusnak vannak berendezve és díszítve, mely a maga nemében egyedül áll. Megközelítő fogal-

A törvényszéki csarnok folytatása.

Elnök felolvassván a végtárgyalást elrendelő törvényszéki határozatot, megkezdi a végtárgyalást.

Pintér Péter az elnök felszólítására elmondja, hogy 29 éves földmives, büntetve még nem volt.

Elnök. Beszélje el a gyilkosság részleteit.

Vádlott e kérdésre kinyilatkoztatja, hogy hogy ő nem tettes, az egész dologról nem tud semmit. Az egész végtárgyalás folyamán macacsul és szüntelenül ért hangoztatja.

Elnök. Ha ártatlan volt a dologban, miért vallotta be tettet töredelmesen a keszthelyi járás-bírószághoz, pár nappal a tett elkövetése után?

Vádlott. Mert kicsikarták tőlem a beismerő vallomást. A vizsgálóbíró kizozott. Azt mondta, hogy vagy dallok, vagy meg kell döglem.

Kiss dr. algyéssz: Én is kizoztam akkor magát? Ugye nem! És mégis töredelmesen bevallott mindent!

Vádlott. Büntetlennek érzem magamat.

Elnök. A bizonyítékok ellene szólnak nincs értelme a tagadásnak!

Vádlott. Nem tehetek róla.

Elnök. Hány év óta veje a meggyilkolt Balázs Jánosnak?

Vádlott. 6 év óta.

Elnök. Jóban volt veje?

Vádlott. Igen.

Elnök. Ha jóban voltak egymással, miért nem járt oda?

Vádlott. Jártam oda többször.

Elnök. Mikor volt az ipa háznál utólszor?

Vádlott. Nem emlékszem.

Elnök. Ki tanította be magát, hogy most mindent eltagadjon?

Vádlott. Az igazság? Nekem nem volt, nincsen, és nem is lesz ezután se szándékom senki ellen.

Elnök. A vizsgálóbíró előtt egészen másképp adott elő mindent, mint most!

Vádlott. A vizsgálóbíró azt írta a mit akart.

Elnök. Akkor eltagadta, hogy hogy volt revolvere. Most pedig bevallja, hogy a bűnjelként itt levő revolver a magáé. Melyik az igaz?

Vádlott. Azért tagadtam ott, mert meg voltam ijedve.

Elnök. Most szaronyok közt áll, most nincs megijedve?

Vádlott. Itt nem bánt senki. Különbösen nem udom már, hogy akkor mit vallottam.

Elnök. Lehetetlen, hogy ne tudná. Csak nem volt részeg, mikor már négy nap elfoít fogva?

Vádlott. Én nem tudom!

Elnök. Azt is vallotta akkor, hogy Balázs János felgyújtással fenyegette Szabó Józsefet. Aztán mikor megölték, Szabó József megrugta a halottat és azt mondta: „No kutya, most már nem féltém a hájlekómat!” Balázsné is a maga felbujtója, így szólott: „Már hamarabb ez kellett volna a kutyanak!” Ha nem maga a gyilkos, hogyan tudta mindezt a vizsgálóbíró előtt így elmondani?

Vádlott. Látna nem mondtam? Meg voltam ijedve.

Elnök. Mindig meg volt ijedve, csak most nem?

Tuboly Viktor védőügyvéd: Sanyargatták-e magát a fogházban éhséggel?

Elnök. Megtiltom, hogy vádlottól ilyen kérdéseknek. Ha visszafelé van valakinek tudomása tessék nálam hivatalosan bejelenteni.

Elnök. (vádlotthoz) Igaz-e, hogy Balázs János magát lövéssel fenyegette?

Vádlott. Én nem haragudtam rá!

Elnök. Volt-e a feleségének gyereke, mielőtt elvette?

Vádlott: Nem volt.

Elnök erre konstatálja, hogy igenis volt, valamint azt is, hogy a meggyilkolt Balázs Jánosnak mindkét nagyobb leánya erkölctelen életet folytatott, minek folytán törvénytelen gyermekek kerültek a hához. E miatt az öreg sokszor dorgálta a leányait és a feleségét, a kinek elnézése elősegítette a leányok felett életmódját. Innen származott a családban az örökös perpatvar, a mely miatt Balázsné az urát el akarta veszíteni, és e célból Pintér Pétert és Szabó Józsefet folyton bolygatta, tegyenek már egyszer valamit, hogy az öregből megszabaduljanak. Mert inkább veszszél el egy, mint hogy miatta annyian szenvedjenek.

Elnök (a vádlotthoz) Hol volt maga a tett elkövetése alatt?

Vádlott. Otthon voltam, aludtam.

Elnök. Pap Lajos tann azt állítja, hogy látta magát és öcsét abban az időben a Balázsok háza körül. Köszönt is magának, de maga nem fogadta el.

Vádlott. Engem nem látott!

Elnök. A vallomástól vádlott nem akar tagítani. Az elnök hasztalan tárja elébe a bizonyítékokat, hasztalan olvassa fel neki előbb beismerő vallomását, vádlott eltagad mindent, sőt még a vizsgálóbíróat vadolja, hogy az hamis dolgokat vetett fel a jegyzőkönyvbe az ő elvesztésére.

Pintér József II. rendű vádlott, az előbbinek öcsese, bevezetvén, elnök kérdésére elmondja, hogy 20 éves, r. kath. földmives.

A gyilkosságban való részvételét szintén tagadja, és rengeteg bőbeszédűséggel, de annál értetlenebbül alibijitgyekszik bebizonyítani. Az elnök kérdéseire szakasztott úgy vall, mint a bátyja; azaz állhatatosan tagad, és a vizsgálóbíróat vadolja, hogy hamisan vette föl a kihallgatási jegyzőkönyvet.

Elnök. Magát is kizozta a vizsgálóbíró?

Vádlott. Kizozott. E miatt aztán féltém.

Elnök. De nem bántotta senki?

Vádlott. Nem.

Elnök. Maga a vizsgálóbíró előtt is tagadott mindent, és mégis azt mondja, hogy félt és fenyegettek.

Vádlott, (erre nem tud felelni)

Erdődy törvényszéki bíró: Magát biztatta-e Balázsné, hogy az urát veszejtsék el?

Vádlott. Nem.

Ezután Balázs Jánosné, az áldozat felesége vezetettik be. Alacsony, sovány asszony. Örökké siránkozó hangon beszél. A felbujtást ő is tagadja. A végzetes este előtt korán lefeküdt, míg férje kiment nyullesre. A lövésnek nem halotta. Hanem úgy 10 óra tájban kiment az udvarra, és ott találta az urát a földön, élettelenül. Mindjárt föllármázta a vejét.

Elnök. Azt kérdeztem, hogy mondja el, mint ölték meg a férjét?

Vádlott. Nem tudok erről semmit.

Elnök. Mikor ott látta fekdüni az urát, miért nem a felnött fiait hitta ki, és miért szakadt a vejeihez, a kik messze-laktak?

Vádlott. Féltém nagyon.

Elnök. Egy jó asszony fél az urától? Mikor ott látta fekdüni, miért tudta rögtön, hogy halva van, hisz közel se ment hozzá, és meg se nézte! Más baja is lehetett! Egy hü asszonynak kötelessége lett volna odamenni hozzá, költögetni, a ház-népet, a gyermekeit kibíni. Miért nem tette?

Vádlott. Meg voltam ijedve.

Elnök. Maga is másképen vallott a vizsgálóbíró előtt.

Vádlott. Nem tudom én könyörgöm, hogy ott mit vallottam. A esendörök is egész nap faggattak. Hunn erről rántottak egyett rajtam hun amarral. Nem tehetek róla, ha talán valami olyast találtam mondani.

Elnök. Hogy élt az urával?

Vádlott. Mint sok gyerekes asszony. Össze-összezőrdültünk. Én sohase kívántam ott hagyni.

Elnök. Nem azt kérdeem, hogy maga milyen volt, de az ura milyen volt? Nem panaszkodott maga senkinek, hogy az ura rosszul bánik magával?

Vádlott. A bírót kértem, hogy pirongassa meg az uramat a gyerekek miatt.

Elnök. A Pintér Péter felesége hogy viselte magát?

Vádlott. Jól.

Elnök. Mennyi időre született a Pintérné gyereke?

Vádlott. Hát rendszeren.

Elnök. Nem igaz. Idő előtt született. Ezért haragudott magukra a Balázs. Ezért kellett ellene bosszút esküdni. Miért mondta ezt így a vizsgálóbírónak?

Vádlott. Nem tudom, hogy tehetek velem ilyet. Én nem emlékszem. Én nem mondtam. Nem tudom, hogy irhattak be ilyent! A jó isten tudja, mi mindent összeribhattak ő felőle. (sirni kezd.)

Elnök. Kétsz már siratni. A vizsgálat alatt elmondta, hogy a Deákék lakodalmában lett meg beszélve maguk közt, hogy „tesznek valamit.” Mi volt az a valami?

Vádlott. Én nem tudok semmit. (összeteszi a kezeit) Oh istenem, segíts ki!

Elnök. Az isten csak az ártatlanon segít.

Varga Lajos védőügyvéd. Mondja el őszintén, hogy éltek az urával? Ez használhatna magának!

Vádlott. Én nem tudok rá semmi rosszaságot.

Varga Lajos. Mit kérdezett magától a vizsgálóbíró?

Vádlott. Nem tudom.

Schwarz Adolf védőügyvéd. Rántották ott magát?

Elnök. Ilyen kérdést ne tessék tenni, mert ott nem bántanak senkit.

Wéber Károly törvényszéki bíró. Csak nem képzei olyan lelketlenül az a vizsgáló bíró, hogy magáról olyan dolgokat írjon, a melyek miatt fel is akaszthatják?

Varga Lajos védő ügyvéd: Nem volt-e részeges az ura.

Vádlott. Nem.

Tuboly Viktor. Igaz-e, hogy Balázs János telővel fenyegette Pintér Pétert?

Vádlott. Nem igaz.

Varga Lajos. Az ura szokta-e megverni?

Vádlott. Néha, de ritkán.

Varga Lajos. Nem erőltette meg az urához?

Vádlott. Ha nem szerettem volna, nem ment volna hozzá.

Erdődy Lajos bíró. Mindent elbűnnék magának, csak azt mondandó meg, hogy hát ki ölte meg az urát?

Vádlott. Hiszen csak tudnám, akkor most nem volnék itt.

Ezután Szabó József IV. rendű vádlott vezetettik be. 36 éves, r. kath. földmives. Azzal vádoltatik, hogy a tett elkövetéséhez ő adta a puskát Pintér Péternek, és ő is lesben állott.

Elnök. Beszélje el, mit tud a gyilkosságról.

Vádlott. Nem tudok semmit.

Elnök. Maga is tagad? A vizsgálóbírónál maga is bevallott mindent?

Vádlott. Azt mondták ott, hogy mondjak valamit. Hát mondtam. Próbálatlan ember vagyok, megzavartak. Sohase álltam még urak előtt.

Elnök. Maga megrugta a halottat, és szidta, hogy, kutya, te se gyűjtd már föl a hájlekómat.

Vádlott. Nem igaz.

Elnök. Akkor mért vallotta be?

Vádlott. Nagyon el voltam szomorodva.

Elnök. Most nincs elszomorodva?

Vádlott. Megjött a bátorságom.

A délutáni folytatolagos tárgyaláson Balázs Naca, a meggyilkolt leánya 20 éves hajdon vezetettik be, a ki bünrészességgel vádoltatik. Az elnök kérdéseire szakasztott úgy tagad, mint a többi, dacára annak, hogy a vizsgálóbíró előtt beismerő vallomást tett.

Elnök. Maga is kiinn volt akkor éjjel az anyjával, és látta az apját a földön fekdüni.

Vádlott. Én nem voltam.

Elnök. A vizsgálat alatt beismerte!

Vádlott. Nem tudom, akkor mit mondtam.

Elnök. Civaloktatta-e az apjával?

Vádlott. Nem.

Elnök. Hát az nap is nem verto meg magát az apja?

Vádlott. Tudja isten.

Elnök. Pár lépésre magától löttek háromszor is, és maga nem hallotta?

Vádlott. A ki alszik, az nem hall.

Pintér Péterné szül. Balázs Katalin se marad tagadás dolgában a többiek mögött. Sőt szabad-lábon levén, bizonyos hetykeséget és kibívó modort tanusít.

Elnök. Hány gyermeke van?

Vádlott. Három.

Elnök. Az első milyen időre született?

Vádlott. Ezetendőre.

Elnök. Nem igaz, a keresztlevél mást bizonyít.

Vádlott. Nem tehetek róla.

Elnök. Hogy élt az apjával?

Vádlott. Nagyon hőresücsős ember volt. Egy párszor majdnem agyon ütött.

Elnök. Miért?

Vádlott. Hát miért? Hát goromba volt.

Elnök. Mit végeztek, hogy megszabaduljanak tőle?

Vádlott. Semmit.

Elnök. Maga is mást vallott a vizsgálóbírónál.

Vádlott. Mert ütött, vert a bíró.

Elnök. Látta valakit?

Vádlott. Bár látta volna,

Elnök felolvassa első vallomását, melyből kitétnik, hogy már akkor mindent tagadott.

Elnök. No lássa! Annyi kínzásra se tudott magából semmit kivenni a bíró?

Vádlott. Én mondtam a bírónak, hogy ne írjon én rólam olyast.

Elnök. Még erre is megtanították? Hogy a büntetésétl való félelmében tagad, azt értem, de hogy a vizsgálóbíróat vadolja, ez arcatlanság! — Szerették az apjukat?

Vádlott. Igen.

Elnök. Jól összebészelték, de mindent még

se tudtak megbemézni. Ha szerették az apjukat, akkor mért ölték meg?

Balázs Mari a meggyilkoltak 15 éves leánya szintén tagad, még pedig egész rendezesesen.

Elnök. Mit tud az apja haláláról?

Vádolt. Semmit.

Elnök. Mikor vitték be a házába holtan?

Vádolt. Nem tudom, mert aludtam.

Elnök. Ha mind aludt, hát ki látta?

Vádolt. Egynek csak föl kellett kelni.

Elnök. Mikor beszélt a Pintér Jókával?

Vádolt. Tudja a szűz Mária!

Elnök. Maga is mást vallott a vizsgálat előtt.

Vádolt. Mondták a bírónak, hogy ne írja azt, a mit nem mondtunk.

Elnök. Hisz egyszerre csak egy volt benn a bírónál! Hogy tudja, hogy a többi mit vallott?

Vádolt. Erre nem tud felelni.

Elnök. A többiek azt mondták a bíró előtt, hogy maga is künn volt az anyjával a holtat megnézni.

Vádolt. Nem mondták, hogy künn voltam, de nem is voltam künn.

Elnök. Miért vallott mást Keszthelyen?

Vádolt. Hja, a kénytelenség rávitt. Űtöttek, vertek.

Elnök. Beszélje el, látta-e...

Vádolt. Nem láttam.

Elnök. Hát tudja, mit akarok kérdezni, hogy már előre tagadjon? Látta-e, hogy az apja verte az anyját?

Vádolt. Láttam. Goromba tempója volt az öregnek.

Elnök. Magát szerette?

Vádolt. Nem.

Elnök. Miért nem?

Vádolt. Hát miért nem! Tudom is én!

Elnök. A többi vádolt sok dolgot másképen állított, mint maga.

Vádolt. Hát nem tudtak beszélni!

Elnök. A vizsgálat alatt azt vallották, hogy az apjuk szörnyű ember volt. Talán ezért érdemelte meg, hogy meghaljon?

Vádolt. Azt nem tudom, megérdemelte-e!

Elnök. Ugye, már nem tud felelni?

Vádolt. Hátha feleltem már mindenre.

Elnök. Odaváló vagy te a börtönbe.

Vádolt. Dehogyan!

Ezután a tanúk kihallgatása következik.

Pap Lajos tanu, a ki Pintéréktől valami 300 lépésre lakott, a végzetes estén találkozik a Pintér testvérekkel. Épen a kapornaki vásárról jött haza 13 éves fiával. Küszönt nekik, de nem fogadták.

Elnök. Milyen távolságból küszönt nekik?

Tanu. A dolmányunk összeért.

Elnök. Milyen idő volt?

Tanu. Holdvilágos este.

Pintér Félér (közbeszól) Nem igaz, nem láttam, én se láttam.

Elnök. Konstatálja, hogy holdvilág volt.

Tanu ezután előadja, hogy az éjjel fenn volt a feleségével együtt fél 11-ig. Ekkor jött Balázsné a 13 éves fiával és Deáknyéval, és felkündevé hozta a hirt, hogy az ura agyonlőtte magát. Mire ő azt felelte: Csak nem ment el az esze! Nem is hitte el a Balázsné szavait, sőt kijelentette, hogy az előbb látta a vejét. Pintér Pétert testvérvével együtt, alighanem azok ölték meg. Erre Balázsé megjegyzi és azt mondta: Szent isten, a Pintérre akarják kenni a dolgot.

Elnök. (Pintérhez) Mit szól hozzá, hogy a tanu látta az este magukat?

Pintér. Látta a kutyát, őtet is a kutya látta.

Elnök. Ezt a mondást már itt tanulta a fogházban.

Pap Lajosné tanu azzal kezdi vallomását, hogy az éjjel tarka gyíkokat látott. Az ura fél 10-kor jött haza.

Elnök. Aludt már akkor?

Tanu. Se nem aludtam, se a nélkül nem voltam.

A további kérdésekre ugyanazt vallja, a mitket a férje, *Pap Lajos*. Mikor Balázsné jött azzal a hirtel, hogy az ura megölte magát, ő odament vele a gyilkos házhoz.

Erdődy törvényszéki bíró. Tény, hogy Balázsék rossz viszonyban voltak. Ki volt a hibás maga szerint, az apa-e, vagy a családja?

Tanu. A lányok »kikapósák» voltak.

Erdődy. Ugye nem ok nélkül üldözte a családját Balázs?

Tanu. Nem bizony.

Tanu továbbá elmondja, hogy a tett színhelyén »remítőségesen» össze volt gázolva a hó. Reggelre aztán minden el lett »pucolva».

Elnök. (Balázséhoz) Ki söpörte fel az udvart reggel?

Balázsé. Nem tudom.

Elnök. A maga udvarán történt. Kell tudnia.

Balázsé. Nem tudom.

Elnök. (Pap Lajoshoz) Maga menti-e küszel a halotthoz?

Pap. Nem volt gusztiusom.

Varga Sándor tanu rokona a vádlottaknak.

Elnök figyelmezteti, hogy a törvény értelmében nem köteles vallani.

Tanu. Én nem tudok semmit.

Elnök. Arra feleljen, akar-e vallani?

Tanu. Erre tolyton azt hajtogatja, hogy nem tud semmit.

Kihallgatnánk még a vádlottak rokonai közül *Szabó József*né, *Balázs János*, a meggyilkoltak 13 éves fia, *Deák István*né, *Varga István*né, *Deák István*, *Deák József*, *Deák Péter*, *Horváti Mártonné*, a kik az elnöki figyelmeztetésre, hogy nem kötelesek vallani, egyértelműleg azt felelik, hogy nem tudnak semmit. Az elnöknek sokszor minden fölvilágosítása, hogy ha nem akarnak vallani, elmehetnek, kárbavesz.

Pintér József, a fővádolt apja már elnök kérdését is megelőzi, és bizonyítani akarja, hogy a fia otthon volt azon éjjel. Később módosítja vallomását, és beismeri, hogy a fia elment a szomszédháza.

Elnök Hogy tudja, hogy fia a szomszédháza ment. Hisz nem ment utána?

Tanu. De odament az!

Elnök Hogy van az, hogy csak este 8 kor vacsoráltak?

Mert sok a dolog.

Elnök. Csak urak szoktak későn vacsorálni. Szegény ember: különösen télen olyankor már lefekszik. A Jóska fia volt e a Péternél?

Tanu. Már hogy lett volna!

Pintér Mari tanu lényegtelen vallomást tesz.

Mányoki Gyula tanu ismeri *Pintér Pétert*. A revolver ő adta el neki 3 ltrért.

Kozma István községi bíró bizonyítja, hogy Balázséknál voltak »hazi viszonyok». Egyebekben a vádlottakat menteni igyekeztek. Azt állítja, hogy a vádlottakat a csendőrök kényszerítették vallani az ő jelenlétében.

Elnök. Hogyan kényszerítették?

Tanu. Hát szép szóval.

Elnök. (Szabóhoz) Hogy került a maga fegyvere a tett utáni reggel Balázsék kamrájába?

Szabó. Ez kérem nem jól van mondva!

Keresztes János helyettes községi bíró tanu azt vallja, hogy a meggyilkolt *Balázs János* »regulázta» a leányait.

Elnök. Mit ért az alatt, hogy Balázs János »hőresökös» volt?

Tanu. A cselédekkel civakodott. Aztán nem volt »nyájas és szeretőre méltó».

»Ezzel a bizonyítási eljárás befejeztetvén, *Kiss dr. kir. alügyész* az összes tanúk megesketését kéri, kivéve új. *Balázs Jánost*, *Deák Istvánt* és új. *Pintér Józsefet*.

Remete Géza védőügyvéd *Pap Lajos* és neje megeskétesse ellen óvást tesz, mert szerinte haragban vannak a vádlottakkal.

Oroszdréy Gyula csatlakozik e nézethez.

Varga Gyula védőügyvéd szintén a megesketés ellen van, mert a neveztelt tanúk mihelyt *Balázs János* halála híret meghallották, rögtön *Pintérre* gyanakodtak.

Tuboly Viktor fölhozza a megesketés ellen, hogy *Pap*net a meggyilkolt háza fölgyújtásával tenyegette.

Schwarz Adolf védő kéri megkérdezni a két községi bírót, hogy haragban voltak-e *Papék* *Balázsékkal*?

Elnök töltési e kérdést, mire a tanúk nemmel felelnek.

Ezután a törvényszék az ügyész indítványával egyértelműen a tanúk megesketését elhatározza. Az eskütelét nyomban meg is történik.

Reiner Károly puskaműves a hadseregénél mint szakértő a bűnjelkent ott levő revolverről azt tartja, hogy azzal löni csak véletlenül lehet olyan rozzant állapotban van.

Remete Géza védő kéri a törvényszéket, hogy e revolverről próba tartassék. Ez megis történik. Az elnök pár percre felfüggesztvén a tárgyalást, töltényeket hozat, a melyekkel a szakértő az udvarban megteszi a próbát, melynek eredménye az, hogy 3 töltény közül a két első mindjárt elsült, bizonyágnak annak, hogy a revolver, csakugyan alkalmas volt egy életet kioltani.

Elnök ezután a helyszíni szemlééről szóló jegyzőkönyvet, és a vádlottaknak a község által kiállított erkölcsi bizonyítványait felolvassa. Ez

utóbbiak szerint a vádlottak ellen a családi viszonyok küzdelmeivel kivül egyéb panasz nincsen.

Elnök ezután *Próbdóld Károly* fogházfelügyelőt beidélteti, s kikerdesi a végből, mint voltak a vádlottak vizsgálati fogáságukban elbelyesve, és vajon nem volt-e lehetősége, hogy a vádlottak valami módon érintkezhetek egymással?

Próbdóld erre azt a szenczáció kijelentést teszi, hogy ez kizárva nincsen.

Elnök erre kérdést a vádat képviselő *Kiss dr. kir. alügyész*hez, hogy nem tesz-e indítványt pótvizsgálati elrendelésére?

Kiss dr. kijelenti, hogy újabb tanúk kihallgatásához hozzájárul ugyan, de erre nevezte külön indítványt nem tesz.

Tuboly Viktor védő halasztást ellenzi.

Oroszdréy Gyula védő nem ellenzi a pótvizsgálatot, hogy kiderüljön, a vádlottak háromféle vallomása közül melyik az igaz?

A törvényszék erre pár percre visszavonul, ezután kimondja, hogy a pótvizsgálat megjelését szükségesnek nem tartja. Az elnök felszólítja *Kiss dr. alügyészt*, hogy adja elő vadbeszédét.

Ez a vadbeszéd következőleg hangzik:

Tekintetes kir. Törvényszék mint Büntető

Bíróság!

Ha a megfartott tárgyalás adataira vissza tekintünk, nem hiszem, hogy akadjon közöttünk egy ember is, kinek szívében szánakozás ne ébredne legelőbb egy pillanatra, e saeeresztlenül Balázs családnak szomorú sorsa felett, a mely családnak tagjai, — talán csak kétükön kivételével, — ma itti a vádlottak padján, kétes remények között a bűn súlya alatt reszketve várják a tek. kir. törvényszéknek bölcs ítéletét. Megvallom, engemet a vadhatóságnak jelenlegi képviselőjét is, mint embert melyen lesújt és elszomorít az ő szerencsétlen helyzetük, felkeltve a szánakozás érzését szívünkben, mert tudom, ismerem a törvény szigorát, a mi rájuk elkövetett cselekményük miatt alkalmazandó lesz. De e mély megrendülés és szánakozás mellett mégis nemcsak mint a vád halóság képviselőjének, hanem mint embernek is áldanom kell az isteni gondviselés, a mely e nagy természetet oly szépen es oly bölcsen rendezte be, hogy egy ilyen a bűnkronikában is pártját ritkító bűncselekmény teteseti, elnyerik egyenkint méltó büntetésüket azon nem és mérték szerint, a mely az ő bűnös tevékenységükkel, — tekintve e tetnek úgy tárgyi mint alanyi minőségét, — arányban áll; — hogy így egyrészt a megértelet jelen elkövetett erőszak megförtöztessék, másrészt a bűnös cselekedettel megzavart jogrend ismét helyre állítsassék, egyszermind elrejtendő példa gyanak mindazoknak, a kik talán a veük született szilaj szenvedelmény fogva bűnök elkövetésére nagyobb hajlammal bírnak.

Hogy azonban a büntetési nem és mérték a jelen esetben vádlottakra egyenkint, az igazság émelete szerint bűnösségük arányához képest kiszabható legyen, vizsgálatunk kell a bűncselekmény elkövetése körül kitejtett tevékenységüket mind tárgyi, mind alanyi oldalról, elhatározásuk pillanatától a betelejeszig, a mit leginkább feltűntet a vizsgálat folyamán, kitejtett következő tényállás.

A kir. ügyész ezután elmondja a tényállást, a melyet már ismerünk.

Igaz ugyan, hogy a jelen tárgyalás folyamán vádlottak mindnyájan egyformán vissza vonták ezen vizsgálati beismerő vallomásukat a mindnyájan egyformán tagadták, hogy a vádbeli cselekmény elkövetésében bűnösök volnának, avagy annak mi módon történt végrehajtásáról tudomással bírnának; — azonban visszavonásaikat s mostani tagadásukat figyelembe venni nem lehet egyrészt azért, mert a vizsgálat során tett beismerő vallomásuk visszavonását a tárgyaláson elfogadhatóság indokolni nem tudták, azt hogy talán kizártak volna, avagy egyéb törvényellenes kényszer hatása alatt tették volna vallomásukat, maguk sem állították mindnyájan, azt mondták, ijedtükben nem tudják miként vallottak, de hogy miért voltak megijedve, indokolni képtelenek, — másrészt nem lehet elfogadni visszavonásukat azért sem, mert vizsgálati beismeréseik a vádbeli eset minden egyes körülményeire nézve a legapróbb részletekben egymással megegyeznek, ilyen összevágó vallomást pedig csak a tettesek és rözsekek tehettek, kik közvetlen tapasztalásukból merítették egyértelmű bemozdásukat.

Kimutatja ezután a kir. alügyész, hogy a büntetett csakugyan az általa idézett törvény 88-ai szerint minősül, s beszédét következőleg fejezi be: Tervszerűbb és higgadtabb számítást és eljárást, mint a minővel vádlottak eljárta, atig képzelhetünk.

És épen ez a körülmény mutat vissza legjobban arra, hogy elkeseredettéjük a melyet védelmükre a vizsgálat folyamán annyiszor felhoztak, korántsem volt oly nagy foka, a mi az ő biggadt megfontolásukat kizárhatta volna.

Tekintve tehát, hogy a szándék keletkezése, a végleges megállapodásra jutás és a cselekmény megkezdése között hosszabb idő folyt le, és pedig Pintér Józsefet illetőleg is, — a ki a tervbe csak a végzetes napon lett beavatva, — oly hosszú idő, a mi teljesen elégségesnek tekinthető arra, hogy vádlottak cselekményüknek mint természeti, mind jogi következményeit szem előtt tartva, a cselekményre csábító, valamint az attól vissza tartóztató valamennyi indokot nyugodtan meggondolhatták s kellőleg mérlegelheték, — tekintve, hogy cselekményük beszámítását kizáró okok, a tárgyalás folyamán feloyasztott szakértői vélemények szerint rájuk nézve nem léteznek, — tekintve hogy cselekményük és a bekövetkezett eredmény között a büntetőjogilag megkívántató okbeli kapcsolat fenforog, — gonosz elhatározásuk előre megfontolt volta nyilvánvaló lévén, kérem a tekintetes kir. törvényszék, méltóztatásuk Pintér Péter és Pintér József vádlottakat a btkv. 278. §-ában meghatározott gyilkosság büntetésében a btkv. 70. §-ához képest mint tettes társakat, Balázs Jánosné és Szabó József vádlottakat a btkv. 278. §-a szerint minősülő gyilkossági büntetésnek a btkv. 69. § 1. pontja szerinti részességében, mint felbujtókat, Balázs Anna vádlottat ugyanezen gyilkosság büntetésének a btkv. 69. § 2-ik pontja szerinti részességében, mint bűnségédet künsőöknek ki mondani és ezért Pintér Pétert és Pintér Józsefet a btkv. 278. és 280. §§-ai alapján, Balázs Jánosné és Szabó József vádlottakat a btkv. 71. 278. és 280 §-ai alapján, végül Balázs Anna vádlottat a btkv. 66. 72. 278. 280. §§-ai alapján megbüntetni.

A büntetés kiszabásánál vádlottak büntetlen előéletének és anyagony foku műveltségének mint enyhítő körülménynek figyelembe vételével méltóztatásuk mint nyomtatók súlyosító körülményt beszámítani, hogy közeli rokonukon hajtották végre a véres cselekményt. Balázs Jánosnéra pedig mint rendkívüli súlyosító körülményt azt, hogy saját férje ellen, — kinek az olbár előtt esküdte, hogy a babsorsban épen egy mint az örömben a sirig hű neje lesz, hűsége és esküt megszegve — önmaga készítette el a gyilkot és adta kezébe a tetteseknek, hogy tőle megszabadítsák.

A majdnem 1 óráig tartó vádbeszédet úgy a törvényszék, mint a hallgatóság tesztül figyelemmel hallgatta, s mivel az elnök a tárgyalás folytatását délutánra tűzte ki, sokan szettek hozzá gratulálni.

A délutáni tárgyaláson a védőbeszédre kerülvén a sor, először is Remete Géza ügyvéd, Pintér Péter védője szólalt föl. Beszédét a következőkben adjuk:

Tehtetes kir. Törvényszék!

Pintér Péter védelemet a büntető törvény 278 §. szerint minősülő gyilkosság büntetésének vádjá s következményeinek terhe alul felmenteni kérem:

1.) Mert a vizsgáló bíró előtt tett vallomásokat ill a végtárgyaláson úgy ő, mint állítólagos büntetésre egész terjedelemben visszavonták s ezen visszavonást indokolta azzal, hogy a vizsgáló bíró őt meppozolás általi kényszerítette arra, hogy egy mesét gondoljon, melyet most vissza von.

2.) mert Pap Lajos azon vallomása, hogy Pintér Péter és Józsefet felismerve 10 órákor este midőn a végzetes tett színhelyének irányából vele szembe jöttek; míg egyrésztől ezen körülmény se képez teljes próbát, addig a személyben csalódhatás télen este 8 órákor kizárva nincs és különben, a büntető elkövetésére közvetlen bizonyítékot nem képez.

3.) Mányoki tanu igazolja, hogy azon vidéken majd minden embernek van pisztolya, és így, hogy Pintér Péternek is volt pisztolya, és hogy az töképes; még távoli gyanukat sem alapít meg. Mert a szakértő azt állítani se meri, hogy a holttestben talált golyóknak ezen pisztolyból kellett kiöve lennie.

Azonban, ha a tek. kir. törvényszék a vizsgáló bíró előtt tett vallomását és beismerését venné is ítélete alapjául, akkor is védelem csupán szándékos emberölésben mondható ki bűnösnek. Mert a lelki nyugalomnak és hideg számításnak azon mérvé; a gonosz és elvetemlenség azon foka, a melyet a törvény a halálbüntetés

kiszabásánál megkíván, védelem ellenében igazolást nem nyert.

Védő azután részletesebben is kimutatja, hogy védelem esatendőkön át anyóna bujtoztatásának hatása alatt volt, és mégis, még az utolsó napokban is, állhatatosan vonakodott a büntetést végrehajtani. Azután így folytatja:

Védelemet továbbá nem aljas rugó, hanem az ő felfogása szerint némesnek gondolt cél vezette a végzetes tett elkövetésére: ugyanis napát és annak gyermekeit akarta örökre megszabadítani ipa kegyelenségeitől, a melyek különösen utóbbi időben a család tagjait úgy elkeserítették, hogy Balázsné saját beállása szerint már-már ott akarta őt hagyni, és gyermekeit dobni aidozatul az apa dühöngéseinek.

Védő továbbá hosszasan és érdekesen bizonyítja, hogy védelemnél az előre megfontolt szándék ki van zárva. Beszédének végső szakasza a következő:

Midőn védelem a tett elkövetése után napához ment, ott már érezte, hogy nagy bünt köveitől el, s nejének fohászokdá mondoita, hogy eladta lelkét az ördögnek.

Védelem akaraterjét megtörte a család folytonos panasza, és biztatása. Az ezekhez való vonzalom és sajnálat érzete, valamint a kívánt cselekmény rémió volta oly disharmoniát idézett elő lelkében, mely belső világot feldőlt. Mindezek folytán nagy foku ingerültségben megfogauzott és ez állapot tartama alatt végre is hajtott szándékos emberölés esete áll tehát előttünk, nem pedig gyilkosság.

Schwarz Adolfnak, Pintér József védőjének beszédéből kiemeljük a következőket:

Tehtetes kir. Törvényszék!

A vizsgálati iratok áttanulmányozása után azt hittem, hogy ezen bűne-et a maga megdöböntött részleteivel a cselekvő személyek előadásának közvelettségében drámai elevenséggel fog a végtárgyaláson élénk tárulni és a mi feladatunk egy teljesen meggyőző tényállásnak a védelem szempontjából leendő méltatására szorítkozik.

Minthogy azonban vádlottak a végtárgyalás során tagadták a cselekmény elkövetését tehát a vizsgálat alatt tett vallomásaikat visszavonták, ezen vallomások értékének vitatásába kell bocsátkoznóm.

A vizsgálat előkészítő eljárás, jellegére nézve inquisitorius, nélkülözi a nyilvánosságot, a szabadságtól hirtelen megfosztott egyén lelki állapotát a legnagyobb mértékben alterálja, mihez még azon bizonyára indokolatlan tévhit járul, hogy a mennyiben tagadása mellett megmarad, sanyargatásnak lesz kitéve. Ettől való félelemben tehát mintogy a situáció kényszere alatt oly vallomást tesz, mely a valóságnak meg nem felel, és a melyet az eljárás azon stádiumában, melyen az egész bűnper sulypontja fekszik, megtagad.

Ezért kell a vizsgálati anyagot minden büntető perrend szerint a teljes nyilvánosság és közvetlenség mellett megejtett végtárgyaláson reprodukálni, és csak ha ez a vizsgálat anyag kialja ezen nyilvánosság és közvetlenségnek tűzpróbáját, csak akkor fogadtató el egymagában feltétlen és megdöntetlen bizonyítékul.

De ha igaz volna is az, a mi a vizsgálat szerint történt, Pintér Józseffel szemben a gyilkosságban való tettes társaság meg nem állapítható; ő a terv megállapításában részt nem vett, az előzetes elhatározásról tudomása nem volt, hamis ürügy által csalottat a bűnösök közé és sem ideje, sem alkalmá arra, hogy szándékát előre megfontolja, hogy azt egy érett és megdöntetlen elhatározásra emelje, hogy a fiai lelkismeret és vele születtett jobb érzés intelmeit leküzdje, nem volt, nála a bűnös akarat szívósságának, a gonosz elhatározás intenzivitásának nyoma sincs, tehát előre megfontolt szándékról közvetlenül gyilkosságról szó sem lehet; más részről azonban, ő a véghezviteli cselekményben részt nem vett, tegyerét kilötte, de ez nem talált; — ha tehát akarta is megállni Balázs Jánost, ez nem sikerült neki, cselekménye a célzott eredményt el nem érte, bűncselekményét tehát be nem fejezte. Nem lehet tehát tettes és nem lehet a gyilkosságban tettes, hanem lehet legfeljebb szándékos emberölés kísérletében bűnös.

Kérem védelemet felmenteni, esetleg pedig szándékos emberölés kísérletében bűnösnek kimondani. És tekintettel arra, hogy ő az összes vádlottak között legáltalab, és egy tudta és hozzájárulása nélkül szervezkedett bűnszö-

vetség által esaközül személtetett ki, hogy nem saját érdeke vezérelte, hanem testvére vélt érdekében sódorta magát a veszedelembe, úgy hogy ő inkább egy szánandó áldomát, mint sem bűnös, a lehető legenyhébben büntetni kérem.

Varga Lajos hűbűgyvéd emelt szót ezután. Balázsné védelmezte, a ki felbujtással vádolt az ügyész, s a kire a törvény ugyanolyan büntetést szab, mint a közvetlen tettesre. Beszédé így hangzik:

Tehtetes kir. Törvényszék!

Ha a védelem, melynek feladata és sikeréhez a vádlottak sorsa fűződik, nem tudna szabaddalni több vagy kevesebb elfogultság és subjektivitástól, még mentetettnek; mégis akkor, midőn az állami és társadalmi jogrend csak a való igazság kiderítését és a valódi bűnösök megbüntetését igényli, nagy serelemet látok abban, ha ezen jogrendet képviselő vádhatóság a vizsgálati adatok és bizonyítási anyag reprodukálásában a szigorú objektivitástól elter, a tényállást nem a teljes hűség és hatás nem kereső egyszerű igazsággal ismereti, hanem még a dialectika tegyerét is alkalmazásába veszi.

A tennitorgó concreet esetben ez annyival se-reimesebb, mert a végtárgyaláson a valódi cselekmény elkövetése és az arra vezető legkisebb gyanujelenég is tagadtatván, a borzasztó vád megítésére merőben a vizsgálati anyag maradt fenn; szüksége tehát, hogy ezen vizsgálati anyag a legkövetlenebb hűséggel állitassék az ítélő bíróság elé.

Átérve már most övezgy Balázs Jánosné részletes védelmére, a ki felbujtással vádoltatik, van szerencsém előadni, hogy ő a vizsgálat során nyilatván sehol sem ismeri be azt, mikép férjének agyonlőtetését illetőleg valamely erőszakos halált nemét tervezte, vagy jassalaba hozta volna; mert Pintér Péter előtt csak szenvedéseiről panaszkodott, melyet gyermekeivel együtt lértődtő naponta iürnie-kelt; ő a vizsgálat során csak annyit ismert be, hogy férjének kegyetlenkedését, durcaságtát, melyet úgy ele mint gyermekeivel naponta éreztetett, tovább már nem tűrhettőn, többször tanácskozott, azon hogy miképpen kellene változtatni a dolgon, mit kellene tenni, hogy tőle szabaduljanak, mert különben leírje végezi ki őket. Vaját Pintér Pétert többször kérte, hogy segítsen a bajon, de az is csak azt felelte, hogy majd segít, hogy olyan goromba ne legyen.

Pintér Józsefnek azon előadását, hogy a tett elkövetése után Balázsné férje holttestéhez kimenvén azt jelenítette volna ki az ablakból nézünk és lélünk, hogy Péter nem bír vele, továbbá hogy azt mondta volna már előbb így kellett volna neki egyrésztől mivel sincs megerősítve, másrésztől ha ez igazolt lenne is, nem látnogatná a Balázsné elleni vádat, mert az utólagos helye-lés soha sem állapítja meg a felbujtás fogalmát, nem létesítheti a consolidálást, még ha a tettes ezt számba vette volna is.

A tényállásnak ekkép való megvilágítása elfogadhatóvá teszi egyrésztől, hogy Balázsnéval szemben a vizsgálati iratok szerint sem állapítható meg a felbujtás, másrésztől, hogy a vádhatóságnak, az elhatározás idejének megállapítására vonatkozó fejtegetése téves, mely egyszersmind azt eredményezi, hogy a megfontolásnak csupán az elhatározás és a véghezvitel közti állítólagos hosszabb időtartam által való indokolása már ezen alapon sem állja ki a bírálatot.

De nem állná ki még akkor sem, s megfontolatról meg akkor sem lehetne szó, ha helyes és való lenne is, hogy az elhatározás és a véghezvitel között hosszabb idő folyt volna le, és ha helyes lenne is azon felfogás, hogy vádlottak a cselekményt tervszerűséggel vitték volna véghez.

Mert a hosszú idő és tervszerűség egymagukban még nem állapítják meg a praemeditatio fogalmát, mert nincs kizárva, hogy a tettes ez alatt szakadatlan, sőt fokozódó lelki izgalomban van, melyet bármí indulat tart lőben. Ha az észszerű átgondolásra szükséges nyugalom a tettesben hiányzik, akkor az előre elhatározott szándék dacára megfontolás nem létesülhet.

Kitógas alá esküt továbbá a vizsgálat is mert a vizsgálóbíró kérdéseit úgy intézte, mint ha már tudna, mintha már behizonyított dolog lenne, a mit kérdez, holott a vizsgálóbírónak nem szabad ismeret dolgokból kiindulnia, a kérdéseket úgy kell intézni, mintha nem tudna, a mit tud; mert különben kényszerül gyakorol a valódra és nem kérdez, hanem sugalmazza a feleletet.

Tehtetes kir. Törvényszék! az eset, a tettesek a közreműködők bűnsége felett még a a végtárgyalás lefolyása után is egy nagy kétegy előtt állunk; érezté ezt maga a tekintetes kir.

mat kapunk ez üzlet berendezéséről és terjedelméről, ha tudjuk, hogy az itt elhelyezett áruk értéke meghaladja a *főmilliót*.

A souterrain egész sorát a fényesen és stilszerűen berendezett érdekes japán- és keleti tülkék foglalják el. Jobbra találunk az utazó cikkek osztályát gazdag válogatással. Itt járjuk az oly gyorsan híressé vált, szabadalmazott, törhetetlen műfából készült utazó-ládákat, melyek bámulatos csekély súlyjal bírnak. A műipar tulajdonképeni kincsesháza azonban fönt van a földszinti termekben. Találhatunk ugyan Párisban és Londonban nagyobb áruházakat is, melyek földszintől a tetőzetig a legkülönlebb árukkal vannak tele rakva, de a Pachhofer-tele üzlet a berendezés eleganciája s a szakhívogó áruk soklétsége tekintetében páratlan.

Mar ha künn, a kirakatok óriási tükrövegei előtt állunk. Tünderi látvány tárul eink és ha belépünk azt hisszük, egy óriási ékszer-szekrényben vagyunk. A csinos és karcsú állványok, melyek a műves-jesen és stilszerűen festett és díszített tükör mentén állnak vagy a helyiségek közepén vannak felállítva, vasból vannak készíve. Bronzdíszítéssel és nagy tükrötáblákkal ellátva. Itt csaknem minden üveg alatt van. A nagy mennyiségű és óriás nagyságu tükrötáblák, melyek a helyiségben láthatók, 18 000 ltrnyi értéket képviselnek, míg a berendezés több mint 70 000 ltr-ba került.

E kincsesház egyik osztálya leggyözekeket, esernyőket stb. tartalmaz óriás válogatásban; a második osztályban: bőr és fadiszmárkák; a harmadikban: bronzárak; a negyedikben arany ezüti- és korál-cikkek, ékszerek, csudálatos hűségű gyémántú tánczok és kedves csecsebecsék; az ötödikben: a legfinomabb fényűzési porcellán-tárgyak; a hatodikban: gyönyörű és művészi kivitelű bronz-szobrok, szobrocskák, szoboresoportok és a vasműipar remekei díszlegnek. Itt is mint lent fantasztikusan díszített gyönyörű japán és keleti tülkéket találunk.

A helyiséget bárki megfoghatja és úgy az egyszerű tákrékos polgár mint a legkényesebb izlésű főúr megtalálja ott azt, ami neki megfelelő. Lehet ott 20 kréti is valamely csinos és praktikus tárgyat vásárolni, de oly darabokat is találunk, melyeknek értéke néhány ezer forintnál rög. A fogadtatás a legelőkényesebb és az üzleti eljárás mintaszerű.

Pachhofer hazánkfiának meg egy másik hasonló helyisége is van Bécsben a Graben és Bognergasse sarkán. Ez a tulajdonképeni törzsiület és e szakmában Bécsnek szintén egyik legérdekesebb látványai közé tartozik.

Valóban jöleső közszeszéggel tölt el bennünket, ha halljuk, hogy egy magyar ember hazája határain túl így magas polcra emelkedett és a magyar névnek oly tiszteletet és becsületet szerzett.

514 Sz.

Karcolatok.

A b é k á k.

Teljes lelki nyugalommal olvashatja a következőket mindenki. A nagy Aristotanes nem fog megfordulni a sirjában, ha a fölébe talál jutni, hogy klasszikus vigjátékának a címét megirigyeltem. Volta se félhet, hogy én talán valami újat fedeztem föl a békáról, a mi mellett az ő villamos fölfedezései elbújhatnának.

Mindazonáltal egyenesen a békák az okai, hogy én mind mai napig agglegény vagyok. Szomorú dolog ez nagyon. Aristofanesnek és Voltának a békák halhatatlan dicsőségét szerettek; nekem még ez a vizasztalóm sincsen.

Megborzadok a vesémig, mikor kurutyolást hallok. Pedig volt idő, mikor fülemledal se bálolta el jobban a lelkeket.

Akkoriban még így állottak a dolgok: Szerettem Emmi, a legkedvesebb kis barát, a ki e föld hátán bolondította az embereket. Én Kurta-Keszin voltam jegyzőség, ő pedig Hosszu-Keszin a tiszteletes urnak a leánya. A két hely alig volt egymástól egy félóra.

A principálisom révén diánotorban láttam először Emmi. Már akkor úgy megzavart, hogy sehogyse tudtam jólkenni, pedig olyan szándékkal mentem el hazulról, hogy most ez egyszer teljzabálom magamat.

Úgy látzik, az első pillanatban megtetszettem neki, a mielőzt azt következtetem, hogy jó izlése van. Ismerőseim ugyan igen sokat beszantottak arról, mintha az orrom kellettend hosszabb volna, de én ezt csak olyan szépségbíjának tartottam, mint Wokerle a kicsinyke

deficitet, és meg voltam győződve, hogy ezáltal csak érdekesebb vagyok.

És a bájos kis Emmi, úgy látzik, igazat adott nekem. Mindig leggyönyörűsebb mosolyait vesztegette reám, és az asztalnál sohase szünt meg bixtatni, hogy lakjam jól. Mikor evésközben néha bezsiroztam a kezeimet, és minden zsebemet átkutattam egy zsebkendőért, ő neki akkor is gondja volt rám, és rózsás körműujjacskaival rámutatott a tányérom mellett levő szalvétára, a melyhez ragyogó fehérsége miatt még hónapok múlva is alig mertem hozzányúlni.

Nagy időbe került, a mig végre a vacsorák és ebédek alatt bele mertem szólani a tárgyalásba. Mindig féltem, hogy valami ostobaságot talállok mondani. E miatt aztán nem jutott eszembe okos gondolat sem. De végre is ki kellett törni belőlem a szellemességnék. Elhatároztam nyanyis, hogy Emmikét nemcsak külsőmmel, (a melyről meg voltam győződve, hogy ellenállhatatlan) hanem szellemi fölényemmel is meg fogom hódítani. Azt tapasztaltam, hogy mint minden fiatal leány, úgy Emmike is nagyon vonzódik a költészethez.

Emmike elragadtatással látszott hallgatni minden szavamat. Én pedig napról napra jobban belemelegedtem a beszédbe, és valamint a macska, úgy kezdtem kerülgetni a költészet öröke forró tárgyát: a szerelmet.

Emlékezem, hogy gyönyörű dolgokat beszéltém Emmikének a szereléről, meg gyönyörűbbeket pedig fölolvastam neki költeményemből. Oh milyen boldogságos percek voltak ezek! Mikor beléptem naponkint hozzájuk, és mosolygós arcácskáját megpillantottam, azt kellett hinnem, hogy üdvözölt lélek vagyok, és beléptem a menyországba. Ezer fiatal ember közül, a kik az enyémmel hasonló helyzetben lettek volna, bizonyosan azon vette volna magát észre mind az ezer, hogy ő is, a leány is fölig szerelmesek egymásba.

Ezt hittem én is. Csudálatos-e, hogy egy félesztendő mulval kinosni kezdtek keblemet ama bizonyos „édes gyötrelmek”, hogy kezem ujjai ez idő alatt rengeteg mennyiségű tüvet, falevelet és virágszirmot morzsoltak szét, miközben naiv artatlansággal rebesgettem azt, hogy szeret-e, vagy nem szeret?

Aztán van-e természetesebb dolog a világon, mint az, hogy nem tudtam mást kisútni ennél: szeret! Mert ha az jött ki, hogy nem szeret, újra kezdtem a levélmorzsolgatást. Az is természetes, hogy mihelyest bizonyossággá vált bennem az az „édes sejtetem”, hogy Emmike szeret, attól kezdve kerestem az alkalmat, hogy neki a magamét megvallhassam.

Egy vasárnap délután még a rendesnél is jobban kiesieptem magamat. Többek közt két tisztá zsebkendőt dugtam a zsebembe, mert imponálni akartam Emmikének fehéreműim gazdagságával. A mosás napja épen közel levén, 3 gallérjaim és egy pár kezelloim közül már egy se levén tisztá, a principálisomtól kértem kölcsön. Minthogy pedig a gallér három számmal volt nagyobb az enyéimnél, előtte ó este egy egész órát fordítottam arra, hogy hozzávarjam az ingemhez.

Eképen az illem szabályainak teljesen megfelelő külsővel megindultam másnap délután Emmikéhez. A mint elmentem a nádas mellett, a békák megint csak olyan módon kurutyolólok, mint mindig. A principálisomnak egyszer összetörtött egy kicsinyke zsebtükrre, a melynek egyik darabját én tövettem, és azután magamnál hordoztam. Ez a tükrödarab most is nálam volt, és én az egész uton nézegettem benne magamat. Arra a meggyőződésre jutottam, hogy föltétlenül ellenállhatatlan vagyok. A békák kurutyolására mosolyogtam, miközben magam elé tartottam a tükröt, és meglepéddel láttam, hogy milyen szép fehérek a fogaim. Kettő hiányzott ugyan, de hiszen ez nem szépséghiba, és ha az volna is, Emmike sohase kérdezte még, hova lett a két fogam, jelölő annak, hogy nem tekintett ilyen csekélységre.

Nagy lelki szorongatások között értem Emmikéhez. Vajon segítségemre lesz-e a sors, és ad-e alkalmat, hogy négyzsemközt lehessek vele, ha csak néhány pillanatra is? Mert el voltam határozva, hogy rögiön lábaihoz borulok, és bevallom neki óriási szerelmeimet. A jó sors csakugyan kedvezett. Cudálatos módon Emmike egészen egyedül volt a szobában, mikor beléptem. De ekkor gondolkodóba ejtett az, hogy a közönség után nyomban szerelmeim valani talán mégis udvariatlanság volna. Gondoltam, várak egy kicsit.

E helyett azonban Emmi elítem anladt, megfogta kezemet, és táladó örömmel, sőt valószínűen ungvonva szólt:

— Lilienthal ur, milyen jó, hogy ma eljött. Mert ha nem jött volna, mennem kellett volna magáért.

Kimondhatatlanul kéjesen kezdtem magamat érezni. Ertem akart küldeni! Emmike folytatta:

— Igen bizony. Csak hogy itt van. Nevezetes újságot kell magának elmondanom. Először is kérdezem, tud-e egy lakodalmi verset írni?

— Akár százat!

— Pompás. Akkor most menjen haza, és írjon egy verset a lakodalmunkra.

Eiszédültem. Emmi maga hozza elő lakodalmunkat! Vau-e még halandó rajtam kívül a földön, a kit ilyen kivételes szerencse ért?

— Hogyan, kiallítottam föl, ön tehát tudja, hogy keblemet...

— Tudom, hogy maga a kitünő költő. Ön szeret?

— Mért tagadjam? De most menjen haza, hogy holnapra elkészíthesse a költeményt.

— Rohanok!

Ezzel rohantam. Emmike azonban utánam kiáltott.

— Lilienthal ur!

— Parancsoljon az életemmel!

— A költeményben benne kell lenni a vőlegény és a menyasszony nevének is.

— Oh benne lesz!

— Hat maga már tudja, ki a vőlegényem?

— Nem értem!

— No íassa. Most madnem elszaladt, a nélkül, hogy ezt hallotta volna. A vőlegényem Klein Matyas, vasuti hivatalnok.

Azt hittem, hogy agyon vagyok ütve.

— E szerint...

— E szerint írja meg a költeményt, a miért aztán legyen szerencsem a lakoda mon!

Most már csakugyan rohantam. Minden cél nélkül mentem, csupan az orrom után. Egy-szer csak azon vettem észre magamat, hogy a nádas mellett vagyok, és a békák csutondárosan kurutyolnak. Mintha azt brekegték volna:

— Te jó bolond, hát kellett ez neked?

Dühösen kaptam föl egy követ, és behajtottam a nádasba.

A kurutyolás azonnal megszűnt, én pedig ostoba képpel mentem tovább. De alig haladtam valami 100 lépésnyire, a kurutyolás megint csak elkezdődött, és még sokkal csutondárosabban, mint előbb:

— Te jó bolond, hát kellett ez neked?

És en ezeknek a tetejébe még megcsináltam a lakodalmi verset. Sőt magam olvastam föl. Emmike az olvasás alatt kimondhatatlan édes pillantasokat vetett a terjére.

Közgazdaság.

Sima vagy gyökeres vesszőt ültessünk-e?

E tárgyban a Természettudományi Közöny 7. évi szeptemberi számában ily tialalmu kérdés tétetett: Mi a különbség jóságra vagy hasznóra néve a szőlőültetésnél oly gyakran használt sima és csak ritkán használt gyökeres vessző között?

Erre vonatkozólag két válasz érkezett be nevezett laphoz, melyeket, miután szőlőgazdáinkat közelebből érdeklík, következőkben közlünk:

1. A sima és gyökeres szőlővessző használhatóságára néve az a különbség, hogy a sima vesszővel történt ültetésekben a vessző minőségéhez és a talaj alkotásához képest hol több, hol kevesebb százalek meg nem ered; a nem sikerült ültetes után beletelhet a-ó év, mire a szőlő teljesen beállitható leszen, ellenben, ha hibátlan gyökeres vesszőket ültetünk, azok kivétel nélkül megerednek, szőlőnk egyöntetű lesz, hézagpótlásra nem leszen szükség. A mi a sima vagy gyökeres vesszővel kiültetett szőlő életképességét és tartósságát illeti a tapasztalás azt mutatta, hogy a jól sikerült sima vesszővel történt ültetések erősebb tökélet alkotnak, miut a gyökeres vesszők. A gyökeres vesszők szállítás alkalmával sokat szenvedhetnek, — a manyos csomagolás következtében gyökereik vagy megpenészednek, vagy elszáradnak, ígyolyan mében a hideg is ártalmukra lehet, — az iskolából való kiadás és a viaszametszés alkalmával el-

És épen ez a körülmény mutat vissza legjobban arra, hogy elkeseredettségtől, a melyet védelmükre a vizsgálat folyamán annyiszor felhóztak, korántsem volt oly nagy fokú, a mi az ő higgadt megfontoltságukat kizárhatta volna.

Tekintve tehát, hogy a szándék keletkezése, a végleges megállapodásra jutás és a cselekmény megkezdése között hosszabb idő folyt le, és pedig Pintér Józsefet illetőleg is, — a ki a tervbe csak a végzetes napon lett beavatva, — oly hosszú idő, a mi teljesen elégségesnek tekinthető arra, hogy vádlottak cselekményüknek mint természeti, mind jogi következményeit szem előtt tartva, a cselekményre esabított, valamint az attól vissza tartóztató valamennyi indokot nyugodtan meggondolhatták s kellőleg mérlegelheték, — tekintve, hogy cselekményük beszüntését kizáró okok, a tárgyalás folyamán felolvasott szakértői vélemények szerint rájuk nézve nem léteznek, — tekintve hogy cselekményük és a bekövetkezett eredmény között a büntetőjogilag megkívántó okbeli kapcsolat fenforog, — gonosz elhatározásuk előre megfontolt volta nyilván való lévén, kérem a tekintetes kir. törvényszéket, méltóztatassék Pintér Péter és Pintér József vádlottakat a btkv. 278. §-ában meghatározott gyilkosság büntetében a btkv. 70. §-ához képest mint tettes társakat, Balázs Jánosné és Szabó József vádlottakat a btkv. 278. §-a szerint minősülő gyilkosság büntetében a btkv. 69. § 1. pontja szerinti részességében, mint felbújtókat, Balázs Anna vádlottat ugyanezen gyilkosság büntetében a btkv. 69. §. 2-ik pontja szerinti részességében, mint bűnszolgátat különösképpen ki mondani és ezért Pintér Pétert és Pintér Józsefet a btkv. 278. és 289. §§-ai alapján, Balázs Jánosné és Szabó József vádlottakat a btkv. 71. 278. és 289 §§-ai alapján, végül Balázs Anna vádlottat a btkv. 66. 72. 278. 289. §§-ai alapján megbüntetni.

A büntetés kiszabásánál vádlottak büntetlen előéletének és alacsony fokú műveltségének mint enyhítő körülménynek figyelembe vételével méltóztatassék mint nyomatékos súlyosító körülményként beszámítani, hogy közel rokonukon hájtották végre a véres cselekményt. Balázs Jánosné pedig mint rendkívül súlyosító körülményt azt, hogy saját férje ellen, — kinek az oltár előtt esküdte, hogy a balsorban épen úgy mint az örömben a sirig hű neje lesz, hűségét és eskút megszegve — önmaga készítette el a gyilkos és adta kezébe a tetteseknek, hogy tőle megszabadulhassanak.

A majdnem 1 óráig tartó vádbeszédet úgy a törvényszék, mint a hallgatóság feszült figyelemmel hallgatta, s mivel az enők a tárgyalás folytatását délutánra üzte ki, sokan siettek hozzá gratulálni.

A délutáni tárgyaláson a védőbeszédre kerülően a sor, először is Remete Géza ügyvéd, Pintér Péter védője szólt föl. Beszédét a következőkben adjuk:

Tekintetes kir. Törvényszék!

Pintér Péter védecemet a büntető törvény 278. §. szerinti minősülő gyilkosság büntetében vádjá s következményeinek terhe alul felmenteni kérem:

1.) Mert a vizsgáló bíró előtt tett vallomásokait ill a végtárgyaláson úgy ő, mint állítólagos büntetésre egész terjedelemben visszavonták s ezen visszavonást indokolta azzal, hogy a vizsgáló bíró őt meppolozás által kényszerítette arra, hogy egy mesét gondoljon, melyet most vissza von.

2.) mert Pap Lajos azon vallomása, hogy Pintér Péter és Józsefet felismerte 1/2, 10 órákor estve midőn a végzetes tett színhelyének irányából vele szembe jöttek: míg egyrészt ezen körülmény se képez teljes próbát, addig a személyben esalodhatás télen estve 8 órákor kizárva nincs és különben, a bünteti elkövetésére közvetlen bizonyítékot nem képez.

3.) Mányoki tanu igazolja, hogy azon vidéken majd minden embernek van pisztolya, és így, hogy Pintér Péternek is volt pisztolya, és hogy az öképes: még távoli gyanukat sem állapít meg. Mert a szakértő azt állítani se meri, hogy a holtestben talált golyónak ezen pisztolyból kellett kilőve lennie.

Azonban, ha a tek. kir. törvényszék a vizsgáló bíró előtt tett vallomását és beismerését venné is ítélete alapjául, akkor is védecem csupán szándékos emberölésben mondható ki bűnösnek. Mert a lelki nyugalomnak és hideg számításnak azon mérvé; a gazság és elvetemültség azon foka, a melyet a törvény a halálbüntetés

kimondásánál megkíván, védecem ellenében igazolási nsm nyeri.

Védő azután részletesebben is kimutatja, hogy védecem esztendőköm át anyósa bujtozásának hatása alatt volt, és mégis, még az utolsó napokban is, állhatatosan vonakodott a büntetést végrehajtani. Azután így folytatja:

Védecemet továbbá nem aljas rugó, hanem az ő felfogása szerint nemesnek gondolt cél vezette a végzetes tett elkövetésére; ugyanis napát és annak gyermekeit akarta örökre megszabadítani ipa kegyetlenségeitől, a melyek különösen utóbbi időben a család tagjait úgy elkeserítették, hogy Balázsné saját bevallása szerint már-már ott akarta őt hagyni, és gyermekeit dobni a földbe az apa dühöngéseinek.

Védő továbbá hosszasan és érdekesen bizonyítja, hogy védecemnél az előre megfontolt szándék ki van zárva. Beszédének végső szakasza a következők:

Midőn védecem a tett elkövetése után napához ment, ott már érezte, hogy nagy bünt követte el, s nevének felháskodva mondta, hogy eladta lelkét az ördögnek.

Védecem akaraterejét megörölte a család folytonos panasza, és biztatása. Az ezekhez való vonzalom és sajnálat érzete, valamint a kiványt cselekmény remítő volta oly disharmoniát idézett elő lelkében, mely belső világot téldült. Mindezek folytán nagy fokú ingerültségben megfogant és ez állapot tartama alatt végre is hajtott szándékos emberölés esete áll tehát előttünk, nem pedig gyilkosság.

Schwartz Adolfnak, Pintér József védőjének beszédéből kiemeljük a következőket:

Tekintetes kir. Törvényszék!

A vizsgálati iratok áttanulmányozása után azt hittem, hogy ezen bűne-et a maga megdöbbentő részleteivel a cselekvő személyek előadásának közvetlenségében drámai élelenséggel fog a végtárgyaláson élénk tárulni és a mi feladatunk egy teljesen meggyőző tényállásnak a védelem szempontjából leendő méltatására szofistikozik.

Minthogy azonban vádlottak a végtárgyalás során tagadták a cselekmény elkövetését tehát a vizsgálat alatt tett vallomásaikat visszavonták, ezen vallomások értékének vitatásába kell bocsátkoznom.

A vizsgálat-előkészítő eljárás, jellegére nézve inquisitorius, nélkülözi a nyilvánosságot, a szabadságtól hirtelen megfosztott egyén lelki állapotát a legnagyobb mértékben alterálja, mihez még azon bizonyára indokolatlan tévhit járul, hogy a mennyiben tagadása mellett megmarad sanyargatásnak lesz kitéve. Ettől való félelemben tehát mintegy a szituáció kényszere alatt oly vallomást tesz, mely a valóságnak meg nem felel, és a melyet az eljárás azon stádiumában, melyen az egész bűnpár sulypontja fekszik, megtagad.

Ezért kell a vizsgálati anyagot minden büntető perrend szerint a teljes nyilvánosság és közvetlenség mellett megejtett végtárgyaláson reprodukálni, és csak ha ez a vizsgálat anyag kiálja ezen nyilvánosság és közvetlenségnek tüzpóbjait: csak akkor fogadtató el egymagában feltétlen és megdöntetlen bizonyítékul.

De ha igaz volna is az, a mi a vizsgálat szerint történt, Pintér Józseffel szemben a gyilkosságban való tettes társaság meg nem állapítható; ő a terv megállapításában részt nem vett, az előzetes elhatározásról tudomása nem volt, hamis ürügy által csalottat a bűnösök közé és sem ideje, sem alkalmá arra, hogy szándékát előre megfontolja, hogy azt egy érett és megdöntetlen elhatározásra emelje, hogy a fiú lelkismeret és vele született jobb érzés intelmeit leküzdje, nem volt, nála a bűnös akarat szívósságának, a gonosz elhatározás intenzivitásának nyoma sincs, tehát előre megfontolt szándékról következőleg gyilkosságról szó sem lehet; más részről azonban, ő a véghezviteli cselekményben részt nem vett, fegyvertel kilőtte, de ez nem talált; — ha tehát akarta is megölni Balázs Jánost, ez nem sikerült neki, cselekménye a célzott eredményt el nem érte, bűncselekményét tehát be nem tejezte. Nem lehet tehát tettes és nem lehet a gyilkosságban tettes, hanem lehet legfeljebb szándékos emberölés kísérletében bűnös.

Kérem védecemet felmenteni, esetleg pedig szándékos emberölés kísérletében bűnösnek kimondani. És tekintettel arra, hogy ő az összes vádlottak között legáltalább, és egy tudta és hozzájárulása nélkül szervezkedett bűnszö-

vetség által eszközlél szemeltetett ki, hogy nem saját érdeke vezérelte, hanem tustvére vélt érdekében sodorta magát a vezedelembe, úgy hogy ő inkább egy szánaudó áldozat, mint sem bűnös, a lehető legenyhébben büntetni kérem.

Varga Lajos heddőgyvéd emelt szót ezután. Balázsnént védelmezte, a kit felbújtással vádolt az ügyész, s a kire a törvény ugyanolyan büntetést szab, mint a közvetlen tettesre. Beszédé így hangzik:

Tekintetes kir. Törvényszék!

Ha a védelem, melynek feladata és sikeréhez a vádlottak sorsa fűződik, nem tudna szabadulni több vagy kevesebb elfogultsággal és subjektivitással, még mentetteknék; mégis akkor, midőn az állami és társadalmi jogrend csak a való igazság kiderítését és a valódi bűnösök megbüntetését igényli, nagy sérelmet látok abban, ha ezen jogrendet képviselő vádhatóság a vizsgálati adatok és bizonyítási anyag reprodukálásában a saguru objectivitástól eltér, a tényállást nem a teljes hűség és hatást nem kereső egyszerű igazsággal ismerteti hanem még a dialectika legyverét is alkalmazásba veszi.

A fennlorgó concret eselben ez annyival sérelmesebb, mert a végtárgyaláson a vádbeli cselekmény elkövetése és az arra vezető legkisebb gyanujelenek is tagadtak, a borzasztó vád megröszéser merőben a vizsgálati anyag maradt fenn; szükséges tehát, hogy ezen vizsgálati anyag a legkövetlenebb hűséggel állítassék az ítélő bíróság elé.

Átérve már most özvegy Balázs Jánosné részletes védelmére, a ki felbújtással vádoltatik, van szerencsem előadni, hogy ő a vizsgálat sordán nyilván sehol sem ismeri ki az, mikép férjének agyonlötését illetőleg valamely erőszakos halál nemét tervezte, vagy javaslatba hozta volna; mert Pintér Péter előtt csak szenvedéseiről panaszkodott, melyet gyermekeivel együtt lértető naponta tűrnie kell; ő a vizsgálat során csak annyit ismert be, hogy férjének kegyetlenkedését, durcaságát, melyet úgy cele mint gyermekeivel naponta érezte, tovább már nem tűrhette, többször tandeszközök, azon hogy miképpen kellene változtatni a dolgon, mit kellene tenni, hogy tőle szabaduljanak, mert különben kérte végezi ki őket. Végül Pintér Pétert többször kérte, hogy segítsen a bajon, de az is csak azt felelte, hogy majd segít, hogy olyan goromba ne legyen.

Pintér Józsefnek azon előadását, hogy a tett elkövetése után Balázsné férje holtestéhez kimenő az jelenette volna ki az ablakból nézünk és léltünk, hogy Peter nem bír vele, továbbá hogy azt mondta volna: már előbb így kellett volna neki: egyrészt mivel sincs megerősítve, másrészt ha ez igazolt lenne is, nem tárogatná a Balázsné elleni vádat, mert az utólagos helyettes soha sem állapítja meg a felbújtás fogalmát, nem létesítheti a consolidálást, még ha a tettes ezt számba vette volna is.

A tényállásnak ekkép való megvilágítása elfogadhatóvá teszi egyrészt, hogy Balázsnéval szemben a vizsgálati iratok szerint sem állapítható meg a felbújtás, másrészt, hogy a vádhatóságnak, az elhatározás idejének megállapítására vonatkozó lejtegezésa téves, mely egyszersmind azt eredményezi, hogy a megfontoltság csupán az elhatározás és a véghezvitel közti állítólagos hosszabb időtartam által való indokolása már ezen alapon sem állja ki a bírálót.

De nem alná ki még akkor sem, s megfontolásról meg akkor sem lehetne szó, ha helyes és való lenne is, hogy az elhatározás és a véghezvitel között hosszabb idő folyt volna le, és ha helyes lenne is azon felfogás, hogy vádlottak a cselekményt tervszerűséggel vitték volna véghez.

Mert a hosszú idő és tervszerűség egymagukban még nem állapítják meg a praemeditatio fogalmát, mert nincs kizárva, hogy a tettes ez alatt szabadaltan, sőt fokozódó lelki izgalomban van, melyet bármí indulat tart ében. Ha az észszerű átgondolásra szükséges nyugalom a tettesben hiányzik; akkor az előre elhatározott szándék dacára megfontoltság nem létesülhet.

Kérem a vizsgáló bírót a vizsgálati kérdéseit úgy intézte, mint ha már tudná, mintha már bebizonyított dolog lenne; a mi kérdés, holott a vizsgálóbíróknak nem szabad ismert dolgokból kiindulnia, a kérdéseket úgy kell intézni, mintha nem tudná, a mit tud; mert különben kényszerű gyakorol a vádlottára és nem kérdez, hanem sugalmazza a feleletet.

Tekintetes kir. Törvényszék! az esel, a tettesek s közreműködők bűnössége felett még a végtárgyalás lefolyása után is egy nagy kétey előtt állunk; érezte ezt maga a tekintetes kir.

törvényszék is, midőn ennek szembeülnő jelensége és hatása alatt a tárgyalást vezető elnök úr ő nagysága maga iniciálta és látta szükségét fölvetni és a vádhatósághoz intézni a kérdést, vajjon nem lát-e a vádhatóság pótvizsgálatot szükségesnek? A vádhatóság erre való nézetét fejezte ki.

Ezen mozzanat engem meggyőz arról, hogy a tekintetes kir. törvényszék is érzi, látja a bizonytalan helyzetet, a tett bizonyossága tekintetében való kételyét és ingadozását.

Ezen egyetlen momentum elég a védelemnek arra, hogy azon örök igazságra hivatkozzék: inkább 99 bűnös meneküljön, hogy sem egy ártatlan szenvedjen.

En tek. törvényszék, nem látom törvényszék-rőlleg behizonyítottan védelemem bűnöségét, ennélfogva m. tisztelettel kérem védelemem felmentését.

Tuboly Viktor ügyvéd Szabó József védőjének beszéde a következő:

Tekintetes királyi bünyenyítő Törvényszék!

Védelem Szabó József azon szerencsétlen emberek sorába tartozik, kikkel az élet rögs útján oly nagy számban és napon találkoztunk. Egész élet pályájuk a tiszta becsületesség felé, a parancsolatok, tisztelet a társadalom törvényeit, nem ártnak soha még a lények sem és ime egyszerre hirtelen vajmi átkos vártam, valami láthatatlan démon által egész váratlanul oly körülmények közé sodortatnak, mely ártatlanságuk dacára a gyanu sötét árnyával borítja el őket — a legtöbb esetben csak az azért, mert a kérielhetlen árral együtt kellett usznok.

De tekint, kir. törvényszék! civilizált államban az igazságot kiszolgáló lelkiismeretes bírák legfontosabb hivatása ez igazságot kideríteni, az ártatlanságot felszínre hozni és visszaadni alap-talanul földözött emberársukat a társadalomnak!

Szabó József védelem szemponyjából — szükséges, hogy a jelen sensationis bünyernek stádiumára nézve első sorban általánosságban kérem fel a tekint. kir. törvényszék bölcs figyelmét. És ha bár én a vádlottaknak a vizsgálóbíró előtt tett vallomásaikat ma már — miután azok itt a teremben általuk visszavonattak és egytől egytől lerontva, semmivé tették — nem ismerhetem el bünyelőjogi törvényeink alapján döntő bizonyítékul a vádlottak eljéléséhez és annál inkább nem, mert nem csak a jogi continuitás elvei szerint, de hazai törvényes gyakorlatunk és még a régi praxis criminalisból kifolyólag is a vádlottnak mindenkor jogában állott és áll szabad vallást, melyet a vizsgálóbíró előtt tett törvényes ítélszéké előtt nemcsak módosítani, de teljesen vissza is vonni. Hisz tek, kir. törvényszék mire való lenne különben a végtárgyalás, ha nem itt legalisálatnának a benevolomok? És nem-e itt esketteknek fel a tanuk is — nem pedig a vizsgálóbíró előtt — vallomásaikra? De ha mindentől eltekintve — védelemnek és vádlottársainak a vizsgálóbíró előtt tett bemonásai a vád alapjául elfogadhatók lennének is; ki kell mondanom tek, kir. törvényszék! hogy én a jelen esetben a gyilkosság bünyenyének alanyi tényállásdékát törvény szerint helyre állítva nem látom.

A keszhelyi vallomások szerint ugyanis igaz — ha igaz — hogy Pintér Péter és József a végtárgyalás estén leme kiállottak; de örökös és megfajthetetlen rejtelj marad az tekintetes kir. törvényszék! hogy a szerencsétlenül járt Balázs János is nem-e ép ugyanakkor — nyul helyett a vádlottakra leselkedett?

Ami ezek után védelem Szabó Józsefnek a jelen bünyerbeni állapontját specialiter illeti; engedelmek kérek, de a tisz. kir. ügyész ur mint közvádlónak azon érvelését, hogy védelemre a btk. 69. §-ának 1-86 pontját akarja alkalmazni, el nem fogadhatom; nem pedig azért, mert védelem ellen keszhelyi vizsgálóbíró ur előtt tett őzinte beismerésen kívül semmi törvény szerint elfogadható bizonyíték nem létezik, a saját beismerésében felhozott kedvező körülményeket pedig — melyek t. i. javára szolgálnak — a kedvezőtlenekéi mellőzni nem lehet.

Itt mindenek előtt előttem szólott védőtársam Varga Lajos ügyvéd ur azon állítására kell reflectálnom, mely szerint ő saját malmára akarván hajtani a vizet, saját védelem Balázs Jánosné javára az én védelemem Szabó Józsefet akarja sújtani a felbujtás tettének vádjával! Cudalattal hallgattam ezt, mert neki mint jeles jogásznak tudnia kell és tudja is jól, hogy vádaskodása, az ővé ép úgy mint védelemét, ki mint vádlott áll a törvényszék előtt — mit sem ér! De hisz tek, kir. törvényszék jól méltóztatnak tudni, hogy a

hol az ilyen felbujtásról szó van, ott elegendő maga az anyós is! — mert ott már nincs szükség a sógor segítségére.

Védelem ellen ezeknél fogva tehát csak a bünypartolás ténye és semmi egyéb meg nem állapítható a törvény értelmében; de mert a bünypartolás is közeli hozzátartozóival szemben követtelt el; ennélfogva a btk. 379-ik és illetve 78-ik szakaszainak rendelkezésénél fogva a „bünyös” reá még itt sem mondható ki, s ugyanazért eszedezem tek, kir. törvényszék, hogy védelemem a vád és következményeinek terhe alól felmenteri méltóztatassék.

Oroszdy Gyula, Balázs Naca védője a következő védelemet terjeszti elő:

Tekintetes kir. Törvényszék!

A tisztelet kir. ügyész urnak alakilag szabatos vádjában felbujtástól, tettesekül és bünyeségdől ide állított vádlottak három féle-vallomást tettek, első ízben kihallgatásuk alkalmával tagadtak később körülményesen egybehangzólag beismerést tettek, a minek az az oka, hogy a vizsgálat a feltett kérdésbe az eseménynek kedvező körülményeket belefoglalta, a mire azután a vizsgálati zaklatásban kifáradt vádlottaktól megkapták a beismerő feleletet, s ezzel a vádlottak a további zaklatástól megszabadultak, a vizsgálat pedig befejezést nyert — Ezen beismerésre van alapítva a vádhatározat, s mindkettőre a kir. ügyész ur által most előterjesztett vád.

Szinte itt a végtárgyalás alatt a vádlottak a beismerést-gondolatuk szabad menetében visszavonták, s visszavonásuk minden mozzanatban alamtalatosan találkozik, pedig a letartóztatás által összeheszelniök lehetetlen volt.

Védőtársaim vádlottak eme utóbbi előadására helyezkedtek, s okszerűen, mert előzetlenség, melyre bünyető eljárásunk az eljárásunk az elsőfoku ítékezésénél fektetve van, megkivánja, hogy az ítélet a végtárgyalás adataira, a szóbeállítás nevert adatokra tekintessék, de mert bünyető gyakorlatunkban nem egy esetben fordult elő, hogy a bíróság meggyőződésének motívumait a vizsgálati iratokból ex actis és nem ex verbis megvette, a miní ma a kir. ügyész ur a váddal is megette, kénytelen vagyok én is némileg a vád meggyengítéséhez járulni.

Tekint, kir. törvényszék! Ezzel befejezhetném védelemem, de mert a kir. ügyés ur a psychológiát és a bünyető törvény előkészített bizottság indoklását hívta segítségül, jónak látom a minősítést illetőleg véleményem a bünyeselekményről elmondani:

bennem a vádbeli cselekmény egy szegény, korsu család boldogtalanságának micuatur képét kell, a melyen egyfelől az apa, másfelől pedig a közeli és legtávolabbi családtagok egymással harcban, vizályban állanak;

az már a családtagok közötti elköveti ama vézetes lépést, hogy vagyonvágyból nőül erőszakol magához egy oly leányt, kiről tudja, hogy őt nem szereti, azután ennek a hideg hitvesnek, s később az ezen viszonyból feloldott családnak szeretetét, tiszteletét nem hogy megszerezze, hanem mintegy célzatosan mindent elkövet annak ellenkezőjére, — részegeskedik, s munka közben ilyenkor idegen helyen házsártoskodik, a mi miatt munkára nem bírják, s ezzel a családtagokat nemcsak megkárosítja, de megis szegényíti, e mellett a szűkebb családi életben a legdurvább, feleségét késsel támadja meg, gyermekeit ok nélkül ütlegeli, a munkás vót agyonlövésvel fenyegeti, családja és mások vagyonát felgyújtani igéri, — szóval mindez a gonosz viselkedésnek oly gyors egymásutánban, majdnem egy emberéleten át folytatott halmaza, a mely a családtagokat normalis lelki állapotba jutni soha sem engedte, a higadság és nyugodtság pedig, melyet a kir. ügyész a bünyető törvény indoklásából idézett, ezt tételezi fel, én tehát így lova fel a kir. ügyész ur okoskodását, az idézettek igazat adok, de megbocsát a kir. ügyész ur! neki abban, hogy vádlottak higgadt, nyugodt megfontolással cselekedhettek volna, nincs igazsa, a vádbeli cselekménynek tehát csak szándékos emberölés lehet minősülnie, s ha ebben V. rendű vádlott bűnös volna, a vádbeli cselekmény mind megannyi körülményei, mint enyhítők közt a btk. 91. § a alkalmazandó.

Ezek figyelembevételével kérek ítéletet. *Neusiedler Antal dr. védőbeszéde így hangzik:*

Tekintetes kir. törvényszék!

Pintér Péterné szül. Balázs Kati s Balázs Mari vádlottakra nézve a tek. kir. ügyész ur

vádat nem emelt sőt kérte, hogy ezek a vád és következményei terhe alól felmentessenek. Részemről elég volna az ügyész ur ezen kériel-méhez egyszerűen hozzá járulnom, ha nem tudnám azt, hogy a tek. kir. törvényszék ítéletét a kir. ügyész ur vádjától függetlenül hozza. Mint ahogy tudom, hogy a tek. kir. törvényszék védelemre a kir. ügyész ur vádján nélkül is elítélheti indokoltnak találom, hogy ezen vádlottak védelemre habár röviden is felszólaljak.

Védelemre nézve a végtárgyalás mi adatot sem derített fel és így védelemem azon tényekből meritem, melyek a vizsgálat folyamán merültek fel. Elfogadom a vádlottaknak a vizsgálat során tett vallomásait, melyekre a vád egyedül alapítva lett — a védelem alapjau, elfogadom azt egész terjedelmében és úgy azon részében is, mely vádlottakra nézve hátrányosnak látszik.

Azonban az a kériel, hogy védelemnek viselkedése megállapítja e a btkv. 69. §. 2. pontjában körülírt bünyeség fogalmát?

A segítés neimeit és módját illetőleg törvénykönyvünk általában szól és nem sorolja elő azon tevékenységeket, melyek által a bünyetőt elkövetés előmozdítható vagy könnyíthető.

A tudomány azonban a segítésnek több neimeit és módját ismerteti, így a többek között megkülönböztet positiv vagyis tevékenység és negativ vagyis mulasztás általi segítés közötti különbséget.

Mint ahogy vádlottak viselkedése nem positiv, hanem teljesen negativ volt, ezáltal minket csak a mulasztás általi segítés érdekel; mi tehát ennek a lényege? mi az alapja?

Maga az egyetértés a tettesekkel, ha ehhez semmi egyéb nem járul tehát csupán annak tudása hogy valamely bünyetőt elkövetése cselekedtetik; nem bünyető.

Ez erkölcsi szempontból beszámítás alá jó de bünyetőjogi szempontból csak kivételesen bünyető törvénykönyvünk szerint is csak felség sértés esetében tétetik az ember kötelességévé a följelentés ha tehát az nem akadályozza meg a bünyetőt habár tudja hogy el fog követtetni, sőt ha bünyesleg örül is a bekövetkező tettenek ez őni magában még törvényesítést nem képez, a mulasztás ezen esetben negativ bünyesítést nem állapít meg.

Igy áll a dolog Balázs Mari vádlott magaviseletére nézve akkor is ha tagadásával szemben a többi vádlottak előadását teljes bizonyítéknak fogadjuk el arra nézve, hogy ő is miként Pintér Péterné a tervről, az előkészületi cselekményről tudomással birt és így jogilag ő sem bünyető.

Balázs Mária magaviselete még erkölcsi szempontból is sokkal enyhébb beszámítás alá esik mert nagyon fiatal koránál tapasztalatlanságánál fogva ha előtte a bekövetkezőkre nézve mit sem titkoltak is el, fel sem foghatta vádlottak tervei és előkészületeinek horderejét következményeit nem tudta nem is tudhatta, hogy Pintér Péter mi végett hívta általa Pintér Józsefet beszélgetésre.

Mint ahogy mindkét vádlottnak mulasztásból álló viselkedését bünyető törvényünk nem rendeli bünyető, kérem őket a vád és következményei terhe alól felmenteni.

Este lett, mire a védőbeszéd befejeztettek minélfogva a törvényszék előke az ítélet kihirdetését másnap délelőtt 10 órára tűzte ki.

Ugy a tárgyaláson, mint az ítélet kiderítésekor nagy számu közönség jelent meg. Tíz óra után pár perccel megjelent a törvényszék és az elnök felolvasta a király ő felsége nevében hozott ítélet, mely szerint Pintér Péter a gyilkosság bünyető miatt letfogytiglani feygházra, Pintér József szándékos emberölés kísérlete miatt 10 évi feygházra, Balázs Jánosné gyilkossági bünyeresesség miatt mint felbujtó letfogytiglani feygházra, Szabó József gyilkosságban bünyeresesség miatt 10 évi feygházra, Balázs Naca pedig gyilkosságban bünyeresesség miatt 15 évi feygházra ítéltettek. Pintér Józsefne és Balázs Mari pedig felmentettek.

Az elítéltek mindegyike föllebbezést jelentett be, Kiss dr. kir. alügyész a két utolsóra nézve hozott felmentő ítéletben megnyugszik, a többire nézve azonban súlyosbítás végett szintén föllebez.

Felelős szerkesztő: Varga Lajos.

Tűrszerkesztő: Serecs Imre.

Főmunkatárs: Szalay Sándor.

törvényszék is, midőn ennek szembeüő jelenléte és hatása alatt a tárgyalást vezető elnök úr ő nagysága maga initialta és látta szükségét felvetni és a vádhatósághoz intézni a kérdést, valjon nem lát-e a vádhatóság pótvizsgálatot szükségesnek? A vádhatóság erre való nézetét fejezte ki.

Ezen mozzanatt engem meggyőz arról, hogy a tekintetes kir. törvényszék is érzi, látja a bizonytalan helyzetet, a tett bizonyossága tekintetében való kételyét és ingadozását.

Ezen egyetlen momentum elé a védelemnek arra, hogy azon örök igazságra hivatkozzék: inkább 99 bűnös meneküljön, hogy sem egy ártatlan szenvedjen.

En tek. törvényszék, nem látom törvényszékülleg hebizonyítottan védelemzem bűnöségét, ennélfogva m. tisztelettel kérem védelemzem felmentését.

Tuboly Viktor ügyvéd Szabó József védője nek beszéde a következő:

Tekintetes királyi bünyenyítő Törvényszék!

Védelem Szabó József azon szerencsétlen emberek sorába tartozik, kikkel az élet rögs utón oly nagy számban és naponta találkozunk. Egész élet pályájuk a tiszta becsületesség netovábbja! ismerik és szigorúan megvárják a parancsolatokat, tisztelik a társadalom törvényeit, nem ártanak soha még a lénynek sem: és ime egyszerre hirtelen vajmi átkos sárum, vajmi láthatatlan démon által egész váratlanul oly körülmények közé sodorlatnak, mely ártatlanságuk dacára a gyanu sötét árnyával borítja el őket — a legtöbb esetben csak is azért, mert a kérelhelten árral együtt kellett usznok.

De tekint, kir. törvényszék! civilizált államban az igazságot kiszolgáltató lelkiismeretes bírák legszentebb hivatása ez igazságot kideríteni, az ártatlanságot felszínre hozni és visszaadni alapítalannul üldözött embertársukat a társadalomnak!

Szabó József védelme szempontjából — szükséges, hogy a jelen sensationális bünyernek stádiumára nézve első sorban általánosságban kérjem tel a tekint, kir. törvényszék bölcs figyelmét. És ha bár én a vádlottaknak a vizsgálóbíró előtt tett vallomásaikat ma már — miután azok itt a teremben általuk visszavonattak és egyől egyig lerontva, semmivé tették — nem ismerhetem el büntetőjogi törvényeink alapján döntő bizonyítékul a vádlottak elítéléséhez és annál inkább nem, mert nem csak a jogi continuitás elvei szerint, de hazai törvényes gyakorlatunk és még a régi praxis criminalisból kifolyólag is a vádlottnak mindenkor jogában állott és áll szabad vallását, melyet a vizsgálóbíró előtt tett törvényszék ítélőszéke előtt nemcsak módosítani, de teljesen vissza is vonni. Hisz tek. kir. törvényszék mire való lenne különben a végtárgyalás, ha nem itt legalisítatnának a benevolomok? És nem-e itt esketteinek tel a tanuk is — nem pedig a vizsgálóbíró előtt — vallomásaikra? De ha mindetől eltekintve — védelemnek és vádlottársainak a vizsgálóbíró előtt tett bemoadásai a vád alapjául elfogadhatók lennének is; ki kell mondanom tek. kir. törvényszék! hogy én a jelen esetben a nyilvánosság büntényének alanyi tényállású törvény szerint helyre állítva nem látom.

A keszthelyi vallomások szerint ugyanis igaz — ha igaz — hogy Pintér Péter és József a végzetes estén leste kiállottak; de örökös és megfeythetetlen rejtély marad az tekintetes kir. törvényszék! hogy a szerencsétlenül járt Balázs János is nem-e ép ugyanakkor — nyul helyett a vádlottakra leselkedett?!

Ami ezek után védelem Szabó Józsefnek a jelen bünyerbeni állapontját specialiter illeti; engedelmet kérek, de a tiszt, kir. ügyész ur mint kövadálnak azon érvelését, hogy védelemre a btk. 69. §-ának 1-ső pontját akarja alkalmazni et nem fogadhatom; nem pedig azért, mert védelem ellen keszthelyi vizsgálóbíró ur előtt tett színté beismerésén kívül semmi törvény szerint elfogadható bizonyíték nem létezik, a saját beismerésében felhozott kedvező körülményeket pedig — melyek i. i. javára szolgálnak — a kedvezőlenekért mellőzni nem lehet.

Itt mindenek előtt előttem szóltott védőtársam Varga Lajos ügyvéd ur azon állítására kell reflectálnom, mely szerint ő saját malára akarván hajtani a vizet, saját védelem Balázs Jánosné javára az én védelemem Szabó Józsefnek akarja sújtani a felbujtás tettenek vádjával! Csudálatlan hallgattam ezt, mert neki mint jeles jogásznak tudnia kell és tudja is jól, hogy vádaskodása, az ővé ép úgy mint védelemét, ki mint vádlott áll a törvényszék előtt — mit sem ér! De hisz tek. kir. törvényszék jól mellőzlatnak tudni, hogy a

hol az ilyen felbujtásról szó v n, ott elegendő maga az anyós is! mert ott már nincs szükség a sógor segítségére.

Védelem ellen ezeknél fogva tehát csakis a bünypartolás ténye és semmi egyéb meg nem állapítható a törvény értelmében; de mert a bünypartolás is közeli hozzátartozóival szemben követteti el; ennélfogva a btk. 379-ik és illetve 78-ik szakaszainak rendelkezésénél fogva a „hűdös“ reá még itt sem mondható ki, s ugyanazért eszedezem tek. kir. törvényszék, hogy védelememet a vád és következményeinek terhe alól felmenter i mellőzlatassék.

Oroszváry Gyula, Balázs Naca védője a következő védelmet ferjeszti elő:

Tekintetes kir. Törvényszék!

A tisztelt kir. ügyész urnak alakilag szabatos vádjában felbujtókul, tettesekül és bünyegédül ide állított vádlottak három féle vallomást tettek, első ízben kihallgatásuk alkalmával tagadtak, később körülményesen egybehangzólag beismerést tettek, a minék az az oka, hogy a vizsgálat a feltett kérdésbe az esedménynek kedvező körülményeket belefoglalta, a mire azután a vizsgálati zaklatásban kifáradt vádlottaktól megkapta a beismerő feleletet, s ezzel a vádlottak a további zaklatástól megszabadultak, a vizsgálat pedig befejezést nyert — Ezen beismerésre van alapítva a vádhatározat, s mindkettőre a kir. ügyész ur által most előterjesztett vád.

Színté itt a végtárgyalás alatt a vádlottak a beismerést-gondolatul szabad menetében visszavonták, s visszavonásuk minden mozzanatban bámulatosan találkozik, pedig a letartóztatás alatt összehesélnök lehettek volt.

Védőtársaim vádlottak eme utóbbi előadására helyezkedtek, s okoszerűen, mert közvetlenség, melyre büntető eljárásunk az eljárásunk az elsőfoku ítélkezésnél fektetve van, megkívánja, hogy az itélet a végtárgyalás adataira, a szóbeíleg nyert adatokra fektetlenség, de mert büntető gyakorlatunkban nem egy esetben fordult elő, hogy a bíróság meggyőződésének motívumait a vizsgálati iratokból ex actis és nem ex verbis merítette a mint ma a kir. ügyész ur a váddal is megtette, kénytelen vagyok én is némileg a vád meggyengítéséhez járulni.

Tekint, kir. törvényszék! Ezzel befejezhetném védelememet, de mert a kir. ügyész ur a psychológiát és a büntető törvényi előkészített bizottság indoklását hivat segítségül, jónak látom a minősítést illetőleg véleményemet a bünycelemeknyről elmondani:

Bennem a vádbeli cselekmény egy szegény, sorsu család boldogtalanságának micuatur képét kelti, a melyen egyfelől az apa, másfelől pedig a közeli és legtávolabbi családtagok egymással harcban, viszályban állanak;

az már a családalapításkor elköveti ama végzetes lépést, hogy vagyongyűrből nőtül erőszakol magához egy oly leányt, kiről tudja, hogy őt nem szereti, azután ennek a hideg hitvesnek, s később az ezen viszonyból fejlődött családnak szeretetét, tisztelétet nem hogy megszerezze, hanem minégy alkalatosan minden elkövet annak ellenkezőjére, — részesegkedik, a munka közben ilyeakor idegen helyen házassáskodik, a mi miatt munkára nem hívják, s ezzel a családtagokat nemcsak megkárosítja, de még szegényíti, e mellett a szűkebb családi életben a legdurvább, feleséget késsel támadja meg, gyermekeit ok nélkül ütlegeli, a munkás vót agyonlővéssé fenyegeti, családja és mások vagyonát felgyújtani ívéri, — szóval mindez a gonosz viselkedésnek oly gyors egymásutánban, majdnem egy emberéleten át folytatott halmaza, a mely a családtagokat normalis lelki állapotba jutni soha sem engedte, a bigadság és nyugodtság pedig, melyet a kir. ügyész a büntetőtörvényi indoklásából idézett, ezt itelezi fel, én tehát így fogva fel a kir. ügyész ur okoskodását, az idézetnek igazat adok, de megbocsát a kir. ügyész ur! neki abban, hogy vádlottak higgadt, nyugodt megfontolással cselekedhettek volna, nincs igazsa, a vádbeli cselekménynek tehát csak szándékos emberöléssé lehet minősülnie, s ha ebben V. rendű vádlott bűnös volna, a vádbeli cselekmény mind megannyi körülményei, mint enyhítők közt a btk. 91. §-a alkalmazandó.

Ezek figyelembevételével kérek itéletet.

Neusiedler Antal dr. védőbeszéde így hangzik:

Tekintetes kir. törvényszék!

Pintér Péterné azül, Balázs Kati s Balázs Mari vádlottakra nézve a tek. kir. ügyész ur

vádat nem emelt sőt kérte, hogy ezek a vád és következményei terhe alól felmentessenek. Részemről elég volna az ügyész ur ezen kérelméhez egyszerűen hozzá járulnom, ha nem tudnám azt, hogy a tek. kir. törvényszék itéletét a kir. ügyész ur vádjától függetlenül hozza. Minthogy tudom, hogy a tek. kir. törvényszék védelememet a kir. ügyész ur vádjá nélkül is elítélheti indokoltnak találom, hogy ezen vádlottak védelmére habár röviden is felszólaljak.

Védelemre nézve a végtárgyalás mi adatot sem derített fel és így védelememet azon tényekből meritem, melyek a vizsgálat folyamán merültek fel. Elfogadom a vádlottaknak a vizsgálat során tett vallomásait, melyekre a vád egyedül alapítva lett — a védelem alapjául, elfogadom azt egész terjedelmében és úgy azon részében is, mely vádlottakra nézve hátrányosnak látszik.

Azonban az a kérdés, hogy védelemnek viselkedése megállapítja-e a btkv. 69. §. 2. pontjában körülírt bünyegéd fogalmát?

A segítség nemét és módját illetőleg törvénykönyvünk általában szól és nem sorolja elő azon tevékenységeket, melyek által a büntetett elkövetése előmozdítható vagy könnyíthető.

A tudomány azonban a segítségnek több nemét és módját ismerteti, így a többek között megkülönböztet pozitív vagyis tevékenység és negatív vagyis mulasztás általi segítség közötti különbséget.

Minthogy vádlottak viselkedése nem pozitív, hanem teljesen negatív volt, ezuttal minket csak a mulasztás általi segítség érdekel; mi tehát ennek a lényege? mi az alapja?

Maga az egyetértés a tettesekkel, ha ehhez semmi egyéb nem járul tehát csupán annak tudása hogy valamely büntetett elkövetése czéloztatik: nem büntetőendő.

Ez erkölcsi szempontból beszámítás alá jő de büntetőjogi szempontból csak kivételesen büntető törvénykönyvünk szerint is csak felség sértés esetében tetteik az ember követelességévé a följelentés ha tehát az nem akadályozza meg a büntetést habár tudja hogy el fog követeteni, sőt ha bensőleg örül is a bekövetkező tettnek ez ön: magában még törvényesértést nem képez, a mulasztás ezen esetben negatív bünyegítést nem állapít meg.

Igy áll a dolog Balázs Mari vádlott magaviseletére nézve akkor is ha tagadásával szemben a többi vádlottak előadását teljes bizonyítéknak fogadjuk el arra nézve, hogy ő is miként Pintér Péterné a tervről, az előkészületi cselekményről tudomással birt és így jogilag ő sem büntethető.

Balázs Mari magaviselete még erkölcsi szempontból is sokkal enyhébb beszámítás alá esik mert nagyon fiatal koránál tapasztalatlanságánál fogva ha előtte a bekövetkezendőkre nézve mit sem titkoltak is el, fel sem foghatta vádlottak tervet és előkészületeinek horderejét következményeit nem tudta nem is tudhatta, hogy Pintér Péter mi végett hivatá általa Pintér Józsefet beszélgetésre.

Minthogy mindkét vádlottnak mulasztásból álló viselkedését büntető törvényünk nem rendeli büntetni, kérem őket a vád és következményei terhe alól felmenteni.

Este lett, mire a védészedek befejeztettek minélfogva a törvényszék elnöke az itélet kihirdetését másnap délelőtt 10 órára tüzte ki.

Ugy a tárgyaláson, mint az itélet kiderítésekor nagy számú közönség jelent meg. Tíz óra után pár perccel megjelent a törvényszék és az elnök felolvasta a király ő felsége nevében hozott itélet, mely szerint Pintér Péter a gyilkosság büntetése miatt *letfogytiglani fegyházra*, Pintér József szándékos emberölés kísérlete miatt *10 évi fegyházra*, Balázs Jánosné gyilkossági bünyereség miatt mint felbujtó *letfogytiglani fegyházra*, Szabó József gyilkosságban bünyereség miatt *10 évi fegyházra*, Balázs Naca pedig gyilkosságban bünyereség miatt *15 évi fegyházra* iteltettek. Pintér József és Balázs Mari pedig felmentettek.

Az elítéltek mindegyike fölbebezzát jelentett be. Kiss dr. kir. alügyész a két utolsóra nézre hozott felmentő itéletben megnyugszik, a többire nézve azonban súlyosbítás végett szintén fölbebezzát.

Felölös szerkesztő: Varga Eajos.

Társzerkesztő: Seress Imre.

Főmunkatárs: Szalay Sándor.

mat kapunk ez üzlet berendezéséről és terjedelméről, ha tudjuk, hogy az itt elhelyezett áruk értéke meghaladja a félmilliót.

A souterrain egész sorát a fényesen és stilszerűen berendezett érdekes japán- és keleti búlék foglalják el. Jobbra találjuk az utazó cikkeket osztályát gazdag választékkal. Itt látjuk az oly gyorsan híressé vált, szabadalmazott, törhetetlen műfából készült utazó-ladákat, melyek bámulatos esekély súlylával bírnak. A műipar tulajdonképeni kincsesháza azonban fönt van a földszinti termekben. Találhatunk ugyan Párisban és Londonban nagyobb áruházakat is, melyek földszintől a tetőzsig a legkülönfélébb árukkal vannak tele rakva, de a Pachhofer-téle üzlet a berendezés eleganciája s a szakbavágó áruk soklétsége tekintetében páratlan.

Mar ha künn, a kirakatok óriási tükörüvegei előtt állunk tündéri látvány tárul elénk és ha belépünk az: hisszük, egy óriási ékszer-szekrényben vagyunk. A csinos és karosú állványok, melyek a művészesen és stilszerűen festett és díszített falak mentén állanak vagy a helyiségek közepén vannak felállítva, vashöl vannak készítve. bronz-díszítéssel és nagy tükörablakkal ellátva. Itt csaknem minden üveg alatt van. A nagy mennyiségű és óriás nagyságu tükörablak, melyek a helyiségben láthatók, 16 000 (tíz) értéket képviselnek, míg a berendezés több mint 70.000 forintba került.

E kincsesház egyik osztálya leggyözekeket, esernyőket stb. tartalmaz óriás választékban; a második osztályban: bőr és fadiszmárkák; a harmadikban: bronzárak; a negyedikben arany-ézüst- és korál-cikket, ékszereket, csudálatos hűség-gyémánt-ékszerek és kedves csecsehecsék; az ötödikben: a legfinomabb-fényűzési porcellán-tárgyak; a hatodikban: gyönyörű és művészi kivitelű bronz-szobrok, szobrocskák, szoborcsoportok és a vasműipar remekei díszlegnek. Itt is mint jeni fantasztikusán díszített gyönyörű japán és keleti búléket találunk.

A helyiséget bárki megfoghatja és úgy az egyszerű lakórékos polgár mint a legkényesebb izlésű főúr megtalálja ott azt, ami neki megfelel. Lehet ott 20 krért is valamely csinos és praktikus tárgyat vásárolni, de oly darabokat is találunk, melyeknek értéke néhány ezer forintnál is nagyobb. A fogadtatás a legelőkényesebb és az üzleti eljárás mintaszerű.

Pachhofer hazánkban még egy másik hasonló helyisége is van Bécsben a Graben és Bognergasse sarkán. Ez a tulajdonképeni törzszület és a szakmában Bécsnek szintén egyik legérdekesebb látivalói közé tartozik.

Valóban jótéző küszköcséggel tölt el bennünket, ha halljuk, hogy egy magyar ember hazája határain túl így magas polcra emelkedett és a magyar névnek oly tiszteletet és becsületet szerzett.

514 Sz.

Karcolatok.

A b é k á k.

Teljes lelki nyugalommal olvashatja a következőket mindenki. A nagy Aristotelianus nem fog megfordulni a sirjában, ha a fülébe találja, hogy klasszikus vigjátékának a címét megíngyeltem. Volta se félhet, hogy én talán valami újat fedeztem föl a békáról, a mi mellett az ő villamos fölfedezései elbújhatnának.

Mindazonáltal egyenesen a békák az okai, hogy én mind mai napig aggligény vagyok. Szomorú dolog ez nagyon. Aristofanesnek és Voltának a békák halhatatlan dicsőséget szerettek; nekem még ez a vizsgálatom sincsen. Megborzadok a veséimig, mikor kurutytyolást hallok. Pedig volt idő, mikor fültemlédal se bájolta el jobban a lelkemet.

Akkoriban még így állottak a dolgok: Szerettem Emmi, a legkedvesebb kis barnát, a ki e föld hátán bolondította az embereket. Én Kurta-Keszin voltam jegyzőségéd, ő pedig Hosszu-Keszin a tiszteletes urnak a lánya. A két hely alig volt egymástól egy félóra.

A principálistom révén disznótorban láttam először Emmi. Már akkor úgy megzavart, hogy sehogyse tudtam jóllakni, pedig olyan szándékkal mentem el hazulról, hogy most ez egyszer télezabálom magamat.

Úgy látszik, az első pillanatban megtetszett nekem, a miből azt következtettem, hogy jó izlése van. Ismerőseim ugyan igen sokat beszélték azzal, mintha az orrom kelletlenül hosszabb volna, de én ezt csak olyan szépség-hibának tartottam, mint Wekerle a kicsinyke

deficitet, és meg voltam győződve, hogy ezáltal csak érdekesebb vagyok.

És a bájos kis Emmi, ugy látszik, igazat adott nekem. Mindig leggyönyörűsebb mosolyait vesztegette reám, és az asztalnál sohase szünt meg biztatni, hogy lakjam jól. Mikor evés közben néha becsiroztam a kezemeit, és minden zsebemet átkutatnam egy zsebkendőért, ő neki akkor is gondja volt rám, és rózsás körmű ujjacskaival rámutatott a tányérom mellett levő szalvétára, a melyhez ragyogó fehérsége miatt még hónapok múlva is alig mertem hozzányúlni.

Nagy időbe került, a míg végre a vacsorák és ebédek alatt bele mertem szólani a társalgásba. Mindig féltém, hogy valami ostobaságot találok mondani. E miatt aztán nem jutott eszembe okos gondolat sem. De végre is ki kellett törni belőlem a szellemességnek Elhatároztam ugyanis, hogy Emmikét nemesak külsőmmel, (a melyről meg voltam győződve, hogy ellenállhatatlan) hanem szellemi fölényemmel is meg fogom hódítani. Azt tapasztaltam, hogy mint minden fiatal leány, úgy Emmike is nagyon vonzódik a költészethez.

Emmike elragadtatással látszott hallgatni minden szavamat. En pedig napról napra jobban belemelegedtem a beszédbe, és valamint a macska, úgy kezdtem kerülgetni a költészet öröké forró tárgyát: a szerelmet.

Emlékezem, hogy gyönyörű dolgokat beszéltem Emmikének a szerelemről, meg gyönyörűbbeket pedig fölolvastam neki költeményeimből. Oh milyen boldogságos percek voltak ezek! Mikor beléptem naponként hozzájuk, és mosolygós arcácskáját megpillantottam, azt kellett hinnem, hogy üdvözült lélek vagyok, és beléptem a menyországba. Ezer fiatal ember közül, a kik az enyémhez hasonló helyzetben lettek volna, bizonyosan azon vette volna magát észre mind az ezer, hogy ő is, a leány is fölig szerelmesek egymásba.

Ezt hittem én is. Csudálatos-e, hogy egy félesztendő mulval kinezni kezdették keblemet ama bizonyos „édes gyötrelmek“, hogy kezem ujjai ez idő alatt reneteg mennyiségű fívet, falevelet és virágszirmot morzsoltak szét, miközben uav aratjansággal rebesgettem azt, hogy szeret-e, vagy nem szeret?

Aztán van-e természetesebb dolog a világon, mint az, hogy nem tudtam mást kisütni ennél: szeret! Mert ha az jött ki, hogy nem szeret, újra kezdtem a levélmorzsolgást. Az is természetes, hogy mihelyest bizonyossággá vált bennem az az „édes sejtetem“ hogy Emmike szeret, attól kezdve kerestem az alkalmat, hogy neki a magamét megvallhassam.

Egy vasárnap délután még a rendesnél is jobban kiesieptem magamat. Többek közt két tiszta zsebkendőt dugtam a zsebembe, mert imponálni akartam Emmikének fehéreműim gazdagságával. A mosás napja épen közel levén, 3 gallérjaim és egy pár kézellóm közül már egy se levén tiszta, a principálistomtól kértem kölcsön. Minthogy pedig a gallér három számmal volt nagyobb az enyéimnél, előtte va ő este egy egész órát fordítottam arra, hogy hozzávarjam az ingembe.

Éképen az illem szabályainak teljesen megfelelő külsővel megindultam másnap délután Emmikéhez. A mint elmentem a nádas mellett, a békák megint csak olyan módon kurutytyolának, mint mindig. A principálistomnak egyszer összetörtött egy kicsinyke zsebtükre, a melynek egyik darabját én tövettem, és azután magamnál hordoztam. Ez a tükördarab most is nálam volt, és én az egész uton nézegettem benne magamat. Arra a meggyőződésre jutottam, hogy föltétlenül ellenállhatatlan vagyok. A békák kurutytyolására mosolyogtam, miközben magam elé tartottam a tükört, és meglepődéssel láttam, hogy milyen szép fehérek a fogaim. Kettő hiányzott ugyan, de hiszen ez nem szépség-hiba, és ha az volna is, Emmike sohase kérdezte még, hova lett a két fogam, jelölül annak, hogy nem tekintett ilyen csekélységre.

Nagy lelki szorongatgatások között értem Emmikéhez. Vajon segítségemre lesz-e a sors, és ad-e alkalmat, hogy négy szemközti lehessen velem, ha csak néhány pillanatra is? Mert el voltam határozva, hogy rögtön lábaihoz borulok, és bevallom neki óriási szerelmemet. A jó sors csakugyan kedvezett. Csudálatos módon Emmike egészen egyedül volt a szobában, mikor beléptem. De ekkor gondolkodóba ejtett az, hogy a közönség után nyomban szerelmet vállalni talán mégis udvariatlanság volna. Gondoltam, várok egy kicsit.

E helyett azonban Emmi elibém aszaladt, megfogta kezemet, és túláradó örömmel, sőt valóságosan ujjongva szólt:

— Lilienthal ur, milyen jó, hogy ma eljött. Mert ha nem jött volna, mennem kellett volna magáért.

Kimondhatatlanul kéjesen kezdtem magamat érezni. Ertem akart küldeni! Emmike foytatta:

— Igen bizony. Csakhogy itt van. Nevezetes újságot kell magának elmondanom. Először is kérdezem, tud-e egy lakodalmi verset írni?

— Akár százat!

— Pompás. Akkor most menjen haza, és írjon egy verset a lakodalmunkra.

Elszédültem. Emmi maga hozza elő lakodalmunkat! Van-e még halandó rajtam kívül a földön, a kit ilyen kivételes szerencse ért?

— Hogyan, kiallítottam föl, ön tehát tudja, hogy keblemet...

— Tudom, hogy maga a kitünő költő. Ön szeret?

— Mert tagadjam? De most menjen haza, hogy holnapra elkészíthesse a költeményt.

— Robacok!

Ezzel rohantam. Emmike azonban utánam kiáltott.

— Lilienthal ur!

— Parancsoljon az életemmel!

— A költeményben benne kell lenni a vőlegény és a menyasszony nevének is.

— Oh benne lesz!

— Hat maga már tudja, ki a vőlegényem?

— Nem értem!

— No lassa. Most majdnem elszaladt, a nélkül, hogy ezt hallotta volna. A vőlegényem Klein Matyas, vasuti hivatalnok.

Azt hittem, hogy agyon vagyok ütve.

— E szerint...

— E szerint írja meg a költeményt, a miért aztán legyen szerencsem a lakodalmom!

Most már csakugyan rohantam. Minden cél nélkül mentem, csupán az orrom után. Egyszer csak azon vettem észre magamat, hogy a nádas mellett vagyok, és a békák csufondárosan kurutytyolnak. Mintha azt brekegték volna:

— Te jó bolond, hát kellett ez neked?

Dühösen kaptam föl egy követ, és behajtottam a nádasba.

A kurutytyolás azonnal megszűnt, én pedig ostoba képpel mentem tovább. De alig haladtam valami 100 lépésnyire, a kurutytyolás megint csak elkezdődött, és még sokkal csufondárosabban, mint előbb:

— Te jó bolond, hát kellett ez neked?

Es én ezeknek a tetejébe még megcsináltam a lakodalmi verset. Sőt magam olvastam föl. Emmike az olvasás alatt kimondhatatlan édes pillantásokat vetett a terjére.

Közgazdaság.

Sima vagy gyökeres vesszőt ültessünk-e?

E tárgyban a Természettudományi Közlöny f. évi szeptemberi számában oly tartalmas kérdést tetetett: Mi a különbség jószagra vagy haszra nézve a szőlőültetésnél oly gyakran használt sima és csak ritkán használt gyökeres vessző között?

Erre vonatkozólag két válasz érkezett be nevezett laphoz, melyeket, miután szőlőgazdáinkat közelebről érdeklék, következőkben közlünk:

1. A sima és gyökeres szőlővessző használhatóságára nézve az a különbség, hogy a sima vesszővel történt ültetésekből a vessző minőségéhez és a talaj alkotásához képest hol több, hol kevesebb százelek meg nem ered; a nem sikerült ültetés után beletelhet 4-5 év, mire a szőlő teljesen beállítható leszen, ellenben, ha hibátlan gyökeres vesszőket ültetünk, azok kivéte nélkül megerednek, szőlőnk egyöntetű lesz, hézagpótlására nem leszen szükség. A mi a sima vagy gyökeres vesszővel kiültetett szőlő életképességét és tartósságát illeti a tapasztalás azt mutatta, hogy a jól sikerült sima vesszővel történt ültetések erősebb tökéket alkotnak, mint a gyökeres vesszők. A gyökeres vesszők szállítás alkalmával sokat szenvedhetnek, — a nagyos csomagolás következtében gyökereik vagy megpendeszednek, vagy elszáradnak, ígyes időben a hideg is ártalmukra lehet, — az iskolából való kiasás és a visszametszés alkalmával el-

vesztik szívó gyökereiket, elültetésük után a visszametszett gyökércsonkokból új szétágazó gyökereket kell fejleszteniök. Figyelmes vizsgálattal észrevehetjük, hogy a szőlő az átültetés alkalmával szenvedett természeti csökkenést igen megálli, sokkal jobban, mint a gyümölcsfák; ennek következtében többek tökélejesekéjének földalja beszárad, a gyökerek fejlődése hiányos, erős főgyökerekkel többé nem rendelkezik. A helyesen elültetett és megeredt sima vessző erőteljesebb, mélyreható és messzeterjedő gyökérszövetet fejleszt. — Kötött talajban (mivel hideg és levegőtlen) a sima vessző megeredése és gyökérszövetének hiányos és bizonytalan, az elültetett vesszőnek többnyire csak a felső rétegben a földszinéhez közel eső részei vernek gyökereket, a mélyebbre nyúló vesszők gyakran alig képeződik gyökér, ebbe tehát jobb a gyökeres vesszőültetés, de ha mégis sima vesszőt ültetnénk, az 40–50 cm.-nél hosszabb ne legyen. Laza talajnemekben (nevezetesen a homokban) az elültetett sima vesszők igen jól fogamodnak és erősen begyökeresednek. A korábbi termésre nézve a jól sikerült sima és gyökeres vesszővel történt ültetések között különbség alig van.

2. A praktikus szőlőgazda általában jobbnak tartja a sima vesszők ültetését a gyökeres vesszők ültetésénél, mert a gyökeres vesszők ültetésénél, mert a gyökerek az előbbi módszerrel természetes rendben fejlődhetnek s terjeszkedhetnek, holott a gyökeres vessző ültetések, történjék bár a legnagyobb gondal, akár ültetéses segélyével, akár pedig árkokban, a szőlővesszőnek már 6–15 cm.-nyi gyökérszálaival rendszeren párhuzamosan s csomóban maradnak az anyatővel s e körülmény a szőlőtőke fejlődésére és táplálkozására okvetlenül káros hatással van. A szőlőgazdák tapasztalatra alapított véleménye szerint a sima vesszőkből nevelt tőkék jobb fejlődésűek, tartósabbak és termékenyebbek a gyökeresen ültetettéknél, habár az előbbieknél kezdetben lassabban növekszenek. Annyi igaz, s ezt saját tapasztalatomból irhatom, hogy öreg szőlőkiirtásakor a gyökerek helyzetéből mindig biztosan megmondható, mely tőke fejlődött simán, vagy gyökeresen ültetett vesszőből. Ez utóbbiak gyökérszálaival kivétel nélkül ábrornis helyzetben vannak. Azonfelül a gyökeres vessző beszerzése valamint ültetése is, főleg, ha árkokban történik, sokkal költségesebb: 4–5-ször annyiba kerül, mint a sima vessző ültetése. Gyökeres vesszők csak az idősebb tőkék között mutatkozó hiányok pótlására használandók, midőn a sima vesszővel való pótlás már nem szokott sikerülni. Középhelet foglal el az említett két módszer között a csíráztatott vesszők ültetése. Igen sok helyen a csíráztatást vízben vagy trágyadombban végzik: Hontmegyében azonban sokkal gyakorlatibb módok ismernek. En ezt a módszert követtem s mintegy 15 ezer vesszőt ültetvén el, a következő éven csak 5–6 százalék, mely kivesszett, kellett újra ültetnem. A vízben és trágyadombban való csíráztatással a gyökerekkel együtt a vessző felső szemekének növekedése is elmozdítottatik, ellenben a honti módszerrel a szemek kiszáradása a lehetőleg akadályoztatik s csakis a gyökképződést siettetik.

Törvényszéki csarnok.

Egy nemzetközi betörő.

Diamant és társai jövő héten, november 22-én kerülnek a vádlottak padjára, alkétt az esetből folyólag, hogy 1888. évi december 29–30 között éjjelen ifj. Csemita Károly helybeli óraműves és ékszerárus boltjába betörték s onnan több órát elvittek, mintegy 1000 forint értékben s ugyan azon éjen még más két bolti helyiséget is fel akartak törni. Diamant és társai: Kosz József és Nagy István, a legveszélyesebb betörők voltak. Diamant és Kosz e téren valószínűsége európai hírnévre vergődtek; arokképük minden nevezetes város rendőrségének albumában megvan. Előbbi időben állandó lakhelyök Ujpest, működésük terük pedig a főváros és környéke volt. A fővárosi rendőrség reorganizációja után Ujpestről ki lettek utasítva s ekkor választották működésük terükül a vidéket. Nagy jutottak el városunkba is, hol az ismeretes s nálunk mindenesetre szokatlannál nagy betöréses tolvajlás követték el. De csak Keszthely-vasútállomásik jutottak teljesen észrevétel nélkül. Itt — miniat uti költségük nem volt — a lopott portékát kezdék kéz alatt árulgatni. Ez feltűnést keltett s az állomásifőnök: Szeizler János, városi szándék ügye alatt a váróterembe csalta

őket s ott, mikor a sok órát, óralancot kirakták, revolvert fogott rájuk és megkötöztette őket; az itteni rendőrséget pedig táviratilag értesítette. Így juttattak vissza Nagy-Kaniszára a rendőrség elé, s innen a királyi törvényszékhez. Diamant Józsefet igen bántotta ez az elfogatás, és ennek a vizsgálóbíró előtt is kifejezte adott ilyenformán:

— Csak azt röstelem, hogy ilyen rongy helyen fogtak el, engem, ki Párizsban, Brüsszelben és Berlinben alióttam törvényszék előtt!

A hírhedt betörők előleletéről a következő adatok jutottak hozzánk:

Vádlottak egyike: *Diamant József* (gunyvén: Gyémánt Józseka) nyitra-megyei vicspári születésű 29 éves legutóbbi uppsi korcsáros, ki 1879. éven lopásokért két ízben 6–6 heti foga-házzal, 1880. éven lopás büntette miatt 2½ évi foga-házzal; 1883. éven lopás büntette miatt 8 havi börtönnel; 1884. éven hatóság elleni erőszak és könnyű testi sértés miatt 8 havi börtönnel büntetve volt és a Ludapesti kir. törvényszéknel a »lovasúti gyilkosság«- alatt ismert esetben Lámpiné meggyilkoltásával gyanúsítottván, vizsgálati fogságban is volt.

Második vádlott *Kosz József* károlyvárosi születésű 29 éves, pinzér (álszeve: »Frideczki József, Mellári János«) legutóbb uppsi lakos, ki lopásokért 1874. éven 6 napi foga-házzal, 1874. éven 8 havi börtönnel, 1875. éven egyhavi foga-házzal; 1876. éven 1½ évi börtönnel, 1878. éven súlyos testi sértés miatt 1 évi börtönnel, 1879. éven lopásért 6 havi börtönnel, 1880. éven 6 havi börtönnel, 1881. éven 5 évi foga-házzal volt büntetve, s ezenkívül betöréses lopások miatt Bécsben, Budapesten és a vidéken többször ilt vizsgálati fogságban.

Harmadik vádlott: *Nagy István* somogy-megyei zicsi születésű 41 éves, 1871. éven uton állási gyilkosság büntette miatt; a kaposvári kir. törvényszék és két felső bíróság által kötel általi halálra volt elítélve, e büntetés azonban 6 Felsége kegyelme folytán 15 évi súlyos börtönnel változtatottat-át melyet Nagy István Hlavan ki is töltött nevezett ezenkívül lopás és család miatt a budapesti kir. törvényszéknel vizsgálat alatt is állott.

Mindhárom egyen az ifju Csemita Károly kárára elkövetett lopás büntette és ugy Fleischaker József mint Nentvich Gyula nagy-kanisza-i cszék kárára elkövetett kétreddbeli lopás büntetése kísérlete miatt lettek vád alá helyezve.

Diamant és Kosz védőjökül dr. Schwarz Adolt ügyvédet, Nagy István pedig Oroszváry Gyula ügyvédet kérék fel.

Az érdekes bűnügyi végtárgyalást minden esetre erős érdeklődéssel fogja kísérni a közönség.

A Balázs család tragédiája.

Gyilkosságok, sajnós, nagyon is sürten fordulnak elő napjainkban. Az emberek szenvedélyei olyan hatalmasok, hogy kitérseiknél a józan ész, és a következményektől való félelem, mint minden állatok az országnak megjelenése előtt, odúikba bújnak, és meglapulnak. A közönség is, dacára annak, hogy a gyilkosság az emberi bűnök közt a legborzasztóbb, sőt természetellenes, már szinte közömbösen vesz tudomást ilyfajta, mégoly kegyetlenséggel véghezvitt büntényekről, mert hiába, mindent meg lehet szokni a világon. A sok között néha mégis találkozik egy-egy bűneset, a melyek, ha ömagnagban talán nem is, de a körülmények folytán, a melyek közt véghezvitettek, fölkeltek az általános megdöbbenést.

Ilyen bűnesetet tárgyalt e hó 12-én és 13-án a nagy-kanisza-i kir. törvényszék. Pintér Péter cseszreg-tomaji lakos volt vádolva azzal, hogy ipját, Balázs Jánosot egy éjjel megölte, és öcsésének, Pintér Józsefnek, valamint Szabó Józsefnek segédkezése mellett megölte. A tetten részesek voltak még Balázs Jánosné, a meggyilkoltak felesége és Balázs Anna, ennek leánya. Az előbbi azért, mert a gyilkosokat 3 éven keresztül férjének láb alól eltételre bujtogatta, az utóbbi, mert a tett elkövetésében neki is szerepe volt. E vádlottakhoz sorakoztak még Pintér Péterné, a főtettes felesége, és Balázs Mari, a meggyilkoltak ifjabb leánya, a kikre azonban a vizsgálat folyamán nem bizonyult olyan terhelő adat, a mely részességüket föltétlenül megállapíthatta volna, minnek folytán szabad lábón hagyattak, s csak a végtárgyalásra lettek beidézve.

Maga a tényállás, melyet lapunkban annak idején már egyszer ismertettünk, a következő:

Balázs János, cseszreg-tomaji lakos már évek óta vizsgálódásban volt családja tagjaival,

különösen nejevel és két felnőtt leányával, Kati-val, (későbbi Pintér Péternével) és Nacával. E leányok ledér életet folytattak, sőt törvénytelen gyermekkel szaporították a háza népét. Mindezekért Balázs János a feleségét okolta, mert ennek elnézése segítette elő a leányok lelettségét. A Balázs családban különösen az utóbbi 3 éven nem szünetelt soha a torzalkodás, e Balázs János a család tagjaival sokszor, néha túlságosan is éreztette haragját.

Balázs Jánosné e miatt későbbi vejéhez Pintér Péterhez és sógorához Szabó Józsefhez gyakran eljárt panaszkodni férje ellen, a kit mindinkább meggyűlölt. E gyűlölete lassankint elkésőbbé vált, elannyira, hogy vejét és sógorát bujtogatni kezdte a férje ellen, hogy tegyék el láb alól, mert sokat kell tőle szenvedni. Három esztendei bujtogatás után végre sikerült neki öket cselekvésre is bírni. Január hó 5-én, mikor Deak József a Balázsné testvére lakodalmát tartotta Szabó Józsefnel, összejöttek Balázsné, Pintér Péter, Balázs Naca és Szabó József, és ekkor megállapították tervük részleteit. Két hétig tartott, míg az alkalmas pillanatot elérkezettnek találták.

Ekkor a bűntettet következőleg hajtották végre: Balázs János esténként elment hazulról, puszkával kezében, nyullesre. Balázs Naca január hó 19-én este értesítette a Szabó Józsefnel várakozó Pintér testvéreket, hogy apja már elment hazulról. Erre Pintér Péter a saját fegyverét öcsésének adta, és löszóllította, hogy menjen vele. József ekkor még nem tudta, hogy bátyja mit akar, de vele ment. Pintér Péter a Szabó József fegyverét vette magához, és öcsésével együtt lesbe állt a Balázs József istállója mögé, és várta, míg az visszajön a vadászatról. Balázs Naca ekkorban folytán siettetve öket, nehogy elkészenek, ugyancsak ő jelentette aztán, hogy jön már az apja. Pintér Péter ezalatt megmondta Józsefnek, hogy Balázs Jánosot akarja megölni, segítsen neki. Ez nem is igen vonakodott. Mikor végre Balázs János közellükbe ért, mindketten egyszerre rástűtötték fegyvereiket, de fűszóll találtak, mert az öreg csak balkezén szenvedett kisebb sérülést, és rögtön lölhuzta a fegyvere kalapácsát, hogy magát támadó ellen védelmezze. Erre azonban nem hagyta neki időt, a két Pintér megrohanta, letelepre a hóba, Pintér Péter pedig a készentartott revolverből kupába lötte, mire az öreg szörnyet hall. Ezután, hogy tettükkel elpalástolták, Pintér Péter elvette az aldozat fegyverét, a földhöz vágta, hogy két darabra tört. aztán odadobta mellé, ugy okoskodták, hogy majd azt fogják hinni, hogy Balázs János elhőlt a tulajdon fegyverében, és véletlenül önmagát lötte agyon.

A bűnösök már másnap elfogáltak a cseszreg-örék által, töredelmes beismerő vallomást tettek, és elbeszéltek a dolgot legapróbb részletekig. Keszthelyen a vizsgálóbíró előtt színfen mindent bevallottak.

A végtárgyaláson azonban a dolog váratlan fordulatot vett. Az összes vádlottak bámulatos kitarással és olyan rika egyértelműséggel vonják vissza beismerő vallomásaikat, mely a törvényszék összes tagjait valóban gondolkodóba ejtette.

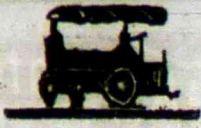
Csupán a törvényszéki elnök kiváló tapintata és ügyessége hiusította meg a vádlottaknak kétségtelen összebeszélését és macacs örökösését. Mintha az összes vádlottak, sőt tanúk is (Pap Lajos és neje kivételével) megállapodtak volna egy tagadási rendszerben, a mely abból állt, hogy az elnök kérdéseire minél kurtábban, örökös tagadással és kitérőleg feleljének, tudván azt, hogy ha hosszabb beszédbe, magyarázatokba, és védelembe kezdenek, igen könnyen mondhatnak olyasvalamit, a mely által ellenmondásokba keveredhetnek.

Mindezek következtében a törvényszéknek, az ügyésznek és a védőügyvédeknek is rendkívül nehéz helyzete volt.

A törvényszék délelőtt 9 órakor következőképen alakult meg:

Elnök: Cseresnyés Sándor. Bírók: Erdődy Lajos és Wéber Károly; jegyző: Wiener Sándor. A vádhatóságot Kiss István dr. kir. altágyész képviselte. Nem kevesebb, mint hat nagy-kanisza-i ügyvéd lépett a vádlottak érdekében sorompóba. Es pedig védelmezte: Pintér Péter; I. rendű vádlottat *Remete Géza*, Pintér József II. rendű vádlottat *Schwarz Adolt* dr. Balázs Jánosné III. rendű vádlottat *Varga Lajos*, Szabó József IV. rendű vádlottat *Tuboly Viktor*; Balázs Anna V. rendű vádlottat *Oroszváry Gyula*; végül a szabad lábón levő Balázs Marit és Pintér Péternél *Neusiedler Antal* dr.

Vasuti menetrend.

1889. június 1-jétől.

Kanizsa-Buda- pest Ind.	gyors vonat reggel 6 ó. 04 p.	vagy. vonat reggel 7 ó. 30 p.	sz. von. d. u. 3 ó. —	szem. vonat este 12 ó. 26.
Budapest-Ka- nizsa Erk.	szem. vonat reggel 4 ó. 26 p.	szem. vonat délbe 1 ó. 59 p.	v. v. este 10 ó. 40.	gyors v. este 12 ó. 25 p.
Kanizsa-Pra- gerhof Ind.	szem. vonat reggel 5 ó. 18 p.	sz. vonat délbe 2 ó. 45 p.	gy. v. este 12. 35	
Pragerhof-Ka- nizsa Erk.	gyors vonat reggel 5 ó. 54 p.	szem. vonat délbe 1 ó. 15 p.	sz. v. este 11 ó. 44	
Kanizsa-Hécb. Ind.	szem. vonat reggel 6 ó. 55 p.	vagy. von. reggel 5 ó. 20 p.	sz. v. d. u. 2.15	szem. vona- este 12 ó. 34 p.
Bécs-Kanizsa Erk.	szem. vonat reggel 4 ó. 16 p.	vagy. von. reggel 8 ó. 09 p.	sz. von délbe 1.44.	szem. vonat este 10 ó. 26. p.
Kanizsa-Bárcs Ind.	szem. vonat reggel 5 ó. 28 p.		sz. von délbe 2.25	
Bárcs-Kanizsa Erk.	szem. vonat délbe 1 ó. 40 p.		sz. v. este 11.29	

Kikiáltási ár a fennebb kitett becsár.
Arverezni kívánók tartoznak a becsár 10% át készpénzben vagy óvadékképes papírban a kiküldött kezéhez letenni.
Vevő köteles a vételért három egyenlő részletben még pedig az elsőt az árverés jogerőre emelkedésétől számítandó 1 hónap alatt, — a másodikat ugyanattól 2 hónap alatt, — a harmadikat ugyanattól 3 hónap alatt, — minden egyes részlet után az árverés napjától számítandó 6% kamatokkal együtt az árverési feltételekben meghatározott helyen és módozatok szerint lefizetni.
Kelt N.-Kanizsán, a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál 1889. évi október hó 7-ik napján.
Gr. HUGONNAY
kirendelt kir. ívszéki bíró.
513 1—1

Hirdetmény.

Nagy-Kanizsán az Uj-világ utczában, közel a városi közkórházhoz, a néhai Taródy József tulajdonát képezett egy feltetős és egy utcai hajtott földszintes ház,
áll 7 szobából — szabad kézből — és előnyös feltételek mellett eladó.
Venni szándékozik tudakozódására felvilágosítással és a feltételekkel készséggel szolgál Füzessy Ágoston Nagy-Atádon. (Posta és távirda állomás.) 508 2—4

Hirdetések.

5106/1889.

Arverési hirdetmény.

A nagy-kanizsai kir. törvényszék telekkönyvi osztálya részéről közhírré tétetik, hogy Hertelendy Béla ügyvéd n. kanizsai lakos végrehajtónak Hile Jánosné szül. Krämer Erzse végrehajtást szenvedő obornaki lakos elleni 9 frt 50 kr. tőke, 1888. évi november hó 12 napjától járó 6% kamatai 5 frt 40 kr. per, 3 frt 40 kr. végrehajtás kérelmi 6 frt 45 kr. jelenlegi s még felmerülő költségek iránti végrehajtási ügyében a fent nevezett kir. törvényszék területéhez tartozó az obornaki 1. sztkvben A l. 1—10 sorsz. a. Hile Jánosné szül. Krämer Erzse tulajdonát felvett 1243 frtra becsült ingatlan
1889 évi december hó 7-ik napján
d. e. 10 órákor

Obornak község házánál Hertelendy Béla felperesi ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladni fog.
Kikiáltási ár a fennebb kitett becsár.
Arverezni kívánók tartoznak a becsár 10% át készpénzben vagy óvadékképes papírban a kiküldött kezéhez letenni.
Vevő köteles a vételért három egyenlő részletben, még pedig: az elsőt az árverés jogerőre emelkedésétől számítandó 1 hónap alatt, — a másodikat ugyanattól 2 hónap alatt, — a harmadikat ugyanattól 3 hónap alatt, — minden egyes részlet után az árverés napjától számítandó 6% kamatokkal együtt az árverési feltételekben meghatározott helyen és módozatok szerint lefizetni.
Kelt Nagy-Kanizsán a kir. ívszék mint tkvi hatóságnál 1889. évi augusztus hó 6-ik napján.
Gr. HUGONNAY
kirendelt kir. ívszéki bíró.
515 1—1

6498/1889.

Arverési hirdetmény.

A n.-kanizsai kir. törvényszék tkvi osztálya részéről közhírré tétetik, hogy Himler Borbála férj. Niklesz Jánosné szepetneki lakos vjhajtónak Vuzsár József vjhajtást szenvedő szepetneki lakos elleni 19 frt perköltség, 7 frt 20 kr. ingó végrehajtási, 3 frt 90 kr. vjhajtási kérelmi, 7 frt 35 kr. jelenlegi és még felmerülő költségek iránti vjhajtási ügyében a fent nevezett kir. törvényszék területéhez tartozó a rigyáci 4C7. sz. tkvben + 1697. hrsz. a. Vuzsár József tulajdonát felvett szőlő váltáság köteles 434 frtra becsült ingatlan
1890. évi január hó 16 ik napján
d. e. 10 órákor

Rigyác község házánál Remete Géza felperesi ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladni fog.

Szimon István

fűszer-, csemege-, bor-, Cognac-, rum- és teakereskedése,

Budapest, Váci-körut 12. marokkói-utca sarkán,

ajánlja dúsan felszerelt ár-raktárát
u. m.: Francia Cognac. Martell, Hennessy, Bisquit Dubouche, Jules Robin, Prunier, Sicard, Menkov, Comandon, és Trioche-tól. Magyar Cognac a legjobb minőségekben. — Amsterdami Likőrök, Wynand Fockingtól. Valódi Benediktiner és Chartreuse. — Francia és magyar pezsgő-borok első cégektől, bordeauzi, rajnai, csemege és pectenye-borok. — Sardina, Philipe, Canaud és Frado féle, mindennemű füstölt és pácolt halak; angol tea-sütemények Peek Freantól, és 28-különféle sajtok, minden e szakmába vágó cikkek csakis a legjobb (5-7 2—3) minőségűek és mérsékelt árk mellett.
Vidéki megrendelések ingyen csomagolással pontosan, a legnagyobb figyelemmel eszközöltetnek.
Legujabb árjegyzék bérmentve.

Pserhofer J.-féle

gyógyszertár Bécsben

Singerstrasse 15. szám. „Zum goldenen Reichsapfel“.

Vértisztító labdacok ezalott **egyetemes labdacok** neve alatt: az utóbbi nevet taljra joggal megérdemlik, mivel csakugyan igen sok oly betegség létezik melyben e labdacok hatásukat fényesen bebizonyították. — Evtizedek óta ezen labdacok általában igen el vannak terjedve számtalan orvos rendel. astja alig akad család, melyben ezen kitűnő háziszorból ne volna egy kis készlet.
1 doboz 15 labdacossal 21 kr., 1 tekercs 6 dobozzal 1 frt 3 kr., bérmentetlen utánvét mellett megküldéssel 1 frt 10 kr.
A pénz előleges beküldése mell. it, bérmentes megküldéssel egy tekercs labdac 1 frt 25 kr., 2 tekercs 2 frt 30 kr., 3 tekercs 3 frt 35 kr., 4 tekercs 4 frt 40 kr., 5 tekercs 5 frt 20 kr., 10 tekercs 9 frt 20 kr. (1 tekercsnél kevesebb nem küldetik szét.)
Kérietik határozottan Pserhofer J.-féle vértisztító labdacokat kérnél s arra ügyelni, hogy a dobozok tetején levő felírás minden dobozon a használati utasításban látható Pserhofer J. névalírásával el legyen látva és pedig = veres = nyomásban.
Fagy-balzsam, Pserhofer J.-től 1 tégely 40 kr., bérmentes megküldéssel 65 kr.
Keskeny utifü-nedv, hurut, rekedtség, göresköhögés stb. ellen. 1 palaczk 50 kr.
Amerikai köszvény-kenőcs, 1 forint 20 kr. (508 3—12)
Por lábizzadás ellen. Egy doboz ára 10 kr., bérmentes megküldés mellett 75 kr.
Golyva-balzsam, 1 üvegcse 40 kr., bérmentes megküldéssel 65 kr.
Élet-essenzia (prágai cseppek), megroml-tt gyomor. rossz emésztés ellen. Egy üvegcse 22 kr.
Angol csoda-balzsam, 1 üveggel 50 kr., egy kis üveggel 12 kr.
Fiaker-por, köhögés stb. ellen 1 dobozzal 35 kr., bérmentes megküldéssel 60 kr.
Tannonchinin-hajkenőcs, Pserhofer J.-től a legjobb hajnövesztő szer, 1 sze-lencze 2 frt
Egyetemes tapasz. STEUDEL tanártól sebek ellen jónak bizonyult háziszor. Egy tégely 50 kr., bérmentes megküldéssel 75 kr.
Egyetemes tisztító-só. BULLRICH A. W.-tól. Kitűnő háziszor megzavart emésztés minden következményei ellen. Egy csomag ára 1 frt.
Az itt felsorolt készítményeken kívül, valamennyi az ausztriai lapokban hirdettél bel- és külföldi gyógyászati különlegesség készleten tartatik, s minden esetleg raktdron nem levő cikkek kiednatra pontosan s legutoljában beszeresztetik.
Postai küldemények az összeg beküldése, nagyobb megrendeléseknél utánvétel mellett a leggyorsabban eszközöltetnek. A pénz előleges beküldése mellett (legkevesebbben postautalvány mellett) a vételidő sokkal kevesebbe kerül, mint az utánvétel mellett való küldésnél.

ZALA

Szerkesztőség:

Batthyány- és Kisfaludy-utca sarkán.

Idő intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Bérmertelen levelek csak ismert kezebből fogadtatnak el.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

Kiadóhivatal:
Városház-utca 5. szám Fischel Fülöp
könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre . . . . . 5 frt — kr.
Félévre . . . . . 2 „ 50 „
Negyedévre . . . . . 1 „ 25 „

Hirdetések jutányosan számítatnak.

Nyitár petisora 10 kr.

Előfizetéseket, valamint a hirdetésekre vonatkozókat Fischel Fülöp könyvkereskedésébe intézendők.

Politikai és vegyes tartalmu hetilap.

A Nagy-Kanizsai- és Delzalai takarékpénztárak és a Bankvegyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint egyszer: vasárnap.

A költségvetési vita.

A képviselőházban elkezdődött az általános vita az 1890. évi költségvetés fölött. Ugy látszik, a tiszteltemelt népképviselők az idén nem valami különösen érdeklődnek az államháztartás iránt, legalább a vita megnyitásához oly kevesen jöttek, mintha csak valami ugynevezett alak ülés lett volna kifizetve. — A vita elején javult ugyan a viszony a hallgatóság azama az érdeklődés közt, mely a törvényhozási tanácskozás képzelhető legfontosabb tárgyát megilleti, mégis azt hinnők, hogy a képviselő úrnaknak ez ügyet figyelmükkel nem megajándékozni, hanem figyelmüket ráfor dítani kellene. Különben úgy látszik, hogy a nemzet szónokainak ezuttal egyáltalán nincs sok mondani valójuk, mert a Házban az volt az általános föltevés, hogy az általános vitának vége lesz a héten.

A vitát természetesen a pénzügyi bizottság előadója, Hegedűs Sándor nyitotta meg. Egyszerűen s világosan beszélt, mint szokása, a formában kissé lazán, de a lényegben kitűnően. A javaslatot elhalmozta minden dicsérettel, melyet igazságsan meg nem tagadhatott tőle, de a sok dicséretet annyi glosszával, fentartással és kauzéllal vette körül, hogy a hallgatók meglehetősen csodálkozással néztek a szónokra, mert oly sajnó volt a dolognak, mintha a több-ég e kimagasló bizalmasa egy kis „mérsékelt oppositót“ akarna csinálni.

Mindazonáltal a miniszterben tökélete-

sen megbizik Hegedűs; nem így a Házban, és fél azok könnyelmű követelődzésétől, kik mindent az államtól várnak.

Helfy, ki erre következett, a szélső bal nevében elveti a költségvetést. Ugyanazon indokokból, melyek az által nem lesznek erősebbek, hogy minden esztendőben el lesznek mondva. Helfy egy költségvetést sem fogad el, mely a 1867.-i kiegyezésen alapul s megővendől, hogy igazán virágzó, tartósan jó pénzügyeket csak akkor vár, ha Magyarország önálló vámterületet képez. Ennek igazságát előreláthatólag alig fog kelleni bebizonyítani. Szavazatának-pénzügy politikai megokolásával hamar elkészült; nem rövid beszédnek többi része, mintegy kilencvenkilenc századrésze, kizárólag azt indokolta, hogy miért nem tetszik neki, már mint Helfynek, a miniszterelnök orra s Tisza oly gonosz volt, hogy egész nyugodtan végig hallgatta őt s még csak a szóban levő orrot sem fintorította.

Komolyabb s alaposabb volt a következő szónok, Rakovszky István beszéde. Ő nem üres hordóbból beszél, hanem a zárszámadásokra építi számításait, melyek tudvalevőleg az ő elnökle alatt lesznek átvizsgálva. A zárszámadásai bizottság elnöke szólt belőle, és a gentrység is, légnemesebb értelmében véve a szót, midőn a közvetett államjüvedelmek változandóságát és csak a közvetlen adók megbizhatóságát hangsúlyozta, felhíván kormányt és népet, hogy részeltesse az agrárügyet abban a méltá-

tásban, melyet az egy oly országban, mint Magyarország, még mindig megérdemel.

A bőbeszédű mérsékelt ellenzék ifj. Ábrányi Kornél személyében meglepetést csinált a Háznak. Valami két óra hosszáig beszélt egyhuzomban, a mi mindenesetre igen feltűnő egy olyan politikustól, a ki egyuttal publicista is, azonkívül pedig esztendőszámra se hallatja magát a képviselőházban. Azt a benyomást tette ránk, mint ha esztendőök óta készült volna erre a beszédre. Tényleg az ő beszéde nincsen időhöz kötve, elmondhatta volna hónapok előtt ép úgy, mint nem késnek el vele talán a jövő Pünkösdkor sem. Noha a költségvetést nem fogadta el, beszéde azért még sem annyira a költségvetés ellen, mint inkább Tisza ellen szólt. Sok dologról beszélt alaposan, csak a pénzügyi politikáról és az államháztartás művészetéről nem; oly módszer ez különben, a melyet nem Ábrányi talált föl és alkalmazott először, de a melylyel ő sem ért el nagyobb sikert, mint neves és névtelen elődei.

Tisztújítás előtti mozgalom.

Lapunk egyik előző számában megirtuk Csendes vármegye című vezércikkünkben, hogy a nagyfotosságu megyei tisztújítást megelőzőleg semmi mozgalom nincs vármegyében, mintha csak a közügyek iránti közöny fektűde volna meg azok lelkeit, kiknek iniciatívájától ily fontos mozzanattal szemben mindenkor sokat vár és vár a vármegye közönsége. De megirtuk egyuttal azt is, hogy ezt nem szabad, nem lehet a közöny, a nemtörődömség jeleinek tekinteni, hanem csupán

Tárca.

Bölcs Salamon ködmenben.

— A „Zala“ eredeti tárcaja. —

Dobor Péter uramnak nagy volt a híre messze földön nemcsak azért, hogy nagyon szentes ember volt és sorban járta a bucsujáró helyeket, hanem azért is és pedig legfőképpen, hogy mindenre tudott orvoságot.

A baglasiaknak nem kellett se doctor, se prókator, se semmiféle törvényes ur. Minden megvolt Dobor Péter uram személyében. Igazságot mindig oly bölcsen szolgáltatott, hogy a falusiak csak Bölcs Salamonnak hívták. Ennek híre futott mindenfelé és közmondássá vált csakhamar, hogy fényes mint a baglasi igazság.

Es a Dobor Péter bírása is volt Baglas községnek. Minden ügyes, bajos ember bizalommal fordult hozzá a amit mondott, az szentírás volt.

A zsörtölődő házasfelek is csak hozzá fordultak; adjon nekik valami béke-irmagot! Ebben is roppant nagy filozófiája volt az öregnek. Tudta azt, hogy a béke tartósságát leginkább biztosítja egy-egy erős háboru. E nélkül nem lehet békekötés. Az volt a szisztemája, hogy a folytonos jegyzék-váltásban levő házasfelek közt háborut csinált, de jó erőset; amire-után rendszeren tartós, nem egyszer sűrű föl nem bomló békekötés követhetett.

Mindenki ismerte az öregnek ezt a jó szisztemáját és éltek is vele, akik rá szorultak. Csu-

pán Hallgató Jóska nem fordult béke-irmagéri Doborhoz. Hej! pedig beh el kell volna szegénynek! Nem volt már egészen mai gyerek; a felesége meg fiatal, kacér menyecske volt, akinek villámmal versenyzeti a szemsugara. Ezek a tüzes szemsugarak beh sok gondot okoztak a szegény férjnek, kibea a fiatalkori lángból csak egy-egy parányi, néha-néha föllobbanó üszök maradt.

Gyermekeiklen özvegy volt, mikor a szép Sudár Böske't feleségül vette. Egész falu jól tudta, hogy nem a szív tiszta szeretete, hanem csak a mód vitte hozzá a falu legszebb, de szegény leányát. Így azután szegény Hallgató Jóskának bizony nem igen volt módjában sütkérezni a szép Böske napverő szemei mellett. Fittytet hányt Sudár Böske az urának hamarosan.

Nagy busulásnak esett e miatt a jó becsületes férj. Sokan mondták, hogy mért nem tartja jobban korádban a menyecskét. Hisz nem csupán azért teremtette Isten a mogyorófat, hogy holmi kemény bogót teremjen.

De hát Hallgató Jóska olyan esőndes, szelid-termesztű ember volt, aki nem hitt abban a fontos igazságban, hogy a dió, meggyőző törve jó és a többi. Nem írom tovább a nótát; rettegtem a szép asszonyok haragját.

Hát az a szegény Hallgató Jóska vagy nem tudta a nótá folytatását vagy nem bírta megcselekedni, elég az, hogy ő neki eredt a rengeteg busulásnak, a menyecske pedig vígan élte világát.

Mikor estenkint szomorú képpel hazá ment a munkából és nagy bujával szándélt telt szívét egy pár zokszóval meg akarta könnyíteni; ha

csendes szomorú hangon azt kérdezte vígan daloló feleségétől, hogy mivel érdemelte meg azt a keserű mellőzéstet, — az a veszedelmes asszony olyan szédületebe ejtő kacérsággal tudott egymást után kettőt, hármát pöndörülni a sarkán és rágyújtott kacagva a-nótára, hogy: nem is asszony ki nem csalfa, ki az urát meg nem csalfa.

Szegény-ördögöt ilyenkor azután elkergette hazulról a szívfelesor fájdalom. Örökig elbolygott a mezőn magába mélyedten, lecsüngő fejjel.

Talán szomorú vége is lett volna ennek a gyakori elkeseredésnek, ha egyszer éppen ilyen löggő tejjel bandukoltában Dobor Péterrel nem találkozik.

— Jó estét, Jóska öcsém! — szól oda az öreg.

Hallgató Jóska megállt, fölvetette fejét, melyen úgy csüggött a keserűség, mint kas előtt az eresztő méheraj. Nem is birt szólni; el sem fogadta az emberséges köszöntést.

Dobor Péter nem hagyta ott a faképnél, hanem egészen közelebbe ment és a búgond alatt görnyedő ember vállaira tette a két napaszalt kezét.

— Hallod-e te, Jóska öcsém! nagy sor fekszik, amint látom, a te szíveden. Nem kérdem; mi bánt? Ismerlek Csendes, szelidtermesztű ember vagy; talán, ha kérdezném se mondanád meg. De hát úgy is tudom. Az a kacér asszony fekszik szíveden . . . . . Nem szólsz rá semmit. Jól van. Ez is csak azt bizonyítja, hogy végtelen nagy a te türelmed. Más ember már bizonyosan félholtra verte volna a feleségét. Te ezt nem bírod megenni; pedig talán nem is lenne az

annak a létkédelemnek, mely a mostani nehéz időben a vezérszerepre hivatott egyéneket is sokkal nagyobb mértékben elvonja a közügyektől, mint a régi boldogabb világban. Kifejtettük akkor azt a reményünket, hogy azért kellő pillanatban okvetlenül ki fognak lépni a tétl. Jere az arra hivatott egyének.

Es ime: nem csalódtunk!

Lapunk más helyén értesülnek olvasóink arról, hogy a kanizsai-járás székhelyére: Nagy-Kanizsára, egybe vannak hívva a járás megyebizottsági tagjai, hogy régi szokás szerinti megtartásuk a tisztújítást megelőzően szokott értekezletet.

Enek helyesége, célszerűsége fölött mediatámi már túlháladott álláspont volna, amennyiben erre nézve több megyei tisztújítás eredménye előtünk áll s abból kiki levonhatja: mily mértékben felelt meg vagy felelhet meg e régi szokás a közügy érdekeinek?

Véleményünk szerint ez alkalommal, mikor a vármegye tudvalevőleg legutolszor gyakorolhatja autonómikus választási jogát, jó volna e szokás centralistikus irányban kissé bővíteni olyképen, hogy minden járás egy-egy tagot küldene egy centralis értekezletre, melyen a járás megállapodása szerint a tisztújításra vonatkozó nézeteket egybehangzókká lehetne tenni, ahol az esetleg felemert véleménykülönbségek szépen, sima uton kiegyenlíthetők volnának.

Az eddigi mód alkalmas arra, hogy a járás megyebizottsági tagjai a saját járásuk tisztviselőinek candidálására iránt egybehangzó megállapodásra jussanak; de az még illyképen nincs elvért, hogy a többi járás megyebizottsági tagjaival hasonló álláspontot foglaljanak el. Es ha a járási tisztviselők candidálásai szempontjából nem érezhető is oly nagy mértékben a centralis értekezlet hiánya, annál érezhetőbben jelentkezik a központi tisztviselők választásával szemben, mire nézve már határozottan szükséges volna az az egyöntetűsége való törekvés céljából.

Midőn tehát a közügy érdekében minden politikai pártszínezet nélkül indult mozgalmat — a járási értekezlet egybehívását — ózintón üdvözöljük, — nem hallgatjuk el alapos aggodalmunkat, hogy a régi szokáshoz való merev ragaszkodás a közérdek szempontjából nem hozza meg a kellő eredményt; éppen azért a közügynek kívánunk javára lenni, midőn a megyei tisztújítást megelőzőleg központi értekezlet tartását ajánljuk és sürgetjük.

Politikai szemle.

A Brazíliai forradalom.

Brazília volt eddig az amerikai kontinensnek egyetlen önálló monarchiája, és ez az egy is megszűnt. Dél-amerikanak államai messzebb lekeszenek tőlünk, és kevesebb érdekek vannak az európai fejlődéshez kapcsolva hogyszem állami

életök belső vajadásait a mi világunkban folytonos figyelemmel kísérhetnénk. Ez az állami élet különben is meglehetősen primitív szervezett, és a nem ritka erőszakos változások dacára nagyon egyhangú. Egy-egy katonai forradalom a milyen időszakokként szokásosan megezik, éppen nem alkalmas arra, hogy közelebbi érdeket keltsen amaz exotikus tájak iránt így a brazilai császárság megdöntése most meglepően jön, habár nagyon megegyezik azokkal az általános föltevésekkel, melyek az állam viszonyairól már régebben elterjedtek.

Valószínűnek tartották, hogy Brazília is, mint valamennyi szomszédja előbb-utóbb köztársasággá válik, de azt hitték, hogy ez a változás majd csak II. Pedronak a jelenlegi uralkodónak halálával fog bekövetkezni. Habár lázadásban és polgárháborúban Brazíliaiak is volt elég része, ez az ország nem forradalom által szakadt el a Portugál anyorszagtól, mint a hajdanta Spanyolországhoz tartozott részek, és a dinasztikus uralom folytonossága itt értetlen marad. Es éppen II. Pedro látszott annak a fejedelemnek, ki a trón feltörgetésére törekvő pártokat hosszú időre letegyerezhetti. Minden máit róla tudunk, bizonyoságot tesz, hogy igazán böles, nem is gondolkozása, fölvilágosult szellemű fejedelem volt, ki lázadhatatlan munkálkodott országa javán, és sok nevezetes reformmal örökítette meg nevét Brazília civilizatorius fejlődésében. Ez érdemei közé tartozik a rabizoltság végleges eltörése is. Személyes életében, társadalmi érintkezésében oly szabadelvű, mondhatni polgáris felitogást tanúsított, hogy Európában úgy tűnt fel, mint a modern fejedelem ideálja és a brazilai republikánusok is megkívánhatták volna — köztársasági elnöküknek. Népszerű fejedelemnek kellett tartani, és hogy a múlt évben betegsége miatt hosszabb ideig tartózkodott Európában, nem hallottunk semmi olyasról, mi kormányzatának biztonságát kétesnek tüntette volna fel.

De hát a brazilai katonák úgy látják már kellettél hosszabb ideje nélkülözötték azt az emócióit, melyre az ekvator napja által hevített vérenek okvetlenül szüksége van és a republikánus türelmetlenség nem bírta bevárni az agg és betegkedő császárnak ama csendes, természetes trónvesztését, melyet a halál kérelhetlen parancsának kellett előidéznie. Úgy látszik, siettetta a mozgalmat az a panamerikai agitáció is, melyet Blaine, az Egyesült-Államok külügyminisztere megindított, hogy az összes amerikai államokat egy közös gazdasági szövetségbe egyesítse. Brazília küldöttei is megjelentek a Washingtonba egybehívott közös értekezleten, de kétségtelenül ki kellett ríniok a többiek közül, kik valamennyien csak köztársasági államokat képviseltek. Valószínű is, hogy az amerikai kontinensen örömmel fogadják a változás híreit, de nekünk kevés okunk van arra, hogy benne a politikai haladás tényét üdvözöljük. Katonák csináltak a forradal-

mat, mely a császárságot megdöntötte, és bizonyos lehetünk, hogy a köztársaságban még rendszeresebben fogják gyakorolni a katonai pronounciamentok mesterségét. Úgy van az Dél- és Közép-Amerika többi államaiban is. Azokon a nagy terjedelmű, néptelen és kevéssé művelt vidékeken a konguistator kalandós természetű utódiak között még kis szoropei játszik az szempont, melyet mi állami rendnek és polgári munkának nevezünk.

A szerb egyházi kongresszus. Zágrábban a pénzügyi bizottság ülésében Gyurkovics a szerb egyházi kongresszus összehívása tárgyában interpellált. Sajnálja szóló, hogy ez már eddig nem történt meg, miután — miként ez utólagosan bebizonyul — a lefolyt év politikai eseményei nem alkalmasak arra, hogy a szerb nép hangulatát befolyásolják. A kongresszus egybehívását nemcsak az egyház és a nép, hanem az állam érdeke is sürgeti. A Karlovcán most ülésező metropolitai kongresszus bizonyára indítványt fog tenni a kongresszus egybehívására. Individuális momentumok és 1890-ben bekövetkező politikai események, a patriarká-választás mielőbbi megejtése mellett érvelnek. Kéri a kormányt, hogy ily szellemben járjon közre a magyar kormányfővel, hogy a kongresszust még az 1890-ik év aprilis havában hívják össze. — *Khuen-Héderváry* gr. horvát bán, kijelenti, hogy a patriarchai szék megüresedése után arra törekedett, hogy a patriarchá-választás mielőbb megtörténjen. Az, hogy ezidőig kevesek, csak a bel- és semmiesetre sem a külpolitika iránt való tekintetből történt. A bán igyekszik fog, hogy a kongresszust még aprilis előtt összehívják, hogy a szükséges nyugalom és rend a szerb egyházban mielőbb helyreálljon.

Az újvidéki „*Branik*” szerint a Karlovcán ép most ülésező szerb metropolitai egyházi tanács t. hó 14-én tartott ülésén egyhangú határozattal emelte, hogy a legfelsőbb helyen fölterjesztésileg kérelmeztesse, hogy a szerb egyházi kongresszus 1890. évi ápril hó 11—24 napjára hívassék össze Karlovcára.

Irodalom és Művészet.

„A 13 Vértanú Albuma” cím alatt a „Kölcsey-Egyesület”, mint a régibb Magyarország délkeleti részeiben a magyar állameszmének és magyarosodásnak terjesztésére a nemzeti művelődés megerősítésére alakult egyesület, egy albumszerű képes könyvet ad ki, melynek feladata volna a szabadságharc utolsó jeleneteire, valamint az elnyomatás napjaira vonatkozó események — és nevezetesebb epizódoknak nemcsak közkezen forgó adatait elsorolni, hanem a nagy napok hőseinek és szemtanúinak élő szóval adott elbeszéléseit, vagy még friss emlékezetben levő szóhadományait is összegyűjteni és megőrizni s így a magyar szabad-

valami rossz kenet. De hát nem fér össze a természetteddel. Jól van. Tudok én szelidebb orvos-ságot is. Sajnálak, edes szögám, szeretnék rajtad segíteni. Meg is teszem. Csak gyere velem.

Dobor Péter magával vitte Hallgató Jóska a lakására. Ott elővett egy középvastagságú mogyoró-pálcát és oda mutatva a szomorú férjnek: „Azután nagyon suttogó hangon, mintha még a legyek hallgatózásától is félne, belebeszél annak a fölébe:

— Nézd, ösöm, ez egy különös pálcá. Az öreg apától örököltém. Ördögös tulajdonsága van. A durós menyecskekn, ha egyszer-kétszer végighuzza az ember, olyan jámbor lesz az, mint a falat-kenyer, olyan hü és szótogadó, mint a jó vadász-eb. Nesze! neked ajándékozom. Vedd hasznát!

Hallgató Jóska nem nyult a pálcá után, ha nem szomorú, nagy bessedés két szemét rávetette Dobor Péterre. Mindegyikben egy fényes köny csillogott.

— Aztán, Péter bátyám, olyan hitvány bílang-ferfinak néz engem, hogy egy gyöngy asszonyt meg tudnék verni. Nem én soha? Verje meg az Isten, ha rasszolgált. De én hozzá nem nyúlok.

Dobor Péter nyugodt arccal csendes mosoly vonult végig. Némán böltingatott fejével, mint aki teljesen meg van elégedve a kapott felelettel. Est vált. Neki is éppen ez kellett. Tudni akarta, hogy érintette-e valamikor goromba módon már a feleségét; mert egészen más a kura sában az esetben és egészen más ebben az esetben. Így ép-penséggel jó lesz ez a büvés mogyoróbot.

— Hát astán az hitted Jóska ösöm, hogy én meg akarom veled veretni a feleségedet. Isten menten! Nem mondtam azt egyetlen szóval sem. Csak azt mondtam hogy ennek a pálcának igen jó tulajdonsága van, ha a durós vagy kacérkedő asszonyon az ember párszor végighuzza. Nem ha megveri vele! Isten örizz! Vedd el csak bátran! Majd meg mondom a használati módját. Jól ide halgass! Mikor haza mész, akár most mindjárt is, ha a feleséged nem cselekszik kedved szerint, menj oda hozzá, kapd meg úgyesen a két kezét, azután szép simán, szép szeliden húzd végig a hátán vagy, ahol éppen alkalmasnak találod, egyszer, kétszer, háromszor; legjobb lesz ha hétszer minden áron végighuzod rajta. Majd meglátod, hogy milyen ördögös pálcá ez.

Hallgató Jóska átvette a pálcát és indult vele hazafelé.

Felénge bent tipegett a szobában, dalolt a mikor a férj belépett, rá sem hederített.

Hallgató megállott az ajtóban és szelid hangon szólt a feleségéhez:

— Bönke! így vársz te engem haza, így fogadsz, ha a napi verejtékezésből nyugalomra térek. Tedd szivedre kezdet! Mond meg igaz lelkedre: érdemtelmen én ezt tőled? Szeretből vettek el a Tenyereimen hordoztatlak mindig. Lesem minden gondolatodat. Szeretlek, jobban, mint magamat, mint saját életemet. Még gondolatban sem vétkeztem ellened és Istennek tett esküm ellen soha. Mond Bönke: mért vész meg? mért fordulás el tőlem örökké? mért töröd össze telen szivemet, lelkemet? Felel már egyszer! Ne hagyj itt vigasztalanul, hogy örökös martaléka

legyek a reménytelen bánatnak. Szépen kérlek: szólj! felel!

A szép menyecske oda se nézett, csak pillanatra amugy felvállrol.

— Énye beh ékes papi-beszéd! Mintha csak könyvből tanulta volna.

Azután újra ragyogott a nőtára: „nem is asszony, ki nem csalja, ki az urat meg nem csalja.” Hallgató Jóska egészen oda lépett a felesége mellé; megfogta annak két kezét. Rángatta az tőle erősen. De hát föltette magában a férj, hogy ha már elhozta azt a büvés pálcát, hasznát is veszi nyomban. A házasságban sem jó a halogatás. Felesége két kezét belefogta a hatalmas bal-markába s fölemelte a pálcát.

Mikor ezt meglátta az asszony, uccu! neki-eresztette a nyelvet. Csakugy pörgött le arról minden fajtájú szidalom.

Ime! csak alig emelte a pálcát, már is megtört az egykedvűsége, a nemtörődömség jege.

Rajta! tovább! Pompás büvés-pálcá lehet ez nagyon!

Hallgató nem törődött most az asszony szitkaival. Hasztalanul vonaglott az kezében; nem szabadulhatott. A komoly férj számlálni kezdett: — Egy!

Végig húzta az asszony hátán a pálcát. Sikoltozott, kiabált az, nem a fájdalomtól, hanem dühében.

— Kettő!

Ekkor az asszony elkezdett szólni, rugni.

— Három!

Most dühből tájtéző ajakkal esett urának a hatalmasat harapott annak karján. Erre hatal-

ságharos tragoediájának utolsó megrendítő felvonását az összes adatok lehetőleg kimerítő fölsorolása és chronologicus sorrendben való csoportosításával feltüntetni. A mű 1890. október 6-án jelenik meg, Aradon.

Hangversenyek. Barbi Alice kisaszony december hó 2-án esti 8 órákor hangversenyt fog adni a Kaszinó nagytermében. Jegyek előre válthatók Belus Lajos gyógyszer-tárában. Örömmel értesítjük olvasóinkat e nevezetes művészi hírről, mert Barbi Alice kisaszony a hangversenyterem jelenlegi énekesnői között kétségtelenül a legelső helyet foglalja el, és ritkán is jut a szerencse vidéki városoknak, hogy énekeiben gyönyörködhesenek. Jó lesz, ha azok, a kik művészetében gyönyörködni akarnak, idejekorán gondoskodnak a jegyekről, mert a Kaszinó nagyterem minden bizonnyal kicsinynek fog bizonyulni. — *Hirschel Julcsa* k. a. városnak szülöttje, báró Rokitsansky tanár kiváló tehetségű tanítványa, december 8-án fogja énekhangversenyt tartani.

A fonográfot hirdoti valaki, nem tudjuk ki, hogy Nagy-Kanisza látható leszén. Előre is figyelmeztetjük a közönséget, hogy tudunkkal Edison nem bizott meg senkit a legújabb szerkesztő fonográfunk városunkban való bemutatásával, minéltoább a hirdett fonográf valószínűleg még a régiék közül való példány lesz.

Felolvasási estély. *Stettenheim Gyula* a Berliner Aespen szerkesztője, — mint halljuk — városunkban legközelebb előadást tart; hisszük, hogy városunk magyar eszelmi közönsége a szokott hazafias pártfogásban fogja a német recitator részesíteni. Ugy értesülünk, hogy a felolvasás f. hó 27-én lesz a Kaszinó nagytermében.

Tanügy.

Iskolamentelés. A moson-győrki r. k. iskolát, melyet Featetica Tassilo gróf bold. nagybátyja nagylelkű iskolai hagyományából újjáalakított, a napokban szentelte fel *Dr. Dunszt Ferenc* apátjelölés adata a közhatalmatnak. Az isk. épületben egy szép nagy tanterem és tisztességes tanítói lakás van. — A z. szántói iskola, mely szintén a gr. Featetica T. féle isk. hagyományból épült a nyáron, használatba vétetik. Itt két tanterem és a segéd-tanító számára egy szoba építatott. — Az isk. hatóságok ugy öröközhettek meg a bold. hagyományozó gróf emléket legszébben és maradandóbban, ha a hagyományból épített iskolákat „Featetica iskola”-nak neveznék el.

A csurgói ev. ref. főgimnáziumban a tárgyalások, mint nekünk írják, az államsegély iránt e hó 6-8-án tartattak meg a b. somogyi ref. egyházmegye megbízottjai és a kormány képviselője, Beóthy Zsolt dr. jelenlé-

tében. A szerződés-tervezet, mely szerint az állam 8600 frttal járul a gimn. fenntartásához s ezért 3 tanárt nevezhet ki a megüresedett tan-székekre, alá is iratott s egytelő a közoktatási kormányhoz, másfelől a felsőkezeti főhatósághoz felterjesztetett helybenhagyás végett. Az állam-mal kötött szerződés tárgyalása idején a főgimn. részére a következő alapítványok tettek: Barla Sándor dr. 200 frttal töltötte meg a term. rajzi muz. gyarapítására tett alapítványát, Bodola László főgimn. tanár a tanintézetűi múzeum gyarapítására 70 frt, Vida Károly dr. 200 frt alapítványt a magy. tört. és irodalom, Kondor József főgimn. tanár 100 frt alapítványt a magy. irod. apolására s Beóthy Zsolt dr. 5 drb aranyat tűzött ki egy tanuló részére, ki a gimn. 100 éves emlék ünnepélyére legjobban írja meg Csokonai életrajzát.

Megyei tanügy. A megy. közig. bizottság nov. havi ülésében, kir. tanfelügyelő havi jelentésében előadta, hogy a vallás- és közoktatási miniszter a perlaki Filanda-épületénél teljesített munkálatok első kereseti összege címén 12.000 frtot tett folyóvá s a meg szükséges építkezési munkálatok szakszerű megállapítását is elrendelte. Ugyancsak a miniszter Tárnok közönségének iskolai építkezésekre kapott államsegélye után meg járó 3/10-ös évi járulékaiknak 1886. év végei esedékes összege felizetésére az 1890. év augusztus haváig kért halasztást megengedte Tapolca város közönsége ugyanily címen esedékes hátralékát már lefizette, végül pedig Magyar-Szerdahely közseg hasonló köteletségének teljesítésére kieszközölendő halasztás céljából a miniszteriumhoz felterjesztendő kérvényét jelenté be. — A tapolcai járás főszolgabírója a nemes-vitai izr. kántor által fenntartott zúgiskolát bezárta. — Sárhida közseg előjárósága az iskola új helyiségének felépítésére szilkeges összeget az erdővágásból állítván beazerezhetheti, ezen jövedelemnek a jelzett célra való felhasználása ügyében a járási főszolgabíró megkereste. — A vármegye területén fennálló óvodák viszonyairól s a 300 frtnyi törvényes minimumot el nem érő tanító, illetve kántortanító állomásokról szóló kimutatások a miniszteriumhoz felterjesztettek. — Búde közsegét felhívta, hogy az arra nem képesített egyénnel ideiglenesen betöltött tanítói állomás rendszeresítése ügyében a kellő intézkedéseket tegyék s a pályázatot kiírja. — A szent-liszai közseg iskolánál megüresedett tanítói állomás betöltése ügyében a közgazgatási bizottság végzéséhez képest a kellő intézkedés megtételét, a megválasztott tanító lemondása folytán azonban újabb választásra iratik ki pályázat. — Ezen időszakban engedélyezett szabadságidejének lejártával meglátogatta az alsó-krajevcei, turnischnai, domasineci, dekanoveci, gardinoveci r. k. iskolákat. A turnischnai állomásra a pályázatot kiirattván — a domasineci és

dekanoveci iskolánál a tankötelesek nagy száma folytán második tanítói állomás lesz szervezendő, az alsó-krajevcei második tanterem pedig alkalmasabb helyiségben elhelyezendő. Az érdekeltek iskolák egyéb személyi és dologi viszonyaira vonatkozó eljárásokat az iskolaszéki elnökkel és előjárókkal megbeszélte. — Az alsó-landvai járás főszolgabírója a bakcsi közseg iskolája átalakításáról azon hozzáadással értesítette őt, hogy az iskola újból építése tényleg tervben van s remélhető, hogy a körjegyzői lakással együttesen fog felépíttetni. — A kemendi előjáróság 1889/90. tanévre egy iskolának szolgáló helyiség kibérlését jelenté azon igérrettel, hogy az újból építést 1890. év tavaszán okvetlenül teljesíti. — Ugyanezen időszakban terjeszte fel a miniszterhez a csáktornyai közseg iskolák kérvényét egy ugyanott felállítandó s ezen város viszonyainál fogva rendkívüli jelentőséggel bíró alsó fokú kereskedelmi és alsó fokú iparos tanonc iskola érdekében.

Különfélek.

A királyné névmappján, f. hó 19-én ünnepies isteni-tisztelet volt a helybeli szentferenciek templomában, melyen a katonai és világi hatóságok, valamint a gymnasiumi, polgári- és elemi-iskolai tanestület vezetése mellett a tanuló-ifjúság vett részt.

Tisztújítási előérteket. A dec. hó 17-én tartandó megyei tisztújítást megelőzőleg régi alkotmányos szokás szerint a nagy-kaniszai járás törvényhatósági bizottsági tagjai dec. 1-én délután 2 1/2 órákor a járás székhelyén: Nagy-Kanisza, a városház nagytermében előérteket tartanak. Az erre vonatkozó meghívót Dervarics Imre, Glavina Károly, Vizlendvay József, Eperjessy Sándor és Babóchay György biz. tag urak bocsátották ki.

Vasuti utunk végre valahára mégis csak jobb karba jut. A megyei közgazgatási bizottság november-havi ülésében kimondotta, hogy miután a nagykanisza vasuti állomáshoz, valamint a teherszállító pályaudvarhoz vezető kongó ut azon része, melynek fenntartása és jókarban tartása a Délvasut-társulatot terheli, a társulat által a közgazgatási bizottság részéről történt megkeresés dacára még most sem javított ki, a közgazgatási bizottság a szóban forgó új helyreállítási tárgyában a déli-vasuti társulatot azzal keresi meg, hogy amennyiben 30 nap alatt ebbeli kötelezettségének eleget nem tenne, a társulat terhére fog az kiigazítatni, illetőleg a közlekedés igényeinek megfelelőleg kijavíttatni. Ezzel kapcsolatosan nem hagyhatjuk megemlíteni nélkül, hogy az állomásra vezető utat nyabban rongálja a Karozagoknak arra járó gulyája, holott annak a legelőre külön gulyajárása is van. A közönség érdekében tenne tehát városi hatóságuk, ha ennek beszüntetése iránt intézkednek.

masai ordított az is s az éppen útszere emelt pálcával kegyetlen erővel sújtott le az asszonyra, nagy kínjában és olvasta:

Négy!

Erré azután az asszony ordítani kezdett s még kegyetlenebbül székelt, rugott, harapott. A nő azután a lendületet kapott férj is folyton erősebb indulattal folytatta:

Ó! hat! hét!

Ekkor eleresztette az asszony kezét, ott maradt hú szon a hatalmas öt ujjának helye az erős szorítástól.

Az asszony sirt, jajgatott, jajszókélt anynyira, hogy egybecsődült a háznép, a cselédség, szomszédság.

Szent és hatalmas Isten! milyen virtus szállott a Hallgató Jókába! Táncoltatja a kacérkodó feleségét. Bizony feltordul a világ! Már nem lehet menzse a végétét, ha még ez is megtörténhetett.

Hogy pedig valóban megtörtént, azt csak hamar láthatják; mert a menyecske sebzett sárkány hebeségével rohant ki a portáról és futott folyton siránkozva Dobor Péter községi bíró hajléka felé.

Na szegény Bölcs-Salamon, ha még ez a szelvény sem kap ki téged bölcsesség székéből, akkor már semmi a világon.

Dobor Péter csendesen pipázgatva vizsgálta a községi számadásokat és elégedetlen mosolygott. Az a gondolat támadhatott nyilván a mindentudó fejében, hogy mennyire túlszaga-gálkodás dolgában a kegyelmes urakon.

Ugy találta őt a berohanó Hallgatóné. Az

ajtóban nagy sebtlen letörülte szeméről, arcáról a könnyeket s oda állt a bíró elé csipőre tett kezekkel:

— Megkövetem bíró urat! adjon nekem igazságot. Az uram megvert kegyetlenül.

Dobor Péter nyugodtan szívta pipáját és hallgatott.

— Aztán nem is szól? meg se hallgat? Kigyelmed az a hires, igazságos bíró?

Erré meg azután kivette szájából a pipát és szép csendesen el kezdte fűtyörészni, hogy: „kidült a fa mandulástól.”

— Vagy talán nem hiszi, hogy megvert? Na hát, ha nem hiszi, megmutatom. Kigyelmed, bíró, győződjék meg szavaim igazságáról szemtől szembe.

Azzal el kezdte oldani a mellét átfogó kendőt; felgombolta ruhaderékát. A gyönyörű váll és kebel talán a szentet is megáldította volna; s a bibliai Bölcs-Salamont okvetlenül; csak Dobor Péter maradt egykedvűen. Az északontó rózsaszín kebieket figyelmére sem méltatta. A szobormin-tának való gömbölyű vállakra vetett csupán főt pillantást, keresve a pálcá-nyomokat; egyet-kettőt szippantott a pipáján; azután megint csak rá-kezdte, hogy: „kidült a fa mandulástól.”

Erré azután a menyecske ugy, ahogy volt kibontott kebelét, mint egy haragzó Venus, oda ugrott Dobor Péterhez; kikapta annak kezéből a pipát és földhöz vágta, hogy száz darabban trécsent az szét. Csak azután kezdte rendbe szedni a ruhákat.

Dobor Péter meg se mozdult, hanem nyugodt, szelíd hangon így szólt:

— Látod Böske! én csak háromszori meg-szóltatásra nem feleltem neked, csak kétszer fűtyöltem ugyanazt a nótát s te már olyan dühbe jöttél, hogy földhöz vágta a pipámat. Ne csudáld hát, ha a te szegény urad, aki esztendő óta egyetlen szép szavára sem kapott feleletet s mindig ugyanazt a nótát hallotta, — végre belehara-poit a Szent-Antal tűzébe. Most menj haza szépen! Ha az urad szót hozzád, felej neki szépen. Kövesd meg! Az a pálcát én adtam neki. Légy hú, szelíd, engedelmes asszony, akkor az a pálcá visszakerül hozzám. Addig ott maradj, menj haza békével.

A kúnt várakozók azután nagy bámulattal nézték: mint bandukol haza lesütött szemekkel a máskor kacéran lepédkő menyecske, mint még be szelid alzáttal hajlékukba. És — uramfia! — egyetlen pátvarkodó szó nem hallatszik ki onnan.

A túrelmelebb kíváncsiak elmennek, éji nyugalomra térnek. A kitartóbbak ott maradnak, míg Hallgatóné ablaka el nem sötétül. Olyan csendessé lett az a hajlék, mintha a béke, a szeretet anyagai ölekezzenek ott belül édes, tiitkos csendben.

Harmadnapra már Dobor Péternél volt a mogyoróspálcá, aminek két emberöltőn-át sem veszett el varázsa.

Mégis csak igaza van a nótának, hogy a dió, mogyoró törve jó, az asszony . . . . .

Callit!
Hátam mögött a feleségem!

— **Eljegyzés.** Egyházasfalvi Tóthossy Béla törvényszékünk egyik jeles bírja, társadalmi és közéletünknek is tevékeny, köztisztelőben álló tagja, nov. 17-én eljegyzte ösvegy feleségük Nagy Istvánné, szül. Lakat Mariska úrnét, Berhidán (Veszprém.) A szép frigyhoz állandó boldogságot kívánunk.

— **Előmunkálati engedély.** A kereskedelmi miniszterium Lindheim Ernőnek, mint a Lindheim és Társa cég képviselőjének, 1 évre megadta az előmunkálati engedélyt az építés alatt levő barcs-szobbi vasutnak továbbvitelére Nagy-Atádtól Iharos-Berény, N. Kanizsa, Bánok-Szent-György, Csesztreg szalamegyé, továbbá Nagy-Doline vasmegegyi közeg érintésével Szt.-Gothárdig esetleg B-Szt-Györgytől Z.-Lővé érintésével Csáktornágy vezetendő helyiérdekű vasútra.

— **Vadászat.** A nagykanizsai vadász-társaság nov. 10-iken a felső erdőben vadászatot tartott, melynek eredménye 2 óz, 1 vadmacska, 1 róka, 5 szalonka és 10 drb. nyul volt. Legutóbb pedig a mesei vadász-társaság rendezett vadászatot, mely alkalommal 38 nyul esett áldozatul.

— **A nagykanizsai Casino** idei első thea estélye folyó november hó 30-ikán rendezi.

— **Elhaltak.** Zalai Lajos, moori telek-kegyvezető, városunk szülötte, élete 40-ik évében jobblétre szenderült Moórton. Híjjab korában a szépirodalom terén is tett kísérletet a pedig meglehetősen sikerrel. A lapoknak szorgalmas munkása volt. Legutóbbi éveiben is több százekek jelent meg tőle egyes lapokban. A társadalmi életben is kedvelt ember volt. — Pfaff Ferenc, nagykanizsai polgár élete 43-ik évében elhunyt.

— **Tűz.** Ifjú Szanveber József-szent-györgy-vártelepben levő házában, a melyben 22 tífuszbeteg fektült, csütörtökön a plafon ismeretlen okból kigyulladt, és betegszobát füsttel árasztotta el. Képeslhető a betegek és ápolók rémülte. A betegek kiugráltak ágyaikkal és az udvarra futottak, a hol jó ideig várakoztak a metsző hidegben, míg sikerült a tüzet elnyomni.

— **Ist. vagy kesz?** A helybeli közköz-házban egy hodosani illetőségű izr. nő halt meg a legutóbbi napok egyikén. A főnökő a halott/kiadását azonban megtagadta, miután az elhunyt nő kath. szertartás szerint elvégzte az utolsó gyónást és felvette az utolsó kenetet. Később azonban mégis kiadta a hullát. Így vették a hírt, melyet csak tartással közlünk, mert nem tehetjük föl, hogy bármelyik lelkész föl adta volna egy haladokló a bizonyára önkívületben levő izraelitának az utolsó kenet szentességét.

— **Sertés tolvajlás.** E. hó 16. és 17. közi éjjelen ismeretlen tettesek Vagner Károly, pallini lakos udvarára hatoltak s a sertésből két hízó sertést elhajtottak. Abban az éjszakában még a pallini vendéglőnél és Kámáncon is tettek próbát, de a zajra a lakók fölébredtek, mire a tolvajok elfutottak. Pár nappal később Nagy-Kanizsán, a Király-utca végén lako vasúti őrtől loptak el 2 hízó disznót, szintén ismeretlen tettesek.

— **Magyar versenytalálkozó Angliában.** Meglehető és sportszemponybol érdekes hírt közöl egy bécsi lap a Festetics-féle keszthelyi versenytalálkóról. Gróf Festetics, a ki az angol jockey klubnak tisztelőbeli tagja, állítólag átveszi idomító állását Angliába. Ezentúl a keszthelyi isálló legjobb cseméit New-Marketben idomilák, mert a gróf abban a meggyőződésben van, hogy az angol klimatikus viszonyok nagyon előnyösen fognak közrehatni a nemes állatok kifejlesztésére. E tekintetben a sportkörök egyetértene vele s a gróf már legközelebb utnak is indítja Waugh trainernt néhány pompás keszthelyi csikóval.

— **Gazdaköri gyűlés.** A Keszthelyi vidéki gazdakör E. hó 19-én Keszthelyen gyűlést tartott. A folyó ügyek elintézése után jelentős tétetett a m. györki amerikai szőlőtelep állapotról, aztán indítványok terjesztettek elő és tárgyalattak a floxera elleni védekezés és a szőlőpenész elleni védekezés ügyében.

— **A halatton vitorlázati** már mind kibűlt teletére, a bírdéi Stefánia yacht-egyesület hajózára él. A legutolsók közt vett búcsút a hullamoktól s kúszott föl a parit vas steepway-n „Adria” is. Most már csak a kis „Gamecock” gőzös s az egyesületi gondnok remekszép u. „Király”-je ringának a vizen. Hétfőn esek is partról neveti a halattoni tölörkanók rémas rianásait!

— **Tudósítónk** a következő részletes tudósítást vettük: „A keszthelyi vásárról E. hó 15-én hazatérő vásároló rőfös kereskedők és szabók közül, Spiegel, és Epstein sümegi lakókat ismeretlen tettesek kirabolták. — Nove-

zett kereskedők bízhetőleg aludtak és nem vették észre amikor a rablók a koozi hátuljára pakolt csomagot fölmetasztették és a ládát föltörték. — Az egyikből 30 vég kelmét, a másiktól 40—50 ruhadarabot loptak el. — Egy másik — az előbbieket után mintegy 300 lépésre menő kocseit is kiakarták rabolni; de gazdájára észrevette és a rablók után eredt; de messze menni és üldözni őket nem volt bátorsága. — Az illető állítása szerint mint — egy 5-6 férfi lehetett. — Mindez Szántótól alig egy puska lövésnyire történt. — Másnap a Sümegi csendőrség megjelent Zala-Szántón a vizsgálatot megindítani; de az egy ideig eredménytelen volt, a mennyiben a gyuan néhány szántói hegyi lakosra volt; azonban ártatlanságuk kitünvén, más irányban kezdtek kutatni. Ez már eredményre vezetett; mert épp a vizsgálat alatt jelentették a csendőröknek, hogy három fegyveres-rablót láttak a Hidegkúti pusztá közelében az erdőből elő-elő bukkanni; e hírt megszereltette egy szegény beteges vándorló panaszosa is, — akit a három zsivány megállított és 1 frtnyi pénzt erőszakkal elvették tőle, sőt ráadásul meg is verték, hogy alig tudott Szántóra bevászorogni. — A csendőrség tehát először is meggyőződést akart szerezni, vajjon a hír igaz-e? Miután 9—10 tanu és köztük a szántói hajdu is személyesen látták amint a „Kovácsi” rengeteg erdőből húzódtak a Tátika vár felé; ekkor a csendőrök (4-en) Szántóból 30 tegeveres férfi kíséretében éjjel megindultak a rablók keresésére; de azok valószínűleg neszét vették a dolgnak és iparkodtak tovább állani. — Azonban a csendőrség nem hagyott fel a hajszával, mert 17-én felvették az elvesztett nyomot és üldözik a rablót, — most már nem 4-en, hanem 4- vagy 5 csendőr örs legénysége egy csapatban. — Újabb hírt nem hallottunk, hanem úgy hisszük rövid pár nap alatt kézre kerülnék a jó madarak.

— **Lőtartók figyelmébe.** Keszthelyen, a 8-ik honv. huszár ezred 3-ik századánál E. december hó végén 20 drb. kincstári lőlesz kiadva a vállalkozónak. A lovak 5 évi jó tartás után a vállalkozóknak tulajdonába mennek át. A körvényhez 50 kros bélyeggel ellátott vagyoni bizonyítvány szükséges. Bővebb felvilágosítást az illető század parancsnokának ad.

— **A szülői gondatlanság** szomorú következményét Légrádon, E. hó 16-án egy ház lón áldozata melléképületeivel. Mint hírlík: a szülők távollétében, a gyermekek gyufához térve, a szena-és szalmavatt telt pajtában lözöndit kezdtek játszani, mir, nemcsak a felhalmozott takarmány, de a háztető is csakhamar lángban állott. Egy gyermekágyas asszony leküdi a hajlékban beteg, kit azonban az idejekorán megjelent derék tűzoltóknak, (előlkön Kovács Gyula főparancsnokkal) szerencsésen sikerült kimenteni az égő házból. A tüzet tapintatos és conret fellépésükkel eloltották és tovarterjedését megakadályozták.

— **Egy jómadár** került lepre e hó 11-én. Ugyanis Kovács János szarvaspuztai (Becseshely melletti) kanász átjárogatott Muraközbe s ott tehenet, sertést, ludat loptogott. Nem egészen egy év alatt csupán a csáktornyai örskörből ellopott 26 darab sertést, 1 tehenet s számtalan ludat. Külömben Kovács gazdag ember: van háza, szőlője, földje, könnyen gazdagodott, mivel egy év alatt loptott sertésekért 1400 frtot kapott. Ez valóban szép mellékjövedelem egy kanász számára. Hanem mint minden jónak, úgy ennek is vége szakadt. Egy ártatlan pulykalopás árulta el összes gazságait. — A nyomozásnál a kanász uram azt mondta a csendőrmesternek: „Hagyja uram abba azt a kis dolgot, reggelre 6 akó bort állított az udvarára! Hanem az őrmester inkább öt állította a csáktornyai kir. járásbírósgá elé, a hol most elég dolgot ad, mert nem akar vallani.

— **Rablókibanda** kezd megint garázdálkodni Sümeg vidékén. Már egészen nyugodtak voltak az ott lakók, mióta Savanyu Józsi és bandája részint elloptatott, részint kipuaszult. Most megint új banda kezd ott garázdálkodni, Vezérük Klopecsko Laci, aki 20 évi illavai feyházzal kvalificaltoltott erre a rangra. Hír szerint 12 tagból áll a banda, mely a keszthelyi vásárról Szántó és Rezi felé hazamenő több vásárost megállított s kirabolt. Az egész vidék rettegében van. A sümegi csendőrök már erősen üldözik őket.

— **A csáktornyai Zrínyi-vár** környékén munkás kezek dolgoznak. A tiszták előtt levő nyárfasor egyrészt már levágták. Helyére elevenesővényt ültetnek, aul emelni fogja a város ezen részét. A gróf legelőgató felé vezető út mentén levő nyárfasor szintén ki lesz vágva.

(Ugy halljuk, hogy az illető hatóság nem a legjobb szemmel nézi a fának az országú mepién (örrent kivágását, mert gyümölcsfakkal akéja a kivágott nyárfákat pótolni.) A gróf ur a várban néhány termet saját használatára rendeztetett be. Hogy mire lesz egyébként ezen colossalis épület felhasználva, azt nem lehet tudni. A gróf ur valószínűleg magánhasználatra szándékozik azt fenntartani. A vár környékén levő árkok, gödrök behordának, a vár körül elterülő rét parkirozva lesz. Par év muira rá sem ismerünk a régi cukorgyár helyére; új képet nyer a vár környéke s ezzel a város ezen része is csinosodni fog Csak az a baj, hogy a város közönségére nézve a vár és annak környéke hoit terület lesz, mert tilos lesz oda bemenni.

— **Protestáns isteni-tisztelet** Csáktornágy. Szép és megható egyházi ünnepélynek volt színlethe f. hó 10-én délelőtt az állami tanítóképezde zeneterme: körülbelül harminc helyvét- és ágostai hitvallású protestáns gyűlekezett ott össze isteni-tiszteletre. Néhány más telekezeti vendég is volt jelen. Az egyházi szónoklatot Jávory Nándor nagykanizsai ev. ref. lelkész ur tartotta. Prédicatio után az úrvacsorai jegyek osztattak ki a híveknek. A protestáns isteni-tisztelet — sajnos — nem tartozik Csáktornágyan a mindennapi események közé, ev. ref. isteni-tisztelet pláne végtelen idő óta ma tartatott először és elismerés illeli meg Jávory tisztelő urat a teljes erkölcsi sikerért, melyet jól választott tárgya s megható előadásu prédicatioja által aratott. — A siker biztosításához hozzájárultak s ezért a gyülekezet halálját érdemlik meg különösen: Ziegler Kálmán kir. közmegző ur az önzetlen áldozatkészségeért, és Kerszmar Dénes járásbírósgai hivatalnok ur buzgó tevékenységeért.

— **Szecsztói hírt** kaptunk megbízható forrásból. E szerint a sokszoros milliómos s tótvázsonyi nagybirtokos Freystüller, egész családjával átér legközelebb az izr. vallásról a katolikus hitre — s ugyanakkor tótvázsonyban egy zárdát alapít. A hír természetesen mind ama megyékben, hol a milliómosnak birtokai vannak, óriási feltűnést kelt.

— **Együtt a halálba.** A soproni Starkmann-féle nyilvános házban — szerelmi dráma folyt le, melynek két áldozata most holtan fekszik a halottasházban. Korner Mihály, szakaszvezető a Knebel-féle soproni gyalogezredben, agyonlőtte a nevezett házban lévő kedvesét: Meszlits Anna, lendvai születésű leányt, azután pedig magát lötte föbe és rögtön meghalt. Az önkéntes halálra közmegegyezéssel készültek el, mert mind a ketten hagytak hátra levelet szüleikhez, a melyben bocsánatot kérnek szomorú elhatározásuk és tettikért.

— **Tűz emésztette föl** a gelsei gözmalmot. Ez a malom már régóta tönál és soha sem fordult elő ott tüzeset. Az első alkalommal most teljesen földig égett.

— **Érdekes eset** vár a kir. táblán másodfoku határozatot. Ugyanis a győri kath. plebániák egyikén egy evangélikus szülőtől származott újszülött gyermeket kereszteltek meg katolikus hitre. A gyermeket a szülők viték a katolikus templomba keresztvív alá. Az evang. lelkész e miatt a keresztelő plebános ellen a járásbírósgnál feljelentést tett. Az ügyet Somogyi Gyula kir. albiró tárgyalta és a plebánost a vallás elleni vétéért pénzbírságban marasztalta el. A határozatot az elmarasztalt megfellebbezte. Fellebbezésében érdekesen fejtette ki védelmét, melylyel felmentésre számít. A kir. tábla határozata az érdekes ügyben már a legközelebbre várható.

— **Éva.** A tolnok ténsurhoz betoppan a minap egy kis szégyenlős menyecske fajta. — Panaszom volna, ténsur, — mondja s kezeivel idegesen babrál a tejkendője csücskén. Annyi az egész, megkövetem, hogy az emberem földet hány a töltéseknel s fordul néha a sor, hogy éjjelakára is elmarad. Tegnap is úgy volt. Vártam este lebbenes leveles, egy kis pástor pécenyére, de csak nem jött. Ugy 11 óra tájban megverik az ablakot. A szomszédunk Marcija az volt a kujon s esengett mint a törbe esett, hogy orszaszem be. Megkövetem — az én jó hírnevem ne kerüljek pellengérem, est mondtam Marcinak is — a nem nyitottam ajtót. De ő csak ott kuncsorgott azért s fenyegetődzött, hogy az ablakot üti ki s azon dobja be magát. Most már instálom, csak azért jöttem hogy... — Miért? — kérdi a tolnok ténsur — tán bűntetést akar a legényre? — Nem a — megkövetem sugta halhan Éva — csak az igazságot

— **Eljegyzés.** Egyházasfalvi Tóthossy Béla törvényesekünk egyik jeles bírja, társadalmi és közéletünknek is tevékeny, köztisztelőben álló tagja, nov. 17-én eljegyezte övegy felsőbükki Nagy Istvánné, szül. Lakat Mariska urónt, Berhidán (Veszprém.) A szép frigyhöz állandó boldogságot kívánunk.

— **Előmunkálattal engedély.** A kereskedelmi miniszterium Lindheim Ernőnek, mint a Lindheim és Társa cég képviselőjének, 1 évre megadta az előmunkálattal engedélyt az építés alatt levő barcs-szabzi vasutnak továbbvitelére Nagy-Atádtól Iharos-Berény, N. Kanizsa, Bánok-Szent-György, Csasztrig zalamegyei, továbbá Nagy-Dolino vas megyei község érintésével Szt.-Gothárdig esetleg Szt.-Györgyötől Z.-Lővő érintésével Csakányig vezetendő helyierdeki vasútra.

— **Vadászat.** A nagykanizsai vadász-társaság nov. 10-ikén a felső-erdőben vadászatot tartott, melynek eredménye 2 óz, 1 vadmacska, 1 róka, 5 szalonka és 10 drb. nyul volt. Legutóbb pedig a mezői vadász-társaság rendezett vadászatot, mely alkalommal 38 nyul eseti áldozatul.

— **A nagykanizsai Casino** ideig első thea estélyei folyó november hó 30-ikán rendezi.

— **Elhaltak.** Zalai Lajos, moori telek-kegyvesztő, városunk szülője, élete 40-ik éve ben jobblétre szenderült Moórott. Ifjabb korában a szepirdalom terén is tett kísérletet s pedig meglehetősen sikerrel. A lapoknak szorgalmas munkása volt. Legutóbbi éveiben is több százekek jelent meg tőle egyes lapokban. A társadalmi életben is kedvelt ember volt. — Pfaff Ferenc, nagykanizsai polgár élete 43-ik évében elhunyt.

— **Tíz.** Ifjú Szanveber József-szent-györgy-vártelekben lévő házában, a melyben 23 tifuszbeteg fektett, csütörtökön a pafon ismeretlen okból kigyuladt, és betegszobát füsttel árasztotta el. Képzeltető a betegek és ápolók rémülete. A betegek kiugráltak ágyaikból és az udvarra futottak, a hol jó ideig várakoztak a metsző hidegben, míg sikerült a tüst elnyomni.

— **Isz-vagy-ker?** A helybeli közkörházban egy hodosáni illetőségű isz. nő halt meg a legutóbbi napok egyikén. A tönkő a halott, kiadását azonban megtagadta, miután az elhunyt nő kath. szertartás szerint elvezette az utolsó gyónást és fölvette az utolsó kenetet. Később azonban mégis kiadta a hullát. Így vettük a hirt, melyet csak lentartással közlünk, mert nem tehetjük föl, hogy bármily lelkesz filadta volna egy haladók a bizonyára önkívületben lévő izraelitának az utolsó kenet szentségét.

— **Nertés tolvajlás.** F. hó 16. és 17. köti éjjelen ismeretlen tettesek Vágner Károly, pallini lakos udvarába hatoltak s a serténőből két hizó sertést elhajtottak. Abban az éjszakában még a pallini vendéglőnél és Kámáncon is tettek próbát, de a zaira a lakók fölébredtek, mire a tolvajok elfutottak. Pár nappal később Nagy Kanizsán, a Király-utca végén lako vauuti őrtől loptak el 2 hizó disznót, szintén ismeretlen tettesek.

— **Hagyat versenytálló Angliában.** Meglepi és sportzompaigból érdekes hirt közöl egy hécsi lap a Festetics-telei keszthelyi versenytállóról. Gróf Festetics, a ki az angol jockey klubnak tiszteletbeli tagja, állítólag áttenzi idomjót iszallóját Angliába. Ezentul a keszthelyi istálló legjobb esemettét New-Marketten idomiják, mert a gróf abban a meggyőződéssel van, hogy az angol klimatikus viszonyok nagyon előnyösen fognak közrehatni a némes állatok kifejlesztésére. E tekintetben a sportkörök egyetérteneke vele s a gróf már legközelebb utnak is indítja Waugh trainerit néhány pompás keszthelyi csikóval.

— **Gazdaköri gyűlés.** A Keszthelyi vidéki gazdakör f. hó 19-én Keszthelyen gyűlést tartott. A folyó ügyek elintézésé után jelentés tétetett a m. györki amerikai szőlőtelep állapotáról, aztán indítványok terjesztettek elő és tárgyalattak a filoxera elleni védekezés és a szőlőtenés elleni védekezés ügyében.

— **A halatzen vitorlázati** már mind kiülték telelőre, a bitfedi Stefánia yacht-egyesület hajógyára elé. A legutolsóként közt vett bucsut a hullamoktól s kuszotttól a parti vas steepway-n »Adria« is. Most már csak a kis »Gamecock« gőzös s az egyesületi gondnok remekszép u. »Király«-je ringnak a vizen. Hétfőn csak is megteszik a steepway sétáját s aztán a 42 hajó parti ról nevezi a halatzeni téli-örkának rémes rianását!

— **Tudósítónktól** a következő részletes tudósítást vettük: »A keszthelyi vásárról f. hó 15-én hazatérő vásárázó rófos kereskedők és szabók közül, Spiegel, és Epstein sümegi lakókat ismeretlen tettesek kirabolták. — Neve-

zett kereskedők hihetőleg aludtak és nem vették észre amikor a rablók a koozi hátuljára pakolt csomagot fölmetaszték és a ládát fölörték. — Az egyikből 30 vég kelmét, a másiktól 40—50 ruhadarabot loptak el. — Egy másik — az előbbieket után mintegy 300 lépésre menő kocsi is kiakarták rabolni; de gazdája észre vette és a rablók után eredt; de messze menni és üldözni őket nem volt bátorsága. — Az illető állítása szerint mint — egy 5—6 férfi lehetett. — Mindez Szántótól alig egy puskalövésnyire történt. — Másnap a Sümegi csendőrség megjelent Zala-Szántón a vizsgálatot megindítani; de az egy ideig eredménytelen volt, a mennyiben a gyanu néhány szántói hegyi lakosra volt; azonban ártatlanságuk kitünvén, más irányban kezdtek kutatni. Ez már eredményre vezetett; mert épp a vizsgálat alatt jelentették a csendőröknek, hogy három fegyveres-rablót láttak a Hidegkutyi puszta közelében az erdőből elő-elő bukkanni; e hirt megértesítette egy szegény beteges vándorló panasza is, — akit a három zaivány megállított és 1 frtnyi pénzt erőszakkal elvették tőle, sőt ráadásul meg is verték, hogy alig tudott Szántóra bevászorogni. — A csendőrség tehát először is meggyőződést akart szerezni, vajjon a hir igaz-e? Miután 9—10 tanu és köztük a szántói hajdu is személyesen látták amint a »Kovácsi« rengeteg erdőből húzódtak a Tátika vár felé; ekkor a csendőrök (4-en) Szántóból 30 fegyveres férfi kíséretében éjjel megindultak a rablók keresésére; de azok valószínűleg neazét vették a dolognak és iparkodtak tovább állani. — Azonban a csendőrség nem hagyott fel a hajzával, mert 17-én felvették az elvesztett nyomot és üldözik a rablókat, — most már nem 4-en, hanem 4- vagy 5 csendőr őrsg legénysege egy csapatban. — Újabb hirt nem hallottunk, hanem egy hiszük rövid pár nap alatt kézre kerülnek a jó madarak.

— **Isztartók figyelmébe.** Keszthelyen, a 8-ik honv. huszár ezred 3-ik századánál t. e. december hó végén 20- drb kineztári ló lesz kiadva a vállalkozónak. A lovak 5 évi jó tartás után a vállalkozónak tulajdonába mennek át. A kérvényhez 50 kros bélyeggel ellátott vagyoni bizonyítvány szükséges. Bővebb felvilágosítást az illető század parancsnokság ad.

— **A szülői gondatlanság** szomorú következményét Légradon, t. hó 18-án egy ház lón áldozata melléképületével. Mint hírik: a szülők távollétében, a gyermekek gyufához térvé, a széna-és szalmával telt pajtában lözödőt kezdtek játszani, mir; nemcsak a felhalmozott takarmány, de a háztető is csakhamar lángban állott. Egy gyermekágyas asszony leküdt a hajlékban beteg, kit azonban az idejekorán megjelent derék tüdőfőknak, (élőkön Kovács Gyula főparancsnokkal) szerencsésen sikerült kimenteni az égő házból. A tüzet tapintatos és conret fellépésükkel eloltották és tovaterejedését megakadályozták.

— **Egy jómadár** került lépre e hó 11-én Ugyanis Kovács János szurapuzsai (Benehely melletti) kanász átjárogatott Muraközbe s ott tehenet, sertést, ludat loptogott. Nem egészen egy év alatt csupán a csáktornyai örkörből ellopott 26 darab sertést, 1 tehenet s számtalan ludat. Külömben Kovács gazdag ember: van háza, szőlője, földje, könnyen gazdagodott, mivel egy év alatt loptott sertésekért 1400 frtot kapott. Ez valóban szép mellékjövedelem egy kanász számára. Hanem mint minden jónak, ugy ennek is vége szakadt. Egy ártatlan pulykalopás árulta el összes gazságait. — A nyomozásnál a kanász uram azt mondta a csendőrmesternek: »Hagyja uram abba azt a kis dolgot, reggelre 6 akó bört állitok az udvarára!« Hanem az őrmester inkább őt állította a csáktornyai kir. járásbíróval el, a hol most elég dolgot ad, mert nem akar vallani.

— **Rablóbanda** kezd megint garázdálkodni Sümeg vidékén. Már egészen nyugodtak voltak az ott lakók, mióta Savanyu Józsi és bandája részint eltoptatott, részint kipuaszult. Most megint új banda kezd ott garázdálkodni. Vezérük Klopesco Laci, aki 20 évi illavai feyházzal qualificaltolt erre a rangra. Hir szerint 12 tagból áll a banda, mely a keszthelyi vásárról Szántó és Rezi tele hazamenő több vásárost megállított s kirabolt. Az egész vidék rettegében van. A sümegi csendőrök már erősen üldözik őket.

— **A csáktornyai Zrinyi-vár** környékén munkás kezek dolgoznak. A tisztulak előtt levő nyárfasor egyrészt már levágták. Helyére elevenősvényt ültetnek, ami emelni fogja a város ezen részét. A grófi tőgláégető tele vezetői utmentén levő nyárfasor szintén ki lesz vágva.

(Ugy halljuk, hogy az illető hatóság nem a legjobb szemmel nézi a fáknek az országúti meliőn történt kivágását, mert gyümölcsfakkal akurja a kivágott nyárfákat pótolni.) A gróf ur a várban néhány termet saját használatára rendeztetett be. Hogy mire lesz-egyebként ezen colossális épület felhasználva, azt nem lehet tudni. A gróf ur valószínűleg magánhasználatra szándékozik azt tartarítani. A vár környékén levő árkok, gödrök behordának, a vár körül elterülő rét parkirozva lesz. Pár év muiva rá sem ismerünk a régi cukorgyár helyére; uj képet nyer a vár környéke s ezzel a város ezen része is csinosodni fog Csak az a baj, hogy a város közönségére nézve a vár és annak környéke holt terület lesz, mert tilos lesz oda menni.

— **Protestáns isteni-tisztelet** Csáktornyan. Szép és megható egyházi ünnepélynek volt színhelye f. hó 10-én délelőtt az állami tanítóképezde zeneterme: körülbelül harminc helyvét-és ágostai hitvallásu protestáns gyülekezett ott össze isteni-tiszteletre. Néhány más telekezetű vendég is volt jelen. Az egyházi szónoklót Jávory Nándor nagykanizsai ev. ref. lelkész ur tartotta. Predicatio után az úrvacsorai jegyek osztattak ki a híveknek. A protestáns isteni-tisztelet — sajnos — nem tartozik Csáktornyan a mindennapi események közé, ev. ref. isteni-tisztelet pláne végtelen idő óta ma tartatott először és elismerés illeti meg Jávory tiszteletelő urat a teljes erkölcsi sikerért, melyet jól választott tárgyú s megható előadásu predicatioja által aratott. — A siker biztosításához hozzájárultak a ezért a gyülekezet halálját érdemlik meg különösen: Ziegler Kálmán kir. közjegyző ur az önzetlen áldozatkészségeért, és Kercsmár Dénes járásbírósi hivatalnok ur buzgó tevékenységéért.

— **Szenzációs hirt** kaptunk megbízható forrásból. E szerint a sokszoros milliósm s tót-vázsonyi nagybirtokos Freystüller, egész családjával átér legközelebb az izr. vallásról a katolikus hitre — s ugyanakkor tót-vázsonyban egy zárdát alapít. A hir természetesen mind ama megyékben, hol a milliósmnak birtokai vannak, óriási feltűnést kelt.

— **Együtt a halálba.** A soproni Starkmann-féle nyilvános házbán — szerelmi dráma folyt le, melynek két áldozata most holtan fekszik a halottasházban. Korner Mihály, szakaszvezető a Knebel-féle soproni gyalogezredben, agyonlőtte a nevezett házbán lévő kedvesét: Meszits Anna, lendvai születésű leányt, azután pedig magát lötte föbe és rögön meghalt. Az önkéntes halálra közmegegyezéssel készültek el, mert mind a ketten hagytak hátra levelet szüleikhez, a melyben bocsánatot kérnek szomorú elhatározásuk- és tettükért.

— **Tíz eméztette föl** a gelsei gőzmalomot. Ez a malom már régóta tönkél és soha sem fordult elő ott tüzeset. Az első alkalommal most teljesen földig égett.

— **Érdekes eset** vár a kir. táblán a másodfoku határozatot. Ugyanis a győri kath. plebániák egyikén egy evangélikus szülőkől származott úszülött gyermeket kereszteltek meg katolikus hitre. A gyermeket a szülők vitték a katolikus templomba keresztvíz alá. Az evang. lelkész e miatt a keresztelt plebános ellen a járásbírósnál feljelentést tett. Az ügyet Somogyi Gyula kir. albiró tárgyalta és a plebánost a vallás elleni vétségért pénzbírságban marasztalta el. A határozatot az elmarasztalt megfellebbezte. Fellebbezésében érdekesen fejtekte ki védelmét, melylyal felmentésre számít. A kir. tábla határozata az érdekes ügyben már a legközelebbre várható.

— **Eva.** A tollnok ténsurhoz betoppa a minap egy kis szegénylő menyecske fajta. — Panaszom volna, ténsur, — mondja s kezeivel idegesen babrál a fejkendője csücskén. Anyi az egész, megkövetem, hogy az emberem földet hány a töltéceknél s fordul néha a sor, hogy éjszakára is elmarad. Tegnap is ugy volt. Vártem este lebbenes levegre, egy kis pásztor pecsenyére, de csak nem jött. Ugy 11 óra tájban megverik az ablakot. A szomszédunk Marcija az volt a kujon s esengett mint a törbe esett, hogy ereszakem be. Megkövetem — az én jó hirnevem ne kerüljék pellengére, ezt mondtam Marcinak is — a nem nyitottam ajtót. De ő csak ott kuncorgott azért a fenyegetőzdött, hogy az ablakot üti ki s azon dobja be magát. Most már instálom, csak azért jöttem hogy...

— **Miert?** — kérdi a tollnok ténsur — tán büntetést akar a legényre? — Nem a — megkövetem sugta halhan Eva — csak az igazságot

keresse ki az ur, hogy voltaképen hát miért is akart bejönni hozzám az a Marci?

— **A II. ik parancsolat.** Majdnem minden embernek van egy II. ik parancsolata, melyet jobban szem előtt tart, mint a tíz parancs bármelyikét. János gazda sem volt külön ember a többinél, neki is volt egy árkon kívül helyi nester parancsolata, még pedig az: ivás. Felesége panasolta Jánost, hogy iszik és ha iszik, verekedik, he verekedik tör, ront, zúz, ha már mindent összetörött, rontott és zúzott, akkor sok esetben még bicskáját is meg szeretné forratni feleségének májában. János nyugodtan hallgatta a panaszt és mikor azt kérdekte tőle, hogy igaz-e a mit a felesége mond, egykedvűen vállalt vonogatja s lakonice azt mondja: „meglehet.” — Végre felesége siralmas panaszára magába száll, mellét verve megesküszik, hogy többé nem fog így bánni feleségével, csak bocsáson meg neki. „Megbocsátok” — mondá az asszony, — „de higgye meg a tekintetes ur, nem lehet ám ennek az embernek hinni, ennek se istene se hazája, az égbe is csak akkor néz, mikor iszik.” Szólt az asszony és elvezette Jánost haza.

— **A férfiak megszéllítése.** Egy német lap e címen a következő kis természetrajzi értekezést közli: Vad állapotokban a férfiak rendszeren igen jók életet élnek s estefelé az itatóhoz gyűlnek. Kedvenc mulatságukat úgy hívják, hogy „tarokk”, némelyek kuglizással és billiárdozással is foglalkoznak. Nagy érdeklődést tanúsítanak a hölgyek iránt, akiket kísérgelni szoktak, hogy valamiképp ismeretséget köthessenek velük. Ha aztán az ilyen ember elérte célját, akkor könnyen tanulékonyra lesz: különféle dolgokat sportorroz, szívesen hordja a rárakott holmit, mint napernyőt, köpönyeget, kosarat stb. Ilyenkor elérkezett a „megfogás” pillanata. A jövendő urnőnek törekednie kell, hogy azt az engedelmes kis állatot minden módon magához kösse, s ha már sokáig így tartotta a megszéllítés jeleül egy gyűrűt húgat az ujjára. Ha az urnő érti a bizelést, kedveskedést, főképen pedig a jó ábrakolást (ez utóbbi a földoloz!) akkor a férjcskével igen jól meglesz. Testi lenyiték nem mindig jár jó eredményel, rendszeren elég, ha papucsat lát a leány. Ha a leány éjtelenként sokáig kimarad, a kuliné-prédikációk igen jó hatással vannak. Ha egy megszéllített példány ismét visszatér a vad állapotba, akkor minden előbbeni igyekezet kárba vesztet; jó vad állapotban visszatér társnőhoz s ezek még fohbat elrontják őt. Fiatalkor rendszeren hamarabb foghatók, mint elemelkedtek.

(525) **Kölesön pénz.** Fővárosi nagy tőképénzesekkel való összeköttetésen folytán be-táblázásra nagyobb kölcsönöket 5—7%-ra gyorsan eszközölhetek. N. Kanizsa 1889. nov. hó 20. Dr. Fárnek László ügyvéd.

— **Tüdőbetegek gyógyítása.** A „Közlemények” című könyvomat lapban dr. Nagy S. L.-től a következő érdekes sorokat olvassuk: „Mióta dr. Koch felledezte, hogy a tuberculosis bacillusok idézik elő, azóta tudjuk, hogy e betegség okának legyőzése, csak idő kérdése. Csakhamar találtak is fel oly szereket, melyek a bacillusokat megölik, de ezek az emberi szervezetre való káros hatásuk következtében alkalmazhatók nem voltak és így az eddig szokásos belegyógyítási módszert ily körülményeknél és ily szerekek alkalmazásánál nem lehetett. Végre Claude Bernard, a híres tudós egy új exhalatio-methodust talált föl, melyvel a belegyógyító gázok oly uton vezetnek a tüdőbe, mely a szervezetet nem irritálja, a tüdőnek minden részét a gázokkal — szükséges mértékben — ellepi úgy, hogy a tüdőnek bacillustartalma részei, valamint a légzőszerveknek többi beteges helyei a gázokkal közvetlenül érintkeznek, s így aztán sikerült a tüdőbetegeknek a gáz exhalatio-methodust rectal-injectio útján alkalmazni. Korunk leghíresebb szakfőfői mint L. Bergoon, Cornil, Dujardin, Beaumets, Stals, stb. által tüdővész, tüdőgümőkör, phthisis, hörghurut, asthma esetében tett kísérletek oly fényes eredményt mutáltak fel, hogy ez a rendszer ma már a legmegbízhatóbb. Köszönettel tartozunk dr. Altman Károly Bécsben Mariahilfstrasse 70. sz. alatt lakó orvosnak, hogy egy oly gázexhalációs készüléket szerkesztett és adott át a nyilvánosságának, mely Ausztria-Magyarországot nem is számítva, már Angliában, Belgiumban, Hollandiában, Olasz-, Német- és Urosországnak fényes sikert aratott és mintegy 4000 példányban terjedt el. A készülék kezelése fölötte egyszerű és beszerzése csak egy áránál fogva (a hozzá szükséges vegyszerekkel 8 forint) senkinek sem esik nehezére. Tudnunkkal a doktor ur szí-

ve-en ad e tárgyban bárkinek bővebb leveleivel felvilágosítást.

— **Uj műcsarnok Budapestben.** Budapest tend mindinkább világvárosi jellegét ölteni magára. A nagyvárosi építkezések folytán monumentalisabbá teszik öszenyomását; az egyes részletek pedig valóságos megálettást nyújtanak újdonszerűségük és szépségük által. Így legközelebb általános érdeklődés és bámulat tárgya volt a Hatvani-utóban készült vasárház, mint egyetlen és páratlan a maga nemében a continensen, és még feltűnőbb lett a nagyvárú tényvel berendezett Noruda-féle üzletterem megnyitása után: újabban azonban az épület első emeletén megnyílt óriási csarnok kelti fel a közönség figyelmét, és pedig méltán, a mennyiben ott oly műhelyzetet nyújtó látványosság gőpöntja van, mihő eddig Budapestben nem létezett. A *Késmárky és Illés* ismert cég rendezte be ezen csarnokot állandó műtársatnak, hol a külföld és hazai iparművészet legújabb és legszebb alkotásai vannak a legzadragabb választékban összegyűjtve és közönségre tevé. A párii világiállításon díszmű-árúk és fényesek cikkekben új és szép látható volt, a mi Anglia műipartelepén ismert eredetiséggel és genialitással alkotott, a mi hazánk fejlődött majolika- és fayence gyártmányában legszebb produktumot, ott díszleg számos változatban *Késmárky és Illés* ezen új műcsarnokában mely egy nagy kiállítási gazdaságot, pompáját és művészetet egyesíti magában, mely a legkelléesebb séta-alkalmat nyújtja a nagy-közönségnek a leggyönyörűbb műtárgyak megismerésére. A *Késmárky és Illés* cég már rég bírja a nagy közönség bizalmát és elismerését, mert Hatvani-utcai díszmű-kereskedésében eddig is a legszebb árúkat szolgáltatott ki; korepei uton levő utazói-cikkék és sport-árúk raktárában a legjobb készítmények a legújanyokban kaphatók; a Kerepei házárban pedig a legnagyobb jatekárú-raktára van, mely tárgyak hazai készítmények. Szeklánán árva és szegény gyermekek által a külföldi versenyárúkat elűhaladó csinos és szilárdasággal állítanak elő. A Hatvani-utcai műcsarnokkal azonban a *Késmárky és Illés* cég az első Budapestben, hogy világvárosi módon nem töltöztet, hanem az első emeleten rendezte be óriási csarnokot díszmű-tárgyak és iparművészet készítmények állandó tárlatává mely valóban páratlan áll az osztrák birodalomban, s párisi és londoni ilyen műcsarnokokhoz hasonlóan — célja, főleg alkalmat nyújtani minden iparművészeti novitá megtekintésére, a nélkül, hogy az általános szokásos kinalgatással háborgatnának csupán hogy megkedvelés esetén a látott tárgyat megvehesse a szímlő, úgy mint az minden kiállításon szokásos. Reméljük, hogy a nagy közönség megértve és méltányolva a *Késmárky és Illés* cég intencióit, tömeges látogatásával éppen úgy fel fogja karolni ezen új vállalatot, mint az eddigieket pártfogása által a legszebb felvirágzásra jutatta.

— **Köhögs, rekedtség és elnyálkásodás ellen csak egy a szer: Egger számos kitértetést nyert meilipantillát.** Ajánljuk 4. olvasóink különös figyelmébe. Kaphatók 25, 50 kros és 1. irtos eredeti dobozokban Nagy-Kanizsán: Belus Lajos, Práger Béla és Szöröcsky Béla urak gyógyszer-táráiban. Zala-Egerszegen: Kaszler Sándor és Unger D. özevgye gyógyszerész uraknál. 493

Karcolatok.

Almanach.

Az irodalomban és a közéletben az ugor-kafára fölkapott egynehány férfiú egy pár esztendő óta igen különös dolgot munkálkodik. Ez a különös dolog nem más, mint egy, annak rendje és módja szerint kiállított szegénységi bizonyítvány — ömagaokról és a magyar nemzeti irodalomról.

Igen csudálatos jelenségnek tartom, hogy ambiciózus ur, (a minő az Almanachban két-ségtelenül van egy pár) ilyen idétlenségbe bele hagyja magát sodortatni a többieknek szereplési viszketege, ezenfelül pedig, és főképen egy budapesti kiadóknak hízjalása érdekében.

A főntebb említett szegénységi bizonyítványunk utóvégre nem is törődöm én olyan igen sokat, ha az csupán az ő nevükre szólna. De a mint említettem, ott van abban a magyar irodalom is. Aztán köztudomásu, hogy igen nagy-számú ellenségeink vannak, a kik mohó stieség-leg markolnak bele mindenbe, a mi reánk nézve egy csöppet sem dicséretes, és viszik a külföldre mutogatni, hogy ime ilyen és ilyen dolgok mennek végre Magyarországon!

De beszéljünk egy kicsit bővebben erről a dologról.

Alig mulik el esztendő, hogy a fővárosi újságok ne „csinálnának” egy két — író. A mi azonban még nem volna olyan nagy baj, de csinálnak egy-két — írónt is. Teljes bizonyosságal merem állítani, hogy sehol a világon aránylag annyi írónt nem támad, mint Magyarországon.

Ha egy fűzfa-poéta összeférel nagy kinal valami számárságot, és azt beküldi az újságnak, 100 közül mind a 100 esetben bizonyosan észreveszik, hogy az csakugyan számárság, és a szerkesztői üzenetekben sokszor valóságos par-larlással szórják a maliciózus vicceket a boldog-talan szerző nyaka közé.

Ha azonban egy hölgyvel történik meg, hogy verseket és novellákat kezd írni, azt azokat valamely újságíró ismerősének a nyakába is-akasztja, egészen más fordulatot vesz a dolog.

Egy hölgyvel szemben udvariasnak kell lenni, ez a főszabály, a melyhez tartja is magát mindenki, minélgyva ha csak lehetséges, az ilyen „írónt” által beküldött dolgokat inkább meg-simítják egy kicsit, csakhogy mégis közölhető legyen. Ilyen módon jut aztán hozzá a magyar irodalom, hogy az íróntok maholnap nagyobb gárdát képeznek benne, mint az írók. Wohl Janka, Wohl Stefánia, Harmath Lujza, Tutsek Anna, Sikor Margit, Benickyné Bajza Lenke, Gaál Karolina, Gyarmaty Zsigáné, Hajnalka, Flóra, Attala, Iduna, Büttner Lina stb. ime, egy lélekzetvéltre is mennyi jut eszembe, hát még ha előszámlálnám valamennyit!

De térjünk csak vissza az Almanachra. Három esztendő óta minden azeptemberben összeszedi magát körülbelül egy tucat tollforgató ember, — vegyesen férfi és nőneműek — ir ha-marjában valami apróságot, a mit tud, és így „mutyiban” csinálnak egy Almanach című könyvet, a melyet aztán áruí országazerte egy elel-mes kiadó Mikszáth Kálmán pedig azon kívül, a mit beleír, ir még egy előzót is bele, a melyben egynehány lapon keresztül eltréfal valamely dolog fölött, a mi épen eszébe jut úgy véletle-nül. Az ez évben például az jutott az eszébe, hogy a Teleki-féle drámai pályázatba ő is be-jutott bírálónak Kifejtő Mikszáth, hogy maga sem tudja, hogyan jutott ehhez a tisztességhez. A miben aztán nagyon is igaz van neki.

De ha már egyszer van az Almanachnak előszava, hagyjuk meg azt előszónak, és olvassuk el, a mi utána következik. Jókaí Mór nyitja meg a szegénységi bizonyítvány aláírónak névsorát egy vázlattal, a melyben az ő szokott lebilincselő módja szerint röviden elmond egy históriát, a miről valószínűleg még hozza-szabban is írni szándékozik. Jönnék aztán Tutsek Anna, Murai Károly, Vadnai Károly, Justh Zsigmond, Benickyné Bajza Lenke, Tóth Béla, Hevesi József, Ptelei István, Rákosi Viktor, Gyarmaty Zsigáné, Bársony István és Mikszáth Kálmán. Összesen 13, vagyis szeren-csétlen számu író és írónt. Mindegyik képviselve van egy apró történetkével vagy rajzzal, a milyeneket az újságok tárcarovataiban minden ál-dott nap szoktunk olvasni, a nélkül, hogy ki-váncsiak lennénk rá, (ha név nincsen aláírva) hogy ugyan ki írhatta ezt és ezt a dolgot?

Igazán mondom, ha még olyan elenyésző csekély jelentőségű is valaki az irodalom jelen-legi munkáisi között, ne irgyelje az Almanach-beli íróknak dicsőségét. Mert dacára a magyar irodalmi viszonyok sanyarúságos voltának, még ennél is sanyarúságosabb az, hogy az a néhány tagadhatatlanul kitűnő író, a kik az Almanachban benn vannak, nem röstelkedik attól a gondolatól, hogy kalendárium formában lopja be magát a közönség közé.

A magyar irodalom szegénységi bizonyítványa ez. Szinte képezem, hogy valamely német, vagy franczia lapban hogyan irnának erről az Almanachról:

„A legkitűnőbb magyar írók, köztük Jókaí és Benickyné Bajza Lenke legújabban a kalendárium csinálásra adták magukat. Mert tudni kell, hogy Magyarországon még e nagy regényírók műveit sem veszi senki, a mint a magyar publikum egyáltalán nem is fogyaszt más irodalmi terméket, mint a kalendáriumot. Akadt egy élelmes kiadó, a ki Jókaí és Benickyné Bajza Lenke összes műveit füzetes kiadában akarja a magyar publikum közkinésévé tenni. Ez azonban csak úgy lehetséges, hogy minden füzet Kalendárium címet vise, és tele-részben a naptárt, az uralkodóház tagjainak névsorát és a 100 esztendőös jövendőmondó jóslatait közli. Csak aztán következnek Jókaí, Benickyné Bajza Lenke, Gyarmaty Zsigáné és Tutsek Anna örökbecsű művei.”

De a maga komolyságában fogva fel a dolgot, szinte kír az Almanachból ez: Tisztelt közönség! Mi tizenhármán, a kik Magyaror-szágnak legkitűnőbb írói vagyunk, ime adunk nekél egy Almanachot. Ebben az Almanachban találsz a naptári részen és Mikszáth Kálmán gyönyörű előszaván kívül 13 remekebbnél reme-kebb dolgozatot, a végen pedig nagyszámú hir-detéseket. Olvasd el az egészet, és be fogod látni azt, a mit mi szerénységből elhallgatunk: hogy t i Magyarország bennünk bírja legnagyobb íróit és költőit. A kalendáriumformát azért vá-lasztottuk, mert a kiadó ajánlotta, és hogy kénytelen légy ezt a könyvet egy egész esztendőn át a kezed ügyében tartani. Nagyon jól tudjuk, hogy az ember egy esztendőn keresztül igen sokszor ünja magát; akkor aztán kényte-

HIRDETÉSEK.

Tolgy talpfákat

2 40/100 15 em. megvételre keres
a feladást állomástól, 525 1-1

Semler Simon Pilsenben.

6176/1889.

Arverési hirdetmény.

A nagy-kanizsai kir. törvényszék tekkönyvi osztálya részéről közhírré létezik, hogy Fischer Miksa zala-egerszegi lakos végrehajthatónak ism. tartózkodása Récei Lina férj. Spitzkopf Károlyné képviselőben Dr. Szigeti Elemér ügyvéd mint kinevezett ügygondnok vjhajási szvenvedő z-egerszegi lakos elleni 45 frt 80 kr. tőke, 1883. évi július hó 11 napjától járó 6% kamatai, 3 frt 95 kr. óvási 1/2% váltódíj 9 frt 85 kr. per, 23 frt 15 kr. vjhajási kérelmi, 9 frt 50 kr. jelenlegi a még felmerülő költségek iránti végrehajtható ügyében a fentnevezett kir. törvényszék területéhez tartozó a pölöskefői 89 sztkvben + 112 hrsz. a. foglalt ingatlanok Récei Linát illető 43 frtra becsült 1/2-ad része, az ugyanazon tkvben + 624 hrsz. ingatlanok ugyanazt illető 20 frtra becsült 1/2-ad része; az ugyanazon tkvben + 652. hrsz. ingatlanok ugyanazt illető 24 frtra becsült 1/2-ad része, — a pölöskefői 210 sztkvben + 366/c hrsz. a. ingatlanok ugyanazt illető 4 frtra becsült 1/2-ad része; — a pölöskefői 161 sztkvben + 646.2 hrsz. a. ingatlanok ugyanazt illető 31 frtra becsült 1/2-ad része, az ugyanazon tkvben + 681.2 hrsz. a. ingatlanok ugyanazt illető 69 frtra becsült 1/2-ad része; — s végül a habóti 491 sztkvben + 1381 hrsz. váltászköteles ingatlanok ugyanazt illető 130 frtra becsült 1/2-ad része oly megjegyzéssel hogy a pölöskefői 161 és a habóti 491 sztkvben felvett ingatlanok az Alistáder Teréz öz. Récei Ignáczné özvegyi szolgálmi joga épségben hagyatik és pedig a pölöskefői ingatlanok

1890 évi február hó 11-ik napján
d. e. 10 órakor

Pölöskefői község hazánál, a habóti ingatlan pedig ugyanaz nap d. u. 2 órakor

Habóti község hazánál Hajik István telperei ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános arverésen előadati log.

Kiküldési ár a fennebb kitett becsár.

Arverezni kívánók tartoznak a becsár 10% át készpénzben vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezébe letenni.

Vevő köteles a vételért három egyenlő részletben, még pedig: az első az arverés jogerőre emelkedésétől számított 1 hónap alatt, — a másodikat ugyanattól 2 hónap alatt, — a harmadikat ugyanattól 3 hónap alatt, — minden egyes részlet után az arverés napjától számított 6% kamatokkal együtt az arverési feltételekben meghatározott helyen és módokat szerint lefizetni.

Kelt Nagy-Kanizsán a kir. tvszék mint tkvi hatóságánál 1889. évi szept. hó 30-ik napján.

Gr. HUGONNAY

522 1-1

kirendelt kir. tvszéki bíró.

2855/1889.

Arverési hirdetmény.

A letenyei kir. bíróság mint tekkvi hatóság közhírré teszi, hogy Grubics Vendel nagy-kanizsai lakos végrehajthatónak Vamplin Józsefné szül. Törgekes Anna csörnyeföldi lakos végrehajtható szvenvedő elleni 83 frt 34 kr. tőke ennek 1889. évi augusztus hó 15-ől járó 8% kamatai 10 frt 28 kr. per, 6 frt 80 kr. végrehajtható, 7 frt 85 kr. ezuttali költségek iránti végrehajtható ügyében a nagy-kanizsai kir. törvényszék (a letenyei kir. bíróság) területén tekkvi csörnyeföldi 434 sztkvben A + 830. hrsz. a. felvett ingatlanból úgy az erre időközben épített de nem tekkönyveztetett új házból Vamplin József részt vevő felerésze 256 ft becsárban, továbbá az ugyanazon községi 440. sztkvben A + 365 hrsz. a. felvett váltászköteles ingatlan 294 frt becsárban Csörnyeföldi községi bíró hazánál

1890. évi január hó 27-ik napján
d. e. 10 órakor

Oroszváry Gyula nagy-kanizsai lakos telperei ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános arverésen előadati log.

lenségből előveszi a kalendáriumot, és végig olvassa azt is, a mit máskor már a tizedik sornál ásitási rohamok miatt a kezéből kiejtett"

Ime egy kevés abból a sokból, a mi ennek az Almanachnak a forgatása közben eszünkbe jut. Már most ha egy millió példány fogy is el ebből a könyvről, boldogság volna azt hinni, hogy ez a magyar irodalom föllendülését jelenti. Ugyanazok, a kik egyéb más alkalmakkor azon jajgatnak, hogy a magyar író könyveket, ha még olyan jó is, alig akad az egész országban egynehány vevője, ugyanazok, a kik ugyazólván megvetéssel említik a magyar közönséget és gúnyolják azzal, hogy kalendáriumnál egyebet nem vesz, ugyanazok most három esztendő óta sóvárognak és török magukat a szerencse után, hogy egy kalendáriumba valami apróságot írhasanak.

Az nem jut eszébe egyiknek sem, hogy se önmaguknak, se a magyar irodalomnak voltaképen nem használnak semmit, hanem használnak egy vállalkozónak, a ki az áldozatkész kiadó szerény köpenye alá rejtőzve kezeit dörzsöli, mert nagyon kifizeti magát neki ez vállalkozás. Az Almanachbeli írók ugyanis valamennyien vagy munkatársai a fővárosi újságoknak, vagy igen közeli viszonyban vannak azokkal. A vállalkozó kiadó egész számítása ezen alapul, mert valamennyi újság többé kevésbé érdekelve levén a dolgban, őrti a reklám dobját az Almanachnak ilyenformán: „Oh publikum, egy ilyen és ilyen könyv jelent meg, ilyen és ilyen gyönyörű dolgok vannak benne, sőt még kalendárium is, vedd meg minél hamarabb, mert ha elfogy, bizony nem veheted meg többé!"

Hasonlítsuk össze már most ezt az eljárást azzal, a melyet egyéb irodalmi művekkel szemben tanusit a napisajtó. Tudomásom van igen jeles munkákról, a melyek tölérnek akár 10 esztendei Almanachokkal; a melyek a tehetséggel párosult szorgalom és tanulmányozás gyümölcsei valának. Ugyan mi történt velük? Az történt, hogy az újságok egy része nagy sürgetések után két sorban megemlékezett róla, hogy megjelent ez és ez, ára ennyi. Az újságok más része nem tette meg szerzőnek még ezt a szivesítést sem. A dolog magyarázata az, hogy a szerző nem volt kollégialitásban egyik újsággal sem.

De nagyon alantjáró volna ez a pár sor, ha ezeket a viszonyokat bővebben feszegetném. A szomorú és lehangoló tény az, hogy az amugy is csak tengődő magyar szépirodalmat főképen maguk az írók akadályozták abban, hogy egy egészséges fejlődésnek legalább nekiinduljon. Jó volna mindezeket meggondolni azoknak, a kik azt hiszik magukról, hogy ők Magyarországnak legkitünőbb írói, minék bizonyossággal a közönség markába nyomnak minden esztendőben — egy kalendáriumot.

Pontius.

Közgazdaság.

* A zsirólvasztás ideje a dísznő-öléssel közösen levén, időszerűnek tartjuk a gazdaszszonyokat a zsirólvasztásnak egy olyan módjára figyelemzetni, melyet követvén, olyan zsirt olvaszthatnak, melyet vaj helyett is használhatnak. Az olvasztás előtt 1—1 1/2 fontnyi darabokba vágva a hájat, szalonát, vagy más bélzsiradékat, (de ez utóbbiakat külön), dobáljuk ép úgy, mint a híg szendőt tojásh, forró vízbe, s hagyjuk ott körülbelül addig, mi alatt a tojás hígra főne, s ezután kiszedve s kihűtve, ha kell még aznap is kiolvaszthatjuk, de jobb, ha másnapra marad. — A ki pedig vaj helyett használandó zsirt akar előállítani, öntse a kiolvasztott zsirt egy hideg vizet tartalmazó tégla edénybe, de eközben letette óvatosan kell eljárni, mert a zsir erősen serceg; tehát gondja legyen rá, hogy a keze fedve legyen, arca előtt pedig valami üveglemez tartson, és hogy a víz az edényben legalább is 1—2 ar. sznyi mélységre legyen a szélétől. Az ilyenkor kiontított zsir előbb alászűtyed a vízben s ekközben átmosódik a aztán a víz letenye újra összegyűlve megalszik. E zsir aztán úgy kezelendő használat előtt, mint a vaj. Végül jótékonyan hat a zsir ízére az is, ha az olvasztáskor minden 10 font zsirra körülbelül 4 itez jó tisztá tejet öntünk s aztán ezzel együtt olvasztjuk.

* Igen jó sonkapácz. A sonka íze egyrészt a sertésajától, másrészt azonban attól is függ, hogy miképen pácolják. A sonkát sokféle képen szokták pácolni, majd minden gazdaszszony-nak más pácolási módja van, a melyet legjobbnak tart. A következő pácolási módon igen finom

sonkákat állítanak elő: Mifután a sonkákat szép formában kivágták, melegen besózzák a többi hússal, de nem nagyon s úgy hagyják 24 óráig. Ekkor következőleg készített páclébe teszik: négy nagy sonkára vesz egy marék sói, egy marék koriander- és egy marék lenyömogot (ha lehet, frissel), egy evőkanálnyi finomra tört salétromot, egy jó késhegygyel szalicilsavat. A koriander- és a lenyömogot apróra metörök s aztán jól összekeverik a többi szerrel. Most előveszik a sonkát és jól bedörzsölik e vegyülekkel (különösen a csont körül) ott, a hól be van vágva. A jól megdörzsölt és meghintett sonkát kis hordóba vagy tiszta dézsába rakják szorosan egymásra, ezután deszkát tesznek rá és jó nehéz követ. Ha nem eresztiknek elegendő leveit, akkor gyenge sóselevet készítenk, melybe egy lyuktojásni cukrot vetnek és azzal megöntözik. A sonkának, nagyságához mérve, 3—5 hétig kell e pácban maradnia, minden másnap megforgatják, úgy hogy az, a mi alul volt, felülre kerüljön; a ki szereti, néhány gerezd foghagymát is tehet a páclébe, a foghagymát meg kell nyomni, mielőtt a pácba tesszük. Az ily módon elkészített sonka, ha kellően megfűstölök, egy évig is tökéletesen jó állapotban eláll, csakhogy tavaszszal, midőn már meleg kezd lenni, tiszta, szitált tahamu közé ládába kell rakni és hűvös helyre — legjobb jégverembe — ellenni, de ne úgy, hogy a nedvesség érje.

* A rózsák betakarása. A szakkapokban a szakterítések sokszor és sokat írtak már arról, hogy hogyan kell a rózsákat betakarni, hogy a tél folyamán meg ne tagyjanak. Egyesek a lenyörzsef ajánlják, mások azt állítják, hogy a földdel való betakarás sokkal jobb és biztosabb, ismét mások görökert annak s azokba hajlítják le a rózsákat koronáját, földdel betakarják vagy pedig üres ládákat bérítanak rájuk. Ugy az egyik, mint a másik és a harmadik mód célszerű, de nem mindenütt és minden körülmény között, mert a rózsákat nem csak a hidegtől, hanem főkép a nedvességtől is meg kell óvni, mert a legjobb rózsát nevezetesen a tea- és szemzett rózsákat nem a hideg, hanem a nedvesség öli meg. Hogy a nedvességtől hogyan óvjuk, az a körülményektől függ; mindenki úgy védi, a hogy tudja.

„Az Anker” élet és járadék biztosító társulat.) Ezen társulat minden biztosítással foglalkozik, mely az ember életére vonatkozik, u. m. a) biztosítással az ember életére és kihazasítási biztosítással; b) haláleseti biztosításokkal és viszont biztosítással a halálesetért teljesített befizetésekért; c) járadék biztosításokkal. Nyereményrész biztosítással. — A nyereményosztaléka 1888-ban: a) tullessi esetekben kifizetésre került biztosítások után a biztosított tőke 25 066% ára ragott; b) a haláleseti biztosítókknál az évi díj 25% ára; c) az 1888-ban liquidált társulások eredménye 63% a kamatok kamatjával. Reszvénytőke és biztosítéki alap 1888. decz hó 31-én frt 36.471.934.03. Az utolsó évi jelentés szerint a biztosítási állomány 1888. decz. hó 31-én frt 173.667.929 88 tőke és 52.079.40 járadék volt. Kifizetések: halálesetekért 1888. decz. hó 31-ig frt 16.850.886.04, tullessi esetekben liquidált biztosítások után 1871—89-ig frt 45.027.372.86 összesen frt 61.878.258.90. — Vezérképviselőleg Magyarország részére Budapestén atársulat hazában, Gizellátér 6. szám Anker udvar. Képviselőleg Nagy-Kanizsán Weiss és Ledofsky uraknál. 472

Törvényszéki csarnok.

Diamant József és társai betörési ügyében e hó 22-én kezdődött a végtárgyalás a n-kanizsai kir. törvényszék előtt. Diamant József 4, Kosz József 5, Nagy István 3 évi fegyházra ítéltettek. Helyszilke miatt a végtárgyalásról jövő számunkban hozunk értesítést. Annnyit előre is jelenthetünk, hogy érdekesebb ügy régen nem forgott a helybeli törvényszék előtt.

Nyilttér*)

Schwarze, Seidenstoffe von 60 kr., bis 4. 11.65 per Meter, glatt u. gemustert (ca. 180 versch. Qual.) — versendet roben und stückweise porto- und zollfrei das Fabrik-Depot G. Henneberg (K. u. K. Hoflieferant.) Zürich. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. Porto. 502

*) Az e rovatban közlöttékért nem vállal magára felelősséget a szerk.

Felelős szerkesztő: Varga Lajos.

Társaszerkesztő: Seress Imre.

Főmunkatárs: Szalay Sándor.

Máriazelli gyomor cseppek

legbiztosabb gyógyszer minden gyomor bajnak.

Utóérhetlen hatású az étvágytalanság, gyomor gyengeség, bűzös lehelet, savanyu felbőgés, szél rekedés, (Kolikák) gyomor burult, gyomor égés, gyomor botok és dara kepződés, túlságos elnyálkásodás, sárgaság, undor és hányinger esetében, megszünteti a főfájást (ha az a gyomor elrontásától származik) gyomor görcsöt, kemény széklést, székrekedést, az étel s itallal turterhelte gyomrot kizitítja, elűzi a belférgeket, a gyogyit lép, vese, máj és aranyeres bántalmakat. — Egy üveg ára, használati utasítással együtt 40 Kr. kettős üveg 70 Kr. Központi szétküldési raktár: Brády Károly gyógyszer-tára Kressler (Morva ország).

Védjegy.

Óvás! A valódi Máriazelli gyomor cseppek sokféle képen utánóztatnak s hamisítanak, s ezért valódiak gyanánt csak azok fogadtassanak el, melyek üvege, egy-vörös, s a fenti védjeggyel ellátott papírba van csomagolva, s melyek mellékelt használati utasításán az is fel van tüntetve, hogy az Kresslerben, Guzek H. könyvnyomdájában nyomtatottak.

Máriazelli Labdacsok.

A Keményzsákos és székrekedés ellen, évek óta legjobb hatásúknak bizonyult labdacsok is, sokféle képen hamisítanak, tehát ezek vételénél is vigyázni kell a fenti védjegyre s Brády Károly, Kressleri gyógyszer-tára név alá írására, melyek minden eredeti dobozon láthatók. Egy doboz ára 20 Kr., egy tekercs 6 dobozzal 1 frt. A pénz előleges beküldése után, 1 tekercs 1 frt. 20 Kr.; 2 tekercs 2 frt. 20 Kr., 3 tekercs 3 frt. 20 Kr. árt, csomagolás és postabér mentesen küldetik meg.

A Máriazelli gyomor cseppek és Máriazelli labdacsok nem titkos szerek, a gyógyható anyagoknak összetétele minden használati utasításban fel van sorolva.

A Máriazelli gyomor cseppek és Máriazelli labdacsok kaphatók Nagy-Kanizsán: Prager Béla és Belus Lajos gyógyszer-táraikban. Babócsán: Illás gyógyszer-tarában. Barcs: Kohut Sándor gyógyszer-tarában. Marczali: Körös Victor gyógyszer-tarában. Ónizs: Böles Béla gyógyszer-tarában. Szt. Gotthárd: Tomcsányi Leop. gyógyszer-tarában. 497 7-48

Brünni készítmény, finom posztó- és árucikk szállítóház.

TICHO BERNÁT

Brünn, Krautmarkt 18.

szétküld. utányék/mellett

457 13-30

Hölgy posztó egész gyapjú, minden új divatú színekben dupla széles 10 mtr. 8 frt	Női ingek erős lenvászonból csipkékkel 6 db 3 frt 25 kr.	Kalmuk legjobb minőségű 60 cmet. széles 10 meter 2 frt 70 kr.
Fekete-terno szászgyártás, duplaszéles 10 mtr. 4 frt 50 kr.	Férfi ingek saját készítmény, fehér vagy tarka 1 frt 80.—1 frt 20.	Double-Velour szövet teljes 1 db. 3 frt 50 kr. 1 téli nagykendő nagy sima és kocskás 2 frt.
Volapük-flonel legújabb minta 60 cm. széles 10 méter — 3 frt 50 kr.	Kanevasz 1 db 30 rőf violaszínű 4 frt 80. 1 db 30 rőf piros. 3 frt 20.	Egy jute-garnitúra 2 ágy 1 asztalterítő rojtjal 3 frt 50 kr.
Ruha-baroet legdivatosabb választékban 10 mtr. 3 frt.	Okréna-kanevasz 1 db 30 rőf violaszínű és piros 2 fl. 6	Egy rips-garnitúra 2 ágy és 1 asztalterítő selyem-rojtjal 4 frt.
Damen-Jersey-Tailen (Jacken) selyem gombokkal és lebentyűvel, minden színben teljes nagy 1 db. 1 frt 30 kr.	Egy lópokróoz legjobb készítmény 190 cm. hossz. sz. 130 cm. széles 1 fl. 50.	Hollandi futószőveg-maradék 10-12 mtr hosszán 3 frt 60.
Jute-függöny török- minta 1 teljes 2 frt 30 kr.	Egy flaker pokrócz 190 cm. hosszán 130 cm. széles 2 frt 50 kr.	Házi lenvászon 1 db 30 rőf 4 frt 50. 1 db. 30 rőf 3 frt 50.
Munkás ingek rumburgi és oxfordi teljes nagy 3 db 2 frt.	Ragusa Divatszövetek, duplaszéles, jelmezruhák, minden szímszínben úgy sávos, mint kocskás 10 mtr. 9 frt	King szövet jobb, mint a lenvászon, 1 db széles 30 rőf 6 frt
Normaling teljes nagy 1 db 1.50 Normal-lábravaló teljes nagy 1 db 1 frt 50 kr.	Planell-fejkendők pompás választékban 3 darab 1 frt	Chiffon 1 db 30 rőf 1 á 3 frt 50. legjobb minőségű 6 frt 50.
Posztó-portéka és gyár-állomány.		
Brünni posztó-maradék téli öltönyökre 1 maradék 8.10 mtr. teljes férfi öltönyre 5 frt.	Téli-kabátszövet egy maradék 2.10 mtr. teljes téli kabátba, fekete-ben, barnában és kékben 5 frt 50 kr.	Alkalmi-vétel Brünni posztó-maradékok 3.10 mtr. teljes férfi öltönyre 3 frt 75 kr.
Felöltő-szövetek legfinomabb minőségű 2.10 mtr. teljes felöltőre 7 frt.		

Hizott sertés eladás.

A nagykanizsai urodalmi majorban
 fiuom fiatal hizott sertés

darabonként válogatva is eladó, eleven
 súly 40 kr. kilója. (516 1-4)

A KI NEM TUDJA,

hogy a sok hirdetett gyógyszer közül melyik felel meg leginkább betegségének, az kérje azonnal levelező-lapon Richter kiadóintézetétől Lipcseben, a képékel ellátott "A Betegbarát" című könyvecskét. A hozzá nyomtatott hálalratok bizonyítják, hogy a művecskében foglalt jó tanácsok követése által, nem csak ezren-meg-ezren elkerülték a haszontalan pénzkiadást, hanem még a vágyva-vágyott gyógyulást is hamar megtalálták. A könyv ingyen küldetik meg.

518 1-15

Szimon István

fiszer-, csemege-, bor-, Cognac-, rum- és tenkereskedése.
 Budapest, Váci-körút 12. marokkói-utca sarkán.

u. m.: Francia Cognac, Martell, Hennessy, Bisquit Dubouché, Jules Robin, Prunier, Sicard, Menkot, Comandon, és Tricochet. Magyar Cognac a legjobb minőségűben. — Amsterdami Likörök. Híres Fockingfal. Valódi Benedictiner és Chartreuse. — Francia és magyar pezsgő-borok első osztályú, bordenuri, rajnai, csemege és pesenye-borok. — Spärdina, Philippe, Canard és Fudo-féle, mindennemű füstölt és pácolt halak; angol tea-sütemények Peak, Fremantle és 28 különféle sajtok, minden e szakmába virgó cikkek csakis a legjobb (5-7 3-3) minőségűek és mérsékelt árak mellett. Vidéki megrendelésre ingyen csomagolással postosan, a legnagyobb figyelemmel eszközölköttek. Legújabb árjegyzék bérmentve.

Minták ingyen és bérmentesen

Jó portékaért és pontos szállításért kezesség vállalatik.

Külföldi és kiválasztott mintakarták 400 példányával a szabóurakhoz bérmentetlenül.

Gyors és biztos segítség gyomor-bajok s azok következményei ellen.

Az egészség fenntartására, az életvedvek s ennek folytán a vérnek tisztítására és tiszta állapotban való fenntartására és a jó emésztés elősegítésére a legjobb s leghatásosabb szer a már is mindesüft ismeretes és kedvelt

életbalszam Dr. ROSA-tól.

Ezen életbalszam a legjobb s leggyógyhatásosabb gyógyfüvekből a leggyódosabban van készítve s különösen minden emésztési bajok, gyomorgörös, étvágytalanság, savanyu felbőgés, vértólmás, aranyeres bajok stb. stb. ellen teljesen hathatósan bizonyul. Ugy külföldi hatáson ezen életbalszam egy megbizonyult, megbízható házi-szerévé lett a népek. Ára egy nagy üveggel 1 frt, kis üveggel 50 kr. Elismerő iratok ezrel bárkinek betekintés végett rendelkezésre állnak.

Óvás! Hamisítások elkerülése végett, mindenkit figyelmeztetek, hogy az egyedül általam az eredeti utasítás szerint készített "Dr. ROSA-féle életbalszam" minden üvegecskéje kék burkolba van csomagolva, melynek hosszoldalain "Dr. ROSA életbalszama a „fekete sashoz” címzett gyógyszer-tárból. FRAGNER B. Prága 205-III." német, cseh, magyar és francia nyelven olvasható, széles felein pedig az ide nyitott védjegy látható.

Dr. ROSA életbalszama valódián kapható csak a részültő FRAGNER B.

Védjegy. főraktárban, gyógyszer-tára a „fekete sashoz” Prágában 205-III és BUDAPESTEN Török József ur gyógyszer-tárnál, Király-utca 12. sz. Budal Emil ur városi gyógyszer-tarában a Városház-téren.

Az osztrák-magyar monarchia minden nagyobb gyógyszer-tarában van raktár ezen életbalszamból. 329 — 26

„prágai általános házi-kenőcs”

több ezer hálynyilatkozattal ellásmert biztos gyógyszer mindenféle gyuladást, sebek és genyedés ellen. Ezen kenőcs biztos eredményre használható a női emlő gyuladásaival, a tej tejszedésével s az emlő megkeményedésével szüléskor, kelevénynél, vérdaganatoknál, genyes fakadékoknál, pokolvarnál, körömgöyknél, az ugynevezett körömfregnél, ekeményedéseknél, felpuhadasoknál mirigy-daganatoknál, szirdaganatoknál, érzékeny tagoknál stb. Minden gyuladást, daganatot, ekeményedést, felnyitást a legrövidebb idő alatt eltávolít; s ahol már genyedés mutatkozik, ott a daganatot legrövidebb idő alatt felszívja, kiereszt és kigyógyítja.

Kapható 25 és 35 krajczáros szelencékben.

Óvás! Mivel a prágai általános házi-kenőcsöt sokszor utánóztatnak, mindenkit figyelmeztetek, hogy az eredeti utasítás szerint csak nálam lesz készítve, s csak akkor valódi, ha a sárga címszalagra, melybe töltetik, vörösa használati utasításokba (melyek 9 nyelven nyomták) és kék kartámba, melyen az ide nyitott védjegy látható — burkolva van. HALLÁSI BALESAM a legbizonyultabb, számszám próbatétel által legbiztosabbnak elismert szer a nehézhallás kigyógyítására s az egészen elvesztett hallási tehetőség visszanyerésére Egy üveg ára 1 frt.

Máriazelli gyomor cseppek

legbiztosabb gyógyszer minden gyomor bajnak.

Védjegy.

Utóérhetlen hatása az étvágytalanság, gyomor gyengeség, búzós lehellet, savany felbőgös, azel rekedés, (Kollika) gyomor hurut, gyomor égés, gyomor homok és dara képződés, túlságos elnyálkásodás, sárgaság, undor és hányinger esetében, megszünteti a főfájást (ha az a gyomor elrontásától származik) gyomor görcsöt, kemény széklet, székrekedést, az étel s itallal túrtartelt gyomrot kitisztítja, elűzi a bélférgeseket, s gyógyít lép, vese, máj és aranyeres bántalmakat. — Egy üveg ára, hazánál utasítással együtt 40 Kr. keltős üveg 70 Kr. Központi szétküldési raktár: Brády Károly gyógyszerész Krenster (Morva országról).

Óvás! A valódi Máriazelli gyomor cseppek sok féleképen utánoztatnak s hamisítanak, s ezért valódiak gyanánt csak azok fogadtassanak el, melyek üvege, egy vörös, s a fenti védjeggyel ellátott papírba van csomagolva, s melyek mellett használati utasításban az is fel van tüntetve, hogy az Krensterben, Guzek II. könyvnyomdájában nyomtatottat.

Máriazelli Labdacskok.

A Kéményszállás és székrekedés ellen, ezek óta legjobb hatásuaknak bizonyult labdacskok is, sokféle képen hamisítanak, tehát ezek vételénél is vigyázni kell a fenti védjegyre s Brády Károly, Krensteri gyógyszerész név alá írására, melyek minden eredeti dobozon láthatók. Egy doboz ára 20 Kr., egy tekercs 6 dobozzal 1 frt. A pénz előleges beküldése után, 1 tekercs 1 frt. 20 Kr., 3 tekercs 2 frt. 20 Kr., 3 tekercs 3 frt. 20 Kr. ért. csomagolás és postabár mentesen küldetik meg.

A Máriazelli gyomor cseppek és Máriazelli labdacskok nem titkos szerek, a gyógyszeranyagoknak összetétele minden használati utasításban fel van sorolva.

A Máriazelli gyomor cseppek és Máriazelli labdacskok kaphatók Nagy-Kanizsán: Prager Péla és Belus Lajos gyógyszerészeknél, Babócsán: Illas gyógyszerésznél, Barcs: Kohut Sándor gyógyszerésznél, Marosán: Körös Victor gyógyszerésznél, Gyútz: Böcsa Béla gyógyszerésznél, Szt. Gotthárd: Tomcsányi Leop. gyógyszerésznél. 491 7-48

Hizott sertés eladás.

A nagykanizsai urodalmi majorban
fiumon fiatal hizott sertés

darabonként válogatva is eladó, eleven
súly 40 kr. kilója. (516 1-4)

A KI NEM TUDJA,

hogy a sok hirdetett gyógyszer közül melyik felel meg leginkább betegségnek, az kérje azonnal levelező-lapon Richter kiadónak a Lipcsében, a képekkel ellátott „A-Betegbarát” című könyvecskét. A hozzá nyomtatott hálaliratok bizonyítják, hogy a művecskében foglalt jó tanácsok követése által, nem csak ezren-meg-ezren ölterülték a haszontalan pénzkidrást, hanem még a vágyva-vágyott gyógyulást is hamar megtalálták. A könyv ingyen küldetik meg.

518 1-15

Szimon István

részef., eszemenze-, bor-, Cognac-, rum- és
fűszer-, éremkedés-, tenkereskedése,
Budapest, Váci-körút 12. marokkói-utca sarkán.

n. m.: Francia Cognac, Martell, Hennessy, Bisquit Dubouché, J. & F. Cognac, Pilsener, Sancerre, Meckow, Comanden, és Tröschke. Később Cognac a legjobb minőségűben. — Amsterdami Likörök. — Prágai Fochingföld. Valódi Benedictiner és Chartreuse. — Francia és magyar pensgő-borok első osztályú, kordunur, rujan, eszemenze és peszense-borok. — Serrana, Felipe, Cansal és Prada-féle, mindemezt a füstölt és pácolt halak; angol tea-stilemenyek Pék-Frenkel, és 28 különféle sajtok, minden e számból is meg lehet rendelni a legjobb minőségűk és mértékűk árak mellett. Vidéki megrendelések tüljben csomagolással postosan, a legmagyobb figyelemmel eszközöltek. Legujabb árjegyzék bérmentve.

Brünni készítmény, finom posztó- és árucikk szállítóház.

TICHO BERNÁT

Brünn, Krautmarkt 18.

szétküld utánvét mellett: 457 13-20

Hölgy posztó egész gyapju, minden új divatú színekben dupla széles 10 mtr. 8 frt	Női ingek erős lenvászonból csipkével 6 db 3 frt 25 kr.	Kalmuk legjobb minőségű 60 cmet. széles 10 meter 2 frt 70 kr.
Fekete-terno szászgyártás, duplaszéles 10 mtr. 4 frt 50 kr.	Férfi ingek száj készítmény, fehér vagy tarka 1 frt 50.—1 frt 20.	Double-Velour szövet 1/2 teljes 1 db. 3 frt 50 kr. 1 téli nagykendő 1/2, nagy sima és koczkás 2 frt.
Volapük-flonel legujabb minta 60 cm. széles 10 méter — 3 frt 50 kr.	Kanevasz 1 db 30 rőf violaszínű 4 frt 50. 1 db 30 rőf piros 5 frt 20.	Egy jute-garnitúra 2 ágy 1 asztalterítő rojtjal 3 frt 50 kr.
Ruha-baroet legdivatosabb választékban 10 mtr. 3 frt.	Ozérna-kanevasz 1 db 30 rőf violaszínű és piros 11. 6	Egy rips-garnitúra 2 ágy és 1 asztalterítő selyem-rojtjal 4 frt.
Damen-Jersey-Tailen (Jacken) selyem gombokkal és lebentyűvel, minden színben teljes nagy. 1 db. 1 frt 50 kr.	Egy lópokrócz legjobb készítmény 190 cm. hosszú 130 cm. széles 1 frt 50.	Hollandi futószőnyeg-maradék 10-12 mtr hosszú 3 frt 60.
Jute-függöny török. minta 1 teljes 2 frt 30 kr.	Egy fiaker pokrócz 190 cm. hosszú 130 cm. széles 2 frt 50 kr.	Házi lenvászon 1 db 30 rőf 1/2, 4 frt 50. 1 db. 30 rőf 1/2, 5 frt 50.
Munkás ingek rumburgi és oxfordi teljes nagy 3 db 2 frt.	Ragusa Divatszövetek, duplaszéles, jelmezruhák, minden színben nagy ávos, mint koczkás 10 mtr. 9 frt	King szövet jobb, mint a lenvászon, 1 db 1/2, széles 30 rőf 6 frt
Normal-ing teljes nagy 1 db 1.50 Normal-lábóvaló teljes nagy 1 db 1 frt 50 kr.	Planell-fejkendők pompás választékban 3 darab 1 frt	Chiffon 1 db 30 rőf 1/2 5 frt 50; legjobb minőségű 6 frt 50.
Posztó-portéka és gyár-állomány.		
Brünni posztó-maradék téli öltönyökre 1 maradék 3.10 mtr. teljes férfi öltönyre 5 frt.	Téli-kabátszövet egy maradék 2.10 mtr. teljes téli kabátba, fekete-ben, barnában és kéklben 5 frt 50 kr.	Alkalmi-vétel Brünni posztó-maradékok 3.10 mtr. teljes férfi öltönyre 3 frt 75 kr.
Felöltő-szövetek legfinomabb minőségű 2. 10 mtr. teljes felöltőre 7 frt.		

Minták ingyen és bérmentesen
Jó portékaért és pontos szállításért kezeség vállalatik.
Kifűnő és kiválasztott mintakártyák 400 példányával a szabóurakhoz bérmentetlentül.

Gyors és biztos segítség gyomorbajok s azok következményei ellen.

Am egészség fenntartására, az életvedvek s ennek folytán a vérnek tisztítására és tiszta állapotban való fenntartására és a jó emésztés elősegítésére a legjobb s leghatározottabb szer a már is mindesüti ismereten és kedvelten

életbalsam Dr. ROSA-tól.

Ezen életbalsam a legjobb s leggyógyhatású gyógyfűvekből a legdolgosabban van készítve s a főlegesen minden emésztési bajok, gyomorgörcs, étvágyhiány, savanyus felbőgös, vértórtulás, aranyeres bajok stb. stb. ellen teljesen határozottan bizonyul. Ily kitűnő hatásai következtében ezen életbalsam egy helyszonyult, megbízható háziárvé lett a népek. Ára egy nagy üveggel 1 frt, kis üveggel 50 kr. Elismerő iratok ezrei bárkinek betekintés végett rendelkezésre állnak.

Óvás! Hamisítások elkerülése végett, mindenkit figyelmeztetek, hogy az egyedül általam az eredeti utasítás szerint készített „Dr. ROSA-féle életbalsam” minden üvegcskéje két burkba van csomagolva, melynek hosszoldalán „Dr. ROSA életbalsama a „fekete sashoz” címzett gyógyszer-tárból FRAGNER B. Prága 205-III.” német, cseh, magyar és francia nyelven olvasható, azes feleln pedig az ide nyomon ott védjegy látható.

Dr. ROSA életbalsama valódián kapható csak a Főosztó FRAGNER B.

Védjegy. főraktárban, gyógyszer-tár a „fekete sashoz” Prágában 205-III és BUDAPESTEN Török József ur gyógyszerésznél, Király-utca 12. sz. Budai Emil ur városi gyógyszer-tárban a Városház-téren.

An osztrák-magyar monarchia minden nagyobb gyógyszer-tárban van raktár ezen életbalsamból. 329 — 26

„prágai általános házi-kenőcs”

több ezer hálynyilatkozattal ellátott biztos gyógyszer mindenféle gyuladások, sebek és genyedések ellen. Ezen keűcs biztos eredménnyel használható a női emlő gyuladásaival, a tej tespedésével s az emlő megkeményedésével szállások, kelvénytel, vérdaganatoknál, genyes fakadékoknál, pokolvarnál, körömgöknél, az ugynevezett körömférgésnél, eikeményedéseknél, felpuffadásoknál mirigydaganatoknál, sziluluganatoknál, érszűkületen tagoknál stb. Minden gyuladást, daganatot, eikeményedést, fel-úfudást a legrovidebb idő alatt eltávolít; s ahol már genyedés mutatkozik, ott a daganatot legrovidebb idő alatt fajtálem nélkül felszítja, kiérett és kigyógyítja.

Kapható 25 és 35 krajczáros szelencékben.

Óvás! Mivel a prágai általános házi-kenőcs öt sokszor utánozzák, mindenkit figyelmeztetek, hogy az eredeti utasítás szerint csak nálam lesz készítve, s csak akkor valódi, ha a sarga ércszelencze, melybe töltetik, vörös használati utasításokba (melyek 9 nyelven nyomvák) és két kartuba, melyen az ide nyomott védjegy látható — burkolva van.

HALLÁSI-BALSZAM a legbizonyosabb, számtalan próbatét által legbiztosabbnak elismert szer a nehéshallás kigyógyítására s az egészen elvesztett hallási tehetőség visszanyerésére. Egy üveg ára 1 frt.